

ભાવ ભક્તિરસ કિર્તનાવલિ.

દેશી કાઠિયાવાડી પ્રાચીન રાગોમાં ગાય-
નની હૃદય પ્રમાણે શ્રી દ્વારકાંધીશ
રણછોડરાય મહારાજની મદદથી
લગવતજશનાં કીર્તનો.

રચનાર

જ્ઞાતી મોઢ ચાતુર્વેદી બ્રાહ્મણ શાખે જેઠલોજી

પાઠ્યક નથુરાંમ ગોવિંદજી

રહેવાસી ગામ શ્રી માંડવી પ્રગણે ગાર્યાધાર
પ્રાંત ધોલવાડ.

શ્રી હાદ્યા સોમનાથની મદદથી
છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

પટેલ કડવા અરજણ.

જાતે લેડવા હાલારી કણુખી, શાખે ભાદાણી
ગામ ભીંગરાડ—પ્રગણે લીલીયા.

સને ૧૮૮૯. સંવત ૧૯૪૫.

કિંમત ૧ રૂપિયા.

ભાવ ભક્તિરસ કિર્તનાવલિ.

દેશી કાઠિયાવાડી પ્રાચીન રાગોમાં ગાય-
નની ઢબ પ્રમાણે શ્રી દ્વારકાંધીશ
રણુછોડરાય મહારાજની મદદથી
લગવતજશનાં કીર્તનો.

રચનાર

જ્ઞાતી મોઢ ચાતુર્વેદી બ્રાહ્મણ શાખે જોડલોજી

પાઠ્યક નથુરામ ગોવિંદજી

રહેવાસી ગામ શ્રી માંડવી પ્રગણે ગાર્યાધાર
પ્રાંત ઘોઘવાડ.

શ્રી હાહ્યા સોમનાથની મદદથી

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

પટેલ કડવા અરજણ .

માને લેઉવા હાલારી કણખી, શાખે બાદાણી
ગામ ભીંગરાડ—પ્રગણે લીલીયા.

સને ૧૮૮૯.

સંવત ૧૯૪૫.

કિંમત ૧ રૂપૈયા.

અમદાવાદઃ

યુનિયન પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં છાપી.

સૂચના.

આ પુસ્તકમાં રસ ભરેલું ગાયન છે તે એક ચીતે નીવૃત્તી-થી વાંચ્યા વીના પસ્તાવ થશે. ફક્ત શુધ ભાવભક્તિ નીરો-પણુ કરેલ છે ને દેશી કાઠીયાવાડી પ્રાચીન રાગોની રીત્ય પ્ર-માણે ને સનાતન કવીઓએ ગાયા પ્રમાણે ને તેની શાન નીશાની પ્રમાણે કીર્તનો મારી ખુદ્ધિના ઉદય પ્રમાણે બનાવ્યાં છે તેમાં તરેહ તરેહ જાતના સમયે સમયના રાગો ને સમયે સમયનાં કીર્તનો હાલ વખતમાં રસીક રાગોથી પ્રગટ થયેલાં છે. આ પુસ્તકમાંતો પૂર્વ રીતના રાગોછે તેમાં ત્રણ પક્ષના ધર્મો સદ શાસ્ત્ર ને સદ પુરશના નીર્માણ પ્રમાણે નીરોપણુ કર્યાછે. તેની વીગત કર્મકાંડ, જ્ઞાનકાંડ, ઉપાસનાકાંડ, જોથી ધર્મ, અર્થ, કામ ને મોક્ષ મળે. તેમાં ત્રણ તરેહની સમજણથી પરમેશ્વરને વીશે ભાવ, શણુગાર કીર્તનો ને ઉપદેશી કીર્તનો ને અધ્યાત્મ જ્ઞાનનીરોપણુ કીર્તનો તેમાં ખુલા રસ્તાનાં થોડાં ટુંકા પદ્યમાં ગાયન કર્યાછે. ભાવે કરી ચીત ચોડી વીચારતાં અથવા ગાયન કરતાં સંપૂર્ણ સુખ પ્રગટશે; પરમાનંદ થશે; કર્મ ઉપાસના જ્ઞાનની માલમ પડશે; શણુગાર ઉપદેશને અ-ધ્યાત્મ જાણ્યાથી જીવનું બહું થશે; જીવતર સફળ થશે; પર-મેશ્વર પ્રસન્ન થશે. સાંભળવાવાળાને, ગાયન કરનારને તથા કવીઓને નમ્રતા પૂર્વક વીનંતી કર્ણે ક્રે સમજણને અનુસારે ને આગળના કવીઓના પ્રસાદ પ્રમાણે જોલ્યોછું તેમાં જે રામાં ચુક હોય કે નીશાનમાં ફેરફાર હોય, ધર્મ ગણવામાં ફેરફાર હોય કે રાગમાં ફેરફાર હોય તો તેવા અનંત અવગુણ માફ કરશો, ને મુને હરીનો દાસ ગણી ધણોક ઉદય આપ-શો. કેમ કે સદ પુરષોની આશીશથી કંઈક સિદ્ધ પદ પામ્યા છે. મારે પણ તે ચાહના છે.

સુજ્ઞેષુબહુનાકિમ્.

भाव भक्तिरस किर्तनावलि.

भाग १ लो.

इष्टदेवता स्तुतिरूप मंगलमाचरति.

राग प्रभात.

नमोनमोनमस्कार पावलिकुंदेवा ॥ ए राग
जयतिचाधिकं व्रजे, नमामितनंदात्मजम् ॥ टेक ॥
बर्हापिडवल्लुहास, ललीतमतिविद्वताम् ॥
तमुद्रुतंकलिकरं, वेणुधरंगतिसताम् ॥ जयति० १
दधिसुताधवेणसा, दधिसुतस्तनोद्धरा ॥
निपातिताऽच्युतात्मिकां, गतिंगतासुदुस्तरा ॥ ज० २
हतावैवकादयश्च, स्पर्शिताबुभौनगौ ॥
सौभराटंताश्चयेन, दिवमयतुर्जुनौ ॥ जयति० ३
यमानुजाहृदेहनेन, कालियविषदग्धितम् ॥
दमितोऽविषाकृतासो, चाम्रितंचघोषिनम् ॥ जयति० ४
शतक्रतोऽक्रतुभ्रंश, क्रतुनाकृतोयदा ॥
वातवर्षभयाद्धरे, ह्यवितं व्रजंस्तदा ॥ जयति० ५

(૨)

મન્મથારિપતિસ્તેહ, પ્રોન્નતમન્મથજ્વરાઃ ॥
મનો દ્રવંમુદંયતશ્ચ, પ્રાપુઃવૈઽવ્યયાત્મિકા ॥ જયતિ૦ ૬
ઔગ્રસેનિયંવિપાઢ્ય, પિતરૌકરુણાત્મના ॥
ટૃશ્વિતોનિગડગ્રહશ્ચ, ભોજેશંભૂતાત્મના ॥ જયતિ૦ ૭
શતધૃતીંદ્રમુનિસિદ્ધ, ચારણાદયઃપ્રભો ॥
વિશદંપ્રાગલ્ભ્યકર્મ, ગાયંતિચતેવિભો ॥ જયતિ૦ ૮
ગોવિંદજ્યાત્મજેનૈવ, નથુરામેણધિમતા ॥
કૃતમેતદનુવતાર, વ્રજેવાસામિચ્છતા ॥ જયતિ૦ ૯
કૃતમ્મુદૈતન્નથુરામનામ્ના ॥
કૃષ્ણાષ્ટકંવૈઽશિલપાપનાશનમ્ ॥
પઠંતિયેભુવિતલેસુભક્ત્યા ॥
મનોગતાર્થાસફલાભવાંતિ ॥ ૧ ॥
ઈતિશ્રી કૃષ્ણાષ્ટકમ્ ॥ સંપૂર્ણમ્ ॥
॥ શ્રી કૃષ્ણાર્પણમસ્તુ ॥

આરતિ.

જય હરિહરા, જય હરિહરા, પિતાંબર ધર પ્યારા;
વાઘાંબર વારા, જય દેવ મહાદેવ. ॥૧॥
સુંદર સ્યામ સ્વરૂપ, રૂપ ભર્યો રાજે;
ગૌરવરણુ ગીરજાવર, ભુવનમાં બ્રાજે. જયદેવ મહાદેવ. ૨
દ્વારકાંધિશ દિનેશ, બેટમાં બહુ નામિ;
પશુ પતિ પાટણુમાં, સોમેશ્વર સ્વામિ. જયદેવ મહાદેવ. ૩
મન મોહન માહારાજ, મુક્તિ તણે દાતા;
અવિ મુક્તેશ્વર આપે, વિશ્વેશવિખ્યાતા. જયદેવ મહાદેવ. ૪

રાધા લક્ષ્મિ જોડ, રણછોડજી રાજ;
 ગંગા પારવતિ પ્યારિ, શંકર માહારાજ. જયદેવ માહાદેવ. ૫
 કિરિટ મુગટ કલગિ, કૌસ્તુભનિ માળા;
 ચંદ્ર શેખર રૂઢ માળા, લટકે સર્પ કાળા. જયદેવ માહાદેવ. ૬
 નારાયણ નીજ દાસ, નારદ પૂજારિ;
 હર શંભુને હજુરિ, કુબેર ભંડારી. જયદેવ માહાદેવ. ૭
 જદુપતિ પશુપતિને દેવળમાં દિઠા;
 સુખનો સાગર રેલ્યો, અમૃત પેં મિઠા. જયદેવ માહાદેવ. ૮
 જન્મો જન્મ હું જન્યું, દયા કરો દેવા;
 નિશદિન હરિહર નીરખું, સદા ચરણ શેવા. જયદેવ માહાદેવ. ૯
 મન કમ વચને કરીને, સુકત સાધું જે;
 વિપ્ર નથુરામ વિનવે, કૃષ્ણ શિવાર્પણ તે. જયદેવ માહાદેવ. ૧૦

આરતિ ૨ જી.

જયજય સુખ દાતા, જયદેવ સુખ દાતા,
 અખિલ બ્રહ્માંડમાં એક, તું તારણ ત્રાતા; જયદેવ જયદેવ. ૧
 દયા સિંધુ દિનપંથુ, વાર કરો વેલિ;
 બદ સદા બળવંતા, એકલના બેલિ. જયદેવ જયદેવ. ૨
 અમોઘ અધનો હું ઓઘ, કુટિલ ને કામિ;
 ક્ષમા કરો કરુણા કર, પ્રણમુ શીર નામિ. જયદેવ જયદેવ. ૩
 માતૃ પિતૃને બંધુ, મિત્ર સખા ભ્રાતા;
 સદગુરુ સર્વે તું સ્વામિ, કરોને સુખ શાતા. જયદેવ જયદેવ. ૪
 કળિ કલ્મષના કલેશ કપા કરી કાપો;
 કુમતિ હરો કમજેક્ષ, સદ્બુદ્ધિ આપો. જયદેવ જયદેવ. ૫
 અનંત શક્તિના ઈશ, અકળ ગતિ તારી;
 અર્તિ હરો અવિનાશિ, એજ અરજ મારી. જયદેવ જયદેવ. ૬
 કર્તા પાળક હર્તા, તે તું બહુ નામિ,
 ગુણાતિત ગુણ નાયક, સર્વેશ્વર સ્વામિ. જયદેવ જયદેવ. ૭
 સકળ સત્વમાં સત્તા, તેજ તત્વ તારું;

(૪)

ગતિ મતિ જન્મનું જીવન, નહી નાથ ન્યારું. જ્યદેવ જ્યદેવ. ૮
પરમ બ્રહ્મ પરમેશ્વર, રંગ રૂપ ન્યારા;
નિગમ નેતિ કહી ગાવે, પામે નહિ પારા. જ્યદેવ માહાદેવ. ૯
કરુણા કરો કિરતાર, સારો સકળ કાળ;
વિપ્ર નથુની વીનતિ, સુણજો માહારાગ્ન. જ્યદેવ માહાદેવ. ૧૦

લાવણી ૧ લી.

“ચાલો જઈએ દરશન કરવા, ડાકોરમાં ડાકોર ખીરાજો છે.”ઐરાગ.
આજ શોભા અદ્ભુત બની જીવો, જીગલ સ્વરૂપે વિરાજો છે;
સોમનાથ રાય રણછોડ રશિઓ, દરશનથી દુખ ભાજો છે. ટેક
પ્રથમ દુખ ભાગ્યું ડાયાનુ, હરિ હર હરદે પ્રગટ હવા;
વાસ વસો આંહી વરદાયક, નિશીદિન નૈજો નિરખવા.
સત્ય કર્યું શંભુ શામળીએ, કારણ કોયે ન જાય કળ્યું;
ભિંગરાડે પ્રભુ ભલે પધાર્યો, ભાણીનું ભાગ્ય ફળ્યું;
જાયા દેવ જાયા શીખર, રશિક સ્વરૂપે રાજો છે. સોમનાથ ૧
નીલકંઠ રિજ્યા નાગરને, બાંચ બ્રહ્મ જો લોક ગીયા;
ભોળા સંગે ભક્તને દેખી, પુરુષોત્તમ બહુ પ્રસન્ન થીઆ.
મધ્ય મંડળ ઉભા મેહેતોજી, હાથ્ય દિવિ હમ્મડે હરખે;
ગોપિ સંગે રમે ગોવિંદો, નેણુ ભરી નરસૈ નીરખે.
મેહેતાજીની મીઠી વાણી, ટાણે નાથ નવાજો છે. સોમનાથ ૨
અન્નમીલ ઉગાર્યો હરીએ, ગણીકા અવગુણુ નવ્ય ગણ્યા;
અપરાધિ પારાધી તાર્યો, ધુસ્મા આઈના ગુણુ ધણા.
રશિયો કુખજ સંગે રિજ્યા, ભીલડીએ ભવ ભોળવીઆ;
સુદામાનાં સંકટ ભાગ્યાં, અત્રીને આશ્રમે રિઆ.
સરખા સર્ખી શોભા દેખી, કોટિ મનોજવ લાજો છે. સોમનાથ ૩
સંત તણાં તો કારજ સાર્યાં શ્રીકૃષ્ણે કે દુષ્ટ હણી;
શિવે ત્રીપુર દગ્ધ કરીને, પ્રતિમા પાળી દેવ તણિ.
ગજની વારે પાળા પળીયા, અચળ કરી ધૂને યાચ્યો;

(૫)

અસ્મક સુતને આઘ જોગીયે, અમર પટો લઇને આપ્યો.
બક્તો તણીતો બીડભાગવા, વિમળસ્વરૂપે વિરાજે છે. સોમનાથ. ૪
ગીરધર ધ્યાન ધરે શંકરનું, શંકર ગીરધર ધ્યાન ધરે;
ત્ર્યંબક નમન કરે ત્રીકમને, ત્રીકમ ત્ર્યંબક નમન કરે.
રમા રહે રાધા વામાંગે, મોરમુગટ ધરનાર હરી;
અર્ધાંગે પારવતી પ્યારી, જટા મુગટ પર ગંગા ધરી,
હરી કાળા ગોરા શીવશંકર, સુંદર શોભા સાજે છે. સોમનાથ ૫
શુધ સલીલે સ્નાન કરાવે, શોભિતા શણુગાર ધરે;
તુલસિ ચંદન ભસ્મ ને બિલિ, પ્રેમ પુષ્પનિ માળ ધરે.
ભિભે ટંકતો આર્તી ઊતારે, મીઠા મેવા ધ્યાળ ધરે;
હરિ હર એક સ્વરૂપી જાણી, ચરણ કમળમાં શિશ ધરે.
ધન્ય જન્મ તે વેદવખાણે, અમૃતરૂપે આજે છે. સોમનાથ ૬
અવધિ પુરી મથુરાને માયા, કાશી કાંચિ અવંતિકા;
શ્રી દ્વારામતી સાતે પુરીમાં, મુક્તિ તણા આજે ડંકા.
ગંગા જમુના રેવા ત્રવેણી, સરજ્યુ સિંધુ સરસ્વતિ;
પ્રાગરાજ હરી દ્વારને પ્રાચિ, હસ્ત લક્ષ્મ સઘ પર્મ ગતી.
કૈવલ પામ્યા કૈક હજુરી, હરિ હર સંગે રાજે છે. સોમનાથ ૭
કર્મ ઉપાસન જ્ઞાને કરીને, પાપ પાડ તે દુર્ય પજે;
આશ્રમ ધર્મ તણે અનુસારે, અમૃત ક્ષેમને અતીય મજે.
સમજણનું સિદ્ધાંત સમજવું, સાધન સૌચિ સરસ પણે;
કરુણા કરે શ્રી કૃષ્ણને શંભુ, અવીનાશી તે આપે ખણે.
તીર્થ વાસીને તર્ત તારવા, બહુ નામે બિરાજે છે. સોમનાથ ૮
ધન્ય ભાગ્ય ભિંગરાડ વાસીનાં, નીલ હરી હર નીરખવા;
કથા કીરતન સ્મરણ સેવા, આનંદ ઔછવ નીલ નવા.
દેવ તણાં તો ધામ દેખીને, વૈશ્રવ રાજી થાય રદે;
દેશ દેશના દરશને આવે, ધન્ય ધન્ય સૌ વાણી વદે.
દાસ નથુ કહે નીર્ભય કરવા, શીરધણી સન્નિધ ગાજે છે. સોમનાથ ૯

(૬)

લાવણી ૨ છ.

“હો કુદરતના કરનાર ખલકના સ્વામી” એરાગ.
 હારે હો મરિજનું ધન્યમાલ સાહેબિ મેલિ,
 પ્રાણી બાંધ્ય પુન્યની પાળ્ય પુરથી પેલ્લી, ટેક.
 હારે તું મેલ્ય મમત રટ્ય રામ કામના ત્યાગી,
 આતો અમુલ્ય અવસર જાય જોને તું જાગિ. મરી. ૧
 હારે ધન્ય દોલત પરીવાર ભાઈની જોડી,
 એમ સુત સજનને દારા જાવું તે છોડી. મરી. ૨
 હારે ઘેર ઘણેઈ દ્રવ્ય કોડિ કામ ના આવે,
 જે કર્યું પુત કે પાપ આપ સંગ આવે. મરી. ૩
 હારે જ્યાં જેમ ત્યાં તેમ રેહેશે એકલું જાવું,
 પ્રાણી મધમાખીની જેમ પછે પસ્તાવું. મરી. ૪
 હારે નીર્મળ નરનો દેહ જગતમાં જાણું,
 એજો ખોઈ ખેઠો ખુવાર નંદ જેમ નાણું. મરી. ૫
 હારે જુઠો જક્ત જંજળ કાચિ આ કાયા,
 તેમાં હર્ષ શોક હજાર હરીની માયા. મારી. ૬
 હારે એવા દાસ નથુના નાથ દયાળુ દેવા,
 આપો પ્રેમ ભક્તિ સત સંગ ચરણની સેવા. મારી. ૭

લાવણી ૩ છ.

રાગ ઉપર પ્રમાણે.

હારે પ્રાણી મત કરના પતીયાર પ્યારા પીંજરકા,
 તુમ દો દિનકે મીજખાન જોખા જમ ડરકા. ટેક.
 હારે કે અજબ ઝરખા મેહેલ માળીએ વસતા,
 ખોત ધન્ય જોખનકા જોર મહા મદ મસતા;
 હારે દહ દુરખળ જનને દુખ હરામી હસતા,
 જીડું દાટી મેલતા દામ ગીયા હાથ ધસતા. પ્રાણી. ૧
 હારે બાંધે બંકી પધીયાં ખેસ વેશ જર જરકા,

એવી મધાનયણી ધર નાર રૂપવંત લરકા;
 હારે અતી તેજ લેજ કુલ સેજ ઉદેજ્યું અરકા.
 સોઘ દેઘ જલે સ્મશાન ભયંકર ભરકા. પ્રાણી. ૨
 હારે કાંધ સુખ સંપતકે કાજ ફોજ લઈ ફરતા,
 શીરછત્ર ધરી સુખપાલે એસિ સંચરતા;
 હારે જ્યું મેરું કુલ કંદુક ધરા કર ધરતા,
 એવિ કાળગતી અતિ નીચ દીઠા તે મરતા. પ્રાણી. ૩
 હારે તુમ કરનાં હોસો કરો ડર હે એક દિનકા,
 જળ જમરા રૂંધે છતિ કોનહે કિનકા;
 હારે કહે વિપ્ર નથુરામ વદે વેદ જસ જનકા;
 જે અખિલ બ્રહ્માંડા ધિશ ઓળા હે ધનકા. પ્રાણી. ૪

લાવણી ૪ થી.

કર્ય દરશન કેદાર નાથકા સફળ જન્મ તેરા. એરાગ.
 આ અવસરમાં એતો સવેરા, ધુન ધણી ધારો ધુન ધણી ધારો,
 માહા મોહમતાને મારો, આ અવસરમાં એતો સવેરા, ધુન. ટેક.
 આ કાયામાં દશ દરવાજા, આવન બજારો, સમજમન, આવન બજારો
 હાટ હવેલિ ભલી ભુલવણી, ભરીયા ભંડારો, ભરીયા ભંડારો;
 મહા મોહ મમતાને મારો, આ અવસરમાં, ધુનધણી. ૧
 જોતો માલ વોરેને વોરાવે, વિવેક વણુઝારો, સમજમન, વિવેક.
 જમે ઉધારનું જોખમ મોહું જાણે જનન હારો, જાણેં મહા મોહંર
 આશા ત્રશ્ના મોહ નદી કોઈ પામે નહી પારો, સમં પામે નહિ.
 જંજળીનો જગડો કરતાં જાયછે જનમારો, જાયછેં માહા મોહં ૩
 મધ લાળ માયા લાગે મીઠિ ઘૈર્ય થકી ધારો, સમજમન ઘૈર્ય થકી.
 ચંચળ મનતો બહુ સંતાપે, સર્પ તણો ભારો, સર્પં માહા મોહં ૪
 સુત સજ્જન ને નારી પ્યારી, સાથ મલ્યો સારો, સમજં સાથં
 અંત સમે તો જાવું એકલું, કાણુ બેલી તારો, કાણું મહામોહં ૫
 જન્મ્યા તેતો જરૂર જવાના, કોઈ નહી રે'નારો, સમજમન કોઈ.
 ઠાલા આવ્યા ઠાલું જાવું, કાંક હાથ ઠારો, કાંક હાથં માહા મોહં ૬

ધૈયર તે કંઈ કાળ કુટારો, અનેક અવતારો, સમજમનં અનેકં
 પ્રેમી ભક્ત પરમ ગતી પામ્યા, હેમતે હજારો, હેમતેં મહામોહ૦૭
 જન જાણે મુને કોઈ નવ દેખે, નાથ નહીં ન્યારો, સમજં નાથં
 ઘટો ઘટનેમઠ મંદિરમાં રામરમે પ્યારો, રામરમે પ્યારોં મહામોહ૮
 સસાર સાગર મહાજળ ભરીયો, અળગો યો આરો, સમજંઅળગોં
 દાસ નથુ કહે સદગુરુ સેવો, હરી તારણ હારો, હરીતાંમહા મોહ૦૯

॥ શ્રીકૃષ્ણજન્મ બાલચરિત્ર વિષે પદ ॥

સત્તા વાચિકૃષિ શબ્દ છે, રેણો નિવૃત્તિ રૂપ ॥
 એક ભાવ એહિ પામતાં, કૃષ્ણ બ્રહ્મ અનુપ ॥૧॥

કોઈ દેખી મૈયાં બંસિ ચુરાવન હારિ. એરાગ.
 પ્રગટ ભયે મંગળ રૂપ મુરારિ, શ્યામ સુંદરકિ છબિ પ્યારી.ટક
 ભાદુ માસકિ કશ્ચ અણ્ણિ, ઈંદુ સુત સુભ વારિ;
 બ્રહ્માણ્ણકે રુક્ષ યોગમે, મધ્ય ભયિ રેનકિ છાઈ. પ્રગટ. ૧
 સુરભિ મંદને શિતળ વાયુ, વહત પરમ સુખ દાઈ;
 નિર્ઘેહ સો ભયો હુતાશન, મંગળ સમય સુહાઈ. પ્રગટ. ૨
 સંતનકે મન શાંત ભયે તબ્બ, સુરિ નર મુની હે સુખારિ;
 દુંદભિ નાદ નભ સુરહી સુનાવત, પુષ્પ વૃષ્ટિ વરસાઈ.પ્રગટ.૩
 મંગળ રૂપા માત દેવકિ, જગ મંગળ શિશુ જાઈ;
 દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર,તુરત આશ્ચર્ય દિખાઈ. પ્રગટ. ૪

પદ ૨ જી.

મનોહર રૂપહે મંગળકારી, દેવિ વસુદેવ લેત નીહારી, મનોહર૦
 મોર મુગટ ને પિતાંબર ધર, મેઘ વરણ મુરારી,
 શંખ ચક્ર ને ગદા પદ્મ સોઈ, ઊર વનમાળ સુહાઈ, મનોહર૦ ૧
 માત પિતા દોનુ કરે વિનતિ, તુમ હો ભવભય હારી,

(૯)

વસુદેવ ત્યાં ડરપત દિલમે, નય મોહી નંદ કે દારિ, મનોહર૦ ૨
પૂર્વ જન્મકિ આત કહીને, સિથુ ભયે તડાળી,
પાણિક પાટી ખળી શ્રંખળા, નિંદ્રાકે વંસ રખવારી, મનોહર૦ ૩
શ્રી જમુનાને માગ દીયોહે, જદા સિંધુ રઘુરાઈ,
દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, સોંપી આયે નંદ કે દારી, મનોહર૦ ૪

પદ ૩ જી.

નંદન કે દારે આજત મંગળ વધાઈ, સોઈ આનંદ કયો નજાઈ, નંદ૦ ટેક.
આજત તાળ ઋદંગ ઢફ અંસિ, નાયત ગોપ ગોવાળી,
શ્રી વ્રજ જનકે મન મોદ ભયો હે, દધિ મહિ હરદી ઉડાઈ, નંદ૦ ૧
ગાવત નાયત નૃપ અંગનમે, હર્ષ ન જાત સમાઈ,
ગાઢ પ્રેમસો કહ્યો ન જાયે, સુંદર વદન નીહારી, નંદ૦ ૨
અહ્મા ઈંદ્ર મુનિંદ્ર સુરીનર, મંગળ શમ્દ ઊચ્ચારી,
જય જય જયકાર કરીને, વરસત પુષ્પ અપારી, નંદન૦ ૩
શ્રી વ્રજ ચંદકો વદન નિહારી, માત મુદિત મન માહી,
દાસ નથુ કહે કીહાં લગી વરનુ, ગીનત ગીનત બલગ્નઈ, નંદન૦ ૪

પદ ૪ થું.

સલુણા સર્વે આઈ મીલી નંદ દારી, ભીર તો ભઈ બહુ ભારી, સલુણા૦ ટેક.
હિત અપનો જાનીકે જ્વાલની, સુંદર વેશ અનાઈ,
નિષ્કંઠને ચોળી સુનરીયાં, કુંતળ શુભ સુધારી, સલુણા૦ ૧
હરિ રાજે મંગળ મંડપમે, વ્રજ મંડન જદુરાઈ,
ગદ ગદ કંઠે જ્ઞાન કરંતી, ચુંબત રૂપ હ્રદે લાઈ, સલુણા૦ ૨
નિંદાધ દગ્ધને તોય કહિજે, આર્ત અગદ સુખદાઈ;
ક્ષુધાવંતને અંધસ વલ્લભ, જ્વાલની ને ગીરધારી. સલુણા૦ ૩
નિર્ભય રનેહસે નીરખત ભયેહ, વારવાર જીર લાઈ;
નથુરામ કહે ધન્ય નટવરનાગર, મનમે વસ્યાહે મોરારી૦ ૪

પદ ૫ મુ.

ખેસે દો ભૈયાં મંગળ ખેલ મચાઈ, વ્રજ આનંદ કહ્યો ન જાઈ.

(૧૦)

શ્યામલ ગૌર શરીર અનુપમ, શોભા બરની ન જાઈ;
મુઘ્ધ હાસસેં મોહ બદાવત, કરત અતિ ચપળાઈ. ખેલે ૦ ૧
પાણિ જનુસેં રિંખત ભયેઉ, વ્રજ કદંમ પથિ જાઈ;
અભિનવ કિંકણી ઘોષ કરીને, જનકું સ્નેહ જનાઈ. ખેલે ૦ ૨
રિમત પુર સર સાન કરીને, નિક રહત હે છુપાઈ;
દધિ મહિ માખનસેં મન રાજી, ગ્રહી કર જાત ચલાઈ. ખેલે ૦ ૩
શ્રી વ્રજ જન મન મોહ સવાયો, દેખી જુગલ જદુરાઈ;
દાસ નથુ કહે ધન્ય નટવર નાગર, ગીનત ગીનત બલજાઈ ખે ૦ ૪

પદ ૬ ડું.

બાજે કિંકનીયાં કમતીય રૂપ કહનાઈ, વ્રજભુષણ શ્રી જદુરાઈ. ટેક.
પ્રેમ મગ્નહે રાધે પ્યારી, મોહ અતિ મનમાંઈ;
ચંદ્ર ચક્રોરી દ્રષ્ટિ લગારી, લાલસું રહે લોભાઈ. બાજે ૦ ૧
અવસર જોઈ અલખેલી રાધે, કરસેં લેત ઉઠાઈ;
કરી કટાક્ષ ને હસી બોલાવત, ચુંબત કરી ચતુરાઈ. બાજે ૦ ૫
સિથલ ગાત્રને નેહે ન્યારે, વાર વાર ઉર લાઈ;
મેં જોયન મતવાલી મોહન, ક્યા કહું બાળકું બુઝાઈ. બાજે ૦ ૩
પ્રાણજીવન કય હોઝી પનોતી, મનમેં રહું અકુલાઈ;
દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, પત્ર નવ રહેત પરાઈ. બાજે ૦ ૫

પદ ૭ મુ.

જસોદાજી લાલ ગોદમેં લાઈ, શ્યામ સુંદર શ્રી વ્રજરાઈ. ટેક.
અધર દશન સોઈ નીરખત મૈયાં, મોહ ભયો મનમાંઈ;
જાંબન દીઠો જગત મુખમેં, ચર અચર રચનાઈ. જસોદા ૦ ૧
સમ દ્વીપને સમ પયોધિ, અતજા દિક મુખમાંઈ;
ઉર્ધ્વ લોક દેખે આનનમેં, વ્રજ સમેત જદુરાઈ. જસોદા ૦ ૨
આપમેં આપસો દેખી મૈયાં, શંકા ભઈ મન ભારી;
ભાસમેં ભાસ ભયોહે અપનો, બાળને માયા બતાયી. જસો ૦ ૩
ન્યાણીને જોતાં નટવરને, તુરત ગઈ સો ભુલાઈ;

(૧૧)

દાસ થુન નરહરિકી લીલા, નેહ નીરખી બલબાઈ. જસોદા ૦ ૪

૫૬ ૮ સુ.

ખેલે શ્રી વ્રજમે આનંદ રંગ રચાઈ, લેરખડો બાળ કહનાઈ. ટેક
બાળ સખા સખ લેકર સંગે, મરકટ લેત ખુલાઈ;
બાળ ચરિત્ર કરે બળવંતો, ધર ધર કરત લુગાઈ. ખેલે ૦ ૧
દધિ માખન પર પ્યાર લગ્યો હે, પર ધર પાવત બાઈ;
મેહ નાદિની કરે કનૈયો, અબળા જાત અકુલાઈ. ખેલે ૦ ૨
ધર ધરસેં મિલી સખ ગ્વાલન, કહત કયો નવ બાઈ;
અપને અપનો દેત બતાઈ, કિયો જોહી લાલને આઈ. ખેલે ૦ ૩
બાળ ચરિત્ર સુનાવત જાકર, ઠાડ રહી નંદ ઠારી;
દાસ નથુના દેવની લીલા, સુની લો જસોદાજી માઈ. ખેલે ૦ ૪

૫૬ ૯ સુ.

ગોપીયો—અબતો મેં ના જીમું મેરી માઈ. એ રાગ.
ચલો નીક દેખનકું મેરી મૈયાં, તેરો લાડીલો લાલ કનઇયાં. ટેક.
ચંચળ ચિત ચપળ થઈ ચાલે, ધીરાં પાઉ ધરૈયાં;
તક બીનું ભાકી રહે ત્રીકમ, બછડા દેત છોડૈયાં. ચલો. ૧
શુન્ય ગ્રહમેં આઈ રનેહી, શિશુકું દે લપટૈયાં;
દધિ મહિ માખન માટ દોડાવે, શીકિ છિદ્ર રચૈયાં. ચલો. ૨
ગાર મચાઈ નાચે ગોવિંદો, આઈમેં પાની ભરૈયાં;
અમને કહો મેં ધરકો સ્વામી, તુમહો મેં ધરકી કિંકરીયાં. ચં
લંબ ન દેત જસોદા લપટાની, ચુગ્ગન લેત ગલૈયાં;
દાસ નથુધન્ય નટવર નાગર, ચરતમેં ચિંત ધરૈયાં. ચલો. ૪

કનૈયા—

૫૬ ૧૦ સુ.

માઈ મુને રાધેને નાય નચાયો, ધનુને ખેલાનો રચાયો. ટેક
મેં ખેલનકું જાત મગુમેં, શેંગર વેણ બજાયો;
હાથ લકુટીઆ મિલી રાધે, સખ સખી સાથ ખુલાયો. માઈ. ૧

(૧૨)

નટવા આધિન જેસે મરફટ, વિનતા વંશ વહાયો;
ખાળક જાની બળ કરી બોલે, કિયો વેને મનકો ભાયો. માઈ.૨
ચાર જામ માઈ વલ કરીને, અબ અપને ધર આયો;
દાસ નથુ સખ આઈ કર ગ્વાલન, જુઠો મોયદોષ ચડાયો. મા.૩

૫૬ ૧૧ મુ.

શ્યામને સાન ન આઈ જરૈયાં, રાધે બોલત રોષ ભરૈયાં; ટેક.
ગોદ બિઠાકે કહત જસોદા, સુનહુ ધ્યાન ધરૈયાં;
પરધર જાકે રાડ ન કીજે, સખ વિધ હોત ભલૈયાં. શ્યામને. ૧
ચંચળ હે સખ વ્રજકી નારી, બોલત બાત બનૈયાં;
નંદરાયકી લજ્જા લોપી, તુમ હો બાલ કનૈયા. શ્યામને. ૨
નવલખ ધેનુ અપને દુઝત, પીચો ઓરદીઓ દોરૈયાં;
હીલ મીલકર હલધરકી સંગે, નૌત્તમ ખેલ રચૈયાં. શ્યામને.૩
સ્નેહ ધરી મુખ સુખત મૈયાં, વારહી લેત બલૈયાં;
દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, સો સુખચિત્તમે સમૈયાં. શ્યા.૪

૫૬ ૧૨ મુ.

અબ તો મૈ નહીં રહું તોરી નગરીયાં, મોસે કરે માઈ માધુ જગરૈયાં;
એક કહે મે જલ ભરને ગઈતી, ક્રીણીકી મારી કાંકરીઆં;
કામ કળા રૂપ રહી લોભાઈ, ગીરતો દીની ગાગરીઆં. અબ. ૧
દુજ કહે દરબાર ખડી, સંગ મીલી સખ વ્રજકી તરીઆં;
લાગને આઈલીઓ આ લિંગન, કીની મોપર નીકી નજરીઆં. ૨
ત્રીજ કહતહે જાત મગુમે, પટક લીની પાંમરીઆં;
નાની નણદલ સંગ રહી, સખ બાત સોંપી સાસરીઆં. અ.૩
ચોથી ચાર પદારથ સુકી, પ્રેમ પંથ પરવરીઆં;
દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, ચરન કમલ ચિત ધરીઆં. ૪

૫૬ ૧૩. મુ.

ગૌ ચારન મૈયાં કીનન કાત પડેઆં, સખ જાની શ્યામ અઢૈયાં; ટેક.

જ્વાલ બાલ સખ લીઓ બુલાઈ, કહત જસોદા ભૈયાં;
 બીવત જખકત પહાડ કુંજમેં, લાલ હે બાલ કનૈયાં. ગૌ ચાર. ૧
 પ્રાત કીમાઈ સિંગાર ધરાઈ, વન પહાચે દૈભૈયાં;
 મોર મુગટને કાંધ કામરીઆં, શ્રેંગર વેન બજૈયાં. ગૌ ચાર. ૨
 શ્રી બિનરાબિન કુંજ ગલનમેં, ગૌઆં લેત બુદૈયાં;
 કેલિ કરે કૌતુક દીખાવે, થારે કદમટી છેયાં. ગૌ ચાર. ૩
 હંસત હંસાવત બાળ સ્તેહી, અગ બગ દીએ હનૈયાં;
 દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, સો સુખ ચિંતમેં સમૈયાં. ૪
 કનૈયા—

પદ ૧૪ મું.

અખતો મેં નહીં ચાહેં તેરી ગૈયાં, મુને બળ જુને બોલ ખીજૈયાં; ટંક.
 ગૌ ચાર. ૧ મૈં ગયે કુંજમેં, જ્વાલ બાલ સંગ ભૈયાં;
 અમને કીઓ તુમ લીઓ મોલેયો, નવ લખ ઘેનુ ચરૈયાં. અખ.
 નીક શીખ દહીં દેખ બિચારી, ક્યું તું ફિરત ભુદૈયાં;
 ગારે નંદ જસોમતી ગારે, તુમ હો સ્યામ કનૈયાં. અખ. ૨
 જ્વાલ બાલ સખ લેકર તારી, અંગુલિ દેત બનૈયાં;
 સખા બિચ મેં રિઓ છુપાઈ, હસત હળધર ભૈયાં. અખ. ૩
 દેહું શીખ મેં રાજ સમીપે, જન્મ ધુત હે ભૈયાં;
 દાસ નથુ કર પુખ્ત લીઓ હે, હમ માતુને જનૈયાં. અખ. ૪

પદ ૧૫ મું.

ગોપીવર ગોવિંદ નામ ધરાયો, વ્રજ વનિતા વંશ વહાયો. ટંક.
 કોટી કોટી બ્રહ્માંડ કરત હે, નિગમે અગમ બતાયો;
 યોગિ યત્ન કરંતા કબલુક, દર્શન પાયો ન પાયો. ગોપી. ૧
 જપતપ જોગ જગન જુગતાઈ, સાધન સાધ સવાયો;
 ભવ ભવ પ્રત્યે ફિરે ભુલાના, સુખ સ્વપને નવ પાયો. ગોપી. ૨
 શીવ સનકાદિક ઓર બ્રહ્માદિક, એક સુરત સોઈ પાયો;
 જેહી સુખ માણે વ્રજકી વિનતા, સો રસ વ્રજમે સમાયો. ગો. ૩
 સરવે ભજે સકામી શ્વામને, બહુ સુખ માન બઢાયો;

નથુરામ નિષ્કામી ગ્વાલન, પ્રેમ રસ સુખ સવાયો. ગોપી. ૪

પદ ૧૬ સુ.

સોઈ રસ રેલ્યો ગોકુળ ખીચ વ્યાધ, રસ રીત કહી નવ બાધ; ટેક.

પ્રેમ ધરી પ્રહલાદે પીધો, ધૂ રૂકમાંગદ રાયે;

નીમી નારદ પુંડરિક પરાશર, અમરિખ પીઓ ઉર લાઈ. સોઈ. ૧

વાલ્મિક વ્યાસને શુક સૌનક સોઈ, ભીષ્મ વિભીક્ષણ રાયે;

યુધિષ્ઠીર અર્જુન બિદ્ધવજ્ર, હરિશ્ચંદ્રે લિઓ હરખાઈ. સોઈ. ૨

માર્કંડેય માંડવ્ય ને માદગળ, સુમતુ શ્રવનાઈ;

દેવળ પૈલ ને દેવરાત સોઈ, ધૌમ્ય ધૌમ્ન રખિરાઈ. સોઈ. ૩

જય દેવને નવ જોગેશ્વર, સનકાદિક સુખદાઈ;

તુમ્બજી ગૌતમ ત્રણ બિંદુ, વસિષ્ઠ વરિષ્ઠ કહાઈ. સોઈ. ૪

શ્રુત દેવને ગુરૂ સાંદીપસો, સખા સુદામા ભાઈ;

ગર્ગ મુનિ કુળ ગુરૂ હરિના, કશપ કૌશિક કુશળાઈ. સોઈ. ૫

માન્ધાતા મુરંધજ રાજ, હન્તિદેવ રંધુરાઈ;

ચંદ્રલાસ ને શિખી સુધનવા, તુળાધારને નિપાઈ. સોઈ. ૬

મૈસુતા પાંચાળી કુંતા, ગૌતમ ગ્રહકી નારી;

શવરી દેવ હુતી શતરૂપા, તારા વૃન્દાદિ રસપાઈ. સોઈ. ૭

દેવ દતુજ મનુજ કૈ પામ્યા, હીમ્મત ધરી હજારી;

જે રસ માણે વ્રજકી વનીતા, કોઈને કયુલ ન પાઈ. સોઈ. ૮

જ્ઞાન વૈરાગે રસકોબિંદુ, ચાઈ પયો મુખ માંઈ;

કર્મકાંડ વેધરકો વાયુ, કોઈએ નવ પીઓ હે ધરાઈ. સોઈ. ૯

રસ રંગીકો બહુ છે રૂઠો, ચાઈ રેલ્યો વ્રજ માંઈ;

પ્રેમ લક્ષણ પાત્ર કરીને, પીઓ નવ ગીઓ હે ગીરાઈ. સોઈ. ૧૦

ગ્વાલન કે ગુણ ગણના ગણતાં, કબહુ પાર ન પાઈ.

માત તાત સ્વજન સુખ તજ્યાં, વરીઆં કુંજ બિહારી; સોઈ. ૧૧

અનહદ હદ ક્યા કહી બતાવું, અવાચ્ય એ પદ સખ ગાઈ;

(૧૫)

દાસ નથુ કહે ધન્ય નટવર નાગર, ગીનત ગીનત બલબલ. સોઈ. ૧૨

પદ ૧ લું.

મુને મારી કાંકરિઆં કાન, પાણીકાં કેમ કરી જાગી; મુને. એ રાગ.
અતિ દીસે આવરો અંગ, ડીમી ડીમી ડમરૂ બજાઈ; ટેક.
નંદ ભુવન આઈ અલેક જગાયો, ભરવ કાટવાલ સંગ. ડીમી. ૧
વ્યાળ વિભુપણ ગણેઈ માલા, ભુરીચી જટુરી માંહી ગંગ. ડીમી. ૨
વશભવાલને વાંચક દીસે, દાંસ વરન વાકો રંગ. ડીમી. ૩
દાસ નથુ કહે નટવર ન્યાળી, અંગડે પ્રગટયો જામંગ. ડીમી. ૪

પદ ૨ જું.

મન મોહન બાળ મુકુંદ, ગરલધર નીરખે દરિને; ટેક.
મેઘ વરન અતિ રૂપ મનોહર, ચાહ મુખ કંઈ મકરંદ. ગાં ૧
મંદમંદ દાસ કેરી શોભાછે સારી, લલિત રૂપ વ્રજ ચંદ્ર. ગાં ૨
ચરન કમળ નખ ચંદ્રિકા જ્યોતિ, સંતન જન સુખ વંદ. ગાં ૩
દાસ નથુ કહે એહી છપી નીરખી, ભોળાને ભયોહે આનંદ. ગાં ૪

પદ ૩ જું.

સોઈ સ્યામ ચરન રજ વંદ શંકર મુખ સ્તવન કરે; ટેક.
દેવકો દેવ તુમ દીન દયાળુ સંતન કો સુખ કંદ. શાં ૧
રાધાકો રમણ પરમ સુખદાઈ, જશોમતી બાળ મુકુંદ. શાં ૨
ભક્ત વિભુપણ ગોકુળ રક્ષણ, ગીરધર વર ગોવિંદ. શાં ૩
દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર જય હો જય હો વ્રજચંદ્ર. શાં ૪

પદ ૪ થું.

ધન્ય ધન્ય જસોદાનંદ, સદા શીવ વાણી વહે; ટેક.
નેતિ કહી વહે વેદે નિરંતર, ધ્યાન ધરે મુનીવંદ. સદા. ૧
ભુમિના ભાગ્યને શું વખાણું, બ્યાં પ્રગટીઆ વ્રજચંદ સદા. ૨
આગે જુગ મોહી હુવા અનંતા, અભિનવો એહી આનંદ. સદા. ૩
દાસ નથુ કહે ધન્ય નટવર નાગર, જયજયજય જગવંદ. સદા. ૪

(૧૬)

પદ ૧ ભું.

ગોપી માતાજીને કહે છે—

રાગ. પૂરવ.

જાને માટે ભજતો નથી, સહેજે સીતારામઃ એ રાગ.
 દેખો મૈયા જોગી વાદે, અંગ હે ભિમંગ રે; ટેક.
 અંગનમેં આધી દાદે, અવધુત અંગ રે. દેખો. ૧
 ભાળ ચંદ્ર ચિન્દ શોભે, જટામેં હેં ગંગ રે;
 ગજમેં હે રંઢમાળા, ભુપણુ ભુજંગ રે. દેખો. ૨
 જોદન હે મૃગશાલા, ભુતટોળી સંગ રે;
 છડી શીંગી ચક્રાજે, ડમર મૃદંગરે. દેખો. ૩
 ગુનતો ગાવન લગે, જયહો શ્રી રંગ રે;
 નથુરામે ચરનુ માંહી; અરખ્યું હે અંગ રે. દેખો. ૪

પદ ૨ ભું.

ખુદા જોગી કાંસે આયે, કાનહે તે કાજરે. ટેક.
 આદરસેં કહે મૈયાં, આયો મહારાજરે. ખુદા. ૧
 અવધુત દીસો આપે. સરભંગી સાજરે;
 કાન તેરા નામ કહીએ, સંગે કયું સમાજ. ખુદા. ૨
 ચપળ તે ચિત્ત દીસે, કીહું મન વાજરે;
 દિગંખર દીસો જોગી, વીશરી કયું લાજરે. ખુદા. ૩
 અમ ઉપર દયા કીની, સુખ ઘડી આજરે;
 નથુરામ શંભુ દેખી, સયાં સખ કાજ. ખુદા. ૪

પદ ૩ ભું.

ગીનત ગોવિંદ જશ, કહે જોગીરાજરે. ટેક.
 જંગલ કે વાસી મૈયા, હટેહે રીવાજરે. ગીનત. ૧
 આળ કપન છપી દેખું, આયો એહી કાજરે;
 ભજનસેં ભાન ભૂલ્યો, સરભંગી સાજરે. ગીનત. ૨

(૧૭)

જુના જોગી જગ્ન જાને, સમાધિ સમાજરે;
 નૈનાં હે દરશનકે પ્યાસી, મન એહી વાજ. ગીતન. ૩
 દૈત રૂપ ભાસે નાંહી, કાહુકી હે લાજરે;
 નયુકા સ્વામીકું ન્યાળું, સખ સરે કાજ. ગીતન ૪

પદ ૪ થું.

કહત જસોદા મૈયાં, સુનો મેરી ખાત. ટેક.
 એર ખાત કહો જોગી, જોડી કહું હાથરે; કહત. ૧
 ભક્ષ લુજ્ય ભીક્ષા દેહું, મીસરી ને ભાતરે;
 પટકુલ પ્રેમે અરપું, મણી રત્ન વ્રાતરે. કહત. ૨
 વિકાળ હે વેશ તેરો, કીહું કહો નાથરે;
 ખાલકકું જો મેં દીખાડો, કંપે વાઝો ગાત. કહત. ૩
 ખીવે મેરો ખાળ ચીકો, આવરી ટો ખાત;
 નથુ નાથ સાચું નાણું, દીઓ મેં ક્યું જાતરે. કહત. ૪

પદ ૫ મું.

હંસી કહો હર મૈયાં, સુનીકો મેરી ખાતરે. ટેક.
 એહી છખી પ્યારી મુને, જડી હદા સાથરે. હંશી. ૧
 ભીક્ષાકો મેં ભોગી નાંહી, સલ કહું માતરે;
 લાલ મેરે મણિમાળા, શોભે મેરો ગાત. હંશી. ૨
 ખીવા વાજો નાંહી એહિ, સખને ડરાતરે;
 પુરાનીહે પ્યારો તેરો, જગતકો હે તાતરે. હંશી. ૩
 હંશી લાલ લાછ મૈયાં, વંદન કરાતરે;
 નથુ મન મોદ ભયો, હદે ન સમાતરે. હંશી. ૪

પદ ૬ હું.

જશ ગાઇ વહે જોગી, જે જે વ્રજ ચંદરે. ટેક.
 સુખ ધરી ઉદે ભયી, જેજે જગ વંદરે. જશ. ૧
 નયને અખ ફળ પાયો ન્યાજે નંદ નંદરે;

માણે મન ભ્રમર મેરો, મુખ મકરંદરે. જશ. ૨
લલના લલામ લાલ, કપ્તન સુખ કંદરે;
ત્રીલા રસ પાન પીતાં, ટરે ભવ કંદરે. જશ. ૩
લલિત રશાળ રાજે, અક્ષ અરવિંદરે;
ગુનાતિત ગુનાગાર, ગોચારી ગોવિંદરે. જશ. ૪
નિરખે હરખે શંભુ, ભયો હે આનંદ;
નથુરામ લીલા રટે, મોહન મુકુંદરે. જશ. ૫

પદ ૭ મુ.

જોગીયન દ્રષ્ટિ લગી, રોને લગો લાલરે. ટેક.
બુવનમેં લે ગઈ મૈયાં, દીખાવે કૈ ખ્યાલરે. જોગી. ૧
પારને પોઢાડે મૈયાં, બુલાવે જઈ લાલરે;
મુખમાંહી દૂધ ડારે, ઢોરે લેઈ ગોપાળ. જોગી. ૨
આઈ મીલે અજવાસી, લાલક્યું રીસાલરે;
જોગીયનકે દ્રષ્ટિ વે હે, આવરો ખે લાલ. જોગી. ૩
વે જોગીકું ઢુંદી લાવો, હોઈ અખ ન્યાસ;
નથુરામ ઢુંદી કહે, દ્રષ્ટિ લગી ખાલરે. જોગી. ૪

પદ ૮ મુ.

લટકતા આયે જોગી, નંદણ કે દારરે. ટેક.
અગમ અપાર ગતિ, પરાંસે હો પારરે. લટકતા. ૧
રાધ લૂન ફેડે શંભુ, લાલપે ઉતારરે;
રોગ દોષ દૂર ગયો, હરયા શ્રી મોરારરે. લટકતા. ૨
મોદ ભરી જસોમતી, દીઓ મણિ હારરે;
ધન્ય ધન્ય જોગી કહે, સખ અજ નારરે, લટકતા. ૩
મુઢા બાવા દયા કરી, વસો નંદ દારરે;
લાલનકો રોગ દોષ, ફેકો વ્રજ બહારરે. લટકતા. ૪
નજરે નજરાં લગી, દોનુ કીતે ઠારરે;
નથુ કહે એ સુખપર, જાઉં બલહારરે. લટકતા. ૫

(૧૯)

પદ ૧ લું.

રાગ તોટક.

પનઘટપેં મોરી ગાગરીયાંરે. એ રાગ.

ધનશ્યામ છખી મનરંજનહે, ઘટ ભીતર ધનરૂં ધુમી રહ્યો. ટેક.
અતિ રૂપ અનુપ અલેાડીકહે, મનમથ મન ગર્વકો ગંજનહે. ધન. ૧
સંગાર અપાર મેં શ્યામ હરિ, અખી અનકી શોભા અંજનહે. ધન. ૨
પ્રલહીનસેં ગીન દીસે ભમરો, કાંઈ કેવળ સુખદેણુ કંજનહે. ધન. ૩
નથુરામ નકામ પયો ઇનસેં, ભુદરજી ભવ દુઃખ ભંજનહે. ધન. ૪

પદ ૨ જુ.

નંદલાલન લાડ લડાવનહેરે, મન મોડ મનોહર મુરતિઆં; ટેક.
મુખ દેખી સુખ ઉપજે અમને, અતિ લાડ ભરી એ નીલાવનહે; નંદ. ૧
લટકાળો છોગાળો સ્યામળોઓ, દીલ રીઝ્યો દુઃખ નસાવનહે. નંદ. ૨
રસીઓ વસીઓ આઘ અંતરમેં, મુને પ્યારો અતિ જુગ પાવનહે. નંદ. ૩
નથુરામને કામ પયો ઈનસેં, ભુદરજી મેરે મન ભાવનહે. નંદ. ૪

પદ ૩ જુ.

મનમાન્યું નટવંર નંદનસેં, અલખેલનસેં આઘ અટકરહે; ટેક.
નીરખું હરખું ઠીક ટ્રીગન ઠરે, લલચાણુ બાળ મુકુંદનસેં. મન. ૧
અન્ય વાત વિધાત અતિ અમને, મને ગોષ્ટિગમે ગોવિંદનસેં; મન. ૨
રંગ રૂપ તરંગ અંગ એક ભયે, ભીન્ન બાશ નહીં કાંઈ અંદનસેં. મન. ૩
નથુરામની સ્યામને સુરત લહી, જગ જીત ભયી પ્રજ વંદનસેં; મન. ૪

પદ ૪ જુ.

રંગ લાગ્યો મોહનલાલનસેં, પચરંગી તનપર ભાત પરી; ટેક.
સુની બંસી ધુની બન સાંચરીઆં, મોસે ખુબ લગાડી વાલ ખ્યાલનસેં.
રંગ. ૧
લાગી લગ્ન મગ્ન સદા રહું મનમેં દીલ રીઝ્યું દીન દયાલનસેં રંગ. ૨
નિત્ય વેદ અભેદ વદે જીનકું, વન ગોધેન ચારે ગ્વાલનસેં. રંગ. ૩
નથુરામની સ્યામને સુરત લહી, સખકાજ સયે જગપાલનસેં. રંગ. ૪

(૨૦)

પદ. ૧ લુ.

રાગ સોરઠ.

તેરો કુળજસેં દીલ રાજી, અમસેં ન બોલનાં મહારાજ. એ રાગ
 પ્યારી લટક ચાલ જોઈ લાલ, રંગે લૂમ્મ રહીરે; ટેક.
 ધીરા રહી પદપંકજ ધરતા, ગ્વાલ બાલ સંગે સંચરતા;
 મીઠા બોલા દીઠા, બંસીકર ગ્રહીરે; પ્યારી. ૧
 નીકો નટવર વેપ બનામ, ચતુરાં ચિંતને લીઓ ચુરાર્ઠ;
 નવલે રંગે સંગે, વિનતા વશ વહીરે. પ્યારી. ૨
 તુમહો શ્રી વ્રન્દાવન વાસી, મેં હું વસાણા ગામ નીવાસી;
 કહો કાંઠાંડી પ્રીત, રીત ન જન્ય કહીરે. પ્યારી. ૩
 નથુરામકી હું ભણું ભલૈયાં, દો કર લેકર લેત બલૈયાં;
 ખાંત ભરેલી ખેલી, રસ બસ ભીંજ રહીરે. પ્યારી. ૪

પદ ૨ જુ.

વાલા લાગોછો વ્રજ રાજ, અમધેર આવતારે; ટેક.
 મરમાળા મોહન મન ગમતા, રસીઆજી આવો રમજમતા;
 લાલ લહેરી ઘેરી બંસી બળવતારે. વાલા. ૧
 પીળાંતો પીતામ્બર પહેરી, કાંતિ મેઘ ઘટા જેમ ઘેરી;
 બંકા નેણાં વંકાં જુગતિ જણાવતારે. વાલા. ૨
 મોર મુગટ માંડી મણિયો ઝળકે, મકરાકંત કુંડળતો લળકે;
 જાણી મીઠી વાણી, હસીને બોલાવતારે; વાલા. ૩
 પ્રેમ ધરી પરમાણો પ્યારા, ધડીએક પત્ર નહીં મેલું ન્યારા;
 દાસ નથુના નાથ લાડ લડાવતારે. વાલા. ૪

પદ ૩ જુ.

તમને દેખીને દીલજન, ઠરેછે છાતડીરે; ટેક.
 સજ્જનકુલડે સેજ સુધારી, શોભિત અંગ આભુષણ ધારી;

(૨૧)

ન્યાળીને વનમાળી, જોઈ રહું વાટડીરે. તમને. ૧
 સુખ દેખી સુખ ઉપજે અમને, તનમન ધન લેઈ સોંપ્યું તમને;
 જાણો અપની માણો, રંગભર રાતડીરે. તમને. ૨
 મનમથ માન ગર્વને ગાળું, લળીલળી મધુરું સુખકૃ ન્યાળું;
 આપું રસ ને દાણું, દીલની વાતડીરે. તમને. ૩
 રૂપમાં રૂપ સમણું મારું, અનલદ્ધ પરાક્રમ પીયુ તમારું;
 નચુરામ એ કામ, ભડી રંગ ભાતડી રે. તમને. ૪

પદ ૪ થું.

મનના માન્યા મોહનલાલ, આવો રસ માણવા રે. ટેક.
 આવોને અલખેલા વાલા, ઘોળી પાવા પ્રેમ રસના પ્યાલા;
 દારી રરાતી પ્યારી, પ્રીત પ્રમાણવારે. મનના. ૧
 તમ સંગે મન માન્યું મારું, નાથ નીમક નથી રહેતું ન્યારું;
 હોરો નહીં ક્યાંઈ થોરો, હરિ ઊર આણવા રે. મનના. ૨
 મુખડાની લાગી છે માયા, કેમ કરું જસોદાના જયા;
 કાના નટવર નાના, જનસુખ જાણવા રે. મનના. ૩
 પ્રેમાતુર ધન્ય ધન્ય વ્રજનારી, લાડ લડાવે શ્રી કુંજ વિહારી;
 નચુરામને નિલ, ગુણ વખાણવા રે. મનના. ૪

પદ ૧ થું.

કાના કાંકરડી મત મારો, મારી ગાગરડી નંદવાશે; એ રાગ.
 કાના અંગડું તે મત ઓડો, કોમળ તનડું તે કુમળાશે;
 તનડું તે કુમળાશે, મારી ચંપક માળ ચોળાશે. કાના. ટેક.
 હાથ મ ડારો હેડે નટવર, નવરસ હાર તુટે;
 મોતી ફટકીઆં પૂટે, બંકા અચકાય છે અંબોડો. કાના. ૧
 લુખો લુખો રીતે રસીઆ, કાંક દયા દીલ આણી;
 ચતુરને થું કહીએ, તાણી પ્રીતડલીકાં તોડો. કાના. ૨
 પીતળ તો પીતલડી, સોનું સગપણ સુખડાં નાનાં;

(૨૨)

પ્યારાં નહીં પોતાનાં કાના, મિથ્યા મનનો દોડો. કાના. ૩
કમળ નયન શ્રી કાશ મોરારિ, રાધા રંગે ગોરી;

નયુરામ રહો અવીચળ જોડી, માંડ મળ્યા મત છોડો. કાના. ૪
ધોળ.

પ્રભુજી આવ્યા પરોણલા, ઘેર આવોને. એ રાગ.
વશીકરણી વ્રજનાર, રાધે રંગે ભરી;
એના ગુણ તણી બલહાર, રાધે રંગે ભરી. ૧
રસીક શિરોમણી રૂપ, રાધે. શુભ ચંપક વરણ સ્વરૂપ; રાધે. ૨
મોઢએ સુંદર શૃંગાર, રાધે. સર્વ સખીયોની સરદાર. રાધે. ૩
સદ્ગુણનો ભંડાર, રાધે. જેને હરિ તે હંડાનો હાર. રાધે. ૪
કળા અનંત અપાર, રાધે. વશ કીધા તે કુંજ વિહાર રાધે. ૫
મીઠાં બોલી નેણ કુરંગ, રાધે. હંદે રાજે તે પ્રેમ તરંગ. રાધે. ૬
કામ કળા પ્રવીણ, રાધે. એને રંગે રીઝ્યા સુખદેણ. રાધે. ૭
કળાવતી કહીએ માત, રાધે. વૃષ ભાન આધર એનો તાત. રાધે. ૮
પામી તે પુરણ કામ, રાધે. એનો વાસ વસાણું ગામ. રાધે. ૯
કાનો કરે તે જેનું કેણ, રાધે. જેનાં નેહ ભરેલાં નેણ. રાધે. ૧૦
પ્રભુશું પડી જેને પેર, રાધે. રૂઢાને મનાવી લાવે ઘેર. રાધે. ૧૧
ધન્ય ધન્ય રાધે સ્વામ, રાધે. બલજીવે દાસ નયુરામ. રાધે. ૧૨

રાગ રામગ્રી.

કોણુરે સમાના કામની, દત્ત કૃણીએલ રામ; એ રાગ.
પ્રોડીએ શું આવ્યા પ્યારા કાનજી, રજની ક્યાં રમી આવ્યા; ટેક.
રટતાં તે રજની વહી ગઈ, દિલમાં દયા નવ લાવ્યા; પ્રોડીએ. ૧
શૃંગાર ધરીને સજ થઈ, શેરીએ કુત્રડાં વેરાવ્યાં;
પુષ્પે તે પલંગ રચાવિયો, સુગંધ સરસ છંટાવ્યાં. પ્રોડીએ. ૨
વાટડી જોઈને હું વટ વટુ, હજુ હરિ કેમ નાવ્યા;
વિશ્વાસે વળગી રહી, ચોયે દશે દીપ અજવાળ્યા; પ્રોડીએ. ૩
ચાર પહોર રજની વહી ગઈ, વાણું વાયે શું આવ્યા;
નયુના શ્વામી શામળા, કહોને કેણે ભરમાવ્યા. પ્રોડીએ. ૪

(૨૩)

રામત્રી ૨ જી.

ભામની કોણે ભરમાવીઆં, ગુણુ ગારી તું ગુજરીયાં; ટેક.
આઠે જામ હું આઢીં વસું, નીમક ન્યારો નહીં નાગરીઆં; ભામની. ૧
રસીક શિરોમણી રાધીકા, તુજ પાખે કોણુ કામનીઆં;
સોગન ખાઈને સાચું કહું, વિવેક ને કેમ વિસરીઆં. ભામની. ૨
અધારી રેણુ અલખેલડી, ઓઠી આવ્યો કાળી કામળીઆં;
પ્રેમ જોતાં ને પોઠી ગયો, નકટ આગઈ નિંદરીઆં; ભામની. ૩
ક્રૂને બતાવી કાળી કામળી, શામનાએ દીડી ચુંદડીઆં;
નથુ કહે રોષે ભરી રાધીકા, સામળાના બોલ સાંભરીઆ. ભામ. ૪

રામત્રી ૩ જી.

જીવન બોલોશું જુદું, જુગિત સરવે મેં જાણી. ટેક.
ચોરી હતી તે હતી થઈ, નશાં મળીછે નિશાણી. જી. ૧
લાલગુલાખી છે આંખડી, ધાયલ દીસે ઘેરાણી;
પાઘના પેચ ક્યાં છૂટીઆ, ફુલડાની માળા ચોળાણી. જી. ૨
પીતાંબર સાટે લાવ્યા પાંખડી, અંતર લાજ કાંઈ ન આણી;
વાંસળી ક્યાં વીસરી ગયા, પાયે છો અણુવાણી. જી. ૩
રંગભર રજની ક્યાં રમ્યા, અંગડે ઉમંગ આણી;
શોકડલીએ સુખ ભોગવ્યાં, મારે વિજેગી વિહાણી. જી. ૪
નહીંરે બોલું દીનાનાથજી, જુડાબોલા લીધા જાણી;
વિપ્ર નથુના નાથજી, રાણી રાધે રીસાણી. જી. ૫

રામત્રી ૪ થી.

રોષ ન ધરો રાણી રાધીકા, કેણુ તમે માનોને માઈ; ટેક.
સામનાજી સમખાઈને કહું, નિશદીન ધ્યાન તમાઈ. રોષ. ૧
અવિનાશી આઘ તું છો સદા, અક્ષર "ધામ તમાઈ;
ભકિતસ્વરૂપે તું ભામની, તનવંગી તન તાઈ. રોષ. ૨
અમને ભજે મર ભાવથી, તેને કેદીએ ન તાઈ;
રાધીકા નામ ઉચ્ચારતાં, અધના ઓધથી ઉગાઈ. રોષ. ૩

(૨૪)

તમે ન બોલાવો ત્યાં જઈ વસું, જોય નીચ કાંઈએ ન ન્યાળું;
અનુલ પરાક્રમ તાહરું, કહ્યું હું પ્રેમથી પાળું. રોપ. ૪
નિઃસ્વ નિહાળીયું નાગરી, નાથથી નવ દીહું ન્યારું;
રાધે ગોવિંદ રંગે રમે, નથુ નિલ રૂદીએ ધારું. રોપ. ૫

રાગ પ્રભાત.

નમો નમો નમસ્કાર, પાવલીકું દેવા. એ રાગ.
નીરખી પ્રેમે પરખી હેડે, હરખી રાધે ખારી. ટેક.
શ્યામ સ્વરૂપ, અતિઅનુપ, રૂપ છખી ન્યારી;
ગુણ સદન સુંદર વદન, મદન મોહ હારી. નીરખી. ૧
મુક્તામાળ તેન રસાળ, ભાળ બ્રહ્મી ભારી;
ગુન ગ્રામ પુરન કામ, શ્યામ સુખકારી. નીરખી. ૨
અંસીઅટ જમુનાતટ, પટ પીત ધારી;
નંદલાલ કરત ખ્યાલ, ન્યાલ ભયી નિહારી. નીરખી. ૩
મોરલી ધારી કુંજ વિહારી, વારી વારં વારી;
નથુરામ સરે કામ, શ્યામ ઉરધારી; નીરખી. ૪

પદ ૨ જી.

આજ આનંદ ઓધ વળ્યા, અપને અપની જાણી. ટેક.
એકાંતે મળીઆ અલખેલો, પ્રેમની પ્રીત પિછાણી. આં ૧
અધિક સુખની શી કહું મેં, વાત ન જાય વખાણી;
મોરલીધર મહારાજ હેરા, રૂપમાં લોભાણી. આજે ૨
સામળી સુરતી માધુરી સુરતી, મુખ મધુરી વાણી;
શુભિત જનનહાર જીવન, પ્રીત રીતે પ્રમાણી. આજે ૩
આંતરજામી અઢળક ઢળીઆ, વિરહ વ્યથા ન સાણી;
દાસ નથુ ધન્ય દેવ મોરારી, શામસંગે સુખમાણી. આજે ૪

પદ ૩ જી.

આજ આનંદ ઓધ ઉત્તટ, રસીઆશું રંગે રમી. ટેક.
માધુરી સુરતી રૂપ મનોહર, છખી ચિંતમાં રહી સમી. આં ૧

(૨૫)

સુખડું અતિ અઘોડીક આપ્યું, કશી ન રહી કમી:
મનની આશ પુરી માવે, ગોવિંદને મન હું ગમી. આજ ૦ ૨
પરવશ થઈછું પ્રેમ સ્નેહે, રોમે રોમે વાલો રહ્યો રમી;
નીમક ન્યારો નાથ ન મેલું, વિન્નેગ વાત ન જાય ખમી. આ ૦ ૩
સામળીએ મારો જન્મ સધાર્યો, જીવનશું રમીજમી;
દાસ નથુ ધન્ય દેવ મોરારી, મુરતી રહી ચિંતમાં સમી. આ ૦ ૪

પદ ૪ થું.

આજ માફ ભાગ્ય ઉદે થયું, આનંદ લહેર લાગી. ટેક.
મોહનજી મારે મોલે પધાર્યા, શામળીયો સુવાગી. આજ ૦ ૧
સૌથી અધીક કીધી છખીલે, જીતની નોખત વાગી;
સગપણ કીધું શામળીયાશું, લાલશું લગન લાગી. આજ ૦ ૨
જિગ્યો રવી મારે મટયું અધારું, જીવન જોયા મેં જગી;
અટપટી ટળી અંતર કેરી, ભય ભર્મના મારી ભાંગી. આ ૦ ૩
મનમાન્યું નંદલાલની સંગે, અન્ય આશ લાગી;
દાસ નથુ ધન્ય દેવ મોરારી, મેં સુખ લીધાં માગી. આ ૦ ૪

ઋત્તિસ્વરુપિ રાધીકાની સ્તુતી.

પદ ૧ હું.

નમો નમો નમસ્કાર પાવલિકું દેવા. તે રાગ. ઉપર પ્રમાણે.
ભાવનિ જુગ પાવની સો, ભક્તિ ભગવંતની. ટેક.
સલ જાણી લે પ્રમાણિ, વાણી ગુણવંતની. ભાવની. ૧
તજ્ય તાન મેલ્ય માન, સાન ગ્રહિ લે સંતનિ;
જય બ્રાંલ થાય નિરાંલ, સ્વાંલ જે મહંતની. ભાવની. ૨
જાણે જાયા સુખછાયા, માયા એ અનંતનિ;
આવે જય ફેરાખાય, થાય જાલ જંતની. ભાવની. ૩
સુખશ્યારી લ્યે ઉગારિ, પ્યારિ પ્રેમ પંથનિ;
નથુ એજ લાભ લેજ, તેજવંત તંતની. ભાવની. ૪

(૨૬)

પદ ૨ જી.

ભક્તિભારી ગુણ હજારી, કમ ખારી છે સદા. ટેક.
ભવ દુખ જય રૂપ, સુખ થાય સર્વદા. ભક્તિ ૦ ૧
પાપ વ્રાત પામે ત્રાસ, વાસ જ્યાં કરે સદા;
આપોઆપ જપે જપ, માપ એહિ મોક્ષદા. ભક્તિ ૦ ૨
બદ આઘ દુરાધ્ય, સાધ્ય કરે સુખદા;
અષ્ટસિધિ નવનીધી, વિધિ કીકરી તદા. ભક્તિ ૦ ૩
સ્નેહે કરી રીજે હરી, ફરી કષ્ટ નહી કદા;
નથુરામ શાય શ્યામ, કામ ધામ દામદા. ભક્તિ ૦ ૪

પદ ૩ જી.

કામ ધામ દામસા, મંજુલ મુક્તિદા સદા. ટેક.
કળે કેવે સંગ રેવે, સેવે સંત નીર્મદા. કામ ૦ ૧
દુર્લભા સો વલ્લભા, પ્રભાકરા તે નીલદા;
મન રૂંધિ ચિતશુધિ, બુદ્ધિ જ્ઞાનવિ તદા. કામ ૦ ૨
ગ્રહાસક્ત થાય વિરક્ત, ભુક્તભાવ નષ્ટ કદા,
જાણે સંત હંસ મહંત, તંત તાયરો તદા. કામ ૦ ૩
નિર્વાણિ સો લે પ્રમાણી, જાણી જુગિતને જદા;
નથુરામ નિષ્કામ, હામ સ્થિર દાનદા. કામ ૦ ૪

રાગ દેવગંધાર.

રાજને ભરોંસે હુંતો રેન સારી જગી. એ રાગ.
અતિ આળીગાજો તેરો, કાન કરો પ્યારો. ટેક.
કરગરી કહીએ મૈયાં, કાંધ કહી વારોરે.
કહેશું ત્યારે કડવાં થાશું, વાંક શો અમારોરે. અતિ. ૧
દધિ મયનાં માટ ફાડ્યાં, ધર ઘાટ ટાળ્યોરે;
માંકડાં મંદિરે પુર્યાં, નીક આવી ન્યાજોરે. અતિ. ૨
વાટે ઘાટે રોકે વાલો, નીમક નહીં ન્યારોરે;
હાર તોડે જૈયાં ઓડે, બોલીને લુગારોરે. અતિ. ૩

(૨૭)

જસોદા કહે લાવો તમે, એવો શું અટારોરે;
નથુરામ સ્યામ મારે, તાહારો પતિઆરોરે. અતિ. ૪

પદ. ૨ જી.

હાથમાં લકુટી રાધે, ચોંપે કરી ચાલી; ૨૬.

સાહેલી સૌ સંગે લીધી, હુઠે મતવાલીરે;

ઘેર ઘેર ધુમે કોઠએ, દીઠા વનમાળીરે. હાથમાં. ૧

વત્સ છોડી શીકાં તોડી, ગોળી વણસાળી;

કરમાં માખણ પીંડો, નેરે લીધા ઝાઝીરે. હાથમાં. ૨

આવડું બીજનું દેઢને, સ્યામ ગયા ચાલીરે;

જસોદાની આગે લાવ્યાં, હસ્યાં માતા બાળીરે. હાથમાં. ૩

સન્મુખ સ્યામ બેઠા, નારી જીએ ન્યાળીરે;

નથુરામ નાગરી સૌ, હંસી લીએ તાળીરે. હાથમાં. ૪

પદ. ૩ જી.

જીઠાને ક્યાં ઝાલું મૈયા, છેલ તારો ખ્યારોરે; ૨૬

પાણીને જળ ત્યાંતો, આવી રોઢે આરોરે;

અટપટી બોલી કરે, કાંકરીનો ચાળોરે. જીઠા. ૧

શેરીએ તો સામો આવે, ચિર ઝાંટે મારોરે;

હંગવિના દોડી બાઝે, નેરથી જીગારોરે. જીઠા. ૨

મંદિરે પેસીને મૈયા, ધુંધવે ધુતારોરે;

વાદ કરે વાંકાં બોલે, ધરથી છે ધારોરે. જીઠા. ૩

કર પિંડો આજ આણ્યો, છળ કીધો સારોરે;

નથુરામ સ્યામ હરિ, દાસ મેં તુંહારોરે. જીઠા. ૪

પદ. ૪ થું.

જીઓને જસોદા મૈયા, આજ બોલે બાળીરે. ૨૬.

આજ જેવું દીઠું મૈયા, તેવું લ્યો સંભાળીરે;

જીઠા બોલી નેર કરી, દાડી દીએ ગાળીરે. જીઓ. ૧

હાશતો તણાવે દાડી, જોરે મતવાલીરે;	
યાકી જતાં હેઠો બેસું, બડે મુને ભાળીરે.	જુઓ. ૨
સર્વ સખીયો માંહી, રાધે મરમાળીરે;	
નત્ય કરાવે પોતે, નીક રહે ન્યાળીરે.	જુઓ. ૩
જોર કરી ઝાંટી લીએ, મોરલી રસાળીરે;	
નથુ નિલ નવી લીલા, નેહ લેઉં ન્યાળીરે.	જુઓ. ૪

પદ. ૫ મું.

સર્વે ધુતારી મેરો, લાલ ભયો નીકો;	ટેક.
જુહું તે શું બોલો ગોપી, સ્યાંમ હજી ચિત્તોરે;	
લોભનો નહીં લેશ રાધે, શીદ તોડે શીત્તોરે.	સર્વે. ૧
નવલખ ધેનું દુઝે, વાસણે નીધીત્તોરે;	
કાનને નહીં તૂટો કાંઈ, દહીં દૂધ ધીત્તોરે.	સર્વે. ૨
રયામ છોટો સાથ એકો, બોલ પડયો શીત્તોરે;	
વાંક મેં તમારો જાણ્યો, નહીં હરજીતોરે.	સર્વે. ૩
માતા કાન મુખ દેખે, મુખતો અધિત્તોરે;	
નથુરામ મન માંહી, આનંદ અધિત્તોરે.	સર્વે. ૪

પદ ૬ હું.

સુણોને જસોદા મૈયા, નીક મતી તોરીરે;	ટેક.
ગુણવંતો ગીરધારી, જુડી સર્વે ગોરીરે;	
સર્વ જાણાશે જ્યારે, થાય ઘેર ચોરીરે.	સુણો. ૧
હજી બોલે સાચું માનો, મૈયાં મતિ મોરીરે;	
અવગુણ અમમાંહી, બોલું શું બહોરીરે.	સુણો. ૨
ઉન મુન રહીએ અમે, અખ કયા કરોરીરે;	
બહાર ચતાં ઘેર થશે, ધીરાં મૈયાં મોરીરે;	સુણો. ૩
વલોણાંની વેળા સૌ, ઘેર ગઈ ગોરીરે;	
વિપ્ર નથુ વિનવેસો, દોઉ કર જોરીરે.	સુણો. ૪

પદ. ૭ મું.

વલોણાં વલોવે મૈયા; મોર ભયે મોળી;	ટેક.
----------------------------------	------

(૨૯)

ત્વરા કરી તાણે ગોખી, મયેં ભરી ગોળીરે; વલોણાં. ૧
કીર્તિ કંપનની ગાવે, હરખે હીંચોળીરે;
આડો કરી અણખેલો, ઉભા ઝાલી ગોળીરે;
ધવરાવો મુને માડી, બોલે આંખો ચોળીરે. વલોણાં. ૨
પય પાન કરાવું કાના, વલોણું વલોળીરે;
પ્યારા પછી આપું તને, માખણને પોળીરે. વલોણાં. ૩
વેગળો રહે વાંચે વાલા, ગીર જશો ગોળીરે;
નથુરામ લીલા રસ, પીઝા નિત્ય ગોળીરે. વલોણાં. ૪

પદ ૮ મું.

વલોણાં વેળાએ વાલે, ખેલ કીઓ ભારી; ટેક.
લાલજીને રોતા જાણી, પુત્ર પ્રેમ પ્યારીરે;
પયપાન કરાવે મૈયા, ઊમંગ અપારીરે. વલોણાં. ૧
પય પાકે ચુલે નાના, આવું હું ઉતારીરે;
કાનો કહે ભુખ્યો હજી, માત ગયાં ચાલીરે. વલોણાં. ૨
મૃત પેંછે પય વહાડું, ખીજ્યા ગીરધારીરે;
દશદ લઈને ડાચો, ગોળી વણસારીરે. વલોણાં. ૩
બાળે ટોળી બોલાવી કહે, મહીપલ પ્યારીરે;
બોલાવો ખીજને આજ, મીજમાની મારીરે. વલોણાં. ૪
દુકડાં થઈ દુક્યાં લાંતો, માંકડાં હજારીરે;
નથુરામ લીલા ગાઈ, જાઈ બલ હારીરે. વલોણાં. ૫

પદ ૯ મું.

ભૂટાભૂટ મૈડા કેરી, બધી બહુ ભારીરે; ટેક.
લીઓ લીઓ પાઓ પાઓ, કહત મોરારીરે;
આનંદ અન્યો છે આજ, નાવે વારી વારીરે. ભૂટાભૂટ. ૧
ખાય ખવરાવે ફેંકે, પીંડા જ્યું ઝુંઝારીરે;
હસેને હસાવે, ગુણવંત ગીરધારીરે. ભૂટાભૂટ. ૨
મહીસિંધુ રેલ્યો માંહી, કરી જ્યું વિહારી;

કુતોહળ જવા કાળે, મીલી વ્રજ નારીરે. લૂટાલૂટ. ૩
 માતાને જસોદા એવો, ખેલ જીવે ન્યાળીરે;
 નથુરામ બીડ માંહી, ગોળી ન નિહાળીરે. લૂટાલૂટ. ૪

૫૬ ૧૦ મું.

લીલાને ન્યાળીને મૈયાં, પ્રેમ સુખ પાયોરે; ૨૬.
 પુરવને ભાગ્યે મારે, કાન કુખે આયોરે;
 વધને પણામાં આજ, આનંદ સવાયોરે. લીલા. ૧
 મોદ અતિ મન માંહી, જાત ન સમાયોરે;
 સુખનો સાગર રેલ્યો, રતન નિપાયોરે. લીલા. ૨
 મહીને કેરો માવે, કાચ તો મચાયોરે;
 વ્રજજન જાંખી કરે, માવો મન ભાયોરે. લીલા. ૩
 જયજય કરીને સૌ, નેનસુખ પાયોરે;
 થુનરામ લીલારસ, હૃદયે સમાયોરે.

૫૬ ૧૧ મું.

ન્યાળી નિજ ગોળી મૈયાં, રાષ ધરી દોડીરે; ૨૬.
 નાઠા કાન વાંસે મૈયાં, દોડત બહોરીરે;
 નાસીને ક્યાં જશે કાના, કરી ધર ચોરીરે. ન્યાળી. ૧
 સાચું આજ જાણ્યું જેહી, કહેતી રાધે ગોરી;
 બાંધું બળવંતા તુંને, દામણાં ને દોરીરે. ન્યાળી. ૨
 ચોગી મન પહોંચે નહોં, ધ્યાનને ધરોરીરે;
 સુત જાણે શિશુ ચાલે, મૈયા મતિ ભોરીરે. ન્યાળી. ૩
 શ્રમ જાણે હાથ પડ્યા, લીઆ મૈયાં ઓરીરે;
 નજી એહી સુખ માંહી, ચિત લીનો ચોરીરે. ન્યાળી. ૪

૫૬ ૧૨ મું.

દામે કરી રાષે ભરી, બાંધે મૈયાં તાણીરે; ૨૬.
 અંગુલી બેજ ન દીડું, અન્ય સાંધે આણીરે;
 એક બીજું ત્રીજું ચોથું, સાંધે જીન જાણી. દામે. ૧

અખિલ પ્રજના દામે, ઊન છે એધાણીરે;
 દામ વિના ગામ કીધાં, બધાણા નહીં પાણિરે. દામે. ૨
 દયાવતે જાણ્યું નિજ, મૈયાં અકળાણીરે;
 અણું માત્ર દામણેસો, બૈયાં તો બધાણીરે. દામે. ૩
 ઊલ્લુ ખળે દામ સોંધ્યું, શિશુ મતિ આણી;
 નથુ શામ કેરી કાઠએ, માયા નવ જાણીરે- દામે. ૪

પદ ૧૩ મું.

ભક્તને આધિન સદા, જીવન ને જાણોરે; ટેક.
 જેને વશ ચરાચર, પ્રપંચ પ્રમાણોરે;
 નસી પ્રેત વૃશ જેસે, વહેસો વિધાણોરે. ભક્ત. ૧
 જપ તપ ધ્યાને લક્ષ, લેશ ન જાણોરે;
 પ્રેમ વશ પ્યારો સદા, દામણે બધાણોરે. ભક્ત. ૨
 રમેને રમાડે વાલો, રીતથી રીઝાણોરે;
 નથુરામ લીલારસ, હૃદયે સમાણોરે. ભક્ત. ૩

પદ ૧૪ મું.

રિંખતો ને રંગ ભીતો, રૂંખ નીક આયો; ટેક.
 યમલા અર્જુને જખ, સ્પર્શજ પાયોરે;
 પરે ભુમિ ધર્યે રૂપ, સ્વરૂપ સવાયોરે. રિંખતો. ૧
 દોહ કર જેરી આઈ, શિશ નમાયોરે;
 સ્તુતિ કરે શ્યામ કેરી, જશ અતિ ગાયોરે. રિંખતો. ૨
 કુબેરના સુત અમે, અતિ મદ આયોરે;
 નારદની દયા હવી, પ્રેમસુખ પાયોરે. રિંખતો. ૩
 નિજ ધામ સોંધ્યું નાથે આનંદ બદાયોરે;
 નથુરામ ગુણનામી, જસોદાનો જાયોરે. રિંખતો. ૪

પદ. ૧૫ મું.

લાલને સો હુંડે કાઢએ, દીઠો કાન કારો; ટેક.
 ગ્વાલનીયો કહેછે, કીયાં ગયો ગુણગારોરે;

(૩૨)

નંદને જસોદા કહે, પ્રાણુચક્રી ખ્યારોરે. લાલને. ૧
 વજ્રને અંકુશધ્વજ, પદછે રિખારે;
 જોતાં જોતાં ચાલ્યાં જન, જીહાં સુખ સારોરે. લાલને. ૨
 બની વાત બાળે કહી, નાચ્યો પતિઆરોરે;
 પ્રક્ષ પક્ષાં વચ્ચે કાનો, હરિએ ઉગાર્યોરે. લાલને. ૩
 મૈયાં છોડી મૈયાં કહે, લાલ આળીગારોરે;
 રક્ષા મંત્ર ભણે, રહેજો હરિ રખવારોરે. લાલને. ૪
 નિરખે સૌ નેહે કરી, સાથ થયો સુખારોરે;
 નથુ લીલારસ ગાવે, દાસ છે તુંહારોરે. લાલને. ૫

પદ ૧૬ મુ.

નંદજી આનંદે વદે, લાલ લીલા ન્યાળી. રેક.
 ગર્ગ ગુરનાં વાક્ય, ચિત લીઓ સંભાળીરે;
 અનહદ લીલા એની, લલિત રસાળીરે. નંદજી. ૧
 નિધન કૈક દૈલ પામ્યા, ન્યાળી વનમાળીરે;
 પતંગ જ્યું તન પાડે, દીપકને ભાળીરે. નંદજી. ૨
 નીલકંઠે કહ્યું મુને, તેની લાગી તાળીરે;
 સ્યામધન સાચું મારે, છપ્પી મરમાળીરે. નંદજી. ૩
 ધન્ય માત તાત સાથ, ધન્ય વ્રજ બાળીરે;
 નથુ ધન્યશ્યામ પ્રીત, પૂરવની પાળીરે. નંદજી. ૪

ઢાહો.

લીલા રસના સ્વાદને, જાણે જનનહાર;
 નથુ થાય નિર્મળ દશા, વરતે બાવન બહાર. ૧
 લીલારસ તો રસીક છે, સમજી લેજો સ્વાદ;
 વણુ સમજે કૈ કલ્પભર, પામશે પીડ વિશાદ. ૨

પ્રભાતિ.

જગો મારે ગોકુળનાં ધરેણાં કાન, વિકૃલ વહેલા જાગીએ. એરાગ.
 જગો મારે છેલ્લછપીલા કાન, માવા તારું મુખડું જીનશે વાન;

જીવન સુતા જાગીએ. ટેક.

આજસ મોડી ઉઠો માધવ, બોલો અમૃત વેણુ;
નીરખવા નંદલાલને, તલખે મારાં નેણુ. જીવન. ૧
કાનજી કાળા મોરલી વાળા, શોભે ચંદ્રિકા મોર;
લટકાળા મારા લાલજીરે, તમે જાગોને નંદકિશોર. જીવન ૨
અલખેલા આંગણીએ ઉભો, ગોવાળીનો સાથ;
વિહામા તમે વેગે કરીને, જમી લો, દહીં ને ભાત. જીવન. ૩
પ્રાતઃભયો મન મોહન પ્યારા, જાગોને જદુરાય;
મીઠડાં તારાં મુખ જોવાને, માતુની મંગળ ગાય. જીવન. ૪
નૈણે નીરખું ને હૈડે હરખું, અંગડે યાય આનંદ;
દાસ નથુના દેવ દયાળુ, ધન્ય ધન્ય વ્રજરાય. જીવન. ૫

પદ ૨ જી.

જાગો તમે લેરખડા નંદલાલ, જાગોવાલા વ્રજતણા શૃંગાર;
વિહામા વેલા જાગીએ; ટેક.
ઘેર ઘેરથી ગોવાલણી આવી, ગીત મનોહર ગાય;
પ્રેમ સ્નેહનાં મુખ દેખીને, અંગમાં આનંદ યાય. વિહામા. ૧
પ્રાતઃભયો હવે છેલ છખીલા, નિદ્રાળુ નંદ કિશોર;
દરશન કારણ તાકી રહે સૌ, ચંદ્રસેં જેમ ચકોર. વિહામા. ૨
નઠવર તમને ન્યાળી જોતાં, દુઃખડાં દૂર પળાય;
લાડીલા મારેલાલજીરે, તારી છખી દેખી મુખ યાય. વિહામા. ૩
માતા જસોદાએ સાદ કરીને, જગાડીઆ વ્રજરાજ;
દાસ નથુના દયા કરીને, સારીઆં સર્વે કાજ. વિહામા. ૪

પદ ૩ જી.

જાગો તમે છેલ છખીલા શામ, જાગો મારા વ્રજ તણા વિશ્રામ;
વાલીડા વેલા જાગીએ. ટેક.
ઉઠો ઉતાવળા કાન ગોવાળા, આહિરીયાં અકળાય;
મોહન તાં મુખ દેખીને, દીલનાં દુઃખડાં જાય. વાલીડા. ૧

પ્રભાતે પંખીડાં બોલે, ઉભો ગોવાળીનો સાથ;
હળીમળી હળધરની સંગે, જીવે તમારી વાટ. વાલીડા. ૨
ગોપી સાથ શું ગીત મનોહર, રાધે મંગળ ગાય;
મતવાલી પ્યારી મર્મ કરીને, હાંસી કરી હરખાય. વાલીડા. ૩
માત જસોદાએ સાદ કરીને, જગાડીયા જહુરાય;
દાસ નથુરામ દર્શન કાળે, ગાઢે સ્વરે જશગાય. વાલીડા. ૪

પદ ૪ થું.

જગો મારે મીઠડા મોહનલાલ, જગો તમે ગુણવંતા ગોપાલ;
લાડીલા લાલા જગીએ. ટેક.
પ્રાતઃ બયો તમે જગો પ્યારાજી, વારી જઈં પ્રજરાજ;
શોભિતો સંગાર ધરાવું, સરે સરવે કાજ. લાડીલા. ૧
પ્રીત કરી પકવાન પડાવ્યાં, વાની વિધના સ્વાદ;
મીસરી સહિત મેશુબ મેવા, પ્રેમે લીયો પ્રસાદ. લાડીલા. ૨
માખણ કેરાં માટ ભર્યાંછે, દધી દૂધ શું પ્યાર;
જમીલો, મારા પ્રાણનાજીવણ, વાલાનકીજે વાર; લાડીલા. ૩
આજસ ઓડીને ઊઠ્યા માવો, આનંદ મંગળ થાય;
રંગભીના સૌ ગોપને જ્વાલન, લીલા હરીની ગાય; લાડીલા. ૪
ધન્ય વ્રન્દાવન ધન્ય એ લીલા, ધન્ય જસોદા માત;
દાસ નથુ ધન્ય દેવ મુરારિ, ધન્ય ધન્ય વ્રજ સાથ. લાડીલા. ૫

રાગ વેરાવળ.

અલે તોરી લકરી, અલે તોરી કામરી, ગોધેન ચારન નહીં
જાજી મેરી મૈયાં, એ રાગ.
બળ માધુ જીકી નીકી મંગળ જોરી; ટેક.
મંગળ રૂપ જોવાને મનોહર, ધર ધરસે ગોપી આવત દોરી. બળ. ૧
મંગલ ગાન કરે સખ સખીઆં, પ્રેમ મગન ધ્રુમે રાધિ ગોરી. બળ. ૨
બાજત ઝાલરી તાળ મૃદંગા, જય જયકાર અતિ શબ્દ બયોરી.

(૩૫)

નથુરામ મંગળ આરતિ જિતારે, નીરખું છખી મન મોઢ
બહોરી. બળ. ૪

પદ ૨ જી

રાધે ગોવિંદ મનોહર જોરી; ટેક.
મેઘઘટા ધનસ્યામ સ્નેહી, દામની ધુતિ જ્યું શામા ભયોરી; રાધે. ૧
શિતળ ચંદ્ર કિરણ છખીલો, ચતુરાંકી વાંકી દ્રષ્ટિ ભયોહે ચકોરી. રા. ૨
કદપ તમાલ રૂપ અત્રત વેલી, ગૌર કમળ ગુંજ ભ્રમર કરોરી. રા. ૩
નથુરામ કહે રહો અવીચળ જોડી, મુદિત મનરૂપ હૃદયે ધરોરી. રા. ૪

પદ ૩ જી

રાધેગોવિંદ લલિત જોડી રાજે. ટેક.
ચંપક વરણી ચતુરાં ગોરી, મેઘવરણ સ્યામ સુંદર સાજે. રાધે. ૧
સામનાને સોઈએ સોરંગી ચુંદરીયાં, પીતપટકુળ મોરમુગટ
ગિરાજે. રાધે. ૨
ચંદ્રવદન ખળકે કર ચુડી, નટવર મુખે નિલખંસરી બાજે. રાધે. ૩
નથુરામ કહે રહો અવીચળ જોડી, નીરખું હરખું મારે હૃદયે
ગિરાજે. રાધે. ૪

પદ ૪ થું

જમોને જીવન પ્રાણ જીગતે જમાવું. ટેક.
પ્રાણ આધાર પ્યારા પ્રેમ સ્નેહી,
માખન મીસરી ખોત ખિલાવું. જમો. ૧
ધીમાં જમોળી પોળી મેશુખ મેવા,
પય પાક મીઠો મોળો લાડું હું લાવું;
સાકર શેવ શિરામણી સુંદર,
દધિ ભાત જમો દૂધ છલક ચલાવું. જમો. ૨
જોઈએ તો માગી લેજો, જરા ન લખવું;
પીએ જળ ટાઢાં પ્રભુ, પ્રેમે હું પાવું;
મુખવાસ ખીડાંપાન, લાલજી હું લાવું;

પરમાણો પ્યારા મુંને, ભાવે મન ભાવું. જમો. ૩
 લટકાળા લાલ આજ, લાડ લડાવો;
 એકાંત સુખ અતિ, અનુભવે પાવું;
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર,
 રસીક સ્વરૂપ મારે હૃદયે લગાવું. જમો. ૪

રાગ ભૈરવ.

જીભલડીરે તને હરિગુણ ગાતાં, આવડું આજસ ક્યારે. એરાગ.
 દેદે દાણુ વૃષભાણુ દુલારી, ઉભી રહે અલખેલીરે. ટેક.
 દાણુ ચોરીની આજ દાઝ ઉતારે, ઘણા દિવસની ચડેલીરે. દેદે. ૧
 ચોરી માટે તું ચંચળ થઈને, વહાણે ઉઠે વહેલી વહેલીરે;
 અવસર જોઈ અલખેલી રાધે, વેચી વળેછે સૌ પેલીરે. દેદે. ૨
 સર્વ દિવસની સમજણમાંહી, મંદિર જાને માટ મેલીરે;
 નહીંતો છુટીગેડી ચાલતી કંઈછું, વન વચ્ચે જાશે રેલીરે. દેદે. ૩
 રાધેશું ગોવિંદ વાદ કરતાં, બનીછે આનંદ એલીરે;
નથુનો શ્રામી નવલ રનેહી, પ્રીત ફળી ભવ પહેલીરે. દેદે. ૪

પદ ૨ જી.

ડરતી નથીરે તારાં બંકાં નેણાં દેખી, જાણ્યોતું જન્મધુતારોરે ટેક.
 રીતે રહેને કાના લાલચ મેલી, તીખો ગુણુછે અમારોરે. ડરતી. ૧
 ખરું લોહું ને આરસપાણુ કાના, નીર મથી મહી નહીં ઉતારે;
 જાણ્યા વિનાનું જોર કરીને, બોલી કાં વેર વધારોરે. ડરતી. ૨
 પ્યારા દેખી પરવશ ન થઈએ, જગતમાં જાશે પતિઆરોરે;
 વેવલી નહીં હુંતો પરમ વિવેકી, અહીં અલાખો નહીં તારોરે. ૩
 રસીક શિરોમણી રાધે પ્યારી, છેલ કનૈયા સુખ સ્યારોરે;
નથુરામ કહે રહો અવીચળ જોડી, ચરણે આવ્યાને ઉગારો. ડરતી. ૪

પદ ૩ જી.

ગર્વ ગંજન હુંતો છેલ કૈનૈયો, તારું તીખું તાન ઉતારે. ટેક.
 વેણુ વગાડીને વશ કરું રાધે, કામણે કરુંડમાં ડારે. ગર્વ. ૧

અમિતી આરસની ખાખ ખનાવું, ચમકથી સોહને ગાળું;રે;
 નીરમાંથું નીર્મળું અમ્રત નીપાવું, પતિત જનને પાળું;રે. ગ૦૨
 પારકાં હોય તેને પોતાનાં કરીએ, જગતમાં જોર અમારું;રે;
 વિવેકી જન મારે વશ વરતેછે, વેવલી રહે હવે વારું;રે. ગર્વ. ૩
 કહેવું હોય તેને કહે જઈને રાધે, દાણુ તું દેને અમારું;રે;
 નથુરામ કહે રહો અવીચળ જોડી, રૂપ દ્વદામાં ધારું;રે. ગર્વ. ૪

૫૬ ૪ થું.

દાણુ લીધાનો તારે દોડ ઘણેરો, કોડ શું કરો કાના ખોટો;રે. ટેક.
 લાંબી નજરે જુઓ લાડીલા, સ્યામ સ્નેહી હજી છોટો;રે. દાણુ. ૧
 જોર કરી નહીં જીતો જગજીવન, દાડીશું મેલો તમે દોટો;રે;
 ઝરણા બડો છે જળપ જગતમાં, મનમાં મોદ મારે મોટો;રે. દાણુ. ૨
 ભમર કટારી પ્રભુ નેણુ તમારાં, ગુલાબડીનો છોડ મોટો;રે;
 વિવેક ધરીને વળુધો મારા વાલા, આશ ઘડીને તમે ખોટો;રે. દા. ૩
 આંગણુ મોરી મારે અમ્રતવેલડી, સુખડાનો નહીં તોટો;રે;
 નથુરામ નિલ નેહે કરી નીરખે, રાધે ગોવિંદનો ઝોટો;રે. દાણુ. ૪

દાણુલીલાની વડચડ.

સુવાગી સામરારે, જાણ્યો દાણુ મેં સ્યામ શરીર;
 પાતળીઆ પ્રીત લગાડી, હર્યો તેં હૈકાંનાં હીર. ટેક.
 અબજાની એલા આજ નકીજે, જાળવ જડુવીર;
 જોર કરીને ઝોંટમાં કાના, ફાટે અમારાં ચીર. સુવાગી. ૧
 ચીર ફાડીને સોરઠીરે, મોંઘાં મૈનો વાળીશ ધાણુ;
 કંચુકિમાં કામછેરે, ચુંબી કરવાદેને એંધાણુ;
 ગોવાલન ગુજરીરે, તું દે દધિનાં દાણુ;
 છખીલી સામનાંરે તું મારછ મોહનાં બાણુ. ટેક. ૨
 એંધાણુ કરનાર અવડોરે, તું ક્યાંનોછો અમીર;
 બાવરો થઇને બળ કરે, તારી આછી જાત આહિર. સુવા. ૩
 બાવરો નથી બહુ બોલકીરે, તું ભુલીમઈ છો બાન;

હોય હેમાતી જો હોંસ હયામાં, આલ ઉભોધું મેદાન. ગો.૦૪
 હોંસ ધણીછે હરજી, હેમ ન હોય કથીર;
 જગડો કરી જીતીશ નહીં, તુંતો ધારણુ રાખને ધીર. સુવા.૦૫
 દંગ વિનાની ધીરપેં, મુંને ગમતું નથી જ્ઞાન;
 પહોંચે તો પરમાણિએરે, મારું નામ કોડીલો કાન. ગોવા.૦૬
 કાંઈ કોડીલા કાનજીરે, તુંને જાણુ નથી જરીર;
 કંઠણુ રાજછે કંસનુંરે, ખોટાં શીદ વલોવેછે નીર. સુવા.૦૭
 કંસ બિચારો કોણુછે, તુંતો જઈને કરને જાણુ;
 વન વચાજે લૂટશું, તારો શું કરશે વૃષભાણુ. ગોવાલન. ૮
 બળ જાણું બે બાપનારે, તુંતો છાનો રહે સધીર;
 મધરાતે મથુરાં તજ્યું, આવી ઉગરો નદ આજીર. સુ.૦
 મેણું દેમાં મુરખીરે, આતે અવડું શું ઉભરાણુ;
 દોકડો લેશું રોકડો, તુંતો મેલ પડ્યું પરિયાણુ. ગો.૦૧૦
 વાદ કરતાં વિઠલા, મારાં ખારાં ચાયછે ક્ષીર;
 લાલચ મેલને લોભીયા, તુંને લાજ નહીં લગીર. સુ.૦૧૧
 લાજ શેનીછે રે લાડકી, તું મનમાં રાખેછે માન;
 સરખાં સૌ સાહેલડી, પ્રેમ તણું પરમાન. ગોવાલન. ૧૨
 ગોકુળ ગામના ગાફડી, તુંને જાણ્યો ગુણુ ગંભીર;
 રંગ ભીના રૂડા રાજજીરે, તમે આવજો મારે મંદિર. સુ.૦૧૩
 માતુનીનાં વાલે માન મેલાવ્યાં, જીત્યા સુંદર શામ;
 લીલા ન્યાળી લાલની, બલ જાવે નથુરામ. ગોવાલન. ૧૪

રાગ રામગ્રી.

આજની ઘડીરે આનંદની, નીરખ્યા કુંજ વિહારી. ૧૬.
 મુરતી મનોહર માવની, રહીછું રૂઢીયામાં ધારી; આજ. ૧
 સામળું અંગ સોહામણું, કાને કુંડળ લજકે;
 મસ્તક મુગટ સોહામણો, માંહીં મુક્તા ઝળકે. આજ. ૨
 કંઠે હાર કૌસ્તુભનો, પટ પીતામ્બર ધરીયાં;

અસી અખવે અહુ રાગની, દેખી દ્રીગન ઠરીયાં. આજ. ૩
ત્રીકમે જાણી પોતા તણી, માન ધણું મુંને દીધાં;
નથુના નાથના સ્નેહથી, સરવે કારજ સીધ્યાં. આજ. ૪

પદ ૨ જી.

આજ આનંદની શી કહું, હરિએ હસીને બોલાવી; ટેક.
અદળક ઢબ્યા મારો નાથજી, ભૂદરને મન બાવી; આજ. ૧
નવલો તે નેહ જણાવીયો, તનડાનો તાપ સમાવ્યો;
દીલડાની દુખજ દૂર પળી, રશીએ રંગ રચાવ્યો. આજ. ૨
મનના મનોરથ પુરીયા, અંગે આનંદ વાધ્યો;
જે સુખને હું ચાહતી, સમો સરસ તે સાધ્યો. આજ. ૩
શીવ સનકાદિક શૂકજી, નારદ શારદ માણે;
જે રસ માણે વ્રજ વિનતા, તે સુખ સપને ન જાણે. આજ. ૪
ધન્ય ધન્ય વ્રજ નાગરી, પ્રેમ પદને પામી;
રંગે રીઝ્યા નંદલાલજી, નથુરામનો સ્વામી. આજ. ૫

પદ ૧ લું.

હારે મારે કષ્ઠ જોયાના કોડ, સૈયર ચાલોને એ રાગ.
હારે લાગ્યો શામળીઆસે સ્નેહ, સૈયર શું કરીએ.
વર વીઠલ વરવાને કાજ, વ્યાકુળ થઈ ફરિએ. ટેક.
લાલચ લાગી લાલશુરે, કામ ન સુઝે કાંઈ;
કામજી કીધું કારમું, એના રૂપમાં રહીછું લોભાઈ. સૈયર. ૧
પ્યારા સાથે જેને પ્રીતડી રે, વેગળું કેમ રહેવાય;
શામસંગે રંગે રમું રે, મારાં દુઃખડાં દૂર પળાય. સૈયર. ૨
શિરને સાટે છો શામળા રે, છેલછપીલા શામ;
ઘેલી કહે ધરખારનાં, મારે નથી ખીજનું કામ. સૈયર. ૩
નીરખી ઠરે મારાં નેણલાં રે, અંગમાં આનંદ થાય;
નથુના નાથના સ્નેહથી, લહેરમાં લહેર સમાય. સૈયર. ૪

(૪૦)

પદ ૨ જી.

હારે મારા પ્રાણ તણા ઓધાર, અમઘેર આવોને;
લહેરખડા શ્રી ગીરધરલાલ, લાડ લડાવોને. ટેક.
વિશ્વાસે વળગી રહું રે, આવો અમારે ઘેર;
મન ગમતાં સુખ માણુવારે, કરવાને લીલાલે'ર. અમઘેર. ૧
તમ ચરથે હું ટળવળું રે, રંગ ભર રમવા રાસ,
પ્રેમ ધરી પરમાણીએરે, પુરો અંતરની આશ. અમઘેર. ૨
તાકી રહું તમ કારણે રે, નટવર નંદકિશોર;
રાત દીવસ નવ વિસરું રે, જેમ તે ચંદ્યકોર. અમઘેર. ૩
મોહન મંદિર આવીયા રે, ભાગી મનની બ્રાંત;
નથુના નાથના સ્નેહથીરે, નિરભે થઈ છે નિરાંત. અમઘેર. ૪

પદ ૩ જી.

હારે મુંને આપ્યું અભેપદ દાન, સૈયર શામળીએ. ટેક.
સુખનો સાગર છળી વળ્યો રે, રાચિ હરિને રંગ;
દુરીજનથી ડરતી નથી રે, ચાલું શામ સ્નેહીને સંગ. સૈ. ૧
દુઃખના દિવસ વહી ગયા રે, આનંદ વાધ્યો અપાર;
ભાગ્ય ફળ્યું પેલા ભવ તણું રે, મારાં પુન્ય તણો નહીં પાર. સૈ. ૨
મનના માન્યા શું માલતાં રે, ઉલટ અંગ ન માય;
હરિવર કેરા હેતનું રે, મુખે કેમ કરીને કહેવાય. સૈ. ૩
રંગ ભીના શું રંગે રમી રે, કષ્ણે પુર્યા કોડ;
નાથ નથુના દયા નિધી રે, ધન્ય ધન્ય નંદકિશોર. સૈ. ૪

પદ ૪ જી.

હારે પામી પુરણપદને આજ, આ તન ઉડીને;
શું કરશે દુરિજન લોક, મુખડાં મરડીને, ટેક.
તનમન ધન ચરણે ધર્યું રે, બાકી ન રાખ્યું કાંઈ;
દાશી જાણીને દયા કરીરે, હારે મુંને બળીએ જાલી બાંધ. આ. ૧
પ્રેમ સ્નેહી પાતળે રે, પરમાણી આણીને પ્રીત;

(૪૧)

ટાળી અંતરની આપદારે, હુંતો ભુલ્લી સંસારીની રીત. આ. ૨
જાત સ્વપ્ન શુષ્કિ રે, ટળીઆ ત્રિવિધી તાપ;
ઉનમની અદ્વૈત હોધ રહ્યું રે, અળપાણું આપમાંઆપ.આ. ૩
લવણ કેરી પુતળી રે, ભળી લવણ જળ માંય;
નથુ કહે નામ નેટો નહીં રે, ગયું રૂપમાં રૂપ સમાય. આ. ૪

બીહાગડો.

પ્રભુ તારા બાનાની પતરાખ. એ રાગ.

ભજ મન રાધા કૃપ્ત હરિ. ટેક.
કેતા કલ્પ ભયો ભવ ભમતાં, તપ નર દેહ તેં ધરી;
મનુષ્ય દેહકો એહિ મહાદ્વજ, ન્યાળી લે નયનાં ભરી. ભ૦ ૧
ધટીત જાત ધડી ધડી પળ ધીનત, ભજન લાભ ધરી(ડી);
ગુણગંભીર ગોપીવર ગાઘ લે, મમના મેલ પરી. ભ૦ ૨
ભવ બ્રહ્માદિ જાકો ભેદ ન જાને, રહત ધ્યાન ધરી;
જે પદ પામી વ્રજકી વનિતા, કળ તે કેને ન પરી. ભ૦ ૩
રસકી રીત તો ગ્વાલન જાને, ઠોર તે ત્યાંહી ઠરી;
દાસ નથુ કહે ધન્ય નટવર નાગર, ઉગારી કૃપા કરી. ભ૦ ૪
પદ ૨ જી.

બલહારી બંકા વિહારીલાલ; ટેક.
સુંદર છબી શામ છેલ છબીલા, તનુરૂપ પત્ર તમાલ;
મોરમુગટ અતિ દીસે મનોહર, કલંગી કાળુ શોભાળ. બ. ૧
અધર દશન મુખ મીડી મધુરતા, બોલે બંસી રસાળ;
કરનમેં મકરાકંઠ કુંડળ, કૌરતુલ મુકતા માળ. બ. ૨
પીતાંબર પટ ઘુતિ જ્યું વિઘુત, તિલક કસ્તુરી ભાળ;
ભિરૂ જંઘા જાનું અતિ અનુપમ, નખગણ લાલગુલાલ. બ. ૩
પદ પંકજ ભવ પોત પરાયણ, નીર ભયો મેં ન્યાલ;
દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, જેજે શ્રીબાલગૌપાલ. બ. ૪

(૪૨)

પદ ૩ જી.

બજ મન ભાવે શ્રીનંદ કિશોર; ટેક.
જપત જપ તથ ઘટત પાપ, તથ હોઈ ગામ નઠોર;
શુદ્ધ ચિત્તસેં વૃત્તિ સાત્વીક, વાધે જરણા જોર. બજમન. ૧
શમ દમાદિક શરાકી ચોક્ષી, ક્યું લૂટે કામાદિ ચોર;
શીલ સંતોષાદિ સંપત્તિ શોભે ત્યાં, મનમાયાનું ક્યું જોર. બ. ૨
માન રવિ ઉજ્જ્યાર ભયો ત્યાં, ક્યું રહેવે નિશા નિહોર;
અમીતંશુનસેં ભયો ઉજ્જગર, કળ્પકું બાંધે પ્રેમદોર. બ. ૩
શીવસનકાદિક ઓર બ્રહ્માદિક, બજે જ્યું મેધકું મોર;
નથુરામ કહે જેહિં ભજ નાગરિયાં, રીતહે વ્રજકી ઓર; બ. ૪

પદ ૪ થું.

ધર એસો મોરલી ધરકો ધ્યાન; ટેક.
હિમ્મત ધરી હરિ રમરન કરીલે, મેલીદે માન ગુમાન;
જીમીહે જલ અતિ મીનકું પ્યાઈ, ન્યાઈ પરે તજે પ્રાન. ધર. ૧
જેસે તે નટવો તત્ત્વ કરતહે, ગઈ કરે મુખે ગાન;
ખેલ ખેલારીસેં ખુબ બનાયો, ચુકે નહીં સુરતાયે તાન. ધર. ૨
રાગ રસીકે મૃગ હોત જ્યું મોહવશ, સહત તનપર બાન.(જી.)
મણીકે કારણ જેસેં મણીધર, પાડે પટકી પ્રાન. ધર. ૩
ધયો તન નર જતન કરીલે, ગીરાસેં કર હરિ ગાન;
દાસ નથુને દીજે દેવ મોરારિ, નામ રટણ રૂપી દાન. ધર. ૪

રાગ કાફી.

ભજલેને સીયા રઘુરામ, સખ તેરો કાજ સરેગો, ભજ. ઓરાગ.
ધરીલેને ગીરધર ધ્યાન, સખ તેરો કાજ સરેગો; ટેક.
સદગુરુ દેવ સદા સુખ દાયક, શુદ્ધ તો બતાવે એહિં સાન. સ. ૧
દ્યારે ધરમ પરમારથ પેખો, મેલી મન માન ગુમાન. સ. ૨
રસીક શિરોમણી વ્રજમાંહીં રાજે, નિજ જનકોહે હિતજન. સ. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવરનાગર, ભલી છપી રંગભીનો. કાન. સ. ૪

(૪૩)

૫૬ ૨ જી.

કીધી મુને હાલ બે હાલ, સામરા તેં જાદુ ચલાયો. ટેક.
મુરતી મનોહર રૂપ રસાળું, ગુણગારા ગીરધરલાલ. સાં ૧
પ્રીયાસંગ પ્રીતકી લાલી લગીહે, અંખીયાંહે લાલગુલાલ. સાં ૨
ઢોટી ઉમર બહુ સ્નેહ બદાયો, ખેલું ખાંતે કરી નવા ખ્યાલ. સાં ૩
નથુરામકહે ધન્ય નટવરનાગર, બલી મેતો ભઈ આજ ન્યાલ. સાં ૪

૫૬ ૩ જી.

લગારીહે નયનાંકી ચોટ, ધનશ્યામે ધાયલ કીની; ટેક.
બ્રગુંટિ કમાન ચડાઇ મુને મારી, લગતાં મેં બધી લોટપોટ. ધં ૧
સલ્લન ગીતિ ઓર સુરતા મેં ચુકી, મન કરે દોટમ દોટ. ધં ૨
કોટ લે ક્ષેણ મેરો ચિંત ચોરાયો, શિર ધર્યો મોહ કરો મોટ. ધં ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, તન કરે મળવાકો તોટ. ધં ૪

૫૬ ૪ થું.

પીરે પટવાલે મેરે પ્રાન, અંખીઆંસે ચલગા મ રહીયો; ટેક
અલગામાં રહીયો પીયાદૂર મત જાધયો, દીલદારા દીલકાહોળન. અ.
તુંમ દરશન બિન તલખી મરૂંગી, કાનવર કરણા નિધાન. અં ૨
મેહું તુંહારી તુંમ શ્યામહો હમેરા, પ્રાનખ્યારા ચતુર સુળન. અં ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, ધરી રહું હૃદે તોરો ધ્યાન. અં ૪

૫૬ ૧ લું.

રાગ લલીતા.

મુંને મારી કાંકરીયાં કાન, પાણીડાં કેમ કરી જાઉ; એ રાગ.
મારાં જોવાને તલખે નેણ, સુખદેણ સામળીયારે. ટેક.
જળજમુનાજાંનાં ભરવાને ગયાંતાં, સામા મળીયા છેલ. સુખં ૧
સાંકડીશૈરીમાં મુંને સામા મળીયા, બોલી ન શકી મુખ વેણ. સું ૨
મેરે જાણ્યુરે મુંને શુરે થયું છે, કોઈ ન માને મારું કેણ. સું ૩
નથુના સ્વામીને સંગે તે રમતાં, નવજાણે દિવસ કે રેણ. સું ૪

(૪૪)

પદ ૨ જી.

મુંને મારી કલેજામાંય, ગલોલી પ્રેમ તણી; મુંને. ટેક.
મેહને વૈરાગે વેદના વ્યાપી, મળવાને મનડું લોભાય. ગલો. ૦૧
રંગ ભીને મુંને રોમેરોમે વીંધી, ચિત્તડામાં ચટપટી થાય. ૨
કામને કાજ મુંને કાંઈ ન સુઝે, મોહન ચરણે મન જાય. ૦૩
દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, સામરો મળે સુખ થાય. સ. ૦૪

પદ ૩ જી.

મોહી કાનો કલેજા કોર, પલ ન્યારી કેમ તો રહું; ટેક.
દુર વસુંને મારો હેત ધણેરો, જેમ તે મેધને મોર. પલ. ૧
માધુરી મુરતીને નેહું ન્યાળું, જેમ તે ચંદ ચકોર. પલ. ૨
ગો ધેન ચાહત વચ્છ મેલનકું, ચકવા ચાહત મોર. પલ. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, સામરોછે ચિંતડાનો ચોર. ૪

પદ ૪ થું.

રંગરસીઓ શ્યામ શરીર, મનોહર મન ગમતોરે; ટેક.
જળ જમુનાંજનાં ભરવાને ગયાંતાં, નીરખ્યાં શ્રી જમુનાંને
તીર. મનોહર. ૧

શેરડીએ જાળી ત્યાં સાન કરીને, શામે ગ્રાહો મારો ચીર. મં. ૨
મંદિર જાળી લાંમરમ કરીને, હર્યા મારાં હેડાનાં હીર. મનો. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, જય હો જય જડુવીર. મં. ૪

પદ. ૫ મું.

ખેલંતા શ્રી ગીરધરલાલ, મંદિર પધારોને; ટેક.
સખા મંડળી તેડી સંઘાતે, કરતા નવલા ખ્યાલ. મં. ૦૧
અમારે આંગણુ મેર્યો આંગલીયો, સ્વાદ શાખ રસાલ મં. ૦૨
અંતર જમીછો અલખેલા, પહોંડું સુખ પાલ. મંદિ. ૦૩
દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, વરતો વર્યે શ્રી ગોપાલ. ૦૪

પદ. ૬ ડું.

હું તો ચાહું તમારે સંગ, છખીલા નેડો નહીં છોડું. ટેક.

(૪૫)

રંગ કેસુંબલ ભાત પડી છે, નથી આતો રંગ પતંગ. છ૦૧
સ્થામ સંધાતે નહીં તેડો તો, તન કરીશ પતન. છબીલા. ૨
તમેં અમારે ને અમેં તમારે, અન્યો અન્ય પ્રેમ તરંગ. છ૦૩
દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, રાચું તમારે રંગ. છબી૦૪

પદ ૭ મું.

એમ વ્યાકુળ વ્રજની નાર, પીયા શું લાગી પ્રીતડલી; ટેક.
શિયળ ચિંત ને ઉમંગ અંગમાં, મન વસ્યારે મોરાર. પી૦૧
ઢોક કહે દરદેથી દુબલડી, ઢોક કહે ભૂત પ્રકાર. પીયા. ૨
અશન વસન વિસરી વનિતા, રસીયાશું રંગ એક તાર. પી૦૩
દાસ નથુ ધન્ય ધન્ય વ્રજ વનિતા, થઈ છે બાવન બાર. પી૦૪

ગરબી ૧ લી.

આશ ભર્યા અમેં આવીયાં, મારા વાલા રમાડો રાસરે; એ રાગ.

કામણુ ગારા કાનજરે,
તારં કામણુ કળ્યું નવ જાયરે, કામણુગારાજરે; ટેક.
ધાયલ કીધી મુંને ઘાટમારે,
હું તો ફરંછું લાલ બેલાલરે. કામણુ. ૧
કામણુ કરીને મારાં કાળજ દોર્યા ત્યારે,
ચિતકું કેમ રહે ઠોરરે. કામણુ.
દુર વસું ને મારે હેત ઘણું,
વહાલા જેમ તે મેઘને મોરરે. કામણુ. ૨
પ્રીત વસોયાં અમેં કેમ રહીયે,
જીવ વ્યાકુળ વ્યાકુળ થાયરે; કામણુ.
જળ વસોઈ માછલીરે,
એનો તરફડતાં જીવ જાયરે. કામણુ. ૩
અધ ઘડી અળગું નથી રહેવાતું,
ઘણી આતુરતા મનમાંયરે; કામણુ.
ટોળા વસોઈ મૃગલીરે,

(૪૬)

એનો ફાળો સાંધીને જીવ જન્યરે. કામણ. ૪
 પ્યારા સાથે જેને પ્રીતડીરે,
 એણે વેગળું દેમ રહેવાયરે; કામણ.
 મણિધર નાગ જેમ મણિ વિનારે,
 એતો માયું પછાડી મરી જાયરે. કામણ. ૫
 ન્યારા ન મેલું નાથનેરે,
 મારે કાનુડો કાળજની કોરરે; કામણ.
 રહીછું સોભાધને લાલશું,
 એહ્યો જેમ ચંદને ચકોરરે. કામણ. ૬
 માયા લાગીરે એના મુખનીરે,
 કીધો નાનડીયાશું નેહરે; કામણ.
 રાત દિવસ હું રટયા કરંરે,
 વન જેમ પાપેયો મેહરે. કામણ. ૭
 વિતી હશે તે નહીં વિસરે,
 એહ્યાં ગાફલ ગોથાં ખાયરે; કામણ,
 તમ અરથે શિર સોંધું કરી,
 નથુ નટવર ચરણ જાયરે. કામણ. ૮

ગરબી ૨ જી.

વશ કર્યો મારે વાલમે,
 મને વા'લો લાગે વ્રજ રાજરે; વાલે વશ કર્યોરે; ટેક.
 મંત્ર ભણીને મારી મોહની,
 મુંને કાંએ ન સુઝે કાજરે. વાલે વશ કર્યોરે. ૧
 મોરમુગટ મસ્તક ધર્યોને,
 એના નેણલાનો અજખ મરોડરે; વાલે.
 રસીયાજી લાડ લડાવજેરે,
 મુંને કાનવર વરવાનો કોડરે. વાલે. ૨

(૪૭)

મુખડું છે રળિયામણું ને,	
મારો શ્યામ છબીલો છેલરે;	વાલે.
આનંદ વાધ્યો અંગમાંરે,	
મારે બની છે રંગડાની રેલરે.	વાલે. ૩
મરમ કરીને મારાં મન હર્યા,	
માઈ હૈકું તે હાલ કલોલરે;	વાલે.
ત્રેહની વ્યાપી મુંને વેદના,	
મારા ચિતડામાં લાગી ચોળરે.	વાલે. ૪
એક પલકની પ્રીતડીરે,	
કંઈ વર્ષ વીતી વીતી જાયરે;	વાલે.
રંગ કસુંબલ ભાત પડી રે,	
આવ્યો પતંગ ઉડી ઉડી જાયરે.	વાલે. ૫
અણોસરી સૌ સાહેલીયોને,	
હું ફરંછું હાલ મસ્તાનરે;	વાલે.
દુરીજનીયાંથી ડૂં નહીરે,	
મારે શ્યામ તે છેલ સુખનરે.	વાલે. ૬
હરિ તમારા હેતનુંરે,	
મેં કેમ કરીને કહેવાયરે.	વાલે.
છાતું હતું તે છતું થયુંરે;	
સ્નેહ છુપાવ્યો કેમ છુપાયરે.	વાલે. ૭
સહેજે સહેજે મુંને સાંપડયુંરે;	
જે ચિંતવતી ચિંતમાંયરે.	વાલે.
ધન્ય ધન્ય નટવર નંદના,	
દાસ નથુ ગોવિંદ ગુણ ગાયરે.	વાલે. ૮

ગરબી ૩ છ.

સહેરખડા આવો લટકતા,
રમવાને શ્રી ગીરધર લાલરે; લાલજી લેરખડારે. ટક.
પ્રેમે કરીને પરમાણીએ,

એવા ગુણુગારા ગોપાળરે, લાલજી લેરખડારે. ૧
 તમ અરથે હું ટળવળું,
 માવા કરો અમોપર મહેરરે, લાલજી લેરખડારે;
 મંદિર પધારો માવજી,
 કરવાને તે લીલા લહેરરે, લાલજી લેરખડારે. ૨
 જેને તાકો તેની તક મળી,
 નાના નટવર નંદકિશોરરે, લાલજી લેરખડારે;
 ભમર કટારી નેણલાં,
 મારે આંગણે ગુલાબડીનો છોડરે. લાલજી લેરખડારે. ૩
 ક્રમળા ખીલાણે કામછે,
 મારા શાયખા ચતુરસુન્નણરે, લાલજી લેરખડારે;
 સાવધાન થઈને ચાલજે,
 વાલા કોઈને ન કરશે જાણરે. લાલજી લેરખડારે. ૪
 નાહોલીઓ નિંદ્રાલવો,
 મારો સાસરો હરીનો દાસરે, લાલજી લેરખડારે;
 દેર દેરાણી દુરવસેને,
 મારા જેઠનો વિદેશે વાસરે. લાલજી લેરખડારે. ૫
 નણુદલ છે ઉજાગરી,
 વળી સામુડીનું સાલરે, લાલજી લેરખડારે;
 જે જેઠાણી જાણશે તો,
 કંથને કહે તત્કાળરે. લાલજી લેરખડારે. ૬
 બાંધીમુડી સવાલાખનીરે,
 પ્રગટ કયે પત જાયરે, લાલજી લેરખડારે;
 જુગતિ જાનન હારછો,
 પ્રજા ઝાઝું કહે શું ચાયરે. લાલજી લેરખડારે. ૭
 મોહન મંદિર પધારીયા,
 રસીયોજી લડાવે લાડરે, લાલજી લેરખડારે;
 કર જમણો વળે મુખમણો,
 દાસ નયુ શીયો માને પાડરે. લાલજી લેરખડારે. ૮

(૪૯)

ગરબી ૪ થી.

કાજ કરા મારા કાન ગોવાળા,
લટકાળા છોગાળા લાલરે; કાનજી કાજ કરારે. ૧
પુરવ તણુરે માંડે બાગ્ય કૃષ્ણ,
સારે દયા કીધી દયાળરે. કાનજી કાજ કરારે. ૨
તમ અરથે હું તલખતીને,
વળી હતી હૈયામાં ખુબ ખાંતરે, કાનજી કાજ કરારે;
નેડો લાગેલ મુને નાનપણનો,
મારા નાહોલીયા નીરાંતરે. કાનજી કાજ કરારે. ૨
મોહન મંદિર પધારીયા,
બધી મહેર કરી મહેરબાનરે, કાનજી કાજ કરારે;
સરવે સાહેલીયોના સાથમાં,
માવા રાખ્યું અમારું માનરે. કાનજી કાજ કરારે. ૩
અળગા ન મેલું અલખેલકારે,
મારા આતમના આધારરે, કાનજી કાજ કરારે;
પ્રેમની સાંકળે સાંકળું ને,
નહીં જાવા દઉં ઘર બહારરે. કાનજી કાજ કરારે. ૪
મનમાં હતું જે માવજી,
તેને મળતાં ન લાગી કાંઈ વારરે, કાનજી કાજ કરારે;
નવલ સ્નેહી નાથજી,
હરિ છોરે હૈયાના હારરે. કાનજી કાજ કરારે. ૫
મનમાન્યા શું માણવુંરે,
એતો મળવું હાલ ખેહાલરે, કાનજી કાજ કરારે;
મહા જળ મધ્યથી મોતી મળે,
એતો મરજીવાના માલરે, કાનજી કાજ કરારે. ૬
મોરીછે અમૃત વેલડીરે,
વળી જમર કરે ગુંજારરે, કાનજી કાજ કરારે;
રસીક સલુણાં રાણી રાધીકા,

વશ કીધા તે ગુણભંડારે. કાનજી કાજ કરારે. ૭
 ગાય શીખેને સાંભળે,
 રાણી રાધે ગોવિંદનો વિલાસરે, કાનજી કાજ કરારે;
 નરનારી વૈકુંઠ વસે,
 પુરો દાસ નથુની આશરે, કાનજી કાજ કરારે. ૮

ગરબી ૫ મી.

હોરી ખેલે મલ્હાવરાવ મહારાજ; એ રાગ.

રંગે રમે મોહનજી મહારાજ, મહારાજરે હો મહારાજ રંગે. ટેક.
 વન્દ્રાવનના ચોકમાં વાલો ગીત મધુરાં ગાય;
 રંગ ભીનો રૂડો રાજવી, ઊભો કદમ કેરી છાંયરે. રંગે ૦ ૧
 માથે તો મોર મુગટ સોહીએ, ગળે ગુંળનો હાર;
 પીળાંતો પીતાંબર સોહીએ, શોભિતો શૃંગારરે. રંગે ૦ ૨
 કાનજી કાજો રંગે રૂપાળો, કરે નવલા ખેલ;
 લટકાં કરે લાલજી વાલો, શામ છોગાળો છેલરે. રંગે ૦ ૩
 એક એક છે ગ્વાલની માંહી, એક એક નંદલાલરે;
 હસે હસાવે હરજીરે વાલો, ખાંતે કરેછે ખ્યાલ. રંગે ૦ ૪
 કનકમાળા કામની કહીએ, પ્રેમ તાંતણો તાર;
 મસ્તક મણિ માવજી એવી, શોભા બની અપાર. રંગે ૦ ૫
 થેઈ થેઈ થેઈકાર કરીને, નાચે નંદકિશોર;
 ફરતી ફરે પુદડી શોભે, ગોપી ગોવિંદની જોડ. રંગે ૦ ૬
 પ્રેમરસ અતિ રેલીયોરે, રંગભીની વ્રજની નાર;
 લાલ લડાવે લાલજી, એના બાનાની બલહાર. રંગે ૦ ૭
 વન્ય શરદની રાતડી વાલે, રંગે રમાડ્યાં રાસ;
 નથુનો જામી શામળો, એવી પુરી અંતરની આશ. રંગે ૦ ૮
 રાધે કશ્મના રાસને જે જન ભાવે ગાય;
 નથુરામ નશાં કહે, એનાં સરવે સંકટ જાય. રંગે ૦ ૯

(૫૧)

રાગ હુમરી.

લટકંતી પનીઆરી ગુજરીયાં, લટકંતી; ટેક.
 પાતલડી વૃષભાણુ દુલારી, પ્રેમ મગન છે આરીરે. લટ૦ ૧
 કંચન ગાગર કળસ બિરાજે, પચરંગી તન સાડીરે;
 હંસા ગમન કરંતી રાધે, સખીઅનસેં લે તારીરે. લટ૦ ૨
 અધર બિંબ અલોકીક દીસે, દંત રત્ન પરવાળીરે;
 ચંદ્રવદન નાકે નથવેસર, દ્રીગ અંજન અજવાળીરે. લટ૦ ૩
 જમુનાં તટ જિભા જગજીવન, રાધે રહી લલચાઈરે;
 દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, તનધન જાળી બલહારી. લ૦ ૪

બીજી.

આજ સખી મુંને સામા મળીયા, સ્નેહી છેલ કનૈયારે; ટેક.
 લટકંતો ચાલે લાડીલો, જીવન સ્નેહ જનૈયારે. આજ. ૧
 નવધા તુ સૃજ ગ્લુંચ ને ગજરા, નટવર વેષ બનૈયાં;
 સખા બિચમેં રયામ છખીલો, બહરા લેત બલૈયાંરે. આજ. ૨
 શ્રી જમુનાં તટ વાટ ઘાટમે, બંસરી દેત બજૈયાંરે;
 વ્યાકુળ થઈને રહી પ્રજ સખીયાં, ચિતડા લેત ચોરૈયાંરે. આ. ૩
 આતુરતા દેખી અલખેલે, દો કર લેત બલૈયાંરે;
 દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, સો સુખ ચિંતમેં સમૈયાં. આ. ૪

ત્રીજી.

મેં જલ જમુનાં જાત મગુમેં, રોકી રહ્યા અજ નાગરીયાં; ટેક
 જવાદો જગજીવન અમને, ગ્રાહી રહ્યા કાં ગાગરીયાં. મેંજલ. ૧
 દુરીજનીયાં દેખે મન મોહન, વાત કરે પ્રજની તરીયાં;
 જોઅન વંતી નાર નાથ મેં, તુંમ હો છેલ કનૈયારે. મેંજલ. ૨
 સાસુ પુછે નણુંદલ સંગે, વાત કરે જૈ સાસરીયાં;
 શું ઉત્તર દેધને સમજવું, ભીંજ ગઈ તન પાંખરીયાં. મેં ૦ ૩
 પ્રેમ કરી પરમાણો પ્રીતમ, વીકલ તમને વરીયારે;
 દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, ચરનકમલ ચિત ધરીયારે ૦ ૪

(૫૨)

ચોથી.

કાને કામણ કીધાં બેની, કાને કામણ; ટેક.
ચતુરને શુ' કહી સમજાવું, તનમન હરિને લીધારે; કાને. ૧
સુતાં બેદાં જમતાં પીતાં, દરદે દુખળાં કીધારે;
ખારા સાથે પ્રીત બંધાણી, રનેહે સુખડાં દીધારે. કાને. ૨
મીદાં બોલી મોહ પમાડ્યાં, વ્રેહને બાણે વિધ્યારે;
રોમેરોમે વસીયો રશીયો, લાભ ધણેરા લીધારે. કાને. ૩
છેલ છબીલે વ્રેમે પાળ્યું, તનડાં ટાઢાં કીધારે;
દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, સરવે કાજ સીધ્યારે. કાને. ૪

ગોડી.

પવનસુત કોન દિશાસેં આયો. ઐ રાગ.

નેહેરે કરી નીરખીએ નંદ દુલારીરે; ટેક.
નિર્મળ રૂપ નૈણે નિરખતાં, ત્રિવીધી તાપ નિવારી. નેહે. ૧
સુંદર વદન કમળદળ લોચન, પિત પિછોડી ખ્યારી;
મોરમુગટ વનમાળ બિરાળે, શોભાપર બલહારી. નેહે. ૨
જ્વાલબાલ સંગ ધેતુ ચરાવે, મુખપર મોરલી બજાઈ;
અધિર મન મારું નથી રહેતું અળગું, રહુંછું ધીરજ ધારી. ને. ૩
ધન્ય પ્રન્દાવન ધન્ય જમુનાં તટ, ધન્ય ધન્ય ગોપ ગોવાળીરે;
ગોધેનકી સંગ આવે છબીલો, નથુરામ લેત નિહારી. ૪

ગોડી. ૨ જી.

દેખોને શ્રી વલ્લભ વનસે આવે; ટેક.
કુજીત કરમેં બંસી બિરાળે, ગોડી આળેખીને ગાવે. દેખો. ૧
હસત હસાવત જ્વાલ બાલકું, જીવન રનેહ જણાવે;
છત ઉત સખાસખ, ઈત ઉત ગૌવાં બીચખીચબંસરી બજાવે દે. ૨
રસીક શિરોમણિ રૂપ રસાળું, દેખી દીલ લલચાવે;
ખ્યારી દિસે અતિ પિત પિછોરી, મોહન મોહ બજાવે. દે. ૩
વરસત કુસમ દેવ મુની હરખત, પ્રજ વનિતા સુખ પાવે;
દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, જ્વાલન મોતીડે વધાવે. દેખો. ૪

(૫૩)

ગોડી ૩ જી.

દેખોને આવે વનસેં શ્રી કુંજ વિહારી. ટેક.
માધુરી મુરતી રૂપ મનોહર, ગુણગંભિર ગીરધારી. દેખો. ૧
દુઃખ મોચન શ્રી દેવ મોરારિ, પ્યારી પ્રીત પીછોરી;
કર ખીચ બંસીસો છેલ કંઈયો, રાગ આજોપત ગોડી. દેખો. ૨
ઘત ગોકુલ ઉતસેં જમુનાં તટ, ઈત વન કદમકી છાધ;
ઘતિ ઉત ગ્વાત્રન, ઘત ઉત ગૌવાં, બિચ બસે સો કહનાઈ. દે. ૩
જય જય કહેત દેવમુની કિન્નર, વૃષ્ટિ ફુલન વરસાધ;
નથુરામ દેખી નંદલાલન, ગ્વાલન આનંદ અપારી. દેખો. ૪

ગોડી ૪ થી.

ગોવાત્રન હરિ દરશનકી પ્યાસી; ટેક.
જનમ કોટી જુગ જાત મેરી સજની, વિના શ્રી વ્રજ વિલાસી. ગ્વા. ૧
જુથ વિના જ્યું મૃગલી વખુટી, વનવન ફિરત ઉદાસી;
વચ્છ વિના ગૌવાં ગૌ વિના વછરા, વાલા વિના વ્રજવાસી. ગ્વા. ૨
બાળ માતુ વિન બ્યાળ મણિહીન, પ્યારીને પીયુ જ્યું પ્રવાસી;
ચાતક જાચત પયો બુંદકું, મુમુક્ષુ સંત સુખ રાશી. ગ્વા. ૩
શીવ સનકાદિક આર બ્રહ્માદિક, પુર્વ પ્રસાદ પ્રકાશી;
નથુરામ જે પામી વ્રજ વિનતા, સો સુખ વ્રજમેં વહાસી. ગ્વા. ૪

રાગ કલ્યાણ.

મેરો મન હર લીનો રાજ રણછોડ; એ રાગ.
શ્રી જમુનાં જશવંતી મૈયા, જમુની હમેરીરે. ટેક.
કૃષ્ણ પ્રીયા પ્યારી, પ્રાણસે વલ્લભ સુંદર છબી તેરી લહેરી. શ્રી. ૧
પ્રબળ પ્રતાપ નિત્ય વેદ વખાણે, અગમગતિ હેરે તમેરી. શ્રી. ૨
વૈશ્ણવ હૃદયે માધ વાસ તુંહારો, લીન ભયા જમ વેરી. શ્રી. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, અંતર આશ હે તેરી. શ્રી. ૪

૫૬ ૨ જી.

શ્રી જમુનાં તેરો દરશન પ્યારો, મેરે મન ભાવે. ટેક.

(૫૪)

શ્રી વ્રન્દાવનકી નીકટ વહતહો, નૌત્તમ લહેરી છખી આવે. શ્રી. ૧
સુખ કરની દુઃખ હરની હોમૈયા, સ્નાન પાનસેં અધજાવે. શ્રી. ૨
શ્યામ ચરણ રજસે અતિ પાવન, વૈશ્રવ ગાઢો જશ ગાવે. શ્રી. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, પ્રેમે નીરખી સુખપાવે. શ્રી. ૪

પદ ૩ જી.

શ્રી જમુનાં તેરો દરશન મેરો, દીલ દુઃખદારે. ટેક.
શ્રીકૃષ્ણ પ્યારી અખ સુખ સારી, વૈશ્રવ રૂપ હૃદે ધારે. શ્રી. ૧
નિર્મળાં નીર લહેરી છખી ન્યારી, ત્રીવીધી કેરા તાપ ટારે. શ્રી. ૨
નિરખત મેરાં નૈણાં ઠરતહે, અનેક ભયસેં ઉગારે. શ્રી. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, ચરને મેં આયો તુહારે. શ્રી. ૪

પદ ૪ થું.

શ્રી જમુનાં કર જોડી કહું, કોટી કષ્ટ કાપોરે; ટેક.
મેહું ગેમાર મૈયાં, અવગુન ભરીયો. કૃષ્ણ લીલાલોકો રસઆપો. શ્રી. ૧
એ બરદ સંભાળી મૈયાં, કર અહી તારો, સ્થિર તો સ્થાનક મુને
સ્થાપો. શ્રી. ૨
અતુલ પરાક્રમ દિસે માછ તોરે, સંશય રિપુને સંતાપોરે. શ્રી. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, ગોવિંદ ગાથા ગીત આપોરે. શ્રી. ૪

પદ ૫ મું.

લળી લળી પાય લાગુ લંબોદર દેવારે. ટેક.
પ્રથમ પહેલી પ્રભુ પુજા તમારી, સેજે સંપત્તી સુખ લેવા. લ. ૧
શુદ્ધિ બુદ્ધિ સ્વામિ, રિધીસિદ્ધિ દાતા, લાભને લક્ષ સુત તેવા. લ. ૨
ગાઢે સ્વરે ગુનીજન ગુન ગાવે, સરવે તે વિદ્ય મીટવા. લ. ૩
વિપ્ર નથુરામ કરે તોરી વીનંતી, મંગળ કાજ કરેવા. લ. ૪

પદ ૬ હું.

લાડતો લડાવે લાલો, બન્યો બડો ઠાઠ; ટેક.
શ્રીજમુનાં જલ ભરનેકું ગછતી, અળવ્યું કરી રોકે ઘાટ. લા. ૧
મહી વેચનકું મેં ચલ્લી મથુરાં, મોહન લૂટે મારાં માટ. લા. ૨

(૫૫)

શ્રીવ્રન્દાવનકી કુંજગલનમેં, વેણે વળુધી જોઈં વાટ. લા. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, ડાર નો દીયોહે ઉચ્ચાટ. લા. ૪

૫૬ ૭ મું.

પુરન રૂપ દેખો અખ પુનમ ચંદારે. ટેક.
અત્રત દ્રષ્ટિ અતિ ધનકી દીસેરે, ચરાચરકું હે આનંદા. પુ. ૧
શામળા ચિન્હ ચંદા બીચ દીસે, હૃદયે રહ્યા નાગર નંદારે. પુ. ૨
રંગભર રાસસો નેનભર ન્યાજે, ગતિતો ભયારે વાકી મંદા. પુ. ૩
નથુરામ કહે ભજો નંદકે નંદ, છોડ દીયો હે ભવ કંદા. પુ. ૪

૫૬. ૮ મું.

પુનમ ચંદ પેખો ખ્યારે, રેન હે સુરંગારે; ટેક.
ચંદ્ર કિરણ ખીલી સખ કલીયાં, ફળી હે લતા તર સંગા; પુ. ૧
હરિ દરશનકી ખ્યાસી શ્રી જમુનાં, પુલકીત પ્રેમ તરંગારે. પુ. ૨
હરિ મુખ દેખી માનુની મન કુલીરે, અંગે ઉલટસેં જિમંગારે. પુ. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, ચિત્તલગ્યો હે સ્યામ સંગારે. પુ. ૪

રાગ બિહાગની છાયા.

નવલ કિશોર નવલ નાગરીયાં, નવલ કિશોર; એ રાગ.

કરત વિનોદસેં ભાવકી બતીયાં, કરત; ટેક.

ગુમાન ભરી બાજે ગોવીંદ બંસુરીયાં,

વશ વ્રજરાજ વાકી અનહદ ગતીયાં. કરત. ૧

ખટ મુખ છિદ્રે અધર રસ પાવત,

સખદો સ્યામ તુમ કયું ન જાનો સતીયાં. કરત. ૨

કીયોહે સ્નેહો વાસેં સ્નેહ ધનેરો,

છળ બળ કીયો વાકી નીકી નહીં મતીયાં. કરત. ૩

નથુરામ કહે સખ મીલી હે નાગરીયાં,

ઘેરી લીયો સ્યામ બંસી છીની કીની રતીયાં. કરત. ૪

૫૬ ૨ જુ.

લે ગઈ બંસી રાધે ભયી કયું લોભનીયાં; ટેક.

(૫૬)

આવો નંદને સુર પુરસેં મંગાઇ,	
ઇનકે કારન મોહી લગીહે લગનીયાં.	લેગઈ. ૧
પ્રાણસેં પ્યારી પ્રીત ન્યારી અંસુરીયાં,	
ઈન બીન જાત નહીં દીન કે જામનીયાં.	લેગઈ. ૨
કાહી મેં ગાઈં બજાવું કષ વીધસેં,	
કાહીસે મેં ગૈયાં લેધ આવું આંગનીયાં.	લેગઈ. ૩
નથુરામ કેન વેન માની લો નાગરીયાં,	
સખસેં પ્યારી રાધે તુંમ હો કામનીયાં.	લેગઈ. ૪

૫૬ ૩ જી.

છળ બળસેં જોર જાનેદે સામરીયા;	ટેક.
સખહી જાનુ મેં તેરો કપટ કનૈયા,	
અમસેં અધીક તેરી બધી હે અંસુરીયાં.	છળ.
સુનેકી રૂપેકી ઓર અંસી બનાલે,	
દેખોને દુલારા ઝોહી કાઈકી લકરીયાં.	છળ.
મુખસેં ગાઈં તાળ કરસેં મીલાઓ,	
લકુટી ઝહીને ઘેર લાવોને ગાવરીયાં.	છળ.
નથુરામ શ્યામ કાન નવલ સ્નેહી,	
બલી તો બનીહે અબ લાભકી ધરીયાં.	છળ.

ખ્યાલ.

સરદ રેન જુક રહી બનમેં, સોઈ મોરલી અધર ધરીરે, ઓરામ.
 મોરલી માંહી પટ છિદ્ર સામધુની, ગીરધર ગાન કરેરે; ટેક.
 શ્રવણ સુનત વન વળી વ્રજ વનિતા, અસન વસન વિસરેરે.
 માધુરી મુરતી જોઈ, રૂપ મનોહર, પ્રલિપ્ત અંગ બયેરે. મો. ૧
 અબજા આજ તમેં કીધું કાજ અવળું, સુત પતિ છાંડી કરેરે;
 ક્રોધી કપટી લપંટ લોભી, સતી પતિ ધ્યાન ધરેરે. મો. ૨
 કઠણ વચન સુણી કબ્જ હરિનાં, નૈણ નીર ઝરેરે;
 પતિ સુત માત તાત જાત તજીને, તમ ચણું ચંત હરેરે. મો. ૩

(૫૭)

અંતર ભાવ જોઈ અલભેલો, સહુણાંસેં ર્નેહ ધરેરે;
 થેઈ થેઇ થેઇ થેઇકાર કરીને, વળી વળી વાંસે ફરેરે. મો. ૪
 ગ્વાલન ગર્વ જાણી જુગજીવન, અંતર ધ્યાન ભયેરે;
 નથુરામ વનિતા કહે વીનંતી, જ્ય જ્ય કળ્પ હરેરે. મો. ૫

૫૬ ૨ જી.

હુંદત ફીરત લાલકું લલના, હરિ ગુણ ગાન કરેરે; ટેક.
 હરી હરિ રટણ કરે સખ સખીયાં, સીયળ ચિંત ભયેરે;
 હરિ દરશનકી ખાસ લગી સોઈ, દશ દિશ દ્રષ્ટિ ધરેરે. હુંદત. ૧
 મનમથ મદ મથન મનમોહન, મોરલી અધર ધરેરે;
 કામણ કુમણ મંત્ર બાણીને, મરમે મનડાં હરેરે. હુંદત. ૨
 વ્યાકુળ ફરું વ્રજ વલ્લભ વરવા, તન પીડ તર્ત ટરેરે;
 લાગી પીયાશું પ્રીતલડી, મારાં દેખીને દ્રીગન હરેરે. હુંદત. ૩
 શીર શીર ન્યાણી જીએ નટવરને, ગીરધર ધ્યાન ધરેરે;
 નથુરામ પ્રગટે નંદલાલન, સર્વસ કાજ સરેરે. હુંદત. ૪

૫૬ ૩ જી.

મેઘ વરણ પીતાંબર ધર દુઃખ દારન દર્શ ભયેરે. ટેક.
 મોરમુગટ વરમાળ મનોહર, પટ પદ ગુંજ કરેરે;
 જીગલ બાણજ્યું કુંડળ ઝળકત, મનમથ માન હરેરે. મેઘ. ૧
 અંબુજ નયન અલોકીક દીસે, કૌસ્તુભ કંઠ ધરેરે;
 મુખ પંકજ સોઇ દીસે મનોહર, સુંદર રમીત કરેરે. મેઘ. ૨
 હસ્ત કમળ ખીચ બંસી બિરાજે, પદ સ્વર શબ્દ કરેરે;
 નેકુર ધુન્ય નખ ચંદ્રિકા નૌત્તમ, જળમળ જ્યોત ઝરેરે; મેઘ. ૩
 નટવર વેષ ધરી ગીરધારી, ગોપીયોમાં પ્રગટ ભયેરે;
 નથુરામ દેખી નંદલાલન, જ્ય જ્યકાર કરેરે. મેઘ. ૪

૫૬ ૪ થું.

લલિત ગતિ અતિ વશ્યુહાસ કરી, હળીમળી કેળિ કરેરે; ટેક.
 અનહદ જડ લાગી જમુનાં તટ, રંગભર રાસ ભયેરે;

(૫૮)

મધુરં માન ભરી ગાન કરે, ત્રૈલોકમાં તાન ગયેરે. લલિત. ૧
 બાહુસેં બાહુ ગ્રહી બહુ વીધસેં, ફરફર ફુદડી ફરેરે;
 રમતુમ રમતુમ નેપુર બાજે, ધરા ધમક ધમક ધમકેરે. લ. ૨
 બ્યાં બેમ ત્યાં તેમ સ્થિર કરી સ્થાપ્યું, ઠોર હોઈ ઠીક ઠયેરે;
 સરીતા સમુદ્ર બ્યું મધુની સર્વરસ, અદૈત અહ્લ ભયેરે. લ. ૩
 ધન્ય જમુનાંતટ ધન્ય એ લીલા, ધન્ય ધન્ય ઋષ્ણ હરેરે;
 ત્રિપ્ર નથુ ધન્ય ધન્ય વ્રજ વનિતા, વીઠ્ઠલ વરને વરેરે. લ. ૪

ખ્યાલ.

રાગ ગાંધર્વ.

મોરલી મધુરી બળઈ વ્રજચંદ. ટેક.
 પવન થકીત રહે, વનકુ સ્મિત ભયે, શુની શુભ ગાન ગોવિંદ. મો. ૧
 વ્રજકી બાળા સખ ભય બિહાલા, બિપન્યો આતુર આનંદ. મો. ૨
 ધામ કામ સજ્જન સુખ લાગી, ચલે સખ મળવા મુકુંદ. મો. ૩
 નથુરામ કહે વનમલી સખ નાગરી, વહે જયજય જગવંદ. મો. ૪

રાગ લલીતા.

મુને મારી કાંકરીયાં કાન, પાણીડાં કેમ કરી જાડ; એરાગ.
 મન મોયું શ્રી મોહનલાલ, માવા તારી મોરલીએ; ટેક
 સાંભળતાં હુંતો શુદ્ધયુદ્ધ ભૂલી, કીધીછે હાલ બેહાલ. મા. ૧
 વ્યાકુલ થઈ વનરાવન પહોંચી, વાલમે વધારી વાહાલ. મા. ૨
 પાયે કાંકણ હાથે નેપુર, અંજન ટીલડી બાલ. મા. ૩
 દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, નીરખીને થઈધુ ન્યાલ. મા. ૪

પદ ૨ જી.

મન હયાં શ્રી દેવ મોરાર, વાલીડા તારી વાંસળીએ. ટેક.
 માત તાત સુત બ્રાતને તજ્યા, તજ્યા નીજ ભરથાર. વા. ૧
 આશ પુરોરે પ્રભુ અબળારે કેરી, જીગતી જનન હાર. વા. ૨
 વલ્લભ અમને નહીંરે બળે તો, મરથું વનમોજાર. વા. ૩
 નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, રશીયા લડાવોને લાડ. વા. ૪

(૫૯)

૫૬ રાગ આશા.

વાલાજીરે વૈશ્વજનનો કેને કહીએ; એરાગ.
 વાલાજીરે આશા કરીને અમે આવ્યાં મારા વાલા; ટેક.
 સુંદર સ્યામ સુખ સારારે, તમે તમારા જનને પ્રમાણારે;
 જીવન જનનહારારે; આશા. ૧
 વાલાજીરે ધણા દિવસથી માફ મનડું લોભાણું,
 નટવર નંદના દુહારારે.
 અવસર જોઈને અમે આવ્યાં મારા વાલારે,
 કારજ સારો કાન કારારે. આશા. ૨
 વાલાજીરે સુંદર રજની આ સરદ પુનમની,
 વન મોરું ફુલ રસાળારે;
 સોળ કળાનો ઉગ્યો હરિચંદો, ફિરણુ કલિત રૂપાળારે. આશા. ૩
 આને અવસરે પ્રભુ નહીંરે ભજોતો, તજશું તે પ્રાણ અમારાંરે;
 નથુરામ કહેધન્ય નટવર નાગર, મનમાન્ય મોહન પ્યારારે. આશા. ૪

૫૬ ૨ જી.

વાલાજીરે નિષ્કામી કેરૂં બરદ અમારે, ઝરણા વાળા મુંને જાણેરે;
 પ્રવર્તિભાળી અમે દુર પળાઈએરે, તિમીર ત્રાસેજ્યાં વહાણેરે. નિ. ૧
 જપ તપ ધ્યાને હુંતો ખોળ્યો ન લાધું, તિરથ વ્રત મર સાધેરે;
 નિષ્કીંચનથી ન્યારો નહીં કબહુ, વિવેકે વિજ્ઞાન જ્યાં વાધેરે. નિ. ૨
 દ્વૈત પટંતર ન્યારો કરીને, અદ્વૈત અનુભવ આણેરે;
 અણુ લિંગી તે બને ઉજ્જવર, પ્રેમ સ્નેહે પરમાણેરે. નિષ્કામી. ૩
 એહી ગમની જાણે જનનહારા, જીવન મુગ્ધા સો કહાવેરે;
 એહી જન મેરા મેં હું ઇનકા, નથુરામ એ પદ મન ભાવે. નિ. ૪

રાગ આશાવરી.

સાથે મોકલોને બળભદ્રવીર, નવલખતો આઈ. એ રાગ.
 નહીં આવે વારંવાર, ગીયા દહાડા નાનપણના. ટેક.
 ઉંચેનું પાણી એવું જોબન લટકું જોને, જાતાં નહીં લાગે જરા વારં
 વસંત ઋતુએ વન નવાંનવાં દીસે જોને, ફરી ફરી નહીં આવનાર. ગ. ૧

(૬૦)

જાશે તે રૂપ રંગ મુખડાની લાલી જોને, ભોગ ભલેરા નેણુ તેજ;
જર જર દેહ ને ડગમગે ડોકી જોને, વહી જશે સુખડાની લહેજ. મ. ૨
નિર્ધન નર ફરી ધનવંત થશે જોને, ઉજડને વસે પુની પથ;
ગયા દીવસ તેતો ગોત્યા નહીં લાધે જોને, ડગમગી પડશે દંત. ગ. ૩
ખાધએ પીએને સુખ લહીએ સવાયાં જોને, ભલે રાખી મન ભાવ;
આવ્યો અવસર એતો એજે ન ખોધએ, લહીએ લાખેણુ રૂડો લાવ. ગ.
જોવન આવ્યે જોણે હરિ ન જાણ્યા, હાથે કરીને પામે હાર;
નથુરામ કહે ભજો નંદકે નંદન, ધ્યાન હરિતું હંદે ધાર. ગયા દહાબંધ

૫૬ ૨ જી.

નહીં આવે તે વારંવાર, નવા દીન નાનપણના. ટેક.
મુખની મધુરતાને મીઠડી વાણી જોને, દાડીમ બિજ જેવા દંત;
ચાલ ચટકતી ને નેન રસાળાં જોને, સુંદર છબી રૂપવંત. નવા. ૧
કાયા તે કુંકુમ કેશરવરણી જોને, કાળુ દીશે કાળા કેશ;
વસ્ત્ર આલુપે અંગડું ઓપે જોને, હજારી ખેલ હમેશ. નવા. ૨
શોભા વસંત વન પુલેલ ઝળીયો જોને, નખ શીખ તાતું તેજ;
ખાંતેથી ખાનપાન ભોગ વિલાસે, સૂમને રચી સુખ સેજ. નવા. ૩
અવસર જોધને અમે આવ્યાં મારા વાલા જોને, અંધાણાં પ્રેમ તણે પાસ;
નથુના નાથ હુંતો કહું કર જોડી વાલા, પુરો અંતરની આશ. નવા. ૪

૫૬ ૩ જી.

શીદ આવ્યાં સલુણાં પ્રજનાર, સ્યામ કહે નહિ સાર. ટેક
ત્રાહીને શું આવ્યાં સૌ ટોળે મળીને ગોપી, જીથ વખુટી જ્યું કુરંગ;
ચંચળ ચિતને ચોથે દશે શું ન્યાળો ગોપી,
અંગડે દીસે ઉમંગ. સ્યામ કહે ૧
રજની બિહાણી બહુ દીસે અલખેલી ગોપી,
વિકાળ વસે વન વાધ;
વશ્ચિક વિકટ માંહી ઝાંઝરં ઝાઝાં,
પુંકવેછે કાળા કાળા નાગ; સ્યામ કહે ૨
તમરાં બોલેછે તીખા શબ્દ કરીને,

(૬૧)

વરાહનાં જુથ વિકાળ;
અતિ વેગાં અચર આવીને ગ્રાહે ગોપી,
વસે એવા જંતુ વિશાળ. સ્યામ કહે૦૩
બીકતો બતાવે અતિ બળ કરી બોલે વાલો,
જુગતિ કરેછે જગદીશ;
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર,
હૃદયામાં રાજી નેમુખ રીશ. સ્યામ કહે૦૪

પદ ૪ થું.

લાગ્યો નાનપણનો મુને નેહ,
વ્યાકુળ છું વહાલા. ટેક.
પ્રેમે ત્રાઠે તે પળ પેર ન પેખે વાલા,
અંગડે તે વાપે ઉમંગ;
રણતુર વાગે સૂર ચાલે ચોંપેથી વાલા;
ઝુઝારી જીતે જઈજંગ. વ્યાકુળ૦૧
પ્રેમે પાવક પેખી પતંગ પળાયે વાલા,
તનકું કરે તે પતન;
મરજીવાં મહાજળ મધે જઈ મહાલે વાલા,
પામે તે અમુલ રતન. વ્યાકુળ૦૨
અંધો ન દેખે કાંઈ દીન કે રેણી વાલા,
સુરતો ન દેખે નિહાર;
પિપ પેશણ ફરી ન હોયે સામળીયા વાલા,
વલ્લભ ન ગણે દાતાર. વ્યાકુળ૦૩
પ્રેમને કંઠાળે મારાં કાળજ કોર્યા વાલા,
કીધીછે હાલ બે હાલ;
નથુરામ નથી મારે બીક બીજની વાલા,
શિર ગાળે ગીરધરલાલ. વ્યાકુળ૦૪

(૬૨)

પદ. ૫ મું

ગાઢે સ્વરે કહે ગીરધરલાલ, સુણોને સાહેલી; ટેક.
મધ્ય રાત્રે આવ્યાં શાનેકાજે સલુણાં તમે, શુંછે તમારે કામ;
પતિ પ્રતાનો એવો ધર્મ ન હોય ગોપી,
જાઓને અહીંથી નીજ ધામ. સુણોને. ૧
શ્રુતિ સ્મૃતિમાં સત્ય વાયક બોલે ગોપી,
સતિ સેવે નીજ ભરતાર;
લોભી લંપટ અતિ ક્રોધી ને કામી ગોપી,
ગુણ હીણો કે ગેમાર. સુણોને. ૨
વંદી ત્રાસે તે કુળ લાજ ન દેખે ગોપી,
ઢોધનું ન માને તે કેણુ;
બ્રહ્મને ભય નહીં કષ્ટ સહતાં ગોપી,
નવ ગણે દિવસ કે રેણુ. સુણોને. ૩
જુગતિ કરે ને વાલો સ્નેહ જણાવે જોને,
પરખવા પુરણુ પ્રીત;
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર વાલા,
આઘ એવી રશીયાની રીત; સુણોને. ૪

પદ. ૬

એવાં આળ તે શું બોલો અલખેલા,
રશીયા દીલ રીઝ્યાં; ટેક.
કંઠણુ વચન નવ કહીએ કાનુડા વાલા,
ધાયલ કરી ધન સ્યામ;
જોયાને જોવી થાશે મારે તમારે વાલા,
પછી પસ્તાશો મારા સ્યામ. રશીયા. ૧
વાંકતો નથી રતી ભાર તમારો વાલા,
લલાટે લખેલ મારો લેખ;
સર્વ તજીને તમ ચરણે આવ્યાં વાલા,
કાંઈ નથી રાખ્યું અવશેખ. રશીયા. ૨

તરછોડી નાખો ત્યારે ક્યાં જમ રહીએ વાલા,
 ઉગર્યાનો નથી ઉપાય;
 ઉલટ આણીને તમેરે ભજોતો વાલા,
 તમ કલ્પિત પાડું કાય. રશીયા. ૩
 જુગના જીવન મેંતો સાચા જાણી ને વાલા,
 રાચું તમારે રંગ;
 નથુનો શ્વામી, વાલા કહું શિરનામી,
 શોભું હુંતો સામરાને સંગ. રશીયા, ૪

૫૬. ૭

છીએ જુનાં તે જોગી જુગમાંય,
 અદ જોધને બોલો; ટેક.
 સદા અલ્લચારી કેરું વ્રત અમારે ગોપી,
 પ્રવર્તિ નહોં મારી પાસ;
 વસ્તીમાં વસુ મુને વેગજો વખાણો,
 બહાર ને બીતર કરું ભાસ. અદ. ૧
 ગુણવંતો ગાઈને કહી લાડતો લડાવે ગોપી,
 પ્રેમે કરે પરમાણુ,
 ચરાચર ગુરુ એક સાન ગ્રહીને ગોપી,
 નિર્ગુણ કરે નિરમાણુ. અદ. ૨
 જપ તપ જોગ ધ્યાને જોખું ન લાધ્યું ગોપી,
 રહું પ્રેમીજનની પાસ;
 પરવશ થઈને હુંતો વાંસે ફરંછું ગોપી,
 સૌ દાસ તણો હું દાસ. અદ. ૩
 રોષ ધરીને નવ બોલો રાધાજી તમે,
 ડરું હું દેખી તારાં નેણ;
 નથુનો શ્વામી કહે હું શિળ વ્રત ધારી રાધે,
 એકાંત નારીને આરેણુ. અદ. ૪

(૬૪)

પદ. ૮

નારા અદને જાણ્યું બળવંત,
 ધીરા હવે રહે ઢાંકે; ટેક.
 બુદ્ધિ બગડી તુંતો જોને વિચારી વાલા,
 પુતનાનું પીધું પયપાન;
 આવરો થયો ત્યારે અદ ગ્રહાયું કાના,
 ભુલીને ગયો જ્યારે જ્ઞાન. ધીરા. ૧
 કમળા કારણે તેંતો મહાદધી મથ્યો વાલા,
 રાખીછે રૂદીયા બીચ;
 સુરને અમૃત પાયું મોહની સ્વરૂપે,
 ભીસ્માસુર આગે નાચ્યો હીંચ. ધીરા. ૨
 આગેને નારી માટે વન વચ્ચે રોયો વાલા,
 સમજાવે લક્ષ્મણ વીર;
 સીતા સાર સિંધુ બાંધી રાવણ રાજ્યો,
 સંભારોને સ્યામ શરીર. ધીરા. ૩
 સિદ્ધપણું તું છાનું રાખને વાલા,
 જુગતિ મેલ જુગદીશ;
 નયુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર,
 રાધે કહે ચડાવશે માં રીશ. ધીરા. ૪

પદ ૯ મું.

અરે આતે આવડું તે શું ઉભરાણ,
 આવરી થઈ બોલે. ટેક.
 આવરું થાય તેતો બળ કરી બોલે રાધે,
 પરછિદ્ર આપનાં વખાણ;
 ગરજે ઘણુંને સૂર અબ્બે ઢાંકે,
 પ્રભાતનું મેઘ મંડાણ. આવરી. ૧
 ઉન્મત્ત હોય તેતો અવળું વિચારે ગોપી,

(૬૫)

જાણ્યા વિનાનું કરે જોર;
 ભ્રમના કરેને એની બ્રાંતી ન ભાગે રાધે,
 જેમ હરાયુ ઢોર. આવરી. ૨
 પ્રમત્તને તો પ્રાઢો પ્રેમ ન લાધે રાધે,
 લાલ ન જાણે લવ લેશ;
 વાણિએ કરીને એતો વેર વધારે રાધે,
 કોટી સહે કાંઈક ક્લેશ. આવરી. ૩
 આપોયું ભુલે એતો અન્ય થઈ બોલે રાધે,
 જેમ બાસ વાંસે કુરંગ;
 નથુતો શ્વામી કહે મેં સાચાં જાણ્યાંતાં ગોપી,
 પરખીયો રંગ પતંગ. આવરી. ૪

પદ ૧૦.

દારી જાણી હવે દીન દયાળ,
 શ્વામી મુંને કહો સાચું. ટેક.
 અવિદ્યાનું અંગ અમે અખળા કહેવાઈએ વાલા;
 નખ શીખ નિંદીત અંગ;
 શ્રુતિ રમૂતિમાં અમે નિષીધ છીએ શ્વામી,
 સદા મન કામ તરંગ. શ્વામી. ૧
 કાયીક વાયીક માનસીક ભાવે વાલા,
 કીધી તમારી અમે શેવ;
 અધમ ઓધારણુ એવું અદ તમારું વાલા,
 અતિ અમે કયો અહમેવ. શ્વામી. ૨
 અવગુણુ સામુ નવ જોઈએ અલખેલા વાલા,
 અમેંતે અખળારાંક;
 અખળાના બળ પ્રભુ પતિત પાવન,
 અનેક અમોમાં છે વાંક. શ્વામી. ૩
 સિથળ ચિંતને દોકર જોડી ગોપી,
 ચરણે નમાવ્યાં છે શીશ;

(૬૬)

અરણ્ય વત્સળ નથુરામનો શ્વામી,

રશીએ ઉતારી છે રીશ.

શ્વામી. ૪

પદ ૧૧ મું.

નમેં સુણોને સામનાજી મારી વાત, સ્નેહ ધરી કહું સાચું; ટેક.
વિરાટ વિભુતીની વાત વખાણી રાધે, અમને આપ્યાં છે એંધાણું
એહિ વિભુતીથી ભિન્ન વ્રજ ભાસે ગોપી, અન્યસર આછે મહેરાણુ. સ્ને.
મહદાદિ વડે જીવ સ્વરાટ શોભે, જીવનું વપુ અંડ જાણુ;
બેદ દ્રષ્ટિએ ગુણવંત વખાણો, નિષ્કામતાએ નિરવાણુ. સ્નેહ. ૨
ઐશ્વર્ય પાણું ને પામેંછી પદ નિર્મીત ધર્મે તે જાણુ;
ગુણુ વ્યતિક રસ તે પાછા સંચરે, ગુણુ ઉપાસીક વખાણુ. સ્નેહ. ૩
આતમાએ આતમા પ્રકાશ પેખે ખારી, પ્રેમાનંદનો ત્યાં આધ;
નથુરામ શ્વામીરાધે એ વ્રજવાસી જોને, નિજનંદ સુખ અમોઘ. સ્નેહ.

પદ ૧૨ મું.

એવું અખંડ ને વ્રજ વિખ્યાત, રંગજામો થોક. ટેક.
સ્વસ્વ પ્રકાશે પ્રકાશિત હીસે, સમાન છે રૂપ રૂપસ્વરૂપ;
નિરશંકાયને નિસંગ પદ પ્યાડું, અલૌકીક એક અનુપ. રંગ ૧
ત્યાગ સંગ્રહની જાણુ નહીં જીદી, પ્રેમાનંદ અતિ પ્રકાશ;
ધ્યાતા ધ્યેષ્ઠ ધ્યાન ત્રિવર્તિ નહોં ક્યાંધ, ધ્યેષ્ઠ રહ્યો સર્વાવાસ. રંગ
વિધીને નિષીધની વાસના તુટે, સુણી સોહંકાર નાદ;
બ્રહ્મ હૃદમાં મગ્ન થયોછે, મટી ગયો ખટરસ સ્વાદ. રંગ. ૩
તે સુખમાણ્યાં તેને અન્યસુખ શીકાં, જાણુ કોઈ જનનહાર;
નથુરામ કહે અદ્વૈત અનુભવે, આનંદ રંગછે અપાર. રંગ. ૪

પદ ૧૩ મું.

વહે સગુણને વાણિ ચારે વેદ, નિર્ગુણ રહ્યું ન્યાડું. ટેક.
શબ્દાખ્ય બ્રહ્મચારે સગુણ શોભે, પરોક્ષે તે કરે પરમાણુ;
નિકન પાપો ત્યારે નેતિ કરી ગાયો, આવ્યું નહીં અનુમાન. નિ. ૧
ખટ નવ શૌદ આવન અઢારે, ભિન્ન ભિન્ન ખતાવે ભેવ;

(૬૭)

આપ સમાન સૌ પરને પ્રમાણે, રૂપવંતા સૌના અવેવ. નિ. ૨
રોગીની પાંસે સૌ વીટીને એસે, અનેક કહે ઉપકાર;
કોઇ કહે ભૂતચલ નજરને વાયુ, આપબુદ્ધિ એવો અનુસાર. નિ. ૩
શબ્દની સાને સહુરૂ જતાવે, ધરથી નહીં રૂપકે ધામ;
નથુરામ કહે રહે નિર્ગુણ દાવે, નિજરૂપ ન્યાળે નિષ્કામ. નિ. ૪

રાગ સોરઠ.

તેરો કુખજસેં દીલરાજી, અમસેં ન બોલનાં મહારાજ. એરાગની દેશી.
દ્રીગનમેં કમની જ્ઞાન કજરા, નીકીભથી સચ્ચિદા નંદન જરા. ટેક.
સહુરૂએ શીવ શબ્દ સુનાયા, સત્યજ્ઞની માંહી તાન મીલાયા;
પ્રેમ ધરીને પીલાયા, પ્યાલા પ્રેમકાઅજરા. દ્રીગનમેં. ૧
રાજત લલિત ધીરમતી ધ્વજની, માયા પળાઈ ભયીમન લજની;
મીટગઇ ત્યાં રજની, ભયાહે ભાવકા રજરા. દ્રીગનમે. ૨
આપોપું ગળતાં સ્વરૂપ પ્રકાસ્યું, આઘ અંત્ય મધ્યઅદ્વૈત ભાસ્યું.
રચીપચી રંગે રાસ્યું, નહીં શોક મોહાદિક જરા. દ્રીગનમેં. ૩
એક અખંડ આત્મારામ દેવા, ચૈતન ધન સ્વરૂપકી સેવા;
નથુ નિજનંદ લેવા, ભરપુર ભાવકા મજરા. દ્રીગનમેં. ૪

પદ ૨ જી.

અન્યાહે જાગર બંકા, દીયાહે અનહદકા ડંકા. ટેક.
નિશ્ચળ પદ ન્યાળે નિજનયનાં, મુખસેં બોલત અત્રત વયનાં;
નિષ્કામી સુખ શયનાં, દ્વૈતકી મીટગઇ શંકા. અન્યાહે. ૧
અતિશય નિગ્રહ વશ ઈંદ્રિકા, ખટરસ સ્વાદ સો લાગત શીકા;
માહાવાયક હે નીકા, નિર્મળ ભયાહે નિઃશંકા. અન્યાહે. ૨
નિર્મીત નામ રૂપ સખ કાસ્યું, સ્વપ્ને સ્વશિર છેદન સાસ્યું;
દ્રષ્ટાને દ્રષ્ય ભાસ્યું, જોસા મૃગજળકા પંકા. અન્યાહે. ૩
પર અપ છિદ્ર કપ્પુ નવ પેખે, ભરપુર અન્ન ચરાચર દેખે;
નથુરામ રૂપ લેખે, વેગમ પંથહે વંકા. અન્યાહે. ૪

(૬૮)

પદ ૩ બું.

બડો સતસંગ સાધુ જનકો, જાસે સુખ બયોહે ચિદ્ધનકો. ટેક.
સદ્ગુરુ શબ્દકી સાન સ્વરૂપા, ઇક્ષણા બયોહે અતિ અનુપા;
રાજત નિર્ગુણ રૂપા, મહા મોહ મીટ ગયો મનકો. બડો. ૧
પંચાત્મક જીવકોશ મિટાયો, સોહં બ્રહ્મ તે પ્રેમે પઠાયો;
લિંગ અહીને હઠાયો, નિર્વિષ કોશ અંતસ્ર કનકો. બડો. ૨
સમ્યક સાધન સાધ્ય સુરાગી, અદ્વૈત ભાવમે અતિઅનુરાગી;
લક્ષ્મણ રહે લાગી, મિથ્યા સખ તાન ચુક્યો તનકો. બડો. ૩
જ્ઞાન અનળ આઈનીક ઝર્યો હે, બ્રમિચ કમન ભાંગી પયો હે;
સોઈ પદ નચુ ઠર્યો હે, નિગ્ગનંદ આશ્રમ નિર્ગુણકો. બડો. ૪

દુહો.

નામ રૂપ મૃગ વારિવત, કહાં કરે પરનામ;
મેરી મોકું વંદના, સોહં આતમરામ. ૧

શ્લોક.

શબ્દ બ્રહ્મણિ દુષ્પારે ચરન્ત ઉરુ વિસ્તરે ॥
મંત્ર લિંગૈર્વ્યવચ્છિન્નં ભજંતો ન વિદુઃ પરમ્ ॥૧॥
બ્રહ્મા ભવો ભવન્તશ્ચ મનવો વિબુધેશ્વરાઃ ॥
વિભૂતયો મમશ્ચેતા ભૂતાનાં ભૂતિહેતવઃ ॥૨॥

પદ ૧.

ચક્ષો સખી દેખન ચક્ષીએ, નવલ આનંદા;
રચ્યો હે શ્રી બિનરાબિન રાસ ગોવિંદા. એરાગ.
ચેતો અખચેતનહારે, હોયગા આનંદા;
હોયગા આનંદા પુની મીટે ભવદંદા. ચેતો. ટેક.
મેરીમેરી માની મન કરત ઊમંગા,
કહુ નહીં તેરા પીછે કાળ બૂજંગારે. ચેતો. ૧
આશા રહી અધુરી કે ગયે રાજ પ્રદા,

(૬૯)

સ્થિર તો નહીં રેવ ધરા સૂર ઓર ચંદા. ચેતો. ૨

પુરાન પઢીને રચે કાચ ઓર છંદા,

વસ્તુ વિચાર બીન ભયે મતી મંદા. ચેતો. ૩

અપનો સ્વરૂપ સદા ચિત આનંદા,

નથુરામ કહે એહિ પદ નિત્ય વંદા. ચેતો. ૪

કનડો.

સંત સંગતિ સોઈ, સુખકી ધરીહે; ટેક.

બ્યાં સત સંગ અસત સખ નાસે, તનમન તૃષ્ણા ત્યાં તુરત ટરીહે સં

કામાદિક અરિ દૂર પળતહે, દેખત માયાસો દીલમાં ડરીહે;

શ્રવણ મનન સુખ બાઢે બહુ વિષસે, નિવૃત્તિ આઈનિજ હૃદયે ડરીહે સં

આનંદ ઓધ જિલટ ઉર અંતર, જીવન લાભકી જીગતિ જરીહે;

અદ્ભૂત જ્ઞાન ઉજ્યાર ભયોહે, પરી બ્રહ્મકી બ્યાં પેર પરીહે. સં

નિજ અનુભવકું નિશ્ચળ હોઈ ન્યાજો, સચ્ચિદાનંદ સુખ સુરતી ધરીહે;

નથુરામ કહે નિત્ય સહજ આનંદીત, ભવ જમનાકી બ્રાંતિ ટરીહે સં

પદ. ૨ જી.

અનુભવ જ્ઞાન અનોપમ કહાવે; ટેક.

દ્રષ્ટા દ્રષ્યકી બિન્ન નહીં જમના, સોહં સાધન સાધ્ય મુહાવે. અનુ. ૧

લિંગતો લીન ભયી જેહી જનકી, નિગ્મનંદ આનંદ નીપાવે;

આતમ જ્ઞાનસો સખહી જનાવત, ઉપમીય આપહી આપ સમાવે. અ.

એકમેં અનેક અનેકુંમેં એકો, મુકરા ભાસ બ્યાં ભાસ જનાવે;

નિજ સ્વરૂપકી નિષ્પત્તી ન્યાણી, કીટ જમર વત ભાસ મીલાવે. અ. ૩

શીટી ઘાટ ભયોજળ કુંદન, કેવળ કુંદન નામ કહાવે;

કહત નથુ સો નર નીરવાણી, ગુરૂ ગમ જ્ઞાન ગાઢ જશ ગાવે. અનુ. ૪

પદ. ૩ જી.

અખિલા નંદન ઇષ્ટ હમારે; ટેક.

સચ્ચિતા આ સર્વ ભયો જહાંસે, સો પ્રભુ રહું સદા ઉર ધારી. અ. ૧

રૂપને અરૂપ લક્ષા લક્ષ અભિધાન, સેવ્ય સેવક સખ કારગ સારે;

જીત્પતિ સ્થિતિ ઘયકો શ્વામી, સો સચ્ચિદાનંદ સદા ઉર ધારી. અ. ૨

અચ્યુત એક નિરંજન આપે, આપે આપકો માન બદાવે;
સોહુ દાતા સોહુ ભુક્તા ભવનમેં, ધ્યાતા હોએ વેઈ જ્ઞાન સોધારે અ૦૩
અહ્ન વિચાર ભયો ઉર જાકે, અપને અપનો કાજ સુધારે;
દાસ નથુ રહે નિર્ગુણ દાવે, અનુભવસે અદ્વૈત નિહારે. અખિલા. ૪

પદ. ૪

પરિ અહ્ન પેર પરી જેહી જનસેં; ટેક.
પરાને પારકો પાયોહે પટંતર, અનુભવ એક આન્યોહે અંતરસેં પરિ. ૧
લોક લાજ મરજદ તજને, રચીપચી રહેત નિજ પરિ જનસેં;
પરવણી પાયે જેસેં પયોધિ, હદ તો તજને વહે અનહદસે. પરિ. ૨
પ્રેમકો પાવક પ્રગટ ભયોહે, ગિલટ ગયો નિક નેમ જનસેં;
અદ્વૈત આપે અન્યો હે ઉજાગર, અવાચક વાણિ વહે સોવદનસેં ૦ ૩
અગમ અગાધ અનુપ એહિ, ચિત લગ્યો સદા ચિદધનસેં;
વિપ્ર નથુ સો વીરલા વિદેહી, મુક્તકરે સો સંત દરશનસેં. પરિ. ૪

શ્લોક.

जीवब्रह्मैक्यविषयं बुद्ध्वाप्रणवमभ्यसेत् ॥

त्रैलोक्यसृष्टिकर्तारं स्थितिकर्तारमच्युतम् ॥

निष्कामः शुद्धिमाप्नोति हृद्धाज्ञानं न संशय ॥ ૧ ॥

પ્રભાતિ.

પ્રભાતના પોરમાં દીઠા ડાકોરમાં, હીક ઠાકોરશું મનમોહું. એરાગ.
ભજીલે પરિઅહ્નને તજદે અન્ય કર્મને, મર્મજાણી, જુઠા ધર્મ છાંડો. ટેક
ગુરૂ વેદાંત જે શુદ્ધ એકાંતતે, માનતજ સાન સુરતા ત્યાં સાંધો. ભ.
જોગ જુગતિધરો ભોગને પરહરો, પંથ તેવા ધરો, દ્વૈત ટાળે;
આંટીગઈ અટપટી આશ ઈર્ષા મટી, અખિલમાં અહ્ન ભરપુરભાળે. ભ.
સંશય સરવે ગયો રાગ લેશ નવ રહ્યો, અગ્નિરૂપે થયો વસ્તુ મળતાં;
અણલિંગી એહ વિદેહ થઈને ફરે, શુદ્ધ ચૈતન્યમાં ચિત્ત ભળતાં. ભ.
સલિતા સર્વ ચળી, સિંધુ મધ્યે ભળી, નામ નેટા એનો નવ દીઠો;
નથુરામ નિષ્કામ પંથ તે પાધરો, જાણો માણો અહ્નરસ મીઠો. ભ.

(૭૧)

પદ ૨ જી.

જાગ્યને જાગ્ય જન જપીલે જગદીશને, જીવન મુક્તીપદ લેને જાગ્યી. ટેક
જીવનપ્રાણુ તે જીજવા ન જાણવા, સર્વ વ્યાપી વાણી માન સાગ્યી. જા.
કર્મ કપાટની ખોલને ઐશ્વર્યા, મટે બંધન મહા પદ મળશે;
દેખતાં દેખ અશેષમાં એકછે, અટપટી આંટ તે તર્ત ટળશે. જા.
પડીયો પટંતરો આણુ ક્યો અંતરો, એક રૂપે મહા રસ માણે;
આનંદ મગ્ન મદ મોહ નહિ મનવિષે, હુંપદ હાણુ તે ઉર ન આણે. જા.
અનહદ તાન તે માન મેલી ફરે, સોહં બ્રહ્મ તે એક ચિત્તે;
નથુરામ કહે નિર્ગુણ પદ પામીયો, વેદાંત વાણી તે ગાય ગીતે. જા.

પદ ૩ જી.

ચેત જન ચેત ચેતાન થઈ છુટને, મિથ્યા મધલાળ માયાને ચળને. ટેક
વૈરાગ ઉર આણુને બ્રહ્મરસે માણુને, જાણુને નરદેહ જન્મ ફળને. ચે.
તજીદે સુખ આશને ભાંગ્ય ભવપાસને, રામ રંગ રાચને દાસ દાવે;
ભેદ બ્રહ્મના ટળે, ગર્વ સર્વે ગળે, પાપ પંથે પળે, શુદ્ધ ભાવે. ચે. ૨
પાખંડ પરહરોં સત્ય હૃદયે ધરો, સાવધા નથી ફરો ખેલો ખાંતે;
માન મમતા તળે, ભાવે હરિને ભજ્ને, સાંખ્ય ચિત્તે સજ્ને વધો વેદાંતે. ચે.
અદ્વૈત થઈ રહો, દ્વૈત પદને દહો, જીવન મુક્તી લહો આત્મ દર્શી;
આપ ઓળખામણાં, ફળછે અતિ ઘણાં, નથુરામ શુભણાં જોને પ.
૨૧ી. ચેત. ૪

સાત વાર.—સિતાજીના મહિનાનો રાગ.

જીવ કારતકે કરીલે વિચાર, કહે ક્યાંથી આવીયો;
મહા મુક્તાફળ મનુષ્યા દેહી, સેને પુન્યે પામીયો. એરાગ.
જીવ આદિતે આઘ ધરમની ઓથે રીજીએ,
નિત્ય હરિકથા અત્રત પાન પ્રેમેથી પીજીએ;
આછે ભવ તરવાનો દાવ, ફરી ફરી નહિ મળે;
ભાવે સમરોને શ્રીભગવાન આવો ગમણુ ટળે. ૧
જીવ સોમવારે શુદ્ધિ સંત પુરૂષને સેવતાં,
ટળે તર્ત ત્રિવીધીના તાપ, હુંપણું મેલતાં;

જી વપામે અક્ષર પદ ધામ અભિમાન ટાળતાં,
 સેહેજે પામે વસ્તુ વિવેક, આહ્યાબ્યંતર ભાળતાં. ૨
 જીવ મંગળ માયા માત્ર જગતને જાણવું,
 પરમે મળતાંનો મેળો સોય, વિવેકે વખાણવું;
 જીવ પારસ પડીયો હાથ પ્રેમે કરી પરખીએ,
 સોહકાર ને કરીલે પ્રણામ, હૈડામાં હરખીએ. ૩
 જીવ બુદ્ધે તે બાંધીએ પાજ પ્રભુના નામની,
 ઉડી જશે આ રંગ પતંગ, કાયા કોણ કામની;
 જીવન કંકણ કુંડળ હાર તે અંતે હેમછે,
 પંચ તત્વ તણો આ પીંડ અવની જેમ તેમછે. ૪
 જીવ સેવને સદ્ગુરુ દેવ સત્ય સુખ આપશે,
 ઝોળખાવશે જીવની જાત, સંશય સર્વે કાપશે;
 જીવ વાધશે દ્રષ્ટ વિજ્ઞાન તે વસ્તુ વિચારતાં,
 લિંગવાંચ્છના પામશે નાશ, શબ્દ સંભારતાં. ૫
 શુદ્ધ સુંતું સદા છે આ શહેર, વેર માથે કાળનું,
 આતો દેખવા માત્ર બિલાશ, ચટકું દીન ચારનું;
 તમે મુવાને તે શું રૂઓ, આ કર્મ વેપારછે,
 નથી રોનારાંરે રહેનાર, આદુનો વહેવાર છે. ૬
 શાનિ શુદ્ધ ભાવે કરી સેવ, ચિત્તન ધનસ્થામને,
 જ્ઞાન વૈરાગ વિવેક વિચાર રસે-રામ નામને;
 ભરો પ્રેમ સવાઈ પોઠ સમજણ રૂડો સાજછે,
 ભેને દક્ષ યદ્દલક્ષ અપાર, અવસર રૂડો આજછે. ૭
 સાતે આત્રણે મઢીયો આ દેહ દીસે રળીયામણો,
 માંછી ભરીએલ રૂજ વિકાર, નાવર કોણ કામનો;
 પ્રભુ પુરણુ પ્રેમ દયાળ કોટી કષ્ટ કાપશે,
 નથુરામ કહે સત્ય સ્વરૂપ અભય ધામ આપશે. ૮

દોહડા:

સાતેવાર ગાય સાંભળે, સમજીને નિષ્કામ;
 નથુરામ નિશ્ચે કહે, પામે અક્ષર ધામ.

માસ-પાર-રાગ ઢાઢીઆ મહિનાનો.

કારતકે કર સદ્ગુરની સેવાને, પુરણુ લાવી પ્રીત;
આણી ઉલટ ઉરલે પરમાણી, નિર્ગુણુ બ્રહ્મને નિત્ય,
નિર્ગુણુ બ્રહ્મ સો નિત્ય તો જાણો, વિજ્ઞાન રૂપ ગુર દેવ વખાણો.
આનંદ લાભતો અધિકો લેવા કારતકે કર સદ્ગુરની સેવા.

પુરણુ લાવી પ્રીત. ૧

માગશરે માંડ મનુષ્યાદેહ પામ્યો, આયડો કલ્પ અપાર,
અનેકવાર ફેરા બહુ ફરીયો, ગણુતાં ન આવે પાર;
બણુતાં શુ કીધું, સાત સમુદ્ર સમ પયપાન પીધું;

વિષય તૃષ્ણા તું તોય ન વામ્યો. માગશરે. ૨

પોસે પ્રવર્તિએ પરવશ કીધો ને, વિસર્યો જ્ઞાન વિવેક;
નારીએ નેણાંને બાણે લેધ બાંધ્યો, આજપ'પાળી અનેક;
આજાં માંડૂંયો, ધનધામને સૂત જોઈ પુલ્યો;
રામરસતો તેં સ્વપ્ને ન પીધો. પોસે પ્રવર્તિએ. ૩

મહા મહિને મનમોહ ધરીને, મલપતો ચાલે મુંઢ,
મોટમનો શિર મોટ બિરાજે, લાલચમાં અવરહ;
લાલચમાં તે જાણો લવ સુખ માટે પૂરમાં ભૂટાણો;
કામાદિ નવ જાણ્યા અરિને. મહા મહિને ૪

ફાગણુ જાણુ પુલ્યું કરમાશે, ક્ષણભંગુર તારો દેહ,
વશમી વેળાએ સો વેગળુ રહેશે મળતાનો મેળો જોહ;
મળતાનો તે જાશે ભણુત કમીકે વીટ અંતે થાશે,
ત્યાં તેમ થઈ અજપાશે. ફાગણુ. ૫

ચૈતર મહિને ચતુરાષ્ટ્ર ચૂક્યો ને, લાગી માયા ફેરી લહેર,
પાવસ જળમાં ડુબી ગયો ને ન જાણી પ્રેમની પેહેર;
ન જાણી પ્રેમ ન જાણે મૃગજળ પીતાં તૃષ્ણા ન ત્રાસે,
દૂર જાઉં ને મુજથી થાક્યો, ચૈતર. ૬

વૈશાક મહિને તું જોને વિચારી, આવિસ્થીત મિથ્યા વિલાસ;

કહેવા માત્ર અપુષ્પની પડે, સ્વપ્ને જ્યાં સ્વશિર નાશ,
 સ્વપ્ને ન સાચું, દ્રષ્ટને શ્રુત તે સર્વે કાચુ;
 અનુભવ વિના પીડ છે અપારી, વૈશાક. ૭
 જેષ્ઠ મહિને તેતો જુગતિ ન જાણી, લક્ષ ન લાઘ્યો લેશ,
 મરકટ મુષ્ટીમાં વસ્તુ ન લાધિ ને પામ્યો અધન કલેશ;
 પામ્યો નહીં વાણી, કડી કાઢવાની કળ ન જાણી;
 પરવશ દુખની દિડી એવાણી. જેષ્ઠ. ૮
 અષાઠે થાયે આનંદ એલી, સંત સદા સુખ ધામ,
 સાચે ભાવે કરી સેવ નિરંતર, નિશ્ચે કરે નિષ્કામ;
 નિશ્ચે મળ ગળે, પારસ પરસે લોહ રૂપ ટળે,
 પુન્ય પાળ હોય જે આ ભવ પેલી. અષાઠે થાય. ૯
 શ્રાવણે શોધ કરે થાય શાંતી, વેદાંતે શુદ્ધ વિવેક,
 આપો પુંગળતાં અન્ય ન ભાસે આઘ અદ્વૈત હું એક;
 આઘ પ્રકાશે દ્વૈત પટંતર ભ્રમના નાસે,
 કેવલ પદની ભાસે ત્યાં કાંતિ, શ્રાવણે. ૧૦
 ભાદરવે ભિન્ન ભ્રમનાં ભાંગી ને પ્રગટ્યો આનંદ આઘ,
 અહ્માકાર થયુંછે ચરાચર આતમ સુખ અમોઘ,
 આતમ જ્યાં વાધ્યો, સોહ અહ્મ શબ્દ ત્યાં સાધ્યો;
 અનહઘ તાન ધુન્ય ત્યાં લાગી. ભાદરવે. ૧૧
 આસોએ સુખ અખિલ મળીને, નિજનંદ નીરવાણુ,
 જીવન મુક્ત દીસે જગતમાં પહોંચ્યો પરાપાર જાણુ;
 પોતો શું થયું નામને રૂપ કાંઈ કહેવા ન રહ્યું,
 નથુરામ નદી સિંધુ જળમાં બળી. આસોએ. ૧૨
 અધિકે આશ પુરણ અંતરની, સમજ મહાસુખ થાય,
 જ્ઞાતિ ચાતુર્ય વેદી મોઢ પ્રાણુ જે નથુરામ ગુણ ગાય,
 નથુરામ ગણીછે સૌકો કહીએ સંવત આગણીસે;
 સમ ત્રીશ શુદ્ધ બીજ કારતકની, અધિકે આશ પુરે અંતરની. ૧૩

૫૬ રાગ ધીરાનો.

મન એનું મેલુંરે મુરખ બેઠો ફેરે માળા;
 હરિગુણ મોંઘારે સોંધા હાથના ચાળા. ટેક.
 જ્ઞાન વિનાનો કરેલુ ખોત્રખારો, જેનું અણુનું અંન;
 પરમાર્થની પર ન જાણી, ધુળ મળ્યું એનું ધન,
 છેતરી છોડાવેરે, પડ્યું લઇને વળે પાળા. મન. ૧
 દેખાદેખી એતો કરણીનો કુડો, ડોળે જઈને ગંગ;
 વાટે ને ઘાટે ભુલ્યો હીંડે ભમતો, ઉજળું કરવાને અંગ;
 ઘોઈ ઘોછ થાકેરે કાયલા ન મટે કાળા. મન. ૨
 ધન હતું ને ધર્મ ન કીધું, જોખનમાં જાણ્યા ન રામ,
 ખીલીથી ખીતો ધર ઊંટીયું પેહું દીકરા લેછ ગયા દામ;
 ખુદો બેઠો રોવારે, જેવી રાંડી જોખનખાળા. મન. ૩
 જે જન જાણે તે મહાસુખ માણે, આગુની હોય ઝોળખાણ;
 વિપ્ર નથુ કહે જોણે સદ્ગુર સેવ્યા, નીપન્યા નર નીરવાણ,
 એતો ૫૬ આ દુરે જાણે જન ઝરણા વાળારે. મન. ૪

૫૬ ૨ જી.

સલીલ ન એતેરે, કામા મનગમતા કરે;
 મનવડે મોટારે શિર જાનું શામનું ધરે. ટેક.
 સત્ ધર્મમાં સમજે નહીં ને, નહીં દયા ને નહીં દાન,
 બહાનાને ઝોળે એતો બળકરી બોલે, બેઠો ધરે બધું ધ્યાન;
 દુનિયાં કહે ડાહ્યોરે, તેને દેખી દેવ ડરેરે. સલીલ. ૧
 દુધ સીંચી લીંબ મીઠો ન હોયે, ન હોય ભાવર ભુસુર,
 વેળુને પીલ્યે કદી તેલ ન લાધે, કુચકા ખાંડે નહીં કુર;
 શ્વાન નામ સાદુંલરે, તેથી નહીં કાજ સરે. સલીલ. ૨
 ખરા પટાધર પ્રગટ ખેલે, શિયાળથી કદી ન છુપાય,
 તન મન ધન હરિ ચલણે સોંપે, થનાર હોય તે થાય;
 સતવાદી શૂરાંરે, હિમ્મત હથિયારે લડેરે. સલીલ. ૩

(૭૬)

હરિશ્ચર સંત તે તટ ત્રિવેણી, નાથે નિર્મળ નાર,
ભટ નથુ કહે રામ રંગમાં ભીના, શુદ્ધ કરે શરીર;
આધીનતા આવેરે, અગમની ખબર પડેરે. સલીલ. ૪

રાગ નટ.

પુતનાં વિષ દધ અમ્રત પાયો. એ રાગ.
વિશ્વમાં વિષ્ણુ ચરાચર વ્યાપી. ટેક.
વિશ્વક અંચતિવિષ્ણુ કહાવે, વ્યતિરેક નહીં કદાપિ. વિશ્વ. ૧
આણુંને બ્રહ્મ જ્યાં ત્યાં તેમ રાજે, સ્વારથ જંગમમાં તે સ્થાપી;
નામ નેરૂપ જે નિર્મોત માંહે, પાવક પવનમાં પ્રતાપે. વિશ્વ. ૨
નભસ્થળને નભોડસ કહીએ, અખિલ દલામાં તે વ્યાપી;
ઉર્ધ્વ અધને દસદિશ કહીએ, માહા પ્રભ પ્રભા લોને માપી. વિ. ૩
જગત તે વિષ્ણુમય જે વિરાજે, અગમે નિગમે શાખ આપી;
જુગતે નથુ કહે જપમાળ ગ્રહીને, અન્યોઅન્ય આપે તે આલાપી. વિ.

પદ ૨ જુ.

નાથને અનહદ માયા બનાઈ. ટેક.
અનંત કે કોઉ પાર ન પાવે, અનેક દીયા અકુલાઈ. નાથને. ૧
મિથ્યાને બ્રમ સોઈ સલવત્ર ભાસે, ખુડે ઉખર જળ માંહી;
કલ્પ નહારસેં કળી ન જાયે, મોટા મોટા ધર્યા મુંઝાઈ. ના. ૨
દનુજ મનુજ દેવ મુની કિન્નર, અધવચ રહ્યા અટકાઈ;
જોગી જંગમ ને સેવડા સન્યાશી, લાલચેં તે ગયા લપટાઈ. ના. ૩
કુબાઈ દીયા કે ગોતા ન લાધે, મહા પંચ પથ્યા તે લૂટાઈ;
નથુરામ કહે રામ રટણુ કરંતાં, ચરને આવ્યે સુખ થાઈ. ના. ૪

પદ ૩ જુ.

નાથને નૌતમ ખેલ રચાયો. ટેક.
એકાઈ બહુસ્યાં ધક્કણા કીની, માયા એ મહાતત્વ જાયો. ના. ૧
મહા તત્વસેં અહંકાર બયોહે, તાસેં ગુન ત્રીન ઉપજાયો;
તમો ગુનસેં પંચ માબૂત પ્રગટે, રજ ઈંદ્રી સમુદ્ધ નીપાયો. ના. ૨

(૭૭)

મન બુદ્ધિ ચિત્ત અહંકાર સત્વસેં, અંતઃકર્ણ સાથ પાયો,
માયા ને જીવ સહીત ૫૨ વીંશતી, તત્વ મીલી વીરાટ બનાયો. ના. ૩
વિષ્ણુ આઈ માંહી વાસ કીયોહે, જડ મટી ને ચૈતન્ય પાયો;
નથુરામ કહેસો નેહે લો ન્યાણી, ઉત્પત્તિ તેમ ત્યાં તે સમાયો. ના. ૪

૫૬ ૪ થું.

સમજી સમરો સમિચદાનંદ શ્રામી. ટેક.
પુરન બ્રહ્મ અખંડ અવિનાશી, ત્રિગુણાતીત બહુ નામી. સં ૧
તરતમ ભાવસેં સો હીયકાસે, સ્વક્રતાનું ક્રતિ પેર પામી;
વૈરાટ વિભુતીસેં સોહી વિલક્ષણ, તરણી સમીપ જ્યાં ને જ્યાં મી. સં ૨
વેદાંત ગુરૂએ પ્રગટ બતાયો, નિજનંદ આનંદ નામી;
વેગમ પાર પરાપાર કહાવે, અક્ષરાતિત આરામી. સં ૩
અનહદ પાછ તબ સબગમ ચુકી, દ્વૈતની વેદના વામી;
વિપ્ર નથુ જેહી મુક્ત વિદેહી, ખળ્યાં ખેમાન ન રહી ખામી. સં ૪
રાગ સોરઠ મહાર.

મોહાછે કાંઈ મુનીવર રાયારે, ગોરી તારે તાજુડે. એ રાગ.
વરસે કાંઈ અમીરસ વાસે, નિજ ૫૬ મહોલ પયેં. ટેક.
ગુરૂગમ જ્ઞાન વૃષ્ટા ઋતુ આછ, અનુભવ અબ્રની છાંયારે;
વસ્તુ વિચાર સો વીજળી ચમુક્ત, ચિદ્ધ ધનધોર બનાયારે. નિજ. ૧
રણુકાર શબ્દ સુણી મન મોરા, સોહં શબ્દને સાધ્યોરે,
અવનિ અરકદીવ ઇંદુ ન ભાસે, અદ્વૈત આનંદ વાધ્યોરે, નિં ૨
અનહદ એલી બની હે અનુપમ, વરસત રસવંત મિઠોરે,
ખિંદુ ચલી સોઈ સિંધુ સમાણા, નામ નેટો નવ્ય દિઠોરે, નિં ૩
અસિ પદ્ય એક નાવિકામેં જૈઠે, અજરાત્રત પદ પાચારે,
નથુ કહે નિર્મળા ન્યાળે ન લાધે, ગેબ ગીયા ફેર નાચારે, નિં ૪

૫૬ ૨ જી.

બની હે કામ આનંદ એલીરે, અમીરસ વરસે અતી, ટેક.
ગુરૂગમ જ્ઞાનસો ગોર ગભિરા, વિવેક બિજ ચમુકેરે,

મહારેવાયક માંહિ ગરજત ભયેકે, જરણા ધનુષ ઝણુકેરે, અ૦૧
 સંશય શાર્દૂલ પરે પટકી શીર, મન મ્રગ આનંદ પાયેરે,
 સોહમ શબ્દ બિચારે શિખિ ચિત, ચિદ્ધન સુખ સવાયેરે, અ૦૨
 આપ ઉલટસે ભયોહું ઉગ્ગર, પલટયા પ્રેમ તરંગારે,
 ગિર્ધનહી અધદ શદીશકાંઠ, કલ્પન હારા નહી સંગારે, અ૦૩
 નીર્મળી નિર્ગુણ નૈકામેં બૈઠે, અદ્વૈત પદનીક પાયારે,
 નથુરામ કહે નીર્માણ કરંતા, ગેળ ગીયા શીર નાચારે, અ૦૪

જીવણીયું

હવે તમે નંદજીગોકુળ સાંચરોરે, ઉતરવો જમુનાજીનો ધાટજો, એરાગ
 હવે તમે સમજી મારગ સંચરોરે, ઉતરવો ભવસાગર તે અપારજો,
 તેમાં નાવ નારાયણ નામનુરે, પોચાડે સદગુર પેસે પારજો. હ૦૧
 મિઠિ મધ લાળ તે માયા તણીરે, મકોડા થઇને શીદને વળગોજો,
 ધરપત્યનાવે ભુખ્યો ધરથકીરે, અનુભવરસતે રહીગ્યો અળગોજો, હ૦૨
 મિથ્યા સુખમાં તે મરવું મથીરે, ફાગટ સુખ જોઈને પુલાતોજો,
 દેખી ધન દોલત ને દીકરારે, ગુમાની ચાલે છે મદ માતોજો, હ૦૩
 જાણ્યને અંતે જાતું એકલુંરે, પરલોક પંથના સંકટ સહેશે જો,
 પ્રભુજી લેખાં તમને પુછશેરે, તમે ત્યાં શ્યા શ્યા ઉત્તર દેશેજો હ૦૪
 ખાતે ખોટય દેખીને ખિજશેરે, જમરા જોર કરીને મારેજો,
 દુખડા દેખી થરથર કંપશેરે, આવી સંકટ કોણ નીવારેજો, હ૦૫
 સમજી સમરો સુંદર શ્યામનેરે, વાલો મારો અનભે સુખડા આપેજો,
 નથુનાનાયને જે કોઈ અનભવેરે, શામળીયો થીર કરીને થાપેજો, હ૦૬

ખીજી.

સાચું સગપણ સુંદર શામનુંરે, પ્રભુ વિન્યા સર્વે આળપંપાળ જો. ટેક.
 મેજો મળતાનો સૌ માનવીરે, સૌને માથે કાળકરાળ જો. સાચું ૦ ૧
 સ્વાર્થિ સંબંધે સર્વ મળ્યારે, સુતવિત દારા તે બહુ ભાતીજો;
 કંઠસ વેળાયે કોયે નહી કામનારે, જ્યારે આવી જમરા રૂંધે છાતીજો,
 ભુલવણી માયાની બહુ ભાલનીરે, તેને કોઈ જાણે જાનનહાર જો;

જેને જગતગુરુએ જાળવ્યારે, તેતો દેહ દરશથી ન્યારાજે. સાચું ૦ ૩
જેણે હરી જાણ્યા તે જીતીયારે, ભવમાં લાભ ધણેરા લીધાજે;
દાસ નથુતો દેવ દયાનીધીરે, હારે કમ દાસ હજુરી કીધાજે. સાંઠ

ત્રીજી.

ભાવે ભજ્યે પુરણુ બ્રહ્મનેરે, ખાલી ખેલ તે દીસે ખોટાજે,
મોઢાં મુલો દેહ તે મનુષ્યનેરે, કાયા જાણો પાણી પરપોટાજે. ભા. ૧
સમરથ કમ મોટા ચાલી ગીયારે, રાવણ કુંભકરણ રણવંકાજે;
ગીયા કે છત્રપતી તે શુ ગણુંરે, શીરપર કાળના બાજે ડંકાજે. ભા. ૩
પરહરીયા ખાંડ ચાલો પાધરાંરે, ભજતાં કાજ ભણેરાં થાશેજે;
જપને જપ નારાયણ નામનેરે, સેજે સંકટ સર્વે જાશેજે. ભા. ૨
સાચા સદગુરુ દેવને સેવતાંરે, મહામુલ ભક્તિ પદારથ મળશેજે;
નથુરામ કહે તે નીર્ભય થઈ રહેરે, તેનો ભવનો ફેરો ટળશેજે. ભા. ૪

પદ ૪ થું.

પ્રેમે પ્રભુને ભજ્યે પ્રાણીયારે, એતિ કુડકપટને છાંડાજે,
ભક્તિ મારગ ખાંડાધારછેરે, માહ હિમતથી પગ માંડાજે. પ્રેમે. ૧
પાળ્ય તો પુરપેલી તું બાંધજેરે, મનવા કાળ કરોધને મારેજે;
પ્રાણી પરમારથને પ્રીતીએરે, ધીરા રહીને જરણા ધારેજે. પ્રેમે. ૨
સાંચું ધન્ય તે નાવે સંગત્યેરે, હરિને અર્થે કરી હાથ ઠારેજે;
જે જન સતે હુતે નહી વાવરેરે, એતો હાથે કરીને ભવ હાર્યોજે ૦ ૩
પરના અવગુણને નવ્ય પેખીયેરે, સચરાચરમાં હરી રહ્યા વ્યાપીજે;
કહે નથુરામ તે શિખ કલ્યાણનીરે, કળિ મેલ વ્યાપે નહી કદાપિજે. ૪

ગરબી. ૧ લી.

વિહળ વાર કરોને વાણીયા તણિરે,	એરાગ.
હારે તુંતો ઝાળખ્ય આતમારામનેરે,	
ધટો ધટ્ય જાણોને ધનસ્થામનેરે;	ટક.
હારે એતો વ્યાપિ સરવમાં એક છે,	
એનાં નામને રૂપ અનેક છેરે;	તુંતો. ૧

હાંરે એતો અળગો નથી પ્રભુ આપથીરે,	
દૈત દીસે માયાના થાપથીરે;	તુંતો. ૨
હાંરે એને ઓળખે મહાસુખ પામશેરે,	
આવો ગમણ્ય તણા દુખ વામશે;	તુંતો. ૩
હાંરે, નથુરામનું રૂપ રૂદીયે ઠરેરે,	
જાંરે સદગુર દેવ દયા કરેરે;	તુંતો. ૪

ગરખી ૨ છ.

હાંરે રામ રટણ કરોને તમે રંગમારે,	
સદા વાસ વસોને સતસંગમારે;	ટેક.
હાંરે સાધુ સંગત્યે તે સત્ય વસ્તુ મજેરે,	
જરા મ્રતુ સંકટ સરવે ટજેરે;	રામ. ૧
હાંરે તનમનને ધન્ય ચરણે ધરોરે,	
શિર અરપણ હરી અરથે કરોરે;	રામ. ૨
હાંરે મૂર જીવડા થઈને રસ માણીયેરે,	
હરિ ગુર સંત એકરૂપ જાણીયેરે;	રામ. ૩
હાંરે દાશ નથુ કહે નામ ટેક રાખીયેરે,	
મનમા ન મોટાઈ દુર દાખીયેરે;	રામ. ૪

ગરખી ૩ છ.

હાંરે મોંઘો ભક્તિનો રસ ભાવે માણીયેરે,	
બીન ભાવ હયામાં ન આણીયેરે;	ટેક.
લાજ મરજદ જગની મેલીયેરે,	
ખોંખારી ખાંડાની ધારે ખેલીએરે;	મોં. ૧
હાંરે શિર સોંધુ કરીને સત રાખીયેરે,	
બીડ પડે અસત નવ્ય ભાંખીયેરે;	મોં. ૨
હાંરે દયાદાન આધેનતા આણીયેરે,	
દાતા ભોક્તા હરીને જાણીયેરે;	મોં. ૩
હાંરે નથુરામ કહે સંતની સેવા કરોરે,	
જવસાગર તરીને પાર ઉતરોરે;	મોં. ૪

(૮૧)

ગરબી ૪.

હાંરે પાર જિતારોને ભક્તિ કરી કરીરે,
આવો અવસર નાવે ફરીફરીરે; ટેક.
હાંરે પ્રેમ પ્યાલા તે પીયોને ભરીભરીરે,
જપે જપ તે મુખથી હરીહરીરે; પાર્થ. ૧
હાંરે તમે ડગલાં તે ભરજો ડરીડરીરે,
મેલી મનખ્યો ને જનુંછે મરીમરીરે; પાર્થ. ૨
હાંરે મોહ મમતાને મેલજો પરીપરીરે,
ઠીક થાનકે તે પોસજો ઠરીઠરીરે; પાર્થ. ૩
હાંરે નથુરામ કહે રહોને ધડીધડીરે,
ધણી ધીંગાનું ધ્યાન દ્યો ધરીધરીરે; પાર્થ. ૪

ગરબી ૫ મી.

હાંરે ધીરાધીરા રહી ધરમને આદરોરે,
વારેવારે મનખાદેઉ નહી ધરોરે; ટેક.
હાંરે જીણા જીણા થઈ જીગતીને જાણીયેરે,
મન મારીમારી રસ માણીયેરે; ધીરા. ૧
હાંરે પુરા શુરા થઈ સનમુખ ચાલીયેરે,
ઘેરીઘેરી વીશય વેરી વારીયેરે; ધીરા. ૨
હાંરે જીતો જીતો હેમત હથીયારથીરે,
જાણો જાણો પથર માયા પારકીરે; ધીરા. ૩
હાંરે નથુરામ કહે સંતની સેવા કરોરે,
તન મનને ધન્ય ચરણે ધરોરે; ધીરા. ૪

ગરબી ૬ ઠી.

હાંરે સાચા સંતને સેવીને સુખ માણીયેરે,
હરીજન હરીને રૂપે જાણીયેરે; ટેક.
હાંરે એવા ભાગ્યા ભક્તિમાં નષ્ટ ભલેરે,
માણો માયા મનખો ફરીને મજેરે; સા. ૧

(૮૨)

હાંરે કરે સેવા તો મેવા મીઠા મળેરે,
સત ધર્મ ચોરાશી ફેરો ટળેરે; સાચા. ૨
હાંરે દયા દાન આધેનતા આણીયેરે,
ગુહી માયા જગતની જાણીયેરે; સાચા. ૩
હાંરે નથુરામ કહે સંતની સેવા કરોરે,
વારેવારે મનખાદેક નહી ધરોરે; સાચા. ૪

ગરબી ૭ મી.

હાંરે ખોટો ઝોરતો ન કરે ભોળા માનવીરે,
વાત કર્મ તણી સત્ય જાણવીરે; ટેક.
જેવું લજાટે લખેલ તેવું પામશેરે,
વળી મળશે કમાણી જેવી કામશેરે; ખોટા. ૧
દુખ દેખીને દીલ કાં ડરોરે,
સુખવાળા એકાર તમે કાં ધરોરે. ખોટા. ૨
લેખ લજાટે લખેલ ટાળ્યા નહી ટળેરે,
સુખ દુખ તે સેજે સર્વે મળેરે; ખોટા. ૩
નથુરામ કહે માગ્યું કાઢ નહી મળેરે,
સૌને કરી કમાણી સેજે ફળેરે; ખોટા. ૪

ગરબી ૮ મી.

હાંરે પરીશ્રદ્ધને ભજીને સુખ પામીયેરે,
જરા મરણ તણા દુખ વામીયેરે; ટેક.
શ્રદ્ધ વ્યાપક સકળમાં ભાળીયેરે,
લિંગ આશ સમૂલી ખાળીએરે. પરી. ૧
દૈત ઉપાધી જીવ રૂપ જાણીયેરે,
લીન લીંગ તે શીવ પરમાણીએ રે. પરી. ૨
તુર્યા તીત ઉનમની યર્ધ રીએરે,
જીવન મુક્ત વેદાંત ગુરૂવે કસો. પરી. ૩
હાંરે નથુરામ કહે નીજ રૂપ ન્યાળીયેરે,

બાર ભીતર ચૈતનશ્રદ્ધ ભાળીયેરે.

પરી. ૪

ઘોળ ૧ લું.

ચાલો જોવાને જાયે. એ રાગ.

સેહેજે સેહેજે મુને સદગુર મળીયા, અનુભવે ઓળખાવ્યું આપરે.

અંગે આનંદ વાધ્યો.

આઘ અંત્ય મધ્ય અદ્વૈત ભાસ્યું, ટળિયા તે સકળ સંતાપરે.

અંગે આનંદ વાધ્યો. ૧

વેદાંત હારદ હાથમાં આવ્યું, કેવા ગ્રેવા નર્યું કાંઈરે. અંગે.

એક અખંડિત આતમા દીસે, તત્વ મસી મળ્યું લાંછરે. અંગે.

પંજમાં શ્રદ્ધાંડશ્રદ્ધાડમાં પોતે, એત પ્રોત દીઠો વ્યાપરે. અંગે

મણિમાંહી સુત્ર સુત્ર મણીમાંહી, માહાવાયકે આપ્યો માપરે.

અંગે આનંદ વાધ્યો. ૩

એક સુરજ ખલુ બિંબ પ્રકાશે, જળ રંગ તેવો પ્રકાસે. અંગે.

રેહ અનંતને વરણ વીભાગ, રૂપ વીશે નઈ વીકારરે. અંગે ૪

શબ્દ પ્રમાણે સુણાવે પ્રચંદો, બેજણ નહી બોલનારરે. અંગે.

માયા બિંબે જીવ રૂપ જણાણુ, દૈત પણાનો વેવારરે. અંગે. ૫

સદગુરવે જ્ઞાન અંજન આંજ્યું, જણાવી જીવની જાલરે. અંગે.

શબ્દ ગ્રહી સત્ય સ્વરૂપ સોધ્યું, નથુરામને થઈ નિરાંતરે.

અંગે આનંદ વાધ્યો. ૬

ઘોળ ૨ જું.

સદગુરવે મારી ચાહતા કીધી, સાને સ્વરૂપ બતાવ્યુંરે.

રંગે રૂપમાં રેલી.

સુણીઓ શબ્દ થઈ સુખ શાંતી, હારદ હાથમાં આવ્યુંરે.

રંગે રૂપમાં રેલી. ૧

જ્ઞાન ગ્રહી મેતો ધ્યાનજ કીધું, ઓળખવાનીજ આપરે.

રંગે રૂપમાં રેલી.

ખટ ચક્ર મેલી આગે રૂપ દીઠું, હાદશ અંગુળ માંયરે.

રંગે રૂપમાં રેલી. ૨
 મગન ગરજો ને વીજળી ચમકે, જોતી જરૂખા માંધરે.
 રંગે રૂપમાં રેલી.
 અમૃત્ય ધારાએ અખંડ વરસે, આનંદ એલી લાંચરે.
 રંગે રૂપમાં રેલી. ૩
 જળમળ જ્યોતી જળહળ જળકે, ટાળ્યા તીમર અધકારે
 રંગે રૂપમાં રેલી.
 નામને રૂપ લાં કાંઈ ન દરસે, કેવળ તેજ અંબારે.
 રંગે રૂપમાં રેલી. ૪
 પૂરણ રૂપમાં પ્રેમે હું ખેલું, સચ્ચિદાનંદ સ્વરૂપરે. રંગે.
 અનભે દશા અંતર નવ્ય દીઠો, મળીયુ તે રૂપમાં રૂપરે. રંગે
 એકાંત સુખ નિમ્મનંદ વાધ્યો, પ્રિયલાગી મુને પ્યારીરે રંગે;
 બહુ નામી એક સ્વામીને પામી, દાસ નથુ બલહારીરે.
 રંગે રૂપમાં રેલી. ૬

ગરબી ૧.

ઓ રથ ઓળખોરે આવ્યા મથુરાંથી મુરારી. એ રાગ.
 દુલભ દેહ ધરીરે તેતો શાં શાં સુકત કીધાં,
 દુલભ દેહ ધરીરે અમૃત્ય ઢોળી વીખડા પીધા. ૧
 દુલભ દેહ ધરીરે તેતો પરમારથ નવ્ય કીધું,
 દુલભ દેહ ધરીરે તેતો દુરબળને દુખ દીધું. ૨
 દુલભ દેહ ધરીરે તેતો સત ધરમ નવ સાધ્યો,
 દુલભ દેહ ધરીરે વીશે વીકાર તો બહુ વાધ્યો. ૩
 દુલભ દેહ ધરીરે તેતો નીંદા સુરતા સાંધી,
 દુલભ દેહ ધરીરે તેતો પાપ તણી પાળ ખાંધી. ૪
 દુલભ દેહ ધરીરે તેતો ધાઇ કરે બહુ ધંધો,
 દુલભ દેહ ધરીરે તેતો આંખ્યો છતાં ધ્યો અંધો. ૫
 દુલભ દેહ ધરીરે તેતો સત સંગત નવ કીધી

(૮૫)

દુલભ દેહ ધરીરે તુંતો સાન સમજ્યો નહી સિધિ. ૬
 દુલભ દેહ ધરીરે વીનતા રૂપી વળગી વ્યાધી;
 દુલભ દેહ ધરીરે તુંતો અળગી કર્યને ઉપાધિ. ૭
 દુલભ દેહ ધરીરે હુંતો સદગુરૂ વચને સાધ્યો;
 સ્વામી નથુરામનોરે, મુજને અમુલ્ય હીરલો લાધ્યો. ૮

ગરબી ૨.

હરી હિરલો તજીરે, તેંતો પથરે ચીત પરાયું;
 જોખ્યમ થાય ધણું રે, તેંતો જાગીને નવ્ય જોયું. ૧
 જોજો તુંને જાળવ્યો રે, ગર્ભમાં રક્ષા કરી ગોવિંદે;
 તેતો દુખ વીસ્યો રે, અભાગીવળગ્યો અવળે ફંદે. ૨
 કાલ તારો ક્યાં ગીયો રે, હરિશું બોલડીયે બંધાણો;
 બિક નધિ રાખતો રે, ધુમસ માયામાં ઘેરાણો. ૩
 આજ નથી જાણતો રે, તારી અંતે આંખ ઉઘડશે;
 જમદુત આવશે રે, માયે માર મુદગરના પડશે. ૪
 લેખાં જ્યારે ભાગશે રે, તારે શિ ગતી થાશે તારી;
 કાંચ નથી કામનો રે, મિથ્યા જનની ભારે મારી. ૫
 કમાઈ કંઈ ભવ તણી રે, વીચાર્યા વીના બેઠો વામિ;
 કૃતમ્નિ કાંવીયો રે, હઠયાના કુટા લુણહરામિ. ૬
 જખતો મારી ઘણી રે, જરણા સસ ધરમ નવ જાણ્યો;
 મદમાતો ફરે રે, તેંતો ઉરમાં એંકાર આણ્યો. ૭
 સદગુરૂ સેવતાં રે, અદ્વૈત અનભે વસ્તુ આપે;
 સ્વામી નથુરામનો રે, વાલો મારો ધિર કરીને થાપે. ૮

ગરબી ૩ જી.

ધિર તું નથી થીયો રે, થોડે થાકિને કાં બેઠો;
 અધવચ આથડે રે, નહી કાંઈ જોયોને કાંઈ હેઠો. ૧
 આજસ અતિધણું રે, અવસર આજ પંપાળે ખોયો;
 પરવશ થઈ ફરેરે, પ્રાણી પ્રપંચમાં જીવ પ્રોયો. ૨

મેડી મોટાં માળિઆંરે, મનોહર મીઠા બોલી નારિ;
 દોલત દિકરાંરે, ખુબ તે ખીલિ રહી ફુલવાડી. ૩
 માંડ તે માની રિયોરે, મનખો મળતાનો તે મેળો;
 ક્રોધ કેનું નથીરે, માથે મરણ તણો ઉમેળો. ૪
 એકલોતું આવિગોરે, અંતે એકલકુંતે જાવું;
 સાંચ્યું નાવે સંગતેરે, ગાંઠે ભાવું હોય તે ખાવું. ૫
 ખરેખરો ખેલ છેરે, લેખાં તલ તલનાં તે લેશે;
 દુખમર ડોલવું રે, આડા હાય આવી કોણ દેશે. ૬
 ધર્મનો ન્યાયછે રે, તેતો તોલ કરીને તોળે;
 સંકટ છે ધણારે, જમરા યજ કરીને બોલે. ૭
 ભવપાર પામિયેરે, સર્વે સંકટ સદગુર કાપે;
 સ્વામી નથુરામનો રે, રંગમાં રિજ્યા વૈકુંઠ આપે. ૮

ગરબી ૪.

જે જન જીતીયારે, તેના વૈષ્ણવ જશ વખાણ્યા;
 જે જન જીતીયારે, જેણે પરમારથ પરમાણ્યા. ૧
 જે જન જીતીયારે, તેતો વેદ પૂરાણે વંચાણ્યા;
 જે જન જીતીયારે, તેતો જુગો જુગ જણાણ્યા. ૨
 જે જન જીતીયારે, કૃશ્નનિ કિર્તિમાં નામ કાવે;
 જે જન જીતીયારે, હરિના મંદિર મોલ ચણાવે. ૩
 જે જન જીતીયારે, જેનું નામ જુગોજુગ જાણે;
 જે જન જીતીયારે, માહાજન સતસંગે પરમાણે. ૪
 જે જન જીતીયારે, જેના સદગુણ સંત વખાણે;
 જે જન જીતીયારે, સંતને સાંભારે ટાણે ટાણે. ૫
 જે જન જીતીયારે, સતને અર્થે મસ્તક અપ્યું;
 જે જન જીતીયારે, સર્વે શ્યામને ચણે સમપ્યું. ૬
 જે જન જીતીયારે, જરણા ધારણ વાળા ધિરા;
 જે જન જીતીયારે, વીરલા વિવેકિ સુરવીરા. ૭
 સદગુર સેવિયારે, સેજે સંશે સર્વે ટળીઆ;

સ્વામી નથુરામનારે, વાલો મારો આપોઆપે મળીયા. ૮

પંદર તીથિઓ.

આધવજી અમ સાથે એણે, છળ કિધો છોગાળે જોરે આ.

તે રાગ.

પડવે જાણે પંડ બ્રહ્માંડે, આપે રિયો અવિનાશિ જોરે આ;
અળગો નથિ એ અંતરજામિ, પ્રગટ રિયો પરકાશિ જોરેઆ. ૧
બિજે સોઈ બહુ નામિ ખોલે, વિષ્ણુચરાચર વ્યાપિ જોરેઆ;
ચેતન હારા ચેતી ચાલે, સદ્ગુરૂચે શિખ આપિ જોરે આ. ૨
ત્રિજે હરિનિ ત્રિગુણી માયા, લાલચ લોભ દેખાડે જોરેઆ;
કેવા માત્ર વિલાસ કહાવે, લાલચુને રમાડે જોરે આ. ૩
ચોથે ચાર પદારથ ચુકો, વિષય વસ્તુ વાધિ જોરે આ,
મદ મોહ તે દુલ્હો ફરે છે, અનેક કરે ઉપાધિરે જોરે આ. ૪
પાંચમે પ્રપંચમાં ચિત પ્રોચુ, ત્રિવિધિ તાપે તપિયો જોરેઆ;
હું માંડે માનિ લપટાણો, જગજીવન નવ્ય જપીઓ જોરે આ. ૫
છઠે છેક ફજેતિ થાશે, મળું તણુ વેર મોદું જોરે આ;
કાયા કાચી પાણી પરપોટો, ખાતું નીકળશે ખોદું જોરે આ. ૬
સાતમે સુતવિત દારાને બંધુ, જીહું સર્વ સંસારિ જોરે આ;
કઠણુ સમે કોઈ કામ્ય ન આવે, શિગતી થાશે તારિ જોરે આ. ૭
આઠમે અમુલખ અવસર આવ્યો, આળ પપાળે ખોયો જોરે આ;
પરમારથ તો પ્રિછયો નહીને, ઉખરમાં બીજ ખોયો જોરે આ. ૮
નોમે નફટને લાજ ન લાગે, ગેમારને જ્ઞાન નાવે જોરે આ.
શ્વાનતુ પુછ લેલ લપેટી રાખે, શીધું તે નહી થાવે જોરે આ. ૯
દશમે દુષ્ટનિ સંગલ કિધી, એકાર ઉરમાં આણ્યો જોરે આ;
દુલ્હું તે નશ્યાં કરમાશે, જરા વિવેકન જાણ્યો જોરે આ. ૧૦
એકાદશિ વૃત નિમ ન પાલ્યાં, ફાગટ ફાંફાં મારે જોરે આ;
પાપે કરિને પેટજ ભરિયું, હાથે કરિને ભવ હારે જોરે આ. ૧૧

ખારશે બિક મેલિને બેઠો, દેખતડો નર અધો જોરે આ;
 થોડાને જીવતરનિ માટે, ધાર્ઠ કરે બહુ ધધો જોરે આ. ૧૨
 નેરસે તલખે ટાણે ટાણે, મોહ ધણેરા મનમાં જોરે આ;
 ત્રણા ન ટળિ કે કાળ કુટાણો, ત્રિ નહિ તે તનમાં જોરે આ. ૧૩
 આદે લોકનિ સંપતિ મળતાં, તોયે મનને અધુરું જોરે આ;
 શાંતિ વિનાનું સુખ નહિ ઉપજે, પ્રેમ વિવેકે પુરું જોરે આ. ૧૪
 પુરણ અંદ્ર કળાએ શોભે, સદગુર શબ્દે જો સાધે જોરે આ;
 જીવનો ડાંડો વાગે જીગમાં, લાભ અમર લોક લાધે જોરે આ. ૧૫
 પનરે તીથિ જે પ્રેમે કરીને, સમજીને જન ગાશેજોરે આ.
 દાસ નથુ કે' નિરગુણ દાવે, વેલો વૈકુંઠ જાશેજોરે. આ. ૧૬

ગરબો ૧ લો.

નહિ આપુંરે નંદજીના લાલરે, મહીડાં હરી મારારે. તે રાગ.
 પ્રથમ પુજી તે સદગુર ચરણરે, પ્રેમસુખ પાવારે;
 મારે ધૂળીયાં પુરવનાં પુન્યરે, દુર થિયા દાવારે. ૧
 ઠિક ઠરું માઈ ચીંતસ્થાન ઠોરરે, સદગુર સંગરે;
 ભલિ ભાંગી દિલડાનિ બ્રાંચરે, રાચું હરી રંગરે. ૨
 રંગ અભીનવો આનંદ ધામરે, દ્વૈતપણે નાવેરે;
 જન જેવો જેવો કરે જીહાં સંગરે, રંગ તેવો લાવેરે. ૩
 કરે સદા સંતશું સત્ય ગુંજરે, પાપપુંજ ટાળેરે;
 મટે તાપ વ્રાત પાપના સંતાપરે, ગર્વ સર્વ ગાળેરે. ૪
 શિરકાળ વ્યાળ જાળનિ છોહરે, મોહ માયા મોટોરે;
 મેલ્ય વાજ આજ કાજ કર શુભરે, ખેલ આતો ખોટોરે. ૫
 તજ્ય દેહગેહનો તું સનેહરે, છેહ સોધ દેશ્યેરે;
 જીડી જાયા માયા જાણ્યને સુજાણરે, અબ્રજાયા જેછેરે. ૬
 કરે રોધ કુર ક્રોધ મદમોહરે, મોટપે તે માણેરે;
 સુખ લેશ પામે ક્લેશ દુખ શેશરે, જીગત્યે ન જાણેરે. ૭
 હોલહોલ મીઠો ખોલ જીઠો કાલરે, કુટિલનો કાવેરે;
 મન ત્રોર ચીંત ચોર વન મોરરે, શાપનેજી પાવેરે. ૮

કામ અંધ કરે ધંધ પામે બંધરે, શાંતગુણ ચુકિરે;
 અંગો અંગ નારી સંગ રિજે રંગરે, ધીક રહે ટુકિરે. ૯
 રહે જુક માને સુખ અંલ દુખરે, પામરૂપ પેખોરે;
 જ્ઞાનહીન મર્ગમીન સર્થ ચીનરે, સ્વાદ પાશ દેખોરે. ૧૦
 જેમ લાળી ભક્ષભાળી તાણે જાળિરે, ચિંલ સુખ સાંધ્યુંરે;
 કરે આશ પરે પાશ અંલ નાશરે, આપેઆપ બાંધ્યુંરે. ૧૧
 ભુલિ આપ જપે જપ નાવે માપરે, સંતાપ નધ નાસેરે;
 કોટિ કાય અંધ પાશ નધ પ્રકાશરે, મુખ નવ્ય ભાસેરે. ૧૨
 ગુરહિન સો મલી દીસે દીનરે, બિનબિન ભાજેરે;
 કયા સ્યામ મન્ય કામ હુડેધામરે, નીક નવ્ય ન્યાજેરે. ૧૩
 જુગિત જાણી હ્યો પ્રમાણિ સલ વાણીરે, ગુરની વેદાંતિરે;
 ટળે દ્વંદ સુખકંદ નીજનંદરે, સેજે થાય શાંતિરે. ૧૪
 વાધે પ્રેમ નહી નેમ સદાક્ષેમરે, નિષ્કામ કાવેરે;
 ગ્રહી ટેક રૂપરેખ આઘ એકરે, ભલુ મન્ય ભાવેરે. ૧૫
 બ્રહ્મ ભુગ્ત સોહિ મુગ્ત વદે સુગ્તરે, એહિ પદ આદુરે;
 નથુ એજ લાભ લેજ તંત તેજરે, ચિંલ લાગે સ્વાદુરે. ૧૬
 લાભ લોટ પ્રેમ પ્રોઠ વિપ્ર મોઠરે, ગાયો નથુરામેરે;
 પૂર્વ કર્મ દેહુ ધર્મ કહુ મર્મરે, શ્રી માંડવી ગ્રામેરે. ૧૭

ગરબો ૨ જો.

ગુણ ગ્રામ સલ્ય કામ અભે ધામરે, ગુરદેવ આપેરે;
 પુણુ પાય દુખ જાય સુખ થાયરે, કોટિ કષ્ટ કાપેરે. ૧
 સલ્યદેવ કર્મ સેવ અહમેવરે, સલરૂપ ભાસેરે;
 આઘ્યો માપ આપો આપ જપુ જપરે, પ્રેમચિ પ્રકાસેરે. ૨
 સલરૂપ નૈ સ્વરૂપે અનુપરે, અનુભવે જોતાંરે;
 હોય દક્ષ આવે લક્ષ ત્યાં પ્રલક્ષરે, સલ્યમિત પ્રોતાંરે. ૩
 જાણ્યો મર્મ ભાગો ભર્મ ટળ્યું કર્મરે, પૂર્ણપદ પામીરે;
 સાંધિ સર્ત મોહ ગર્ત ટળે તર્તરે, જાણિ સલ્ય સ્વામીરે. ૪
 જાણિ ધર્મ વિના શર્મ સુખ પર્મરે, વેદાંત વખાણુંરે;

ખિન્નભૂતં માયાતુલં જ્ઞાને ગર્જરે, માહા રસ માણુરે. ૫
 રસ સ્વાદ નદ્ય વિશાદ આહાદરે, ચિંત લાગે સ્વાદુરે;
 સર્થ કાળ મટયો વાળ મળ્યું રાજરે, જેહી પદ આદુરે. ૬
 નિજવાસ બ્રહ્મભાસ સ્વ પ્રકાશરે, ચિદધન કાવેરે;
 દ્વૈતબંધ ટળ્યો ક્ષંદ નીમ્નનંદરે, સહજ સ્વભાવેરે. ૭
 બ્રહ્મ ભુગ્ત સોહિ મુગ્ત વેદ સુગ્તરે, એહિપદ સાચુરે;
 નથુ એજ લાભ લેજ તંત તેજરે, અન્ય કામ કાચુરે. ૮

ગરબી ૧ લી.

એહી તે જાલ આહિરનીરે. એ રાગ. તથા
 મારો વાલો વ્રજમાં આવે નહીરે. તે રાગ.
 હરિને બળ્યા વિન્યા નહી તરોરે. ટેક.
 જન્ય જન્મ મરણનાં દુખરે સેજે સંપતિ તુને સાંપડેરે;
 તારે થાશે સરવથા સુખરે. હરિને બળ્યાં ૧
 પ્રાણિ અનેક વારતું અવતર્યોરે, તેનો ગણતાં ન આવે પારરે,
 પશુપક્ષી નરનારનારે, કિટ પતંગના ધર્યા અવતારરે. હરિને. ૨
 માંડ કરિને મનખાદેહિ પામીયોરે, જેના વેદ કરેછે વખાણુરે,
 માન મોટાએ ચાલે મલપતોરે, ચિત એતિલે ચતુર સુખાણુરે. હરિ. ૩
 જીવ થોડા જીવતને કારણેરે, કરે અપ ધર્મનો ઉપાયરે;
 પ્રભુનો ડર નથી રાખતોરે, એવા અનેક કરે અનીઆયરે. હરિને. ૪
 મન્ય જાણે તે મારે મરવું નધિરે, મુખે બોલે તે કડવી વાણ્યરે;
 કાળ અચાનક આવશેરે, કાયા પાણિ પરપોટા જાણ્યરે. હરિને. ૫
 ત્રશ મ્રગજળ પિતાં નદ્ય ટળેરે, રામ રટણ કરોને રસપાનરે;
 સદગુરુ જ્ઞાન બતાવશેરે, તુંતો મેલિ દે માન ગુમાનરે. હરિને. ૬
 આતો ખોટો તે ખેલ સંસારનોરે, તેમાં સાચું નારાયણ નામરે;
 હેત ધરીને હરીને બળેરે, વાણિવદે તે વિપ્ર નથુરામરે. હરિને. ૭

ગરબી ૨ જી.

અંતકાળે સચુ નહી કાચનુંરે, ટેક.

મરણુ માથે મોટેરો મારરે, જમનિ ઝપટ જ્યારે લામશેરે;
 તારે કોઈ તારી નહી કરે વારરે, અંતકાળે સગુ નહી કોયનુંરે. ૧
 કાળ દેખીને માંડુ કંપવારે, થાય જીવડો તે હાલકલોળરે;
 હાથમો ધરિયુ બિયામણારે, એનાં ચિતડામાં લાગી ચોળરે. અં. ૨
 ત્રુટે નાડીયોને જીભતો હુંડી થઈરે, ધુરધુર તે શ્વાસ ધુંટાયરે;
 વિશ્રામ ક્યાંયે દીસે નહીરે, એતો અનેક દુખે અકળાયરે. અં. ૩
 કાળજીવરે તે જોર કર્યું કારમુંરે, રોમે કોટિ વિંછિનિ જાળરે,
 ચોર તે આવીલાગ્યા હુંડવારે, એતો કોયે નહી રખવાળરે. અં. ૪
 વ્યાપી વેદનાને બોલતો બોલે નહીરે, રાગી ફટકાને શ્વાસનું જોરરે;
 દશે તે દેવ ઉડીગીયારે, અકળાણોને મુખ લાલચોળરે. અં. ૫
 કોય કઠણ વેળાયે ફેનું નહીરે, સક સારાનું સગુ આ સંસારરે;
 વશમી વેળાયે બેઠાં વેગળાંરે, એમાં કોયે ન કરે એતી વારરે. અં. ૬
 એવિ કઠણ તે ચોટ જાણો કાળનિરે, એમાં અનેક દુખડાં અપારરે;
 નથુના સ્વામીને બળે ભાવથીરે, વાલો ઉતારશે ભવપારરે. અં. ૭

ગરબી ૩.

રો રો હંસા રંગ મોલમાંરે, ટેક. પિયા તરછોડી ચાલ્યા પરદેશરે,
 છોટિ ઉમર હું સુંદરીરે, મારું જોખન બાળુડે વેશરે, રોરો. ૧
 મારે નાન પણાનો નેહલોરે, તમે પુરણ લગાડેલ પ્રિત્યરે;
 સુખના દિવસ કેમ વિસરૂંરે, રંગ રિજ્યા જાણો તમે રિત્યરે. રોરો. ૨
 પિયા વીશ્વાસે હું વળગી રહીરે, તમે કિધેલ કોલ કરાર રે;
 અધવચ મેલી મુને એકલીરે, દયા દિલડે ન લાવ્યા લગારરે, રોરો. ૩
 જોવો જાંખો ઝરખો ગોખ જાળીયારે, ખાંતે રમતાં તે ખાવા ધાયરે;
 શેર છોડીને પીયા ચાલીયારે, અમે એકલાં તે કેમ રેવાયરે, રોરો. ૪
 મોઘો મનખો વારે વારે નહિ મળેરે, જોનાં વેદ કરેછે વખાણરે;
 પછે પસ્તાવો કોણ કામનોરે, મારા શાયખા ચતુરસુજાણરે, રોરો. ૫
 હંસા રો રો આજુનિ રાતડીરે, મનમાન્યા માણોને તમે મોજરે;
 સજન સનેડો મુને સાંભરેરે, ખાલી પિંજરું ક્યાં કરવી ખોજરે. રોરો. ૬
 આશા નારી છોડીને હંસો ચાલીયોરે, પંથે પળ્યો તે એકાએકરે;

(૬૨)

કમાણીનકીધિ દુખ કારમ્યુંરે, એમ આથડાં તે કલ્પ અનેકરે, રોરો. ૭
સત સંગે તે હરી રસ પીછયેરે, કરો પરમારથ ડાં કામરે;
દાસ નથુનો દેવ રિન્જશેરે, પછે પામશે તે વૈકુંઠ ધામરે. રોરો. ૮

ગરબી ૪.

સમજોતો માહા સુખ પામશેરે, ટેક. થાશે આનંદ લીલાલેરે;
પાખંડ તજીને ચાલો પાધરાંરે, માવો કરશે ઘણી ઘણી મેર્યેરે, સં ૧
ફરતાં ફરતાં ફેરાનું ફળ પામીયોરે, પામ્યો દુલભ મનુશા દેહરે;
સદગુર શબ્દ સંભારીયેરે, પછે પ્રગટે તે શુધ સનેહરે, સમજો. ૨
સંશય મૂળ જાણોને માયાતણુંરે, જોયિ હરખ ને શોક હન્ટરે;
મોહ બંધાવું મધલાળખાંરે, એમ એજે ખોવો અવતારરે, સમજો. ૩
સત સંગે તે શુધ ચિત રાખીયેરે, પ્રેમે રહીયે પરમારથ કામરે;
ગરવ કુપત્યને ગાળીયેરે, નિત્ય આપેં રયે નિષ્કામરે, સમજો. ૪
તન મન ને ધન્ય ચરણે ધરોરે, તમે જાણખોને આતમારામરે;
પરિ બ્રહ્મ સંધજે પુરાર્થીયોરે, ઘટો ઘટ બોલે તે ધનશ્યામરે, સં ૫
એકરૂપ અખંડીત જાણીયેરે, દૈત બાવે તે દુખડાં અપારરે;
બ્રાંતિ તે ચક્ર ભ્રમિતણુરે, જોયિ જન્મ ને મૃત્યુ સંસારરે, સમજો. ૬
કોઈ વીરલા વીવેકી જાણુશેરે એવું જુજવું તે બાવન બારરે, ૭
નિર ત્રણ તે નીરભે થયોરે, એતો પદ છે પરાને પારરે, સમજો.
જે સમજ્યા તે નરતો તીયાં શમ્યારે, એતો નીરભયને નિરવાણુરે;
દાસ નથુને દયા કરીરે, સેજે મળીયા તે દેવ કંદ્યાણુરે. સમજો. ૮

પદ ૧.

રાગ ધિરાનો.

રામ રસ મીઠોરે ચાખ્યો તારેસ્વાદ મળ્યો;

પ્રેમે કરી પીધોરે ગુરુગમે લાગે ગળ્યો. ટેક.

અસાધ્ય રોગનું રામ રશાયણ, પીતાં બાંગી મારી પ્યાસ;

જ્ઞાન તણા તારે ગોલક ખોલ્યાં, ભાસ્યો બ્રહ્મ વિલાસ;

લગન મુને લાગીરે, નીજનંદ લોઢ દળ્યો. રામરસ. ૩

રામના રસની બ્રહ્મ પ્રુમારી, રસ બસ ભિનો રસ રૂપ;
 દૈતની વામી દુર વેદનારે, અદૈત સત્ય સ્વરૂપ.
 સુખ ચિદ્ધ ધનતું રે, રામ રંગ વાન વળ્યો. રામરસ. ૨
 કેવાને ઈછું પણ નથી કેવાતું, વાણિ રહિત વિચાર;
 જ્ઞેજન જાણે તે માહારસ માણે, અનુભવ અગમ અપાર;
 ગુણાતીત ગોતીતરે, ક્રોધે નવ્ય જાય કળ્યો. રામરસ. ૩
 ભજન કીર્તન સ્મરણ સેવા, જપિયે જીવન પ્રાણ;
 દાસ નથુ કે નીર્ગુણ દાવે, પામિયે પદ નીર્વાણ;
 ધન્ય તેતું જીવ્યુંરે, રામરૂપી હીરલો રળ્યો. રામરસ. ૪

પદ ૨.

મન માહા ભુંડુંરે, ફરતું ફરે ચાકડે ચડું;
 એતું કારણ જીંડુરે, કરમ કુંભારે ઘડ્યું. ટેક.
 મુરખતે મન ગડદે મારે, ઠરિ ન બેસે ક્યાંઈ દોર;
 ભુલવે ભુલવણી ખેલમાંરે, મન માયાનુ જીવો જોર;
 કદા નહી કાયરરે, અવળે ઉઘમે અડ્યુ. મન મહા. ૧
 મનનો પવનથી વેગ ઘણેરો, લવમાં ફરે ચાદ લોક;
 હરશ શતવાર કરે હમેશા, શ્વાસોત્સાસ કરે શોક;
 દુખ દુનીઆનુંરે, લાવી મને જીવ શું જડડું. મન મહા. ૨
 જણાતું નથી એતું જખર જોરરે, મનથી વળ્યો આડો આંક;
 બળીજળીને પાછું પ્રગટે, ઘડી રાગતે ઘડી રાંક;
 પડને બ્રહ્માંડેરે, નિર્લજ થઈને નડ્યું. મન માહા. ૩
 શિંહે ગ્રાહો જોમ સ્યાળનેરે, તેતર બાજ મુખ માંજ;
 મન માયા ફેરિ જાળમાં, પરાધેન પસ્તાય;
 નિયું જીયું ન્યાળેરે, પશુ જોમ કુપમાં પડ્યું. મન માહા. ૪
 સેજે સેજે સુખ સાંપડેરે, ભજન કરે ભય જાય,
 દાસ નથુતે જ્યારે નાય નવાજ્યા, હેતે હરિ ગુણ ગાય;
 સતસંગ સેવારે, મન નિરમળ નિંબડ્યું. મન માહા. ૫

(૯૪)

પદ ૩.

તેંતો નવ્ય જાણ્યુંરે મનખો મેલીજાવું મરી,
મીઠું સુખ માણ્યુંરે નારાયણ ન્યારા કરી. ટેક.
ફરે ટુલાણો કાંઈ ન કમાણો, ઘેરાણો મોહ માયા ઘેન;
ખડુ નામીની ખિક ન રાખી, અલખેલિને આધેન,
કરી કામ કુડારે, ડગલું ન ભર્યું તે ડરિ. તેંતો ૦ ૧
પણ્યો અહ અંધ કુપમારે, આશાપાશ દ્રઢ દોર,
ત્રખા પાશાણુ ધરી કંઠમારે, વિશય જેરનું જેર;
પાંગળો ને પંડેરે, ત્રટ કેમ ઉતરે તરી. તેંતો ૦ ૨
વધરાગ લાગે વીખડા જેવો, વાલો કુડુંખ વેવાર,
તેં નવ્ય જાણ્યું એક જાતું પલકમાં, મળ્યો ખલકમાં ખુવાર;
ખોજે ખટ દરશનરે, ખાવન જાણે ખોટિખરી. તેંતો ૦ ૩
પારાધિને હાથ પશુ પડીયું, આખુ અહી મુખમાંય,
સિયાણો છુટો જે મળવાને લેવા, સ્યાળને શીર સિંહખાંય;
એવું તારું જીવ્યુંરે, કાચિ તારી કાયા નગરી. તેંતો. ૪
જે જે કરવું તે તે ભોગવવું, નિગમે કર્યું નિરમાણ,
દાસ નથુ ફેરે નીરગુણ દાવે, પામીયે પદ નીરવાણ;
ચેતનહારા ચેતોરે, અવસર આવો નાવે ફરિ. તેંતો ૦ ૫

કુમરી. ૧

અનુભવ રસ કાળે અધિકારી, જીવન મુગ્ધા જીગમેરે; ટેક.
સોહંકાર ઉલટ જીર અંતર, જીનમુની ધુન્ય રહે શુન્યમેરે ૦ ૧
સ્થુળમે સુદ્ધમ શોધ્ય કરીકે, મગ્ન રહે નિજ મનમેરે;
અકળ કળા સો ખેલત જ્ઞાનિ, દરશ કરે દરશનમેરે. અ ૦ ૨
નામરૂપ સો ત્રગવારી વત, ચિદાનંદ ધન ચિંતમેરે;
નિત્યા નિત્ય રહીત નીરંતર, અનહથ વાતુ ઉનમેરે. અનુ ૦ ૩
સમ સાધન સો સાધે સુવાગી, આપમે આપ અંતરમેરે;
કહે નથુ કૈવલ પદ કામી, ભવ ભય ભંજન ભવમેરે. અ ૦ ૪

(૯૫)

કુમરી. ૨

બજ મન ભવ દુખ ભંજન હારી, દરશ કરો દીલ દેવારે; ટેક.
સમસાધન સાધાને સધળે, હરી છે હરીજન જેવારે; ભજ. ૧
વાસ્તવ વસ્તુ વીચારી જોએ, આતમ લાભને લેવારે;
મુગ્ધિદાર ચતુષ્ઠ મળશે, હરીગુરૂ સંતની સેવારે. ભજ. ૨
અદકી આશ ટળે અંતરથી, અનુભવ જ્ઞાન છે એવારે;
સતસંગે સરશે સખ કારજ, માહા કલેશ મીટેવારે. ભજ. ૩
અનભે પદ ઉપજે ઉર અંતર, સુખ્ય પડે સુખ લેવારે;
નથુરામ કે નજર કરોતો, ઘટ ગંગા ઘટ રેવારે. ભજ. ૪

સાખી.

આજ અઘૈાકિક સુખ, માહાજન મળતાં માણીયું;
દુર પળ્યાં છે દુખ, નથુને નિરભય કર્યો. ૩
નિરભય કેરી નાલ, દીસે બાવન બાઅરિ;
ત્રેપનમી એ તાત્ય, ઓળખાણે છે અટપટી. ૨
અટપટિ એ આંટચ, સરલ પણ છુટે નહી;
ગાદી દીસે ગાંઠચ, નથુ નિરમાણુ ન્યાળતાં. ૩
તરણીને નહી તોલ, તીમરને તે શું કહે;
અવાચક આ બોલ, નથુ નિરગુણુ નામનો. ૪
આપે થાય અરૂપ, કદીર જાણે કલપને;
શોધ્ય તું સત્ય સ્વરૂપ, જે સલ્ય કયે તેજતું. ૫
ન્યાળિ જોતાં નેક, પરમાણે પોચે નહી;
અનેકમાં તું એક, એકે અનેક આઘથી. ૬

પ્રભાતી. ૧

અનભેનિ વાત તે અનુભવિને ઉર વસે,
શબ્દનિ સુરતા સરલ જાણે; ટેક.
અક્ષપર વાતથી સદાય અળગો રહે,
સાક્ષાત સલ્ય સ્વરૂપ જાણે; અન. ૧
પ્રવ્રતિ કમ વાત વિધાત જાણે સદા,

ખતણા પુષ્પની પેરય પ્રિછે;
 શ્રુતિસ્મૃતિ વાણ્ય નિગ્મણ્ય જીજ્ઞાસી લહે,
 અવધિનિ આશ તે કદા ન ઇછો. અનભે. ૨
 જ્ઞાન ગંભિરને વસ્તુ વિવેક છે,
 માહા જળ માપ મરજીવા જાણે;
 સ્થુળમાં સુક્ષ્મ કેરિ ચિત સુરતા રામે,
 પરા પારય તે માહાજન માણે. અનભે. ૩
 કેવલ પદ કેરી એતો ઓળખાણ્ય અટપડી,
 અન હથ ખેલની હથ જાણી;
 કહે નયુરામ એની થાય નીરમળ દશા,
 આપેં અખિલાનંદ આપ પ્રમાણી. અનભે. ૪

ધોળ ૧.

મનુશા દેહ પામ્યોરે, પરિશ્રમને ભજવા;
 સદચુરને શબ્દેરે, કામાદિક તજવા. ૧
 સમસાધન સાધિરે, સધજો સાર ગ્રહે;
 ન્યુનાધિક થાતારે, અવધિનિ આશ દહે. ૨
 જન જનન હારારે, જીગ્તે જાણ્ય લહે;
 મોઘ સરલ સ્વભાવીરે, શિષ્યને સસ્ય કહે. ૩
 કર્માત્મક કોશનેરે, મુગ્ત તે થઇને દહે;
 હ્યે વસ્તુ વિચારીરે, સહ પદ જેને કહે. ૪
 પ્રાર્થનને સંચિતરે, ક્રિયામાણુ જે કા'વે;
 જેથિ જન મ્રત્યુરે, જીવ વસ્તુ થાવે. ૫
 ભોગ્તા થઈ ભવમારે, ભોગ્યશું ભાવ કરે;
 કર્માનું સારેરે, હિંચ નીચ દેહ ધરે. ૬
 ત્રિંગ આશા છોટિરે, ગોટિ થઈ ચાલે;
 મન બહુ ભરમાવેરે, અમીત પણે માલે. ૭
 વધત વધતવેરે, અનજન્મયું અરણુ પડયો;

(૯૭)

એકમાંથી અનેકરે, જર જર જાય જસ્યો.	૮
પાપ પુન્ય સમભાગેરે, મનુષ્ય શરીર મલ્યું;	
પુરમાં જઈ રાજેરે, પુરશ નામ ધસ્યું.	૯
નામને રૂપ જાણોરે, કલ્પિત છે કાસ્યું;	
શિર છેદન સ્વપ્નેરે, જાગતાં નષ્ટ સાસ્યું.	૧૦
નિજરૂપને જાણોરે, જીવ દશા જાશે;	
નથુરામ તે જનનીરે, જીવનમુગ્ધિ થાશે.	૧૧

ધોળ ૨.

જીવનને મુગ્ધિરે, જે જન જાણેછે,	
તે મુગ્ધ વીદેહિરે, માહારસ માણેછે.	૧
આતો સ્વપ્ન સરીખુરે, ચાર દિનનું ચટકું;	
સત્ય સુદ્ધ પડતાંરે, લાભ તણુ લટકું.	૨
માહા પદને પામેરે, મનુષ્યનો દેહ ધરી;	
નીજ રૂપ નીહાળેરે, બને સોઈ આપે હરી.	૩
સદગુરને સેવોરે, સત્યપણું આપે;	
બહુ નામી બતાવેરે, થિર કરી થાપે.	૪
સ્થિરતાને પામીરે, અગમ ગતિ કળવિ;	
સમ સાધન સાધીરે, ચપળ માયા ચળવિ.	૫
હરિજન જે પુરારે, હુંને માઈ દહે;	
પંડ બ્રહ્માંડ કેરોરે, વીવેકે લક્ષ લહે.	૬
ન્યાં જેવો ત્યાં તેવોરે, પોતે સભર ભરથો;	
નથુરામ રંગમાંરે, ત્યાં તેમ તેહ ઠરથો.	૭

ધોળ ૩.

શ્રી સદગુર મળતાંરે, ગર્વ તે સર્વ ગણે;	
પ્રેમપંથ બતાવેરે, સંશય સમુળ ટળે.	૧
નિજ અનુભવ ન્યાળેરે, અખંડીત અવિનાશિ;	
જે આદિ અનાદિરે, ચિદ ધન સુખરાશિ.	૨

આતમ દર્શયિરે, સિધિ સુખ્ય પડે;	
સોઘ સહજ સ્વરૂપીરે, નિજ આનંદ વડે.	૩
ટળિ અટપટિ આંટિરે, રૂપમાં રૂપ મળ્યું;	
હુણ પુતળી ગળતાંરે, નીર થઈ નીરમાં ભળ્યું.	૪
વિરલાને વિવેકિરે, દેહ ભાવ નમ્ય આણે;	
તણ ગુણને ત્યાગિરે, નિરગુણને જાણે.	૫
નર્મ નામ કે નેટારે, ઠોર તે હામ નહિ;	
અન હથ તે આપેરે, અદ્વૈત સાન ગ્રહી.	૬
એ પદને પામ્યારે, જામ્યા તે જુગમાં;	
નિશ્ચે નથુરામ કેરે, મહાસુખ એ મગમાં.	૭

ધોળ ૪.

સદગુર સુખદાતારે, દૂધતની આશ દહે;	
સગુણ નીરગુણનીરે, સુરતા એક ગૃહે.	૧
તે લક્ષ વિનાનુંરે, ભ્રમવું બહુ ભાંતી;	
દ્વૈત દ્રષ્ટી ગ્રહણથીરે, સદા નહીં સુખ શાંતી.	૨
ધણ્યાએ કરીનેરે, સુખ દુઃખ સર્વ સહે;	
ભોગ ઇચ્છા કરતાંરે, અવસ્થા તણ લહે.	૩
નેત્રે કરી જગૃતરે, સ્વપ્ન તે કંઠ કહે.	
સુષુપ્તી હૃદએરે, જીવ રૂપ ગુણ ગૃહે.	૪
ભ્રમર ગુફામાંરે, જોગવે તુરીયાને;	
એની અટકળ આવેરે, એક અનુભવીયાને.	૫
દેહ થકા વિદેહીરે, માહા વાયક વળગાં;	
પટ ઉરમીનાં આવરણરે, એથી રહ્યાં અળગાં.	૬
અસ્તી પ્રીય ભાંતીરે, આવી એક થયું;	
એક આશ્રમ પામેરે, દ્વૈતનું નામ ગયું.	૭
સચ્ચિદાનંદ પોતેરે, સત્સરૂપને સાધે;	
નથુરામ નીજનંદરે, અનહદ સુખ વાધે.	૮

(૯૯)

૫૬ ૧ લું.

નમો નમો નમસ્કાર, પાવલીકું દેવા. એ રાગ.
 દેવળ દેવળ દેવ બિરાજે, પ્રગટ સો પ્રમાનીએ. ટેક.
 અનુભવે એક રસ, ઉર અંતર આનીએ. દેવળ. ૧
 બાસ્ય ભોંતસ્ય ભીંતસ્ય બાસ્ય વેલિવે વખાનીયે;
 પૂરણ પ્રકાશ રૂપ જુગતીસેં સો જાનીએ. દેવળ. ૨
 આતમા શરીર દોઝિ, એક નવ્ય માનીયે;
 ચળ હે શરીર, શિવ અચળ વખાનીયે. દેવળ. ૩
 દ્વૈત રૂપ કરો કષ્ટ, અંધેરો ન આનીએ;
 નથુરામ રૂપ ન્યાળ, ગુરુદેવ વાણીએ. દેવળ. ૪

૫૬ ૨ જું.

દેવળમાંહી દેવ રાજે, દેખો દિલ જાગી. ટેક.
 પ્રતીતિસેં પ્રિય ચિતો, સ્યામ હે સુવાગી. દેવળ. ૧
 અનુભવે દેખ્ય આપ, પકડ શબ્દ સાંગી;
 માસ્ય મસ્તાન મોહ સંશે, દ્વૈત બિંસ બાંગી. દેવળ. ૨
 પ્રગટ જ્યોતિ પેખ્ય રૂપ, ત્રીન ગુન ત્યાગી;
 જ્યાંસેં ઉજ્યાર સખ, વાંસેં રહે લાગી. દેવળ. ૩
 સ્થુળમેં સુક્ષ્મ તેજ, અતી અનુરાગી;
 નથુ લક્ષ લગી એહ, વેગમેં વૈરાગી. દેવળ. ૪

૫૬ ૩.

રાગ ખીહાગની છાયા.

સંસાર હે સખ રેનકા સપના. ટેક.
 તે નહી કષ્ટકા, કષ્ટ નહી તેરા;
 સુત વિત દારાસો અંતે નહી અપના,
 સંસારહે સખ રેનકા સપના. ૧
 ઉડજવે હંસા જોસેં અરકકે અંશા,
 ઈનકે કારન ચીંતા તો પંન તપનાં. સંસાર૦ ૨

(૧૦૦)

નથુરામ કહે ભજો નટવર નાગર,
નીશદીન હરિ હરિ નામકું જપનાં. સંસાર૦ ૩

ધોળ ૧.

સદ ગુરૂગમ જ્ઞાનથિ ગોતિયે,
પંડ બ્રહ્માંડેરહો ભરપુર, આનંદ રૂપ આતમા. ટેક.
એતો અળગો નથિ પ્રભુ આપથિ,
ક્ષણુ માત્ર નહીં હરિ દુર. આનંદ. ૧
દશ દિશાએ પોતે પુરાઈ રહ્યો,
આપો આપ તે પૂરણુ બ્રહ્મ; આનંદ.
બહુ વૈરાટ રૂપી રૂપ કાલીયું,
તેતો માહા જન જાણે તે મર્મ. આનંદ. ૨
સ્થાવર જંગમ જુજવી જાત્યથિ,
લક્ષ ચોરાશિ દુઃખ અપાર. આનંદ.
કરતાં કરતાં ફેરાનું ફળ પામીએ,
નર દેહ ઉત્તમ અવતાર. આનંદ. ૩
કોઈ શબ્દ વેધુ સુરતા ખરા,
શુભ લક્ષણુ ગુણ મંદિર. આનંદ.
એશિ ગગન ઝરખાના ગોખમાં,
નિર્ખિ હર્ષે તે જ્ઞાન ગંભીર. આનંદ. ૪
પ્રેમરસ તો પિએછે સનેહથી,
સુરા સંત વિવેકી સધીર. આનંદ.
ગંગા જમુનાને સરસ્વતિ ઘાટમાં,
હંસા રમે ત્રિવેણિને તીર. આનંદ. ૫
સિધાંત હારદ જેના હાથમાં,
તેનાં નેણુ વેણુ પલટાય. આનંદ.
આપે અખંડ એક હરી આતમા,
નિરાધારને નવ્ય લેવાય. આનંદ. ૬
એવું અદ્વૈત પદ ત્યાં ઓળખ્યું,

(૧૦૧)

એતો શબ્દ કહે સોહં આપ.	આનંદ.
જીવ શિવનો ભેદ સેજે ટળ્યો,	
થયો મુજમાં માણ્યો થાય.	આનંદ. ૭
વાણી પોચે નહિ વદતાં થકાં,	
એતો મુજવું બાવન બારચ.	આનંદ.
ઊપ નિષદ અવાચ્ય જે કહે,	
પ્રેમ પદ તે પરાને પારચ,	આનંદ. ૮
જીહ્વાં જળમળ જ્યોતિ જળહળે,	
નિગ્મ નંદ આનંદ પ્રકાશ.	આનંદ.
સાચે ભાવે તે સદગુરુ ભેટતાં,	
નયુરોમને એહિ પદ આશ.	આનંદ. ૯

રાગ સામેરી.

પદ ૧

આવો રૂઠો અવસરે વારે વારે નહી મળેરે.	ટેક.
ભાવે કરી ભજીએ શ્રી ભગવાન;	
આશાને મનોરથરે કદિ તારા નવ્ય મટયારે,	
હરિ નવ્ય બેઠો હિક નિદાન.	આવો. ૧
બાળને જોખનનારે એજે તારા વહ્યા ગયારે,	
હવે આવ્યો પ્રથ અવસ્થાનો વેશ;	
સમજ્યોને નહીરે સંત કેરિ સાનમાંરે,	
કાળા મટી ધોળા આવ્યા ખીજા કેશ.	આવો. ૨
કઠણુને ચોટયુરે જાણ્યું તુંતો કાળનિરે,	
પણ ઘડી રેહેવાનું નહી પરમાણુ;	
અવધિને આવેરે જાવું તારે એકધુંરે,	
સમજી તું ક્ષેત્ર ચતુર સુખણુ.	આવો. ૩
ભણું ભાગ્ય હોયરે પેલા ભવતણુરે,	
મળે હરિ ગુરુ સંગ સમાજ;	

(૧૦૨)

સતસંગ રૂપીરે જાનહવી જીવતાંરે,
કહે નથુ સરે સરવશ કાજ.

આવો. ૪

પદ ૨ જી.

સત સંગ કરતાંરે કાજ સરવે સરેરે.

ટેક.

પ્રગટે કાંઈ આનંદ ઓથ ઉમંગ;

વિવેક વધરાગેરે ટળે લિંગ વાસનારે,

મિથ્યા જાણી મટે માયા તરંગ.

સત. ૧

ચિંતામણિ સેવેરે ઇછે નહી અન્યનેરે,

પુરે એતો અનેક જનનાં જામેદ;

તરણી તે ન જાણેરે તીમર તે શું કહેરે,

પજ્યો દુર પ્રપંચ માયાનો ભેદ.

સત. ૨

પ્રેમને સરૂપીરે પાવક પ્રગટ થયોરે,

લાગે તેમાં જ્ઞાન સમીરની લેર;

ખિજાં મૂળ સોતુરે ક્રમ બીજ બળી ગયુંરે,

તેને ક્રમ રહે ઉગ્યાની આશ.

સત. ૩

અનુભવ એવોરે અગમ અપારછેરે,

તેને કોઈ જાણે જનન હાર;

નથુરામ કહેરે સદગુર ભેટતાંરે,

કેતારથ કરે ધન્ય અવતાર,

સત. ૪

પદ ૩ જી.

અસાર સંસારે સાર સત સંગછેરે.

ટેક.

સત સંગે અસતપણુ ટળીજાય;

સદગુર મળેરે ટળે અન્ય આપદારે,

સેજે ભાવે સત્ય સ્વરૂપ ઓળખાય.

અસાર. ૧

ઓળખાણ પડેરે પ્રપંચ પરહરેરે,

ઉદે થાય આતમતત્વ અનુપ,

વસ્તુને લાઘેરેવિવેક બહુ વધેરે,

છવ ટળી થાએ શિવ સ્વરૂપ. અસાર. ૨

હઘતો તજનેરે અનહદ બહુવહેરે,

સંસારીઓ સર્વે કહેછે દિવાન;

નાતમ ખેલતો નટવો આદરેરે,

સુરતાને ચુકે નહિરે સંચે તાન.

અસાર. ૩

મમતાતો મોહરે શિર થકી પરહરેરે,

કાંઈક કલેશ નહીરે કદાય;

નથુરામ કહેરે નિરમળ થઈ રહેરે,

સુધ ચિત્ત દિસેછેરે સદાય.

અસાર. ૪

પદ ૪.

સત્યને ઉપાસનરે સદ ગુરુ દેવનુંરે. ટેક.

દયાકરી દીધું અવીચળ દાન;

પૂરણ બ્રહ્મરે પ્રેમે પેખાવીયારે,

તારે લાગ્યું પરતત્વશું તાન.

સત્ય. ૧

અવધિની આશરે અંતરથી આળશીરે,

મટી ગિયું ન્યુન અધિક અનુમાન;

અસાધ્યતે રોગની ટળી ગઈ આપધારે,

ગમે મુને તત્ત્વ વીચારે જ્ઞાન.

સત્ય. ૨

ચિનતો થઈછેરે સેજે લીંગ વાસનારે,

નિર્વિષ થઈ કિધું સ્થુળ આપ;

ગરલ ભરેલોરે અહિં જ્યારે વહી ગીયોરે,

ખાલી જેમ પડી રહ્યોછે રાફ.

સત્ય. ૩

અણુ લીંગી એવોરે અનુભવ ઉપનેરે,

છવશે ન સર્વે સમૂળા જાય,

નથુરામ કહેરે નિજ ૩૫ ન્યાળતાંરે,

નિજનંદ આનંદ મગ્ન સદાય.

સત્ય. ૪

શ્લોક.

પારિજાતેઽજસાલબ્ધે સારંગોન્યન્નસેવતે ॥

ત્વદંધ્રિમૂલમાસાદ્ય સાક્ષાત્કિંકિટ્ટણિમાહિ ॥૧॥

ધોળ ૧ લું.

જીરે સુખીયાં તે સૌ નાંદરાજમાં, કેને ભોગ ન ભરવારે,
 તિયાં દાણુ ન માગે દેવતા, કર્મ કાંડ ન કરવોરે. એરાગ.
 સખી સાસર વાસણિ સુદરિ, મળી સરખા સરખીરે,
 સખિ મરકિ મુખમમેં કરી, હસિ તાણિ દ્યે હરખીરે. ૧
 સખિ ચતુર સમજે સાનમાં, ચિદધનનિ સંગીરે;
 સખિ માણે તે જાણે માનમાં, અહોનીશ ઉમંગીરે. ૨
 સખિ વિવેકનિ સુણ્ય વાતડિ, મળ્યા સદગુરુ સ્વામિરે;
 મારી જ્ઞાન અંજને આંજ આંખડિ, અતિ આનંદ પામિરે. ૩
 સખિ નૈણે કરિને નીરખતાં, નાથ નજરે મેં ન્યાળ્યારે;
 સખી પ્રેમે પિડને પરખતાં, બ્રહ્મ બિન ન બાળ્યારે. ૪
 સખિ પૂરણુ લાગી પ્રિતડિ, મોડું મનડુ મોચુંરે;
 સખિ લાગી રસીક એનિ રિતડિ, આ પોપું ખોચુંરે. ૫
 હુંતો ભુલી શરીરના ભાનને, ભવ રૂપ ન ભાસેરે;
 સખિ તજી ત્રિગુણિ તાનને, નિર્ગુણ ચિત રાસેરે. ૬
 મદ માતી માહા રસ માણતાં, ધુમુંધેં ઘેલીરે;
 સખિ વાલાં સુખને વખાણતાં, યે આનંદ એલીરે. ૭
 ગદગદ કંઠ પુલકાવળી, રંગ લાલિ જણાણિરે;
 યમ્મ ખોલવા ઉતાવળી, વિલખાઈ રહી વાણિરે. ૮
 રામે રામ હર્ષતે શુંગણું, ગુણ ગણના નાવેરે;
 માઈ તેજ તે તાતું તનતણું, નિજ નિરગુણ દાવેરે. ૯
 સખિ શું કહું તે સુખને, તહી અટકળ એનિરે;
 જોને મોહ ભય્યા મારા મુખને, અહુ ગુણવંત ખેનિરે. ૧૦

સખી કેવાલે જેવું નહી કદા, કેમ વાણી વખાણેરે;
 સખી સેવા જેવું તે સુખ સદા, જે જાણે તે માણેરે. ૧૧
 સખી કાલાશું જાણે સુખ કંથને, જેની કીશોર કિડારે;
 સખી પરખ્યા વીન્યા તે પંથને, પામરને બહુ પીડારે. ૧૨
 નંવા નીલ્ય નીવેદ આચરે, પ્રેમદા પદ પામિરે;
 મારે શુધ વીચારતે સાસરે, સચ્ચિદાનંદ સ્વામિરે. ૧૩
 મુને નીશકામતા તે સખી મળી, હુંતો દાસિ હરીનિરે;
 બાણે નથુરામ રંગમાં ભળિ, રસ બસરંગ ભીનીરે. ૧૪

ધોળ ૨ જી.

સખિ રસભરિ રંગમોલમાં, રહી રમવા રંગેરે;
 સખિ સદગુરના બોલમાં, અતિ ઉમંગ અંગેરે. ૧
 સખિ જ્ઞાનદિપકના તેજમાં, નાથ નજરે મેં દીઠોરે;
 હુંતો લોભાઈ રહી રૂપ લેજમાં, અમ્રત્યપેં એ મિઠોરે. ૨
 સખિ નીવ્રતિ નામે હું નાગરી, પીયુને મન્ય પ્યારિરે;
 નાથે પ્રવ્રતિ નારી ન્યારી કરી, એતો નીલજ નારીરે. ૩
 સખિ સહજ આનંદ સેજમાં, સુંદર વર રાજેરે;
 સખિ ત્રિગુણાતીત તેજમાં, શોભા બહુ સાજેરે. ૪
 સખિ પદ લાધ્યું મને પ્રેમનું, પરમશ્વરને પેખિરે;
 બહુ ફળ તે નીવ્રણ નેમનું, લહું લક્ષે લેખિરે. ૫
 સખી દ્વેતપણુ હરી શું ટળ્યું, તદરૂપ થઈ તેમાંરે;
 ગળ્યું લુણુ તે સિંધુમાં ભળ્યું, અન્ય રૂપ નહી એમાંરે. ૬
 નિજ રૂપે લેહેર આનંદનિ, અનહધની આવેરે;
 નિલ ચડતી કળા જેમ ચંદની, ચિદધન શુધ ભાવેરે. ૭
 એવિ અખંડ લીલા રહે સદા, સચરાચર તેવુંરે;
 જાણિ જીવન મુક્તિને જદા, સુખ મુખે શું કેવુંરે. ૮
 સખિ અવાચક ક્યું બિપ નીપદે, તુર્યાતીતે કૈયેરે;
 સખિ ભાવે નથુરામ જે વદે, સંત સમજ લૈયેરે. ૯

(૧૦૬)

રાગકાફી ૧ લી.

છાયા આદીનરો એક ઘડી ન વીસરે,
 ઘડીએ ન વીસરે એક પલ ન વીસરે. એરાગ.
 પિયા આદીનરો મારે કરવો મજરો,
 કરવો મજરો કાયા ફુલનો ગજરો;
 પિયા આદીનરો, મારે કરવો મજરો. ટેક.
 કાયા વાડીનાં ફુલ કરમાવા લાગ્યાં પ્રાણી,
 ફેસર થયું કાજળ હુંગરો; પિયા. ૧
 પ્રિયું લગાડી હવે કાં તરછોડો પ્રાણિ,
 જોને વીચારી તારો જીનો પીંજરો; પીયા. ૨
 બારી અટારી દીસે ઝાંખો ઝરખો પ્રાણિ,
 હુંદવાને લાગ્યો ઓલો વેરી જમરો; પીયા. ૩
નથુરામ કહે નીચે જાવું એકલડું પ્રાણી,
 સાચે દલેથી તમે શ્યામને સમરો; પ્રીયા. ૪

પદ ૨ જી.

અંકા રવે ધ્રુશકડે બાળા બાંધ્યો જીવરો,
 બાંધ્યો જીવરો રહો આજનો દીનરો;
 અંકા રવે ધ્રુશકડે બાળા બાંધ્યો જીવરો. ટેક.
 સુતા મંદીરીયામાં કાંધ ન સુજે પ્રાણી,
 દિવેલ ખુટયું ખુજ ગયો દીવરો; અંકા. ૧
 ચોર અંધારે મુને ધાયલ કીધી પ્રાણી,
 આથમ્યો બાણુ ભુંડો રીસે છાયરો; અંકા. ૨
 એડીમાં એસારી મુને માહાજળ મેલિ પ્રાણી,
 અધવચ જતાં મારે ખુટયો ખારવો; અંકા. ૩
નથુરામ કહે નીચે જાવું એકલડું પ્રાણી,
 સાચે દલેથી તમે શામને સમરો; અંકા. ૪

(૧૦૭)

૫૬ ૩ જી.

પ્યારો આ પિંજરો છોડી નીકસી ગીયો,
નીકસી ગીયો લાવ કાંચે ન લીયો; પ્યારો ૦ ટેક.
હરી ન ભળ્યો હંસો હકે ન હાલ્યો પ્રાણી,
આશા મનોરથ કરતો રીઝો. પ્યારો ૦ ૧
વશમી વેળાએ સહ વેગળું બેઠું પ્રાણી,
પાપને પુન્ય સંગે સાથ લીયો; પ્યારો ૦ ૨
લેખાં માગ્યાં તારે રોવાને લાગ્યો પ્રાણી,
અનેક વાર એમ ફેરા ફરિયો. પ્યારો ૦ ૩
નથુના સ્વામિને ચરણે જતાં પ્રાણિ,
શ્યામને ભજીને હવે થિયો સુખીયો. પ્યારો ૦ ૪

૫૬ ૪ થું.

હંસા છોટિ ઉમ્મર હુંતો જુરિને મરૂં,
જુરિને મરૂં હવે જીવિ થું કરૂં. હંસા છોટિ. ટેક.
નાનપણામાં મુંતે લાડ લડાવ્યાં પ્રાણિ,
સુખના દીવસ હવે કેમ વિસરૂં. હંસા ૦ ૧
મેરે જાણ્યું મારો જન્મ સંધાતિ પ્રાણિ,
છોડિને ચાલ્યો કાજ કાંઈ ન સર્યું. હંસા ૦ ૨
આશા અધુરિ મુંતે અધવચ મેલી પ્રાણિ,
હુંટવા લાગ્યા ચોર દેખીને ડરૂં. હંસા ૦ ૩
નથુના સ્વામિને ચરણે જતાં પ્રાણિ,
ચોરાશિ લક્ષ ફરિ ફેરા નધ કરૂં. હંસા ૦ ૪

શ્લોક.

અપેસ્મરસિચાત્માનમ વિજ્ઞાતસર્વસંસ્રે ॥

હિત્વામાંપદમન્વિચ્છન્ ભૌમભોગગતોરતઃ ॥૧॥

હંસાવહંચત્વંચાર્ય સંઘાયૌમાનસાયનૌ ॥

અભૂતાવંતરાવોકઃ સહસ્રપરિપવસરાન્ ॥૨॥

(૧૦૮)

ઘોળ.

રાગ ઢાળ.

અનુભવે કરિ ઝોળખો, સુખદાયક સદગુર દેવ;
તન મન ધન્ય ચરણે ધરિ, સદાય કરિયે સેવ. ૧
સેવા સુખની તે શી કહું, મુખે ગણતી નવ્ય ગણાય;
દુખજન તે દિલનિ દુર કરે, દુખડાં તે દુર પળાય. ૨
કદ્ય તરનિ છાંયડિ, ફળ ચિતવ્યાં ફેાગટ નો'ય;
પારસમણીને પરસતાં, લોહ ટળિ કંચન હોય. ૩
જ્ઞાન રવિ તો ઉદે ચિયો, ટળ્યો તીમર અંધકાર;
પૂજ્યા તણાં ફળ પામીયે, જ્ઞે લખ્યા હોય લલાર. ૪
રયે તે સદગુર આશરે, ભજ્યે તે પૂરણુચ્ચર;
નથુ કહે નીરમળપણે, મટે તે મિથ્યા ભ્રમ. ૫

ઘોળ ૨.

મિથ્યા ભ્રમે ભરમાઈ રહ્યો, બહુ કરે કુડાં કર્મ;
સદગુરને સેવ્યા વિન્યા, સર્વે તે ખોટા શ્રમ. ૧
શ્રમ કરે સુખ કારણે, સમજણ રહીગઈ દુર;
ખેડો તે કુષ્કા ખાંડવા, કેમ નિપતે માંઈ કુર. ૨
ફેાગટ ફાંફાં મારીયાં, ન જાણે વૃધિ કે હાણ્ય;
આત્મારામ અળગારહ્યા, નહી આગુની ઝોળખાણ્ય. ૩
પુન્ય જ્ઞે હોય પેલા ભવતણાં, તારે મળે હરિગુર સંત;
અનુભવિ જ્ઞાન ઉપજે, ટળે આવો ગમણ્ય તંત. ૪
તંત ટળે લીંગ આશગળે, મહાદશા પ્રગટે પ્રસીધ;
નથુ કહે નીરમળપણે, દર્સે તે દેવ સાનીધ્ય. ૫

ઘોળ ૩.

કેવળ કે'વા માત્રમાં, વિલસિત મિથ્યા વીલાસ.
અગજળજેતું આજગતછે, જેમજળમાં મૂર્યનો ભાસ. ૧
મૂળગુ માપ સંભાળતાં, વાધે તે વસ્તુ વિવેક;

એક રસ જ્ઞાન ઉપજે, ધરે અસિપદની ટેક. ૨
 ટેક ન ચુકે મર તન છુટે, સધીરા તે સંત સુખણુ;
 ગરિબિ જ્ઞાન ગંભિરતા, તે પ્રગટ ભગિત પ્રમાણુ. ૩
 લિંગ અહિતો વહી ગીયો, નિર્વિખ યઈ રહ્યો રાફ;
 વિધિની શિધ વ્યાધિ નહી, ને વ્યાપે પુન્ય કે પાપ. ૪
 નિષ્કામતા નિર્મળ દશા, અનહથ મહિમા એહ;
 એમ દાસ નથુ નિશ્ચે કહે, એતો જીવન મુક્ત વિદેહ. ૫

ધોળ ૪.

ચેતનહારા ચેતજે, વીલસીત મીથ્યા વેવાર;
 કર્મ વેવાર કાઢાવિયો, કોઇ જાણે જ્ઞાનનહાર. ૧
 પ્રારબ્ધને વળિ સંચિત, ક્રિયામાણ કાવે જેહ;
 આણ્ય વ્રધિજનિ ત્રલ્યુ લાં, તેણે નીર્મીત તંત તેહ. ૨
 ત્રણ આધારે અનેકછે, તેનો ગણુતાં નામે પાર;
 ક્રમ અક્રમ વિક્રમથિ, આઘ દિસે સર્વ સંસાર. ૩
 મૂળગો માલ સંભાળતાં, અટપડુ નહિ તે લગાર;
 આત્માતે રામને ઓળખો, જોવો કોણુ સરજનહાર. ૪
 ઇશ્વર તણા આભાસથી, જીવરૂપ ભાસું જેહ;
 ઉપજીવીને અળગા રહ્યા, સમરથ સ્વામિ તેહ. ૫
 પડો વખુટો કે કાળથી, મીઠિ મીથ્યા મધલાળ,
 બુલવણી બહુ ભાંતની, રંગે રૂપે દિસે રસાળ. ૬
 શ્રમ કરે સુખ કારણે, એમાં અતે દુખ અપાર;
 જાણુ નહી વ્રધિ હાણુની, મોહ મમતાનો નહી પાર. ૭
 હુંને મારું તે માની રહ્યો, તેમાં તારું નથી તલભાર;
 અંતકાળે જાવું એકલું, ક્યાં કર્મ તે આવનાર. ૮
 ગીયા તેની ગણુતી નથી, અતી બળીયા હતા અનેક;
 કાલે તે કોઇને છોડ્યા નહી, રાંક રાય મારગ એક. ૯
 વિલસિત મીથ્યા વિલાસછે, નિર્મીત રૂપને નામ;
 સલ્ય તે એક સદાયછે, એમ વાણી વદે નથુરામ. ૧૦

(૧૧૦)

મહિના.

- સમજ મન સુખ આનંદ થાશે,
જરા પ્રત્યુ જન્મ સંકટ જાશે. સમજ. ૧૬૬.
- કાર્તિકે મન કલ્પિતછે માયા, મિથ્યા સુત વિતાદિ જાયા;
ક્રમિવિટ ભરમ થાશે કાયા, સમજ મન સુખ આનંદ થાશે. ૧
માગશીર મહિને માન મોટાઈ તજીયે, સંતોશને સત્યપણે સજીયે;
આતમદર્શી એક ભાવે ભજીયે. સમજ. ૨
- પોષે પરિશ્રુત સકળ પેખો, દયાદાન દિનતાયેજ દેખો;
કોટિ કષ્ટ લાભ કરી લેખો. સમજ. ૩
- માહા મહિને મુક્તપણે રહીયે, ગુરુ ગુણ શાંતપણે ગ્રીયે;
અનુભવે અભય પદ લીયે. સમજ. ૪
- ફલગુન મહિને ફળને ફોગટ જાણો, એકે મને માહારસને માણો;
પિયુષને પ્રેમે પરમાણો. સમજ. ૫
- ચૈત્ર મહિને સંત સંગત કરિયે, સદાયચિત્ત સ્થાપ ચરણ ધરિયે;
પ્રપંચની આશા પરહરીયે. સમજ. ૬
- વૈશાખે જે વેદ વહે વાણી, પડે તે બ્રહ્માંડે દ્યો જાણી;
અભયપદ ઓળખ્ય એવાણી. સમજ. ૭
- જ્યેષ્ઠ વેદ ધર્મ તે સજ્જ જાણો, પુરા સાધ પ્રેમે પરમાણો;
રમે ભીન ભાષ રહે આણો. સમજ. ૮
- અશાડે અનુભવ જ્ઞાન મળે, હરિશું દ્વૈતપણુ તો ટળે;
સલીતા જળ તો સાગરમાં ભળે. સમજ. ૯
- શ્રાવણે પહેલું શર સોંધું કરિયે, તન મન ધન્ય ચરણ ધરીયે;
સુરવીર સનમુખ રહી લડિયે. સમજ. ૧૦
- ભાદરવે દિલ ભિતર જાગો, ભાવ ધરિ ભે ભ્રમણા ભાગો;
મર્મ ગ્રહી માયિક સુખ ત્યાગો. સમજ. ૧૧
- આસોયે અંતર નવ્ય આણો, હરિગુરુ સંત એક જાણો;
અંતર ત્રિયાં અનુભવ નહી માણો. સમજ. ૧૨

(૧૧૧)

અધિકે અનભે પદ એવું, અન્નભૂતે નથી કહ્યા જેવું;
કહે નથુરામ ચરણ રેવું. સમન્. ૧૩

પદ ૨.

રાગ સંધેસા.

સમન્નભૂ ને વિન્યાતુરે સુખ નહી તુજને. ટંક.
જેને વિચારી જીવ તું તારી જાત્યજ્ઞે;
સાચા સંત સદગુરે સાને સમન્નવશે,
નિવ્રતિ ગુણથી થાશે ઠીક નીરાંતજ્ઞે. સમ. ૧
આદિને અનાદિરે અજ અદ્વૈત તું,
નામને રૂપધિ નિશ્ચ ન્યારો સદાયજ્ઞે;
પ્રપંચમાં પડિયોરે મોહો મધલાળમાં,
જીવ પણામાં અન્ય થઇ અકળાયજ્ઞે, સમ. ૨
તત્વના સમાજધિ પંડ બ્રહ્માંડ બન્યું,
ઇંદ્રિયું સુખ તે રજી સર્પ સમાનજ્ઞે;
સત્ય ગુણે ચારેરે, અંતઃકર્ણ કર્યા,
રજી તમે જ્ઞાન, કરમ મહા ભુતવાનજ્ઞે, સમ. ૩
વિશ્વનો વ્યાપારે જાગત જાણવો,
તેહ સ્વરૂપે થાયે સ્વપન પ્રકાશજ્ઞે;
પ્રાણ જે ભોગરે, જાણવી સુશુપતિ,
પોતે તેમાં બંધાણો પ્રપંચ પાશજ્ઞે, સમ. ૪
સદા જીવ સકામિરે નિષ્કામી નાયજી,
ગુણવંતને ગુણાતિત કહેવાયજ્ઞે;
મુક્ત પણે પરમેશ્વર પૂરણ કામજી,
અપૂરણતા લક્ષે જીવ જણાયજ્ઞે, સમ. ૫
અનુભવ એવોરે અગમ અપારછે,
શોધ્ય કરે તો સત્ય સ્વરૂપ ઓળખાયજ્ઞે;
દાસ નથુ કહેરે નીમૈળ નીજ આત્મા,
વિચાર કરતાં વિકાર સર્વે જાયજ્ઞે, સમ.

(૧૧૨)

પદ ૨ જી.

મહાસુખ થાશેરે શુધ વિચારતાં,
 પરિશ્રદ્ધ તે છે પુરૂષ પૂરાણજો;
 ઝોળખાણુ વિનારે લાગે અટપટું,
 અટપટી તું આંટિ તજને અગ્નિજાળો, મહા. ૧
 અજન્મા અખંડરે, અરૂપ અદ્વૈતજો,
 સચ્ચીદાનંદ તું સર્વગ સત્ય સ્વરૂપજો;
 અન્યગત અવિનાશિરે, આદ્ય અંત્ય શુન્યછો,
 આત્મનુભાવે અંજન રહીત અનુપજો, મહા. ૨
 બ્રહ્મણુ ક્ષત્રી વૈશ્યરે શુદ્ર આ શરીર છે,
 ખુદો બાળો જીવાન નહી તુજ રાતજો;
 શરીરનો સંજોગરે મ્રગ જલ હૃદય ભર્યો,
 સમજને તું ચિદ રૂપ સાક્ષાતજો, મહા. ૩
 બ્રહ્માસ્તંબ પર્યંતરે તેનો તે સભર ભરચો,
 જીહ્વા જેવો ત્રીયાં તેવો તેનો વ્યાપજો;
 વિજ્ઞાને જે ગમ્યરે ગુણ ગણુ રહિતછે,
 મુકુર જ્ઞાને જોને અનુપ આપોઆપજો. મહા. ૪
 તજોને આશ ત્રશરે જીત્ય હાર કામના,
 કરી સુકૃત આપે રહે નીરા કામજો;
 દાસનચુરામ કહેરે નીજ રૂપ ન્યાળનાં,
 સત્યસ્વરૂપી સોતું આનંદ ધામજો. મહા. ૫

પદ ૩.

અક્ષયપદ વસ્તુરે સત્ય વિચારવું,
 વિચાર કરતાં વાધે દ્રઢ વિજ્ઞાનજો;
 મૂળગા માપનુંરે મૂળ સંભાળતાં,
 મુગ્ધ બંધનનું અજગ્યં થાય અભિમાનજો, અ. ૧
 જ્ઞાતા જ્ઞેયને ગમ્યરે, જાણ્ય વિન્યા જીજ્ઞાસા,

ચક્ષુ કરકે દ્વિચંડનો આભાસ જો;
સંપિ પશુ છોટે જાણ્યા વિના જનને,
ભાસે નહીં જેમ રાહુ રહ્યો આકાશજો. અ. ૨

જનને ક્રોધ જાણે, ભીંતર જે જાગીયા,
ઓળખીયું છે અનુભવે નીજ આપજો;
બ્રહ્મ હૃદ માંહીરે મગ્ન તે રહે સદા,
વીશે વ્યાપે નહીં કાંઈ પુન્યને પાપજો, અક્ષ. ૩

વસ્તુને લાઘેરે તાણા વાણ્ય ટળી ગઈ.
સેજે થયો છે આત્મ સ્વરૂપ પ્રકાશજો;
સમાનને સાધનરે સધળે સાધતાં,
મઠાકાશ જેમ મળીયું માહા આકાશજો, અ. ૪

શરીર સંબંધીરે શુદ્ધ્ય બુદ્ધ્ય વિસરી,
કરે એતો કાંઈ અલૌકિક આલાપજો.
આઘ મધ્યને અંતરે જુગિત જોતાં થકાં,
દેખે સૌમાં આપે આપનો વ્યાપજો. અ. ૫

સાક્ષિ વત પોતેરે, ચિદ ધન શોભતો,
તુર્યાંતિત તે ત્રિપુટી રીત પૂરાણજો;
દાસ નથુરામ કહેરે સદા નીર લેપછે,
નીર્મળ દશા નીચે પદ પામ્યો નીર્વાણજો. અ. ૬

પદ ૪.

જોને તું વિચારીરે, જીવની જાતને,
સમજ લેવો સદ પદ વસ્તુ વિવેક જો;
સ્થળને બીજી સુદમરે કારણને માહા કારણ,
તે દેહ ચારે માંહી તું જીવ એકજો. જોને. ૧

જાગ્રતને સ્વપ્નરે ત્રિજ સુષુપ્તિ,
જીવ પણેથી ત્રણમાં ભોમ વિલાસજો;
મળે જઈ તુર્યામાં જીવ માપ મઠિ મયું,
કાવે તેતો કેવલ પદ પ્રકાશજો. જોને. ૨

પરાને પસંતિરે મધ્યમા વૈખરિ,
લેને શ્વાસે ઊડેછે સાકારજ્ઞે;
મુક્તનિ મુકામેરે હંકાર હોઈ રહ્યો,
સોહં સોહં અદ્વૈત એક ઓંકારજ્ઞે. જ્ઞેને. ૩

ઓંકાર અંકુરધિરે પરા અવિગલ્યમાં બળિ,
પર્યંતિતો વિસ્તું સમગુણ ગાયજ્ઞે;
મધ્ય માને પ્રહારે રજ્ઞેગુણ રૂપછે,
વૈખરિ વાણિ તો રૂપ સંધારણ વાયજ્ઞે. જ્ઞેને. ૪

ચતુર્દશ આલોકરે શબ્દ મંડાણછે,
મંત્ર જંત્ર તે શબ્દ તણા બહુ ઠાઠજ્ઞે;
ગુણ ઠાઠને તજીરે, ઠીકે નહિ ન્યાળતાં,
અતીકા સત્યને મિથ્યા ઘડો જે ઘાટજ્ઞે. જ્ઞેને. ૫

શરદ્દની રતુએરે નીર નીરમળાં થયાં,
વિશદ કરે એતો અન્ય રતુના વિકારજ્ઞે;
હરપ શોક જાણે ફેકરે, પુન્ય પાપ પિડા નહિ,
કરે જ્યારે સત્ય સ્વરૂપ સ્વિકારજ્ઞે. જ્ઞેને. ૬

સંશય સર્વે શમ્યારે, શિવ વસ્તુ સદા,
જીવન મુક્તિ જાણો તેનું નામજ્ઞે;
દાસ નથુરામ કહેરે નિર્માણ ન્યાળતાં,
મહાદશા જે મળે તે મુળગું ધામજ્ઞે. જ્ઞેને. ૭

પદ ૫ મું.

જીવ દશા જાશેરે અનહથ ચિંતવે,
વેદાંત વાક્યનો ધરો દ્રઢ વિશ્વાસજ્ઞે;
પુરમાં જઈ સુતોરે પુરૂષ નામ ધર્યું,
વિદ્યા અવિદ્યા માયાનો આભાસજ્ઞે. જીવ. ૧
વિશદ વિદ્યાનુંરે જ્યારે વિજ્ઞાન થયું,
આપો આપે ઈશ્વર સર્વા વાસજ્ઞે;

- અવિદ્યા માયાને જ્યારે અનુભવે,
પુરો પ્રપંચિ જીવ દશા પ્રકાશજો. જીવ. ૨
- જીવપણુનો ભાવરે, ટળિ જય જીવ થકિ,
જ્યારે એતું સિધાંત શીવ શું થાયજો,
ચૈતનને રૂપેરે ચીત રૂપ સુરતા,
આલ્યો અનુભવ સેજે શિવ ઓળખાયજો. જીવ. ૩
- મરમ તો ગ્રહિનેરે મૂળ સંભાળવું,
જ્ઞાતા જ્ઞેયનો થાય અનુભવ એકજો;
આત્મા સત્ય સ્વરૂપરે અદ્વૈત હોઈ રહ્યું,
ત્રિપુ હિર હિત અસીપદ ટેકજો. જીવ. ૪
- અંતરમાં નીરંતર એક અધ્યાસ છે,
તેને જાણો જીવન મુક્ત વિદેહજો;
દાસ નયુરામ કહેરે, નીજ રૂપ ન્યાણીયું,
પરા પારચના પદને પામ્યો તેહજો. જીવ. ૫

પદ ૬ કું.

- સમજીને ચાલેરે માહામુખ પામીયે,
ચેતિને સાધન સાધો ચતુરમુજજીજો;
સદગુરુ શબ્દેરે સત્ય સંભાળવું,
શુધ વીચાર તે સદપદ વસ્તુ સાનજો. સમ. ૧
- વસ્તુને વિચારે વિવેક વાધે ધણો,
શુધ ચિતે કાંઈ ચૈતન ધન ઓળખાયજો;
વાંછનાને કારણુરે મટે વિજ્ઞાનથિ,
તારે દ્રષ્ટિ કેવલ પદમાં જાયજો. સમ. ૨
- લિંગ લીન થાતાંરે વાંસે દેહ રહ્યો,
નિર્મળ રૂપે વ્યાપે નહીં વિકારજો;
જેમ ગિરિવર જીપરે મેઘ વરશિ વળ્યો,
જીભેરા વિન્યા કાંઈ નીર ન વહે નીરધારજો. સમ. ૩

(૧૧૬)

જીવ એન ટળીરે શિવ એન ઉપજે,
તારે દૈવ ચરિત્ર આવે હાથજે;
ગળ્યુ ને લવણુરે લવણુ સાગર બળ્યું,
નીચે નામછે રૂપ ટળે સાક્ષાતજે. સમ. ૪
વેદને વેદાંતે એહી વાત વરણવી,
અનુભવેથી ઓળખ્યું નીજ આપજે;
દાસ નથુરામ કહેરે નીજરૂપ ન્યાળતાં,
સેજે ટળશે સંકટ સર્વ સંતાપજે; સમ. ૫

પદ ૭ મું.

સત્ય પદ વસ્તુ જાણેરે સ્વય ચિદરૂપ છે,
ભાવે કરિને કાંઈ બજે નિરંજન નામજે;
આશાને ત્રશ્નારે અળગી રહે સદા,
ધીરપણેથી ઓળખીયું નીજ ધામજે. સત્ય. ૧
બુધિને વિકાસે બાવન બોલે બહુ,
બ્રહ્મવેતા તે જાણે ત્રેપનમું તાનજે;
નિજ સ્વસ્વરૂપની સુરતા નીપની,
પરા પાસ્ય પદ પ્રગટીઉં નીર્વાણજે. સત્ય. ૨
ચંદ્ર નહી સૂરજરે દિવસ રેણુ નહી,
શબ્દની સાન તે પોએ નહિ ત્યાં ઠૂઠજે;
તુર્યાદિ ચારેરે વાર જઈ નવ્ય પડી,
સાધન સર્વે તેથી દરસે હેઠજે. સત્ય. ૩
વાસ નહી નહી વનરે ધરણી કે વા નહી,
નહિ ત્યાં કાંઈ પવન પાણિ પ્રકાશજે;
નથુ નિચે કહેરે અગમ અપાર છે,
સત્ય વદે જે સતીઆ વસે જઈ વાસજે;
સત્ય પદ વસ્તુ જાણેરે સ્વય ચિદ રૂપ છે. સત્ય. ૪

કોહો.

સંબેસા જે સાંભજે, ભાવેથી નિષ્કામં;

નથુ નિરગુણુ ભાવથિ, પામે અક્ષય ધામ. ૧
 હરિગુરુ સંતના ચરણુમાં, વસો નિરંતર વાસ;
 સંશય સર્વે દુર પળે, ભાસે બ્રહ્મપ્રકાસ. ૨

भिद्यन्तेरुदयग्रन्थि छिद्यन्तेसर्वसंशयाः ॥
क्षियन्तेचास्यकर्माणि द्रष्टेआत्मानिइश्वरे ॥१॥
ॐ नमः ।

અહ્લ વિચારી જાઓ જીજ્ઞાસે, વાકી ગત હે ન્યારિરે; ટેક.
 સદગુર શબ્દ ચાહ કરલીને, અનુભવ રસ અધિકારીરે;
 માહા વાયકસેં અતિ વિવેકિ, આતમરામ વિહારીરે. અ० ૧
 સમેહ લોહ કંચન મણી જાકે, રણુ સર્પ ન ત્યાંધરે;
 મિસરિ લીંબકિ બિન નહીં અમના, મન હરિ લીન મીઠાધરે અ० ૨
 પ્રાત ભયો તખહેં અન્નવારા, રહે નહીં રેન અંધારિરે;
 શ્રદ્ધાનંદ મમ્મ ભયો ભિંતર, નભવત લેત નીહારિરે. અ० ૩
 અણુલિંગિ સો ભયો જીગ્મગર, ચડ ગઈ અહ્લ ખુમારીરે;
 દાસ નથુ કહે નર નીવાણી, નહીં પુરશ નહીં નારીરે ૪

અવસરે તારો પલ્લ પલ્લ જાવે, સુતાં તુને નિંદ ક્યું આવે;
તેરે શીર કાલ હે વેરિ, ભજન બિનું કોન જતી તેરી. ઐરાગ.
નવલ રંગિ દિસું નૌતમ નારી, પેરિ મેં પંચરંગી તન સાડી;
આભુષણ શૌભિત અંગ ધારિ, અગાનેણિ ચંદ્રવદન પ્યારી. ટેક
હુંઠત ફરે કુંજ કુંજ વનમાં, પ્રહેવાંતિ હું વ્યાકુળ રહું મનમાં;
દશે દિશે દરદ બરિ દોરિ, તપિત તન જેવી ફાગુન હોરિ. નવ૦ ૧
સેજેરે મુને સદગુરૂ મળીઆ, ખતાવ્યો સ્વામિ સંશે સર્વે હજિયા;
આનંદ ઓઘ અતી વાધ્યો અંગે, રંગે રમુ ચીદધનની સંજે. ન૦૨
લિંન તો મારી થઇ લિંગ આશા, કૈવલ માંહિ કિધા નીજ વાસા;
ચડી બ્રહ્મ પુમારી નહી ખામી, સહજ બાવે પ્રેમ સુખ પામી. ન૦૩

(૧૧૮)

મુંગો સ્વપ્ન સુખને તો લહે, મિસરિ સ્વાદ બાળક કેમ કહે;
અવાચ્ય એવો અનુભવ કૈયે, સમજી નથુરામ કે મુન્ય રૈયે. ૦ ૪

૫૬ ૨ જી.

ધાટોધાટય ધુમિ વણિ સજનિ, તાણા વાંણય અંધારી રજનિ;
નિરમજાં માહા વાયક ન્યાણિ, પરવટ મેંતો પ્રેમ પંથ વાણિ. ટેક.
અઢળક સદગુરૂ ઢળિયા, સેજે મારા સંશય દુર પળીયા;
અનુભવે આંજી આંખડલિ, જણુવિ નિજ રૂપ જાતડલિ. ધા. ૧
સપિરે માંડે આપોપું પરકાશું, બ્રહ્માનંદ અમીત સુખ ભાસ્યું;
અનંત નામિ એકસ્વામિ ધામિ, ખાંસભરિ ખેલિ ન રહિ ખામિ. ધા. ૨
સમાણી હુંતો સ્વામિના રૂપ માંહિ, જળની લેરિ ભિન નહી ત્યાંહી;
સરિતા જળ સાગરમાં ભળિયું, નામનેટા રૂપ સરવ ટળિયું. ધા. ૩
અવાચક એહિ ૫૬ એવું, વાણી વડે નથી કહ્યા જેવું;
નથુરામ નિજનંદ લેવો, અદ્વૈત પ્રભુ આપો આપ એવો. ધા. ૪

૫૬ ૧.

વિધાતા ધન્ય તું તારિ રચના કહી,

નવ્ય જય બલાજી તારિ રચના; એરાગ.

પ્યાલો વાલો પ્રેમનો,

ભાવ ધરિ ભરિ પિતા ભાંગિ પ્યાસ. ટેક.

માહા રસ મિઠો દિહિલ ભર દિઠો,

ધન્ય સદગુરૂ સત્ય નિવાસ; પ્યાલો. ૧

બ્રહ્મ માંહિ બળીઓ સંશય તે ટળિયો,

મળ્યો મુને વિજ્ઞાન ગ્રામમાં વાસ; પ્યાલો. ૨

નયણેધિ નિરખું પ્રેમેથી હું પરખું,

ઊજવળ અનુભવ રૂપ આભાસ; પ્યાલો. ૩

અનુભવ એવો લક્ષે કરિ લેવો,

નીજનંદ આનંદ નીલ ઉલાસ; પ્યાલો. ૪

ચિદધન સેવા આત્મ લાભ લેવા,

ઊલટ ગઈ વિધિ નિષેધનિ આશ; પ્યાલો. ૫

(૧૧૯)

નિરગુણ દાવે નથુરામ ગાવે,
ઊત્તમ અનુભવ જ્ઞાન અભ્યાસ; પ્ય:લો. ૬

કુંડળીઓ.

જલ ખુંદ ખુંદ દેહ જાણીયે, કુટિ કુટ કમો જાય;
પરમારથ પરમાણીએ, હેદે લમ લગાય;
હેદે લમ લગાય, ચિત જીત કર સત સંગા;
કિન કહિ નહિ કોય, ભયંકર કાળ ભુજગા;
વદે વિપ્ર નથુરામ, વિગત પલ શીર નહી મીલે;
જલ ખુંદ ખુંદ દેહ જાણીયે, કુટિ કુટ કમો જાય. ૧

શ્લોક.

સ્નાતંતેનસમસ્તતીર્થસલીલેદત્રાપિસર્વાવનિય જ્ઞા
નાંચકૃતંસહસ્રમાલિલાદેવાશ્ચ સપૂજિતાઃ ॥ સંસારાચ્ચ
સમુદૃતાઃ સ્વાપિતરઃ ત્રૈલોક્યપૂજિતોપ્યસૌ યસ્સબ્રહ્મ
વિચારણેક્ષણમાપિસ્થૈર્યમનઃ પ્રાપ્નુયાત્ ॥૧॥

દાહો.

જપ કોડીકી ચાહ બધ, તપ કોડીકા હોય;
જપ કોડીકી ચાહ તજ, તપ કોડી ધ્વજ હોય. ૧

સાખી.

અપના હોજે જન, સંત સંગે સંભારજે;
સિધિ જાણી સાન, નથુ નીર્ગુણ નામની. ૧

રાગ સંધેસાનો.

સમજીને સંશયરે સમજો ટાળીયે,
જેયિ નિપતે નિરમજો નિવેદજો. ટેક.
સંત પુરૂષ સદશાસ્ત્રની શિક્ષા સત્ય સદા,
શુન્ય તરક સંશયનો કરવો છેદજો. સમ. ૧
વેદોપ નીશદને શાસ્ત્ર પૂરાણમાં,

(૧૨૦)

એક નીશાન એ અખંડાનંદને ગાયજો;
 બહુ ફળ્યો ટુદ્યો ફળ પત્રે પ્રાઢતા,
 જોવો વીચારી તાણ્યો વેલો થડ જમજો. સમ. ૨
 સમજણને અનુસારે સર્વે સાર ગ્રહે,
 તરકર સમજો તીતીર બોલે સખ ચોરજો;
 સાધુએ જાણી ઓંસોરે વેદાંતિ કહે બ્રહ્મ વદે,
 વૈશ્રવે જાણી વાણી રાધા નંદકીસોરજો. સમ. ૩
 વાણી એક તે વીવીધ પ્રકારે વીલસી રહી,
 પાત્ર પ્રમાણે વીશમ થઈ વરતાયજો;
 સર્પ મુખે ચીપ માંને ક્ષેત્રને ક્ષારમાં,
 એક જળદ જળ જીવવો ગુણ જાણાયજો. સમ. ૪
 એક પ્રભુને અનેક રૂપે સૌ વરણવે,
 સગુણ નીર્ગુણ ગણીયે તેવા ગણાયજો;
 મતાંમતી તે આત્રણ મોહું મનુશને,
 દાસ નથુ કહે સાધનથી સુખ થાયજો. સમ. ૫

આરતી.

આરતિ કીજો નરસિંહ કુંવરકી, હરિહરિ વેદ વીમળ જશગાવે
 મેરે પ્રભુજીકી આરતી કીજો નરસિંહ કુંવરકી એરાગ.
 આરતિ કિજો પરમ્બ્રહ્મ પૂરષકિ, હરિહરિ.
 પ્રેમ આનંદ મન પાવે, મેરે પ્રભુજીકિ, આરતિ કીજો, ટેક.
 પેલિ આરતિ કૈવલ પદ કાવે, ગુરુગમ ગાન સુગમ સુખ પાવે, આ. ૧
 દુસરી આરતી અદ્વૈત કહાવે, વિગાના નંદ રઘુ વેદ ગાવે. આ. ૨
 તીસરી આરતી અખંડ અનુભાવે, સોહં બલુ બ્રહ્મ અજુરવેદ ગાવે. આ.
 ચોથી આરતિ શુન્યશીખર કહાવે, સચ્ચિદાનંદ સામવેદ ગાવે. આ.
 પાંચમી આરતી પંડે સો બ્રહ્માંડે, અથાહ અગ્રાહ અધરવેદ ગાવે. આ.
 અંતર ભૂત આનંદ ધન કાવે, નીર્ગુણ રૂપ નથુરામ ગાવે. આ.

भाग २ बीजो.

॥ अथश्री कृष्णाष्टक ॥

वंदेमंगलं मंगलायमेकं ॥ वंदे ब्रजमंडन सत्य
स्वरूपम् ॥ वंदेविमलं स्नेह हासावलोकम् ॥ वंदेचिं
त्यरूपं श्रिकृष्णव्रजेशम् ॥१॥ वंदेयमुनामनु गौधेनचा
रिम् ॥ नमोलीलसैव गिरिवरधारिम् ॥ नमोकोटि
कंदर्प लावण्यधामम् ॥ नमोचिंत्यरूपं श्रिकृष्णव्रजेशम्
॥२॥ कृतंवेणुनादं ललीतं रसालम् ॥ गोपिजनतापं
विजज्ञेऽतिज्वालम् ॥ ज्ञाय्यान्यभावंनितातत्स्वरूपम्
॥ वंदेचिंत्यरूपं ॥३॥ यदुकुले जेनकृतं गोपभद्रम् ॥
व्रजंप्रेममङ्गरुदं ब्रह्मनीतम् ॥ नमोनंतशक्तिं सदातंसु
रेशम् ॥ वंदेचिंत्यं ॥४॥ नमो दुःस्वभंजन दिनदया
लम् ॥ नमोसुखंघंश्रिनंदगोपालम् ॥ नमोसात्वता
नामनेप्सितरूपम् ॥ वंदेचिंत्यं ॥ ५ ॥ नमोव्रजसुंदर
त्रिकमनीयम् ॥ नमोगोपीनाथं राधारमनीयम् ॥ सदा
द्वैतधामं प्रकृतेःपरस्तेम् ॥ वंदेचिंत्यं ॥६॥ नमोभक्त
पालं यशोमति बालम् ॥ नमोकंसकालं भूपालं नमा
मि ॥ नमोकामधाम मूनमोऽपेतकामम् ॥ वंदेचिंत्यं
॥ ७ ॥ कलौकोटिकल्मष कर्मनिधानैर्निर्गतानंद गु

(૧૨૨)

નામતામંદભાગ્યાઃ ॥ તેષામૌષધં તાવકંપાદપોતમ્ ॥
વંદેચિંસ ॥૮॥ પઠંસષ્ટકં ચૈદંયેસુભક્ત્યા ॥ અક્ષરં
પ્રાપ્સ્યતે કૃશ્નલોકં વિરપ્રભા ॥ કૃતન્નથુનામ્ના કૃશ્ને
કાંતણસા ॥ વંદેચિંસ૦ ॥૯॥

॥ ઇતિ શ્રીમન્નથુરામ વિરચિતં કૃશ્નાઽષ્ટકં સંપૂર્ણ ॥

॥ શ્રિકૃશ્નાર્પણમસ્તુ ॥

રાગ ખંભાતિ.

જનકે કયોરે, રાગ જનકે કયો રૂપી પ્રત્યે રાગ જનકે કયો; એરાગ.

પદ ૧.

ગણનાપતિદેવા, ગણનાપતિ, ગરિય નવાજ દેવા ગણનાપતિ; ટેક.
સલિત્ર કે સુત અરિ, પતિ જોહિ કાવે;
વાકે સુતાસુતાતમે છોજી મહામતિ, ગરિય નવાજ દેવા ગણનાપતિ. ૧
વારી અરિ અરિ વાકે વિભુષણ ધારિ,
જનક કહે શુધી યુધિના પતિ, ગરીય નવાજ દેવા. ૨
મન કમ વચને હું સેવા તોરિ સાધુ,
અગર કપુરથી જિતારું આરતિ; ગરિય નવાજ દેવા. ૩
શરણ વત્સળ તમે છો સદા સ્વામી,
વિપ્ર નથુરામ કરે વિનતિ; ગરિય નવાજ દેવા. ૪

પદ ૨ જી.

ધરાયે કયો આઘ ધરાયે કયો, ધાતાપરત્યે આઈ ધરાયે કયો. ટેક.
ધેનુરૂપ ધર્મુ એનું દિન મુખ દિસે, નેનુ માંહી નીર અતી જત વયો. ધા.
નીચા પન્યાસ અંગે પીડા અતિપ્રગટિ, અધરમ ભાર નજાય સયો. ધા.
ત્રેતાદિ જુગમાં હું હતિરે પનોતિ, સ્વાહાસ્વધા વષટ્કાર શબ્દ ગયો. ધા.
નથુરામ કહે વૃષદારણ પ્રગટ્યા, ઊંચજને નીચકેરો વનો જઈ વયો. ધા.

અહા—

પદ ૩ જી.

શ્યામ હરિ એક શ્યામ હરિ,

(૧૨૩)

ચરણુ વત્સળ એક શ્યામ હરિ. ટેક.
 અનાયાનો નાથ એતો દિનકરો અંધ,
 નોધારાં ઓધારે એવિ અટક પડિ. ચરણુ. ૧
 અબળનો બળ વાલો એકત્રનો બેલિ,
 અધમ ઓધારે અતિ કરુણા કરિ. ચરણુ. ૨
 ગિધ વ્યાધ ગજ વાલો ગણીકાને તારી,
 વીપતિનિ વારે તર્તપલ્લ તે ધડી. ચરણુ. ૩
 દાસનથુકરો દેવ તે! દયાળુ,
 ખરદ સંભારે નવ્ય નય વિસરિ. ચરણુ. ૪

પ્રશ્ના—

પદ ૪.

શરણું ધરોરે શ્યામ શરણું ધરો.
 ચિંતા પરહરિ શ્યામ શરણું ધરો. ટેક.
 બજે તેને બજે વાલો નિમક નઈ ન્યારો,
 જોમ કાયા કરે કેલિ તેમ છાયરો. શરણું. ૧
 સનાથ થવા કાજે પરિશ્રમ પ્રિછે,
 મનુ મારકંડ મન જવર તો હરો. શરણું. ૨
 નીજજન દુખ દેખી દયા કરી દીલમાં,
 જુગ ફેરિ ત્રેતા મુખે અરીશું લડો. શરણું. ૩
 વિપ્ર નથુ કહે વિધિ વદે એમ વાણી,
 અન્યની ઓળજે કોઇ નવ્ય ઉગરો. શરણું. ૪

પ્રશ્ના—

પદ ૫ મું.

નહિ ઉગરો બિજે નહી ઉગરો,
 સમરથ શ્યામ વિન્યા નહી ઉગરો. ટેક.
 વણિક સમાન સહુ લેવે ને દેવે,
 અન્યને ઉપાસી મીઠ્યા શ્રમ કાં કરો. સમરથ. ૧
 કંઈ કાજ કષ્ટ સહિ સુરસેવા કિધિ,
 ખડ વાંડ મુચ કુંદ કાજ ન સરો. સમરથ. ૨

(૧૨૪)

તપ બળવંત આગે હુવા અનંતારે,	
વિપતિ વેળાયે વારે કોયે ન ચડો.	સમરથ. ૩
વિપ્ર નથુ કે' વિધિ વહે એમ વાણી,	
સૌથિ સમરથ હરીનો છે આશરો.	સમરથ. ૪

દેવતાઓ—

પદ ૬.

સ્તવન કરે દેવા સ્તવન કરે,	
ક્ષિરોદની તીરે દેવા સ્તવન કરે.	ટક.
દેવના દેવ પ્રભુ દિન દયાહુ,	
પતિતપાવન જગજીવન હરે.	ક્ષિરોદ. ૧
આરતના બંધુ અખિલાનંદકારી,	
ચરણે જાતાં કોટી કાજ સરે.	ક્ષિરોદ. ૨
આશા કરિ આવ્યા અમે અંતરજ્ઞમિ,	
દરશન આપો તો પ્રભુ દ્વિગન હરે.	ક્ષિરોદ. ૩
દાસતો નથુના પ્રભુ દેવ મોરારિ,	
ત્રાહિ ત્રાહિ કહિ સહુ વાણી આચરે.	ક્ષિરોદ. ૪

પદ ૭ મું.

રમાના પતિરે પ્રભુ લક્ષ્મિના પતિ,	
દરશન દયે પ્રભુ રમાના પતિ.	ટક.
ખેચરિ સયે પણ પક્ષ તમારિ,	
તમ વિન્યા દુખ કીયાંયે કેવાનું નથિ.	દરશન. ૧
અગમ અગાધને અનંત જોહિ કાવે,	
પાર ન પામે વદતાં તે ભારતિ.	દરશન. ૨
પૂરાણ પુરૂષોત્તમ નામ તમારે,	
અધિક ન ચાક્ષે એથિ અમારી ગતિ.	દરશન. ૩
દાસતો નથુના પ્રભુ દેવ દયાળુ,	
હર જોડિ વારે વારે કરું વિનતિ.	દરશન. ૪

(૧૨૫)

શિવ—

પદ ૮ મું.

શિવજી કહેરે સદા શિવજી કહે,
સુરેંદ્રાદિ પ્રત્યે સદા શિવજી કહે. ટેક.
જેને વંશલોક સર્વે સરાચર કહે,
અલક્ષનો લક્ષ એનો કોય ના લહે. સુરેંદ્રા. ૧
નસિપ્રેત પ્રશ એમ વંશ સઉ વરતે,
દિષ્ટ કૃત નામે બહુ બળિતો લહે, સુરેંદ્રા. ૨
જેને ભયે સૂર તપે વારિદ તો વરશે,
અગ્નિ જવળ ન કરે વાત તો વહે. સુરેંદ્રા. ૩
દાસતો નથુનો નાથ સર્વેથિ મોટા,
માનને તજે તેનિ સંગ તે રહે. સુરેંદ્રા. ૪

શિવ—

પદ ૯ મું.

દુરતો નથીરે પ્રભુ દુરતો નથી,
દિનપણે રહે પ્રભુ દુરતો નથી. ટેક.
ત્રિભોવન નાથ પ્રભુ માન તજે મળશે,
અજીતનિ જીત્ય નવ્ય થાય જોરથિ. દિન. ૧
જપ તપ જોગ કરી ધ્યાન તો લગાવે,
પરપીડા જાણ્યા વિન્યા મરવું મથિ. દિન. ૨
ઈશણા તજીને અનુભવને જો ઇછે,
નિમક નહીં ન્યારો પ્યારો રિજો રિત્યથિ. દિન. ૩
નથુરામ કહે નિલકંઠ એમ બોલે,
પુરાણી કહ્યાણી વાણી વહે મુખથી. દિન. ૪

શિવ—

પદ ૧૦ મું.

ધ્યાન ધરો પ્રભુ ધ્યાન ધરો,
વીપતી વેળાએ પ્રભુ ધ્યાન ધરો. ટેક.
કષ્ટને વેળાયે જોહિ અન્યને ઉપાસે,
અલપમતિ એતો ખાંડે કોદરો. વિપતિ. ૧

(૧૨૬)

મન કલપિત કાંઈ કામ્ય નહિ આવે,
 અગજળ માંહિ બુદિ શિદને મરો. વિપતિ. ૨
 નાથજી વિનાનું કોણ સંકટ નિવારે,
 અન્યથા એકરે બિજે નહિ ઉગરો. વિપતિ. ૩
 દાસ તો નથુના પ્રભુ દેવ દયાળુ,
 મારે પતિયારો પ્રભુ છેજી તાયરો. વિપતિ. ૪

પદ ૧૧ મું.

શાંતિ ચિત વિના સુખ આશા કરે,
 આશ તો કરે સુખ આશ તો કરે. શાંતિ ચિત. ટેક.
 જપ તપ જોગ કેરું જતન જણાવે,
 દામીનિ જ્યું મન સુખ મુન્ય તો ધરે. શાંત. ૧
 જતિ કેરો વેશ ધરે ધારણા ન દિસે,
 દિપ શિખા મન હઠે જોગ આદરે. શાંત. ૨
 બાના કેરે બ્રહ્મ તજી બળ કરિ બોલે,
 પતાકાનું પુછ મન ધ્યાન તો ધરે. શાંત. ૩
 વિપ્ર નથુ કેહે કોઈ વિરલા વિવેકિ,
 ઈશણા તજીને સ્યામ શરણું ધરે. શાંત. ૪

પદ ૧૨ મું.

કાંએ ન સરે કામ કાંએ ન સરે,
 કલપના કરે કાંય કાજ ન સરે. ટેક.
 સુખ કાજે દુખ સહે ભુલા તો ભમેછે,
 રેંટ માળ પઠે મન ફેરા બહુ ફરે. કલપના. ૧
 કરમ આધીન સહુ ચરાચર કહે,
 સુખ દુખ જન્મ મૃત્યુ સંમિત ફો. કલપના. ૨
 અમિત ઈશણા કેરું ધ્યાન ધરેછે,
 સુખ કલપે ને દુખ આવીને અડે. કલપના. ૩
 નથુરામ કહે ભજો નટવર નાગર,

(૧૨૭)

કશ્ચ વિના કષ્ટ કોઈ નહિ હરે.

કલપના. ૪

અહ્યા—

૫૬ ૧૩ મું.

વાસ કરો વ્રજ વાસ કરો, વિરંચિ કહે વ્રજ વાસ કરો. ટેક.

સમાધિમાં આવી મુને સ્યામે સમજાવ્યો,

શિવ મુરાદિક સરવે સંચરો.

વિરંચિ. ૧

ગોપ ગોપિ વ્રક્ષવેલિ સુરભિ સ્વરૂપે,

વિલંબ ન કિન્ને નાના દેહ ધરો.

વિરંચિ. ૨

શ્રી બળ વીર મન મોહન માધુ,

અલબ્ય લાભ લેવા પ્રેમે પરવરો.

વિરંચિ. ૩

વિપ્ર નથુ કહે વ્રજ વૈકુંઠ વસિયું,

કશ્ચ જીવન પ્રાણ કાળ કરો.

વિરંચિ. ૪

ગરબી ૧ લી.

દેવિ દરશન દેખે દાડી દાડી, જગત જોગમાયારે. એ રાગ.

માહા મંગળ ગોકુળ માંયરે, આનંદ રંગ એલિરે.

જમજીવન અવતર્યા જ્યાંયરે, આનંદ રંગ એલિરે. ૧

ધરયો જન્મ મથુરાં મોજારરે.

આનંદ.

રખવાલા નીંદ્રાલુ તેવારે.

આનંદ. ૨

તુટિં બેડીયુને છુટા કયાટરે.

આનંદ.

વસુદેવ વળ્યા વ્રજ વાટરે.

આનંદ. ૩

ભાદુ માસનિ રેણુ અધારિ.

આનંદ.

કરમાંહિ તે કુંજ વીહારી.

આનંદ. ૪

ધિમો ગળેં વસેં મેઘરાયરે.

આનંદ.

શેષે કિધિ કૃષ્ણની છાયરે.

આનંદ. ૫

શ્રી જમુનાનાં બરપુર નીરરે.

આનંદ.

ચરણવંદિતે નીર થયાં થીરરે.

આનંદ. ૬

છપ્પી નીરખે ને હરખે અપારરે.

આનંદ.

આવ્યા નંદ તણે દરખારરે.

આનંદ. ૭

(૧૨૮)

સોંપી જશોમતી સેજે ગોપાળરે.	આનંદ.
કન્યા લઇને વળ્યા તતકાળરે.	આનંદ. ૮
વસુદેવ આવ્યા નીજ દ્વારરે.	આનંદ.
થયું કંસને જાણુ તે વારરે.	આનંદ. ૯
મામા મને મારે શું થાયરે.	આનંદ.
તારો વેરી તે ગોકુળ માંયરે.	આનંદ. ૧૦
દાસ નથુનો દેવ દયાળરે.	આનંદ.
દુષ્પ ગંજન શ્રી ગોપાળરે.	આનંદ. ૧૧

ગરબી ૨ જી.

ધન્ય ધન્ય શ્રી કૃષ્ણ ગોપાળરે,	આનંદ રંગ રેલ્યોરે;
મનમોહન દિનદયાળરે,	આનંદ રંગ રેલ્યોરે. ૧
જગત કારણે ધરયો અવતારરે,	આનંદ.
તીથિ અષ્ટમિ ને બુધવારરે.	આનંદ. ૨
રેહિણિને શ્રાવણની રેણુરે.	આનંદ.
પ્રગટયા તે જગત સુખ દેણુરે.	આનંદ. ૩
ધન્ય નંદ તણો દરબારરે.	આનંદ.
વરતાણો તે જોજોકારરે.	આનંદ. ૪
વાગે આનંદ ત્યાં વધાયરે.	આનંદ.
મળિ માનુનિ મંગળ ગાયરે.	આનંદ. ૫
મળી ગ્વાલનીયું નંદ દ્વારરે.	આનંદ.
કરે કૌતુક પ્રેમ અપારરે.	આનંદ. ૬
દેખિ કૃષ્ણચંદ્રનું મુખરે,	આનંદ.
અંગોઅંગ અંતરમાં સુખરે.	આનંદ. ૭
દધિ દુધ ઉડે નહી પારરે,	આનંદ.
રમે અંગમાં ઉમંગ અપારરે.	આનંદ. ૮
અમરોને તે આનંદ ઓધરે,	આનંદ.
મન આશીશ થઇછે અમોધરે.	આનંદ. ૯

(૧૨૬)

ત્રણે લોકમાં જોજોકારે,	આનંદ.
એની ધુન્ય લાગી એકતારે.	આનંદ. ૧૦
વેદ અભેદ વઢેછે જોહરે,	આનંદ.
જુલે પારણે તે વ્રજમાં તેહરે.	આનંદ. ૧૧
ભલી છત્રી દીસે ધનશ્યામરે,	આનંદ
બલહારી તે દાસ નથુરામરે.	આનંદ. ૧૨

ગરબી ૩ છ.

મંગળ રૂપ રાજે માહારાજરે, મંગળ વ્રજમાંહીરે.	
કિધો મંગળ સરવે સાજરે, મંગળ વ્રજ માંહીરે. ૧	
મંગળ પારણે જુલે લાલરે,	મંગળ.
નેણાં મંગળ થયાં તે ન્યાલરે.	મંગળ. ૨
મંગળ વરતે તે નંદને દારરે,	મંગળ.
મંગળ ગાન કરે નર નાચરે.	મંગળ. ૩
મંગળ અશન વશન તે ઠોરરે,	મંગળ.
મંગળ મોરલી બોલે ધનધોરરે.	મંગળ. ૪
મંગળ કૃષ્ણનાં કીરતન થાયરે,	મંગળ.
હરિજન મંગળ ગુણુ ગાયરે.	મંગળ. ૫
વેદ વઢે તે મંગળ ધુનરે,	મંગળ.
મુની મંગળ ધ્યાને મુન્યરે.	મંગળ. ૬
જશ મંગળ વઢે નેના શેષરે,	મંગળ.
ગુણુ મંગળ લખે તે ગણેશરે.	મંગળ. ૭
શારદા તે મંગળરૂપ સાધેરે,	મંગળ.
એહિ મંગળ નારદ આરાધે.	મંગળ. ૮
સનકાદિક મંગળ જાણે,	મંગળ.
વ્રજનારી મંગળરસ માણે.	મંગળ. ૯
વ્રજ મંગળ એવો અપારરે,	મંગળ.
દાસ નથુ તે જાય બલહારરે.	મંગળ. ૧૦

(૧૩૦)

ગરબી ૪ થી.

ખાળકશ્ન છપ્પી મન મોડરે, જાગે બલહારીરે;	
કશ્ન નીરખ્યાનો મનમાં કોડરે.	જાગે. ૧
ધનશ્યામ છપ્પીસો સેણરે.	જાગે.
મુખે બોલે મધુરાં વેણરે.	જાગે. ૨
મજ વલભ નટવર વેશરે.	જાગે.
કાળુ દીસે ખેતલીયા કેશરે.	જાગે. ૩
મોરમુગટ મનોહર રાજે હું.	જાગે.
મકરાકત કુંડળ બિરાજે. હું	જાગે. ૪
પેચી પીળાં પીતાંબર પ્યારાંરે.	જાગે.
નેણાં કમળ રશાળાં ન્યારાંરે.	જાગે. ૫
શ્યામ સુંદર ચિંતડાનો ચોરરે.	જાગે.
મીઠિ મોરલી વાગે ધનધોરરે.	જાગે. ૬
લટકાજો છોગાજો લાલરે.	જાગે.
આજ નીરખીને થઇ છઉ ન્યાલરે.	જાગે. ૭
દાડી દરશન દેજો દયાળરે.	જાગે.
નિજ જન તણા પ્રતીપાળરે.	જાગે. ૮
તમ સંગે રમવું શ્યામરે.	જાગે.
મારે નથી બીજાનું કામરે.	જાગે. ૯
હેતે નથુ કહે જોડી હાથરે. ●	જાગે.
શ્યામ સુંદર કરજો સનાથરે.	જાગે. ૧૦

પદ ૧.

હરખે ભજીલે હરીને, એસિ પલ નાવે ફરીરે. એરાગ.
 નીરખવા નંદલાલ, નીશદીન તલખત નેનાં. ટેક.
 ચણો સળ સખિયાં, દેખો ભરી અખિયાં;
 જીવન સફળ ફરી લેનાં, નીશદીન તલખત નેનાં. ૧
 દયા જાને દીનકિ, અમી મીટ ઇનકી;

દિલકી કનૈયાકું કેનાં, નિશદીન તલખત નેનાં. ૨
 સખિ કાજ સારો, બંકા નેનું વારો;
 ખારો બખવે વન વેનાં, નીશદીન તલખત નેનાં. ૩
 નાથને જઘ નમીયે, ગોવીંદ મન્ય ગમીએ;
 રમીયે શરદ રંગ રેનાં, નીશદીન તલખત નેનાં. ૪
 દાસ નથુ નીરખે, હમડે અતી હરખે;
 અહોનીશ દરશન દેનાં, નીશદીન તલખત નેનાં. ૫

જીલણીયું. પદ ૧.

અંજનિનો જાયો હતુમાન, સમરં બજરંગિ. એ રાગ.
 બાજે નંદતણે દરબાર, નોખત નવરંગી.
 તેન્ન પુન્ય તણો નહી પાર. નોખત નવરંગી.
 ધન્ય ધન્ય જસોદા નંદ, નોખત નવરંગી.
 પ્રગટીઆ તે પૂરણા નંદ. નોખત નવરંગી. ટેક
 શ્રાવણમાસ સોદામણો, આઠમને બુધવાર;
 મધ્ય નીશાએ રોહિણિ, વ્રજચંદ ઉદે તે વાર. નોખત. ૧
 વેગે આવી વધામણી, સુણીને નંદરાય;
 સુખડાની તે શિ કહું, આનંદ ઉર ન સમાય. નોખત. ૨
 હુંદબી દેવનાં ગરગડે, વરસે કુલ અપાર;
 શિવ બ્રહ્માદિ ઓચરે, જોજો શ્રી કુંજવીહાર. નોખત. ૩
 બિડ થઈ નંદ આંગણે, જ્વાલની મંગળ ગાય;
 નિરખી નટવર નાથને, નેણાં ત્રપત નવ્ય થાય. નોખત. ૪
 કુંકમ કેશરનાં છાંટણાં, ઉડે અખીલ ગુલાલ;
 બોલે મીઠા બોલડા, જોજો કનૈયાલાલ. નોખત. ૫
 ઉડે હરદી દુધ દધ, નાચે ગોપિ ગોવાળ;
 ખીચ મચ્યો નંદ આંગણે, રંગ તે જામ્યો રસાળ. નોખત. ૬
 ગોકુળમાં રંગ રેલીયો, ગણુતાં કેમ ગણાય;
 પ્રેમ જ્વાલનીયું પી ગઈયું, રસા તે કે લલચાય. નોખત. ૭

સુખડાં સર્વે પરહયાં, વાલા સુંદર સ્યામ;
લીલા રસ ગાઢ રીજવે, બલહારિ તે દાસ નથુરામ. નોખત. ૮
ગાય શીખે ને સાંભળે, તેનો વૈકુંઠ વાસ;
માંડવીગાંમ વાસો વસે, નથુરામ હરિનો દાસ. નોખત. ૯

નંદજસોદાથી પ્રગટ્યા તે દેવીનાં અનેક નામ

ને રૂપ છે તેની કીરતીનું જીલણીયું.

રાગ ઉપર પ્રમાણે.

માજી વસ્યાં સુવાળને એક, બહુચર બરદાળી;
માજી રોજ ઉગમણે ગોખ, બહુચર બરદાળી. ટેક.
આદિતે મા અંબિકા, તેજ તણો અંબાર;
આદિ અનાદિ એકછો, માનો મહિમા અગમ અપાર. બહુ ૧
સોમે સમરતાં માતને, થાશે લીલા લેહેર,
ભવની ભટકણુ ભાંગશે, માજી આણે તે મનમાં મેહેર. બહુ ૨
માનસરોવર જીલતાં, આનંદ મંગળ થાય;
સુખડાં આપે શારદા, પંડનાં પ્રાશ્રિત જાય. બહુ ૩
પ્રુધે બંધન કાપશે, જન્મ મરણનાં જેહ;
ભાવે ભજશે માતને, ધન્ય તે ધરીઓ દેહ. બહુ ૪
ગુરૂગમ જ્ઞાને ગોતીયે, આઘ અંબીકા એક;
ભગત તણા હીત કારણે, માનાં નામને રૂપ અનેક. બહુ ૫
બ્રહ્મ ભલુ રૂપ શોભતું, શોજે સજ્યા શણગાર;
સુંદર છબી તે શું કહું, ચડયાં કુકડે લુગ્ગ શુભ ચાર. બહુ ૬
શનીયે શંખલપુરમાં, શોભીતું શુભ ધામ;
મન ક્રમ વચને કરી, નીલ ચરણે નમે નથુરામ. બહુ ૭
સવંત ઓગણીસેં ચાળીશના, ઉત્તમ આસોમાસ;
નોમે નથુરામ બોલીયા, જેનો માંડવી ગામ નીવાસ. બહુ ૮

૫૬ ૧.

મુને મારે કાંકરિ કાન, પાણીડાં મેં કેમ કરી જાણે એરાગ.

રાધા ચંપક વરણી નાર, નાહોલીઓ નટવર છે. ટેક.
 રાધાને સાડી રંગ કસુંબલ, પિતાંબર વ્રજ રાજ; નાહો ૧
 રાધેને કાને જાલ જાણુકે, કુંડલ મકરાકાર; નાહોલીઓ ૨
 રાતા દંત અધુરપર ઓપે, મોરલીધર માહારાજ; નાહો ૩
 નવશર હાર ગુલાબી લળકે, કૈાસ્તુભ મુગ્તા માળ; નાહો ૪
 જાંઝર જમકે અણુવટ વીછીઆ, કમનીય પદ કહલાર; નાહો ૫
 દાસ નથુ કહે રહો અવીચળ જોડી, નીજ જન નીરખણુ હાર ૬

પદ ૧.

અલખેલી અંબા માત જોવાને જઈએ. એરાગ.
 રંગબિનો રાજકુમાર, જોવાને જઈએ,
 જોવાને જઈએ સખી સુખીઆં થઈએ, વ્રજ વ્રંદાવન રહીએરે,
 આપ આપડા મનની વાતુ, જઈને જીવનને કહીયેરે. જોવાને ૧
 મોરમુગટને પિળાં અંબરેરે, કુંડળ જળકે જ્યોતિરે;
 કૈાસ્તુભ મણીગળે હાર ગુલાબી, માંહી દીસે મનોહર મોતિરે. જો ૨
 છેલ્લ છળીલો વીઠલ વરેરે, મોરલી વગાડે ઘેરિરે;
 દાણી થઈને વાલો દાણુજ માગે, નાથ મનોહર લેરિરે. જો ૩
 મોહનજી તમે મેર કરોનેરે, માંચું વ્રજમાં વાસરે;
 દાસ નથુ કહે ધન્ય નટવર નાગર, પુરોને મનની આશરે. જો ૪

પદ ૨.

રસીઆજી નંદજીના લાલ, રમવા તેડોને.
 રમવાને તેડો લાગ્યો સનેડો, ન્યાંરૂં નવ્ય રહેવાયરે,
 લાલચ લાગી લાલશુરે, મળવા મનડું લોભાય. રમવા ૧
 ખાતાંને પીતાં હસતાંને રમતાં, જીવન જાંખના જોહરે;
 વિસાર્યા નવ વીસરેરે, જેમ બપૈયો મેહ. રમવા ૨
 આવો અમારે આંગણેરે, મલપંતા માહારાજરે;
 પલંગ દાળું પ્રેમનોરે, ચિંતડાનો સુખ સાજ. રમવા ૩
 મનના માન્યા મોહન પ્યારારે આપે અલૌકિક સુખરે,
 ગુણુવંતાને ગ્રાહી રહિરે, ટાળો દલડા ફેરાં દુખ. રમવા ૪

(૧૩૪)

વર વરી હું વિઠલ વરરે, છેલ છોગાજો કાનરે;
દાસ નથુ કહે ધન્ય નટવર નાગર, કીધી રાધે સમાન. રમવા ૦ ૫
સાખી.

આજતો અગણીત સુખ, મોહન મળતે માણીયાં;
દુર થયાં છે દુખ, નથુને નિરભય કરો. ૧

પદ ૧ રાગ માળીગાડો.

આજ સખીરે હુતો આનંદ પામી, મોહન મંદીર પધાર્યારે;
પ્રેમ ધરિ પરમાણી મારે વાલે, સરવે કારજ સરીયાંરે. આજ. ૧
જાત્રત સ્વમ મુશુભિને તુર્યા, ઉનમની લાગી તાળીરે;
તતપદ ત્વંપદ ટળ્યું મારી સજની, અસિપદ ટેકને ન્યાળીરે. આજ. ૨
સુર્ય જ્યોતિ ભાસ્તુ દૈત સ્વરૂપે, જળનેજેગે તે જણાણુંરે;
સાતા જ્ઞેયને ગમ્ય હતું તે, ગમ્ય માંહિ અજપાણુંરે. આજ. ૩
નીળરે નંદ આનંદ થયોછે, અવામ્ય જેને કહેછેરે;
નથુરામ કહે નામ રૂપ નહિ સોધ, સમજીને મુંન્ય રહેછેરે; આજ. ૪

રાગ પરજ. પદ ૧ છું.

આવો મારા આતમના ઓધારજો, જીવન જોવાને આવો. એરાગ.
નાનપણાનો મારે નેડોજો, નેણુ ફરિ લેરતો લગાડી, ટેક.
જળ જમુનાજીનાં બરવાને ગ્યાંતાં વાલા,
કાતુડે ચડાવ્યો મારો બેડોજો. નેણુ. ૧
મારે મહિ વેચવાને મથુરામાં જાવું વાલા,
કાનતો રોકેછે મારો કોડોજો. નેણુ. ૨
શરિયે જાગે સાંતો સંગત્યે આસે વાલો,
સાહિ મારા સાળુડાનો છોડોજો. નેણુ. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર વાલા,
સેજે માણે કરીને સનેડોજો. નેણુ. ૪

પદ ૨ છું.

કરમે કરીને મુને મારીજો, કાતુડે નેણુ કટારી. ટેક.

લાગિ કલ્પેન્ન મુને ભીંતર બેઠી વાલા,
ઉતરી ગઈ આરંભ પારીજો. કાનુડે. ૧
હાડને ચામ મારાં ગયાં સુકાર્ધ વાલા,
પ્રગટી છે પીડા મુને ભારીજો. કાનુડે. ૨
કહું ઘણી કોયે કેણુ ન માને વાલા,
બોલે સઉ નારી ધુતારીજો, કાનુડે. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર વાલા,
તમે જીવ્યા ને હું હારીજો. કાનુડે. ૪

૫૬ ૩ જી.

મત કરો આંખડલીના ચાળાજો, મરમાળા મરમ ધરીને. ૧૬.
લાજ ભરેલી હુંતો લાજ મર છર્જી વાલા,
નફટ કાન ગોવાળાજો. મરમાળા. ૧
અળવ્યું કરીને શિદ આંડા ફરોછો વાલા,
કામણુગારા કાન કાળાજો. મરમાળા. ૨
મનના માંન્યા માર અંગ કાં ઓડો વાલા,
તાણો માં તુટે મોહન માળાજો. મરમાળા. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર વાલા,
ચરણમાં રાખોને છોગાળાજો. મરમાળા. ૪

૫૬. ૪

નેણાને બાણુ મુને મારીજો, નમેરિનંદને લાલે; ૧૬.
વહેને વૈરાગે મુને રોમે વીધિ વાલા,
ગારડી વ્રજ ગીરધારીજો. નેણા. ૧
શરીર તણી હુંતો શુધયુધ ભુલી વાલા,
વ્યાકુળ થઈ છર્જી વીહારીજો. નેણા. ૨
ચોધારાં બાણુ મુને માર્યા શામળીઆ વાલા,
માણસમાંથી મુને ટાળિજો. નેણા. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર વાલા,
અલખેલા દ્યોને ઉગારીજો. નેણા. ૪

(૧૩૬)

પદ. ૫

છોડીદે સાળુડાનો છેડોળે,
લોભિ તુંને લાજ ન આવે. ટેક.
મેલોને મોહન તાણતાં ત્રુટે વાલા,
વિશ્વાસિ નારીને કાં વેડોળે. લોભિ. ૧
વસુ હું વસાણે તમે ગોકુળના વાસી વાલા,
મારે તમારે ક્યાંનો નેડોળે. લોભિ. ૨
વાટેને ઘાટે તમે શીદને વળુંધો વાલા,
ત્રિકમ તકે મુને તેડોળે. લોભિ. ૩
નથુરામ કહે ધન નટવર નાગર વાલા,
હરિ શું લાગ્યો મુને હેડોળે. લોભિ. ૪

રાગ મા૩. પદ ૧.

ગોધાજી અમે આવેલ આશ ભચ્યાં. એરાગ.
ડોલરિએ મારા, દિલડાનાં દરદ હચ્યાં. ટેક.
દેખિને દુલારો અમે ડગતો ન ભરીયે,
ઠિક મારાં દ્રિગન ઠચ્યાંરે. ડોલરિએ. ૧
મિષ્ટ મરમાળિ એનિ વાણિ રસાળિ, મરકલકું મન ઓડ;
નૈણેધિ ન્યાળે ને દુખડાને ટાળે, નટવર નંદકિશોરરે. ડોલરિએ. ૨
પ્રેમે પરમાણિ પ્યારે પોતાની જાણી, ભાવે ભિડિ છાતીના સાથ્ય;
હુંમેને જુંમેવાલોસ્નેહજણાવી, રંગજામ્યો ખનિ ભલીભાલરે. ડો. ૩
આનંદ દીવાળી આજ રંગે રૂપાળી, મળ્યા મુને મોહનલાલ;
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર,
નિરૂખે કરી આજ ન્યાલરે. ડોલરિએ. ૪

પદ. ૨

મોહન મા૩, માણે રસ પ્રેમ ભરયો; ટેક.
માધુરિ મુરતીને રૂપ રસાળું, નટવરવેશ ધરયોરે. મોહન. ૧
કિશોર વય મારી કેશુ કુલ્યું, ભાવની બબકેરે ખાશ;
ભોગી ભમર તે ભુદરભેટા, વળુંધિને લીયે વાલો ખાશરે. મો. ૨

(૧૩૭)

ભિમંગ ભરીને આલીંગન લીધું, અંગે આનંદ નવ્ય માય;
લાલ અધર રસ લળીલળી લીધો, તેમતેમ તન ટાહું થાયરે. મોં ૩
મનના મનોરથ પુર્યા મારે વાલો, બણી રૂડી રંગડાની રૈલ્ય;
નથુરામ કહે નવ્ય રહી કાંઈ ખામી, માવા હવે બથમાંથી મેલ્યરે. મોં ૪

૫૬. જલણીયું.

રંગે રમેરે રંગે રમે, આજ નવહુર્ગા રંગે રમે. એરાગ.
વાલો લાગેરે વાલો લાગે, લટકાજો લાલ મુને વાલો લાગે. ટેક.
માથે મુગટ કાને કુંડળ બિરાજે, મરકલડું ભવભિડ ભાંગે. લટ.
વંદા તે વનમાં ગાંધેન ચારે, વાલાનિ વાંસળી મિઠિ વાગે. લટ.
મારે મહિ વેચવાને મથુરામાં જાતું, દાડિ આવીને વાલો દાણુ માગે. લ.
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, ભાવે ભજન મુખ ભગિત માગે. લ.

૫૬ ૨.

આશ્ય ભચ્ચારે આલ્યા આશ ભચ્ચાર, રાશ્ય રમાડો આલ્યા આશ
ભચ્ચાર. ટેક.

બાકુળ છેથેવાલા પ્રેમે પરમાણો, મોરલીયે મારાં મનડાં હચ્ચાર. રાશ્ય ૧
વાલાં હતાં તેને વેરિ કરીને, વીડલ વર અમે તમને વચ્ચાર. રાશ્ય ૨
અંતર ભાવને જોઓ અલખેલે, વિનતાનાં વેણુ ઠિક રૂઢિયે હચ્ચાર. રાં ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, સ્યામને ભજીને મારાં કાજ સચ્ચાર. રાં ૪

૫૬ ૩ જી.

રંગે રમેરે રંગે રમે; ગોપિ ગોવિંદ રાશ્ય રંગે રમે. ટેક.
મુંદર રજનિ શરદ પુન્યમનિ,
ચંદ્રનિ જ્યોત સ્યામ ચરણે શમે. ગોપિ ગોવિંદ. ૧
એક એક ગોપિ ને એક એક માધવ,
દયા નિધિ કામ દર્પને દમે. ગોપિ ગોવિંદ. ૨
મતવાલિ રાધા મયકેથિ ચાલે,
થેઈ થેઈ કરી જઈ નાથને નમે. ગોપિ ગોવિંદ. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર,
ગુણીજનશું જ્ઞાન ગોઠડી ગમે. ગોપિ ગોવિંદ. ૪

(૧૩૮)

૫૬૪.

રંગે રમીરે આજ રંગે રમિ,
રશિયાની સંગ આજ રંગે રમી. ટેક.
સુખ અલૌકિક આપ્યું અલખેલે,
સ્વામની છબી મારા ચિંતમાં શમી. રસીયાની. ૧
આશ અંતરની પુરી મારે વાલે,
આનંદ ઓધ નવ્ય રહિ કમિ. રશીયાની. ૨
પ્રેમ ધરિતે પરમાણી મુને પ્યારે,
ગીરધરલાલને મન્ય હું ગમિ. રસીયાની. ૩
નથુરાંમ કહે ધન્ય નટવર નાગર,
ભાવે ભજે તેની ભાંગે ભ્રમિ. રસીયાની. ૪

૫૬ ૧ છું.

હરખે ભજીલે હરિતે, એસિપલ નાવે ફરિરે. એ રાગ.
પ્રિતમ પ્રાણ ઓધાર પ્યારા ભવપાર ઉતારો. ટેક.
ભવરે સાગરમાં ભુલો ભટકું,
ખુંડતાં ત્રીકમ તારો. પ્યારા ભવપાર ઉતારો. ૧
અવગુણ સામું ન જોશો શામળીયા,
ચરણે આઘ્યાને ઓધારો. પ્યારા ભવપાર. ૨
ત્રિવિધિ તાપ સમાવો તનના,
આરત જાણી ઉગારો. પ્યારા ભવપાર. ૩
દાસ નથુ કહે ધન્ય નટવર નાગર,
નરહરિ દુખડાં નીવારો. પ્યારા ભવપાર. ૪

૫૬ ૨.

કરૂં વિનતિ કર જોડી, નાથ મારાં પાપ નીવારો. ટેક.
લોભે હુંટાણો અતી કામે કુંટાણો,
ભરિયા કુકર્મ કુઠારો. નાથ મારાં પાપ,
મેં અપરાધિ પ્રભુ અવગુણ ભરીયો,

(૧૩૯)

ચરણે આબ્યાને સુધારો. નાથ મારાં. ૨
 ગરીબનવાજ તમે બહુ ગુણુ નામિ,
 ગરિબ દાસ હું તમારો. નાથ મારાં. ૨
 નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર,
 પાપ માફ કર મારો. નાથ મારાં. ૩

૫૬ ૩.

ભગત વત્સળ ભગવાન, કારજ સારો કરણુ કરિને. ટેક.
 અપનો જાણીને પ્રહલાદ ઉગાર્યો, નરહરિ રૂપ ધરિને. કા. ૧
 ગરૂડ વીચારી ગજરાજને ઉગાર્યો, વીદાર્યો ગ્રાહ અરિને. કા. ૨
 દુષ્ટ સભામાં દ્રુપદિની લાજ રાખી, પટકુળ પ્રેમે પુરિને. કા. ૩
 નરસિંહ મહેતાને હાર હાથોહથ દિધો, હરિવર હેત ધરિને. કા. ૪
 દાસ નથુ કહે જોને રિજો દયાળુ, ભવ દાવ નાવે દ્રરિને. કા. ૫

૫૬ ૪.

રાંકું તણા રખવાળ, જીવન પ્રાણુ જાણ્યા હરિને. ટેક.
 ટિંટોડિ કેરાં ઈડાં ઉગાર્યાં, ધનસ્યામ ધંટ ધરિને. જીવન. ૧
 બળતાં રાખ્યાં બાળ બલાડી કેરાં, કેશવ કરણુ કરીને. જીવન. ૨
 ઝેર હતાં તે અત્રત કિધાં, મીરાંપર મહેર કરિને. જીવન. ૩
 સુધનવાની સારજ લીધી, શીતળ તેલ કરીને. જીવન. ૪
 વ્રષ્ટિ થકી વ્રજ જનને ઉગાર્યો, કર ગીરીવરને ધરિને. જીવન. ૫
 નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, આધારો અપનો કરીને. જીવન. ૬

૫૬ ૧.

મુને મારી કાંકરીઆં કાન, પાણીડાં મેં કેમ કરી જાઉ. એ રાગ.
 માઈ માધુ મથુરાંમાં જાય, જુર જુરન રહું, માઈ માધુ. ટેક.
 ટોળા વસોઈ જેમ મ્રગલી કહીએ, ફાળુ સાંધીને જીવ જાય. જુર. ૧
 મણીહીન જેમ મણીધર કહીએ, ફણા પછાડી જીવ જાય. જુર. ૨
 જળ વસોઈ જેમ માછલી તલખે, તરફડતાં જીવ જાય. જુર. ૩
 દાસ નથુ કે ધન્ય નટવર નાગર, સામરો શેવે સુખ થાય. જુર. ૪

(૧૪૦)

પદ ૨.

વાઈ શ્રી વલ્લભ રાય, મથુરાં હરી નવ્ય જાયે. ટેક.
 પીયા તમશું પ્રીત બંધાણી, વેગળું કેમ રહેવાય. મથુરાં. ૧
 અમે તમારેને અમારે તમેરે, તમથી વાલેઈ નથી કાંય. મથુ. ૨
 જીવન વીનાસા જીવકું દીસે, સુંદર દેખી સુખ થાય. મથુ. ૩
 દાસ નથુ કહે ધન નટવર નાગર, બળિયે આહલ બાંય. મથુ. ૪

પદ-રાગ ધિરાનો.

બલહારી બંકારે, શોભા આજ સરસ બળિ;
 રૂદ લેજ લાગીરે, રણુછોડ રૂપ તણી. ટેક.
 હસીત મુખ પ્રભુ હેત ભરેલું, હોસિસો હરે મન હીર,
 કસ્તુરિ તીલક તે રાજે લલાટે, સુંદર શ્યામ શરીર,
 બાળિને બ્રગુટીરે, તાડી રહું તમતો બળિ. બલહારિ. ૧
 મોરમુકુટને કલંગી કાળુ, શોભે ખેતલીયા કેશ,
 કુંડળ લળકે ને કૌસ્તુભ ઝળકે, કાંતિ તે કોટિ દિનેશ;
 અનંતને અનંગરે, આંખા દેખી જાદવ મણી. બલહારિ. ૨
 નેતિ નેતિ કહિ વેદ વખાણે, ભક્તવચ્છળ ભગવાન,
 ભવ બ્રહ્માદિ જોનો ભેદ ન જાણે, ગોકુળ કાવ્યા તમે કાન,
 લાડતો લડાવ્યાંરે, વ્રજપર વાલખ ધણી. બલહારિ. ૩
 કંસ તણુંતો નીકંદન કીધું, માતપીતાના છોડ્યા પાશ,
 ઉગ્રસેનને રાજ તીલક આપ્યું, કીધો કેં દુષ્ટનો નાશ;
 અનેક આધાર્યારે, નથુ કહે અપના ગણી. બલહારિ. ૪

અમર ગીત. પદ ૧.

રાગ સોરઠી સામેરિ.

સખી હુંતો સપનામાં પરણી ગોપાળ. એ રાગ.
 મુજ વિન્યા શું કરે સજીણા વ્રજ નાચ્ય, શું કરે સજીણા વ્રજ
 નાચ્ય. મુજ. ટેક.
 કૃષ્ણ કહે આધા જાઓ તમે વેગે, ઉતરજો નંદને દુવાર. મુ. ૧

(૧૪૧)

માતપિતાને પરણામ કરજો, કથજો આ મીથ્યા સંસાર. મુ० ૨
ગોપિરે જનને જ્ઞાન કરિને, સમજાવો સાર અસાર. મુ० ૩
નાથ નથુનો કહે જાજી અત્રદારી, અલૌકિક પ્રીતિ અપાર. મુ० ૪

પદ ૨ જી.

ઐધુ આઘ્યા નંદ તણે દરબાર, નંદ તણે દરબાર, ઐધુ આઘ્યા. ટેક.
નેહ ધરિ નંદ પુછે ઐધુને, કુશળછે શ્રી ગીરધાર. ઐધુ. ૧
અનુભવ જ્ઞાન કરીને સમજાવ્યા, મીથ્યા માતતાત પરિવાર. ઐ. ૨
નંદ કહે તમે સત્ય કહ્યું પણ, સ્નેહ સદા દુખનો દેનાર. ઐ. ૩
દાસ નથુ કહે નંદ જસોદાએ, સમર્થા શ્રી દેવ મોરાર. ઐ. ૪

પદ ૩ જી.

પ્રેમરસ આવી મળ્યો વ્રજમાંય, આવી મળ્યો વ્રજમાંય. ટેક.
ગુણુતો સંભારેને ઝખડીને જાગે, શ્રી ગીરધર મુખ્ય ગાય. પ્રે. ૧
ગુણુવંતી ગ્વાલણુરંગ ભરિ રાજે, રોમે રોમે રહ્યા વ્રજરાય. પ્રે. ૨
રસતો વાધ્યો એને રસીઆની સાથે, રૂપગાંઠિ રૂપ મીલાય. પ્રે. ૩
દાસ નથુ કહે પ્રેમરસ પ્યારો, સો સુખ ચિંતમાં સમાય. પ્રે. ૪

પદ ૪.

ચાલો સખી નીરખવા નંદલાલ, નીરખવા નંદલાલ, ચાલો. ટેક.
પ્રેમ મગન સહ ચાલીસણા, જાણે જઈને મળીએ ગોપાળ. ચા. ૧
રસીયા વીનાનો રથડો નીહાળી, ધરણી ઢળિ તતકાળ. ચા. ૨
ઐધુ કહે હું દાસ હરિનો, લાલનો સંધેસો લાવનાર. ચા. ૩
દાસ નથુ કહે મધુકર દેખિ, ઐધુ શું આચરે આળ; ચા. ૪

પદ ૫ મું.

જીવો સખી મધુકર પીંજર શ્યામ, મધુકર પીંજર શ્યામ. જીવો. ટેક.
ધુતારડે ધુત દુત પઠાયો, હુંઢતાં ગોકુળ ગામ; જીવોસખી. ૧
ખોલછે મોટાને ઢંગછે ખોટા, સ્થિરતો દીસે નહી ઠામ; જીવો. ૨
ચતુરપણું દેખાડેછે સજની, મધુરું કરેરે મુખે ગાન; જીવો. ૩
દાસ નથુ ધન્ય નટવર નાગર, કૃશ્નસેં પડયું મારે કામ; જીવો. ૪

(૧૪૨)

૫૬ ૬ ઠું.

મધુકર કર રહ્યો મધુર ગાન, કર રહ્યો મધુર ગાન; મધુકર. ટેક.
અળગો તું રહેને દુત હરિના, વધેલાનાં કરતો વખાણ; મધુકર. ૧
આહીરીયા અમે ગો વ્રજવાસી, નથી કાંઈ કુળજ સમાન. મધુકર. ૨
માનેતિ કેરું જઈ માન વધારો, મધુપતિ આપશે માન; મધુકર. ૩
વિપ્ર નથુ કે વાંકે વચને કરીને, ઓધાને કરે સડ સાન; મધુકર. ૪

૫૬ ૭ મુ.

અલીયર અળગો રહી કરને ગુંજાર, અળગો રહી કરને ગુંજાર, અ. ટેક.
વારું હું તુજને તું વેગજો રહેનેરે, કહું છઉં વારમવાર, અલીયર. ૧
શોકડહી સંગે માળા રંગાણી, મુખપર લાલિ અપાર, અલીયર. ૨
નેને દેખીને મારી દેહી દાઝેછે, ઝાળઉઠેસુણી ઝણકાર, અલીયર. ૩
વિપ્ર નથુ કહે વિરોહણી વિનતા, ઓધુને કરે અનુસાર, અલીયર. ૪

૫૬ ૮ મું.

આજ સખી મધુકર મોકલ્યો માહારાજ, મધુકર મોકલો માહારાજ. ટેક.
વાલમ સરખો વેશ ધર્યોછે, સુંદર દેખાડે એનો સાજ, આજ. ૧
શિશુધ લેવાને આજો અલીયર, ઘણું કહે લાગે નહી લાજ, આજ. ૨
આધો કહે પણ ઓરેરો આવે, કુટીલ સેવીનું નહી કાજ, આજ. ૩
દાસ નથુ કહે નફટ દીસેછે, વારું સડ કરમાં તું વાજ; આજ. ૪

૫૬ ૯ મુ.

સખી ઓધુ સાધુજન શ્યામ સમાન, સાધુજન શ્યામ સમાન. ટેક.
હરિ સરખા હરિજનને જાણો, સિધિતો બતાવે એ સાન; સખી. ૧
પાતળીયાનો પ્રતીહાર દીસેછે, પ્રેમે કરોને પરણામ; સખી. ૨
ક્ષેમ કુશળ તમે પુછો પ્રભુનું, શું કરે કોડિલો હવે કાન; સખી. ૩
દાસ નથુ કહે ઓધુ બલે પધાર્યા, વાલાતણા કરોને વખાણ; સખી. ૪

૫૬ ૧૦ મું.

કોને વીરા ખાંતીલાના ક્ષેમકેરિ વાત, ખાંતીલાના ક્ષેમકેરિ વાત. ટેક.
મારારે સમ ઓધા સાચુ કહોને, શ્યામ સંભારે વ્રજ સાથ; કોને. ૧

કાનુડે જઈ કુડું કામજ કિધું, દાશિશું રિજ્યા જદુનાથ; કાને. ૨
વાસ વીચાર્યો વાલે સાથ વીચાર્યો, વીચાર્યો માતને તાત; કાને. ૩
દાસ નથુ કહે ધન્ય નટવર નાગર, ધડીપલ જુગસમ જાત; કાને. ૪
ઓધવજી— પદ ૧૧ મું.

ગ્વાલણ્ય ઉરધરો અનુભવ જ્ઞાન, ઉરધરો અનુભવ જ્ઞાન. ટેક.
અળગો નથી એતો અંતરજામિ, અનંગ મોદું અજ્ઞાન; ગ્વાલ. ૧
શુચિપણે નીજ ધર્મ સંભારો, ત્રિપુટિયે ધરિયેરે ધ્યાન; ગ્વાલ. ૨
કાળ કરાળ તે ડરી તીયાં રહેશે, એકાંતે રહે મુન્ય વાણ્ય; ગ્વાલ. ૩
દાસ નથુનો દેવ દયાળું, આદુ એતો પદ નીરવાણ; ગ્વાલ. ૪

ગાપીયું— પદ ૧૨ મું.
ઓધુ સોંપો શોકને એ પદ નીરવાણ, શોકને એ પદ નીરવાણ. ટેક.
આપદા ઓલાય મારા અંગડા કેરિ, જોગપેરી ધરે મુન્યવાણ્ય; ઓ.
છેલ છખીલો શ્યામ તજીને, જાતિ પણે મોદું છે જ્યાન. ઓધુ. ૨
હું અખજાને પ્રભુ આશ ધણેરિ, સ્યામ મારો ચતુરસુજાણ. ઓધુ. ૩
સ્વામિ નથુને ઓધુ શુરે કહુંછે, ગમે નહી ગુપત જ્ઞાન. ઓધુ. ૪

પદ ૧૩ મું.

ઓધુ કહે ધડી ન વિચારે ધનશ્યામ, ધડી ન વીચારે ધનશ્યામ. ટેક.
એકાંતે તેડીને કહું અલખેલે, વ્રજ સમો નહી વિશરામ. ઓધુ. ૧
છેટે ન જાણોતમે નાસ્ય સલુણાં, વ્રજમાં વસું હું આઠેજામ. ઓધુ. ૨
સરવે સકામી વરતે સંસારી, વ્રજવાસી બજે નિપકામ, ઓધુ. ૩
દાસ નથુ કહે ધન્ય નટવર નાગર, પ્રેમદાયે ક્યો પરણામ; ઓધુ. ૪

પદ ૧૪ મું.

ઓધુ એવાં વાલપે વધાર્યાં વાલે વેર, વાલપે વધાર્યાં વાલેવેર. ટેક.
મીઠાં બોલિ માવે મોહ પમાડ્યાં, કરવાને લીલારેલેર, ઓધુએ. ૧
અમર પાઘ વાલે અમને ઉછેર્યાં, માસ્યાં પાઈ વીજોગી ઝેર. ઓ. ૨
કાચ કુંદનનો વેરો વીચારો, કુળજાએ કીધોછે કેર. ઓ. ૩
દાસ નથુ કહે ધન્ય નટવર નાગર, અમપર કરો માવા મેહર; ઓ. ૪

(૧૪૪)

૫૬ ૧૫ મું.

ગુઓ વીરા છેલ રમે કુળજને સંગે, છેલ રમે કુળજને સંગે. ટેક.
મરકલડે મોટા મુનીવર મોહા, મોહો પ્રજવીનતાનો સંગ. ગુ. ૧
શિવસનકાદિક ઓર બ્રહ્માદિક, ભજે ઉર આણી ઉમંગ. ગુ. ૨
રમા રહી રૂપે એતો પદરજ પ્રિછે, તુળસિ શું પ્રેમત રંગ. ગુ. ૩
દાસ નથુ કહે ધન્ય નટવર નાગર, ઘરદ સંભાળોને શ્રીરંગ. ગુ. ૪

૫૬ ૧૬ મું.

છળ કરિ છેતરીએ નહી છેલ, છેતરીએ નહી છેલ, ટેક.
પેલિને પ્રિત્યે મુને પરવશ કીધિ, કોઈનાં ન માન્યાં મેં કેલુ. છ. ૧
બિજલીએ મુને નખ શિખ વિંધિ, ભમર ક્યારિ એનાં નેલુ. છ. ૨
ત્રિજલીએ અમે સરવસ તજ્યાં, વનમાં તેડ્યાં વાઈ વેણ્ય. છ. ૩
ચોથિ હું ચાર પદારથ ચુકિ, સ્વામિતો નથુનો સુખ દેલુ. છ. ૪

૫૬ ૧૭ મું.

દુખિયાંને દમીએ નહિરે દયાળ, દમીએ નહિરે દયાળ; દુખીયાં. ટેક.
અવગુણ સામુ નવ બેઈએ અલખેલા, ગુણવંતા છોજ ગોપાળ. દુ. ૧
એકવાર આવો તમે છેલ છોગાળા, મળવાને મોહનલાલ. દુ. ૨
શ્રીજમુના ત્રટ કેમ વીચારો, વીચારાં ગોપિ ગોવાળ. દુ. ૩
દાસ નથુ કહે ધન્ય નટવર નાગર, પ્રણત જન પ્રતિપાળ. દુ. ૪

૫૬ ૧૮ મું.

ઓધા એતો કોણુતો કરે અતપાર, કોણુતો કરે અતપાર. ટેક.
ગણીકા નિરધન નરને તજીને, નવો નવો ન્યાળે નીરધાર. ઓધા. ૧
કળહિણુ ત્રક્ષને ખેચર છડે, ભુજંગ મતનનો મંજર. ઓધા. ૨
વનતો દહે તારે કોરંગ છડે, જતિને છે આહાર વેવાર, ઓધા. ૩
નાથ નથુને ઓધા મેલ્યા નોધારા, તજે લાજ લાગિ નહી લગાર. ઓ. ૪

૫૬ ૧૯ મું.

ગોવિંદના ગુણુતો ગણ્યા નવ જાય, ગુણુતો ગણ્યા નવ જાય. ટેક.
વેણુ વગાડી વાલે વનમાં તેજ્યાં, લાડ લડાવ્યાં જદુરાય. ગો. ૧

(૧૪૫)

વ્રજ નાશ કરવાને કોપ્યો પુરંદર, હિંગાર્યા ગ્રહી ગિરીરાય. ગો. ૨
વ્યાળવ્યોમ અધબગ અરિષ્ટને નિષ્ટુર, કષ્ટતો નિવાર્યા વ્રજરાય. ગો. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, બળિયાની ગ્રહી મેં ખાંચ. ગો. ૪

૫૬ ૨૦ મું.

પ્રેમરસ રેલ્યો શ્રી વ્રજમોગ્ગર, રેલ્યો શ્રી વ્રજમોગ્ગર. ટેક.
સુરિનર સુનીજન કાચે ન જાણ્યો, માણે તેતો વ્રજડાની નાર. પ્રેમ. ૧
ઓધુચે રસ રિલ અનહથ ન્યાળી, મટયો નીજ માન અહંકાર. પ્રેમ. ૨
શિખતો માગીને ઓધુ શ્યામને કહેછે, અતી એનો રચો કહું આકાર. પ્રેમ. ૩
દાસ નથુ કહે ધન્ય નટવર નાગર, અલખેલો નોધારાં ઓધાર. પ્રેમ. ૪

રાગ મારૂ.

ઓધાજી અમે વીઠલવરને વચ્ચાં, ટેક.
ધન્ય ધડી આજ દીવસ દીવાળી, સરવે તે કાજ સચ્ચારે. ઓધા. ૧
ખાજી બંસુયાં સુણી સાંચરિયા, મળ્યાં જઈ વનમોગ્ગર;
અમે આહિરિયાં પ્રેમનાં ભરિયાં, વરિયાં શ્રી દેવમોરાર. ઓધા. ૨
ભિમંગ આણી અંતરની જાણી, માણી મુને આણિને મેહર;
અંગો અંચ લીધિ પાન ખીડી દિધિ, કિધિ કાને લીલાલેહર. ઓધા. ૩
હેતેયિ હસાવેને રસ તો રસાવે, માવો મચાવે પ્રેમ પ્રોઢ;
વાલાએ વસીયોને મનમથ નશીયો, રશીયો તે રંગડાનો લોઢરે. ઓ. ૪
હરિવર પામી નવ્ય રહી ખામી, જામનિ કિધિખટ માસ;
નથુરામ સ્વામિ બહુ ગુણુ નામી, ઓધા એતો વસે મારી પાસ. ઓ. ૫

૫૬. ૨ જી.

ઓધાજી અમે આહીરીયાંરે અજાણુ, ટેક.
હરિ અમારાને અમે હરિનાં, પ્રેમ તણું પરમાણુરે. ઓધાજી. ૧
હરિનો હારદ કોધને હાથ્ય ન આવે, વદે એમ વેદ પૂરાણુ;
કરે અતુરાયું બહુ સુકત સાધે, પૂજે કંઈ કરે કંઈ વખાણુરે. ઓધા. ૨
કુશકાને ખાંડે કાંધ કણુ તો ન લાધે, મનને ન આવેરે માણુ;
પ્રેમ વીનાનું નીમતે લુપ્તું, જાણે કોઇ જાણુ સુખાણુરે. ઓધાજી. ૩

(૧૪૬)

રસ છે રંગીલો રેલ્યો શ્રી વ્રજમાં, મોજે વહે મેહેરાણુ;
પ્રેમ તણુ ઓધા પાત્ર કરિને, પીયો લીલા અમ્રલ પાનરે. ઓધાળ. ૪
ધન્ય પ્રદાવન ધન્ય વ્રજ વિનતા, પ્યારા છે જીવન પ્રાણુ;
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, પ્રેમસુખ પદ નીરવાણુરે. ઓ. ૫

લાવણી. ૧

વેર ન કરોરે સ્વામિ વેર ન કરો,
રામચંદ્ર સ્વામી સાથે વેર ન કરો. તે રાગ.
કેળે જઈ કાનાને અન્યાય ક્યાં કરો,
એટલિ અરજ ઓધુ ચીતમાં ધરો. ૧
દિલાસા દઈને આવો મથુરાં ગયો,
નાથજી ઓધાળ કેમ નમેરિ થયો. ૨
નાણુક નારી નાનકી હું જીવી શું કરું,
જરે અંગ માયરું હું જુરીને મરું. ૩
જોખન કેરિ જાળ હવે કેમ જાળવું,
દિલડા કેરું દુખ મારે કેમ ટાળવું. ૪
પિયુ પિયુ રટીને અમે રોધને રયે,
મનડા કેરી વાત અમે ક્યાં જઈ કયે. ૫
પ્રિતડી લગાડી પ્રભુ નવ્ય પીડીયે,
ભુજાયે અહિને રૂદીયામાં ભીડીયે. ૬
હશિને બોલાવો હરી હેતથી તમે,
અંગ સંગ રંગ સુખ માણીયે અમે. ૭
નથુરામ ટેક એક નામની ધરું,
કયું કામ કાજ હુંતો કાનનું કરું. ૮

ખીજ.

કાનુડા બીનાનું ઓધા કેમ હું કરું,
નવલ જોખન જોધને હુંતો દીલમાં ડરું. ૧
મોહમાં ડારી ગયો મથુરાં નમેરિ થયો,
કંસની દાશી કુખજ સંગે લોભાઈ રહ્યો. ૨

મોરલી વગાડી મન લોધાં છે હરી,	
પ્રિતડી લગાડી મુને ઘેલડી કરી.	૩
સનેહે કરિને મારાં ચિંતડાં હસ્યાં,	
અધવચ મેલિ કાળ કાંઈ ના સસ્યાં.	૪
કુવામાં ઉતારી વરત નવ્ય કાપીયે,	
ડાઘ તો લગાડી દુખ નવ્ય આપીયે.	૫
ખોટચ તો લગાડી ખાવન નવ્ય ખુટીયે,	
રખવાળા થઈને પ્રભુ નવ્ય લુંટીયે.	૬
મરતાને મોહન એમ નવ્ય મારીયે,	
બળતા ઉપર લુણુ પ્રભુ નવ્ય ડારીયે.	૭
છેતરિ સુખાણુ એમ નવ્ય છોડીયે,	
તાણીને ત્રીકમ પ્રીલ નવ્ય ત્રોડીયે.	૮
દુર તો વસિને મારી દેહીને દમે,	
નથુરામ મન માઈ નાથશું રમે.	૯

ત્રીજી.

બુગત્યે જીવન સંજ્ય રાશ્યમાં રમ્યા,	
ભાવતાં બોજન બેળાં બેશિને જમ્યા.	૧
ગર્જુડો ગોવીંદ કર્તો ગુંજ ગોઠડી,	
મીઠડાં બોલીને કરે વાત જુઠડી.	૨
અણુ તેજો કાન મારે ઘેર આવતો,	
વણુને બોલાવે તે આવી બોલાવતો.	૩
કરૂં હું ધરકામ કાન દેણુ જાણતો,	
સવારે ઉઠીને મારી છાશ તાણુતો.	૪
મહિડાં પિ મોહન મન્ય નવ્ય રિજતો,	
કરિ બંજવાડ કાન સામું ખિજતો.	૫
શકિ બંસિવટ વાસો વાટ પાડતો,	
જેર તો કરિને ઝગડો લગાડતો.	૬
નીમક નહી ન્યારો મારો સામરો સગો,	

(૧૪૮)

મેલિને નોધારી ઓધા દધ ગયો દગો. ૭
પતિત પાવન પ્રભુ તમે બદ પાળજો,
નથુરામ નાથ માંડે દુખ ટાળજો. ૮

ચોથી.

ક્યાં કંપાયું જાળ કાન વેગજો વસે,
નજરે ભાળું નાથને તો મામલો મચે. ૧
દર્દની બેળાણી હુંતો દાઝની ભરી,
મોહને બાણે મારી ઓધા શુધ્ધ વીસરી. ૨
આળ તો ચડાવી હરીયે હળવી કરી,
પીયર ને સાસરીયે હુંતો ક્યાંધ ના ઠરી. ૩
ઝંચો રહ્યો આભ નીચી ધરતી કહું,
નારી હુંતો ધારી દુખ કેટલાં સહું. ૪
વ્રજ કેરાં વાસી નફટ નાચ્ય સઉ કહે,
ધખે હઠડે હોળી દેહ કેમ તે સહે. ૫
ફાંસિમાં નાખીને છેલ છેતરી ગયો,
કરૂંપ નારી કુબળ સાથે રિજીને રહ્યો. ૬
શોકડહીનું સાલ કોને કેમ ટાળિયે,
શ્યામ સુંદર મુખ હવે કેમ બાળિયે. ૭
દયા તો કરિને દિનોનાથ આવીયા,
નથુરામનો નાથ મારે મન્ય ભાવીયા. ૮
અરજ સુણી ગાઘ રહે રાજ જે થશે,
હરિભગ્ત સોધ શ્યામ ચરણે જશે. ૯

જીલણીયું ૧ હું.

કોઇ કન્યા નહીં આપે કુંવરને, કોઇ કન્યા નહીં આપે. તે રાગ.
તાણીને પ્રિતડી ન ત્રોડો, વિહારીલાલ, તાણીને પ્રિતડી ન ત્રોડો. ટેક.
કામલુગારી તારી બમરકટારી, કુણાં કાળજ કાં કોરો. વીહારી. ૧
નેળુકમાન બાણ સાંધીને નમેરી, છાતીમાં તીરકાં છોડો. વીહારી. ૨

(૧૪૯)

છળ દગે મુને છેતરી કરીને, માણીને કાં મચકોડો. વીહારી. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવરનાગર, અળવે તે અંગ કાં ઓડો. વીહારી. ૪

પદ ૨ જી.

શ્યામવિના દાઝે છાતડિ, ઓધાજી મારી, શ્યામવિના દાઝે છાતડી. ટેક.
દરદે બેળાણી હું ડગમગ ડોકું, કેની આગળ કહું વાતડી. ઓ. ૧
સેજે સુતાં મુને નિંદ્રા ન આવે, પીઉ રટીને કાહું રાતડી. ઓ. ૨
વાલાં હતાં તેને વેરી કર્યાછે, તજી કુટંબને જાતડી. ઓ. ૩
નશ્યાં મરું હસ્યા આપું હરીને, જીવું વાલાની જોધ વાટડી. ઓ. ૪
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, નાથ મળ્યા થઈ નીરાંતડી. ઓ. ૫

પદ ૩ જી.

પરદેશી સાથે પ્રીતડી, બધાણી મારે, પરદેશી સાથે પ્રિતડી. ટેક.
મુખડા કેરી મુને માયાતો લગાડી, મરમ ભરેલી એની મિંટડિ. બં. ૧
કામને કાજ મુને કાંઈ ન સુજે, ચુકી સંસારિયાની રીતડી. બં. ૨
મનનો માન્યો મારે મોલે પધારે, પામું જગતમાં જીતડી. બં. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, જુદર બેટે જાળ બીતડી. બં. ૪

પદ ૪ થું.

હુંબતાંને જુંબતાં રંગમાં, ઓધાજી અમે હુંબતાંને જુબતાં રંગમાં. ટેક.
હું છઉ નાનકડીને નાથ નાનડીયો, ખેલતાં તે સરખા ખેલમાં. ઓ. ૧
કંસની દાસીયે હરી વશ કીધા, ધુળ પડી એના ઢંગમાં. ઓ. ૨
મોહન માટે મેં જોબન જાળવ્યું, આગ્ય લગાડી ગયો અંગમાં. ઓ. ૩
નથુનો નાથ મારે મંદીર પધાર્યા, ઘેલિ તે પ્રેમ તરંગમાં. ઓ. ૪

પદ ૧.

જીરે મારા સુખીયા વાલમ આવો. એરામ
જીરે પ્રજવાસીરે વેલા પધારો,
દિલ રિન્યારે દુખ નીવારો. ટેક.
વાલાજીરે તમે ગયાછો મથુરાં મુને મેલી,
રાંક અબળા હું આશ ભરેલી. જીરે. ૧

(૧૫૦)

વાલાજીરે મારે હેડે તે હોળી ધખેછે,
રોમે રોમે વેરી વીંછી ડસેછે. જીરે ૨

વાલાજીરે દરદણ્ય હું દુખડે ડાલું,
આળકૃષ્ણ હરિ મુખડેથી બોલું. જીરે ૩

વાલાજીરે દાશી જાણી આજ દરશન દિધાં,
નથુરામનાં કારજ સિધ્યાં. જીરે ૪

૫૬ ૨ જી.

વાલાજીરે ગીરધારીરે ગોકુળ આવો,
રંગબીનારે લાડ લડાવો. ટેક.

વાલાજીરે અમે એકલડાં કેમ કરી રહીએ,
દિવડાંરે કીયાં જાહે દેએ. જીરે ૧

વાલાજીરે મુને મેલીને ગયાછો નોધારી,
દીસો નમેરિ દેવ મોરારી. જીરે ૨

વાલાજીરે મુને પેટડીઆમાં પડે બહુ ફડકા,
દિલ ભીંતરતો બજેછે બડકા. જીરે ૩

વાલાજીરે નથુરામનો શામ મુને મળીયા,
દાશી જાણીને બોલડે પળીયા. જીરે ૪

રાગ સૌરઠ.

ઓધુ એસો તુમ કયો હરીને જાય હો જાય ઓધુ. તેરાગ.
ઓધુ કેસો છળ કીનો દિનો, જોગ હો જોગ ઓધુ કેસો. ટેક.
દિનમીનહે જળખિન જેસે, અપનો જીવન જનો એસે;
અંગ સંગ રંગ સુખ દાશીકું, વિવિધ ભાંતીરસ ભોગ,હોભોમ. ઓ.
મનમથ મત્ત ઓરે મન મેરો, લગ્યો હૃદ દિલ દુખ ધનેરો;
જડી ખુટી કછુ કામ ન આવત, ટરત નહી તન રોગ, હોરોગ. ઓ.
નેહ છેહ દઈ બસતહે ન્યારો, કરત બાત તન જરત હમારો;
જોગનમે ભોગન પટરાની, દેખો દેવ સંજોગ, હો સંજોગ. ઓ.
અવધે આઈ યાદો અબ દીઠો, લાલ અધર રસ લાગત મીઠો;
દાસ નથુરામ તુહારી દરશસે, ટરગીઓ તનમન રોગ, હો રોગ. ઓ.

(૧૫૧)

પદ. ૨

સામરો મુને પ્યારો અંકા નેનુ વારોરે, સામરીયો મુને પ્યારો. ઐરાગ-
સામરે છલ કીનો લોભી રંગ ભીનોરે, સામરીયે છલ કીનો; ટેક.
વાલપ્ય કેરાં ઓધુ વેર વધારીરે, ચુનચુન ચિંત ચોર લીનોરે. સામ. ૧
બિન અપતો કાજ કીનો ઇનુને, કંથ કાવ્યો કાન કુઅરીનોરે. સામ. ૨
જાકર કીની દાશી પટરાની, મોઘ દરદણ્યને જોગ દીનોરે. સામ. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, ઊલટ પુલટ સુખ લીનોરે. સા. ૪

પદ. ૨ જી.

નીદ્રા મોઈ નાવે લોભિ મન ધાતેરે, નીદરીયાં મોઘ નાવે; ટેક.
વિન્નેગી વીહાણી પલ કલ્પ હજારીરે, ચટપટ ચિત દુખ પાવેરે. ની. ૧
ચુનચુન કલીયાં મેં સેજ ખીછાતુંરે, શ્યામ ખીન સુળી સમ કાવેરે. ની. ૨
કારીકારી કુઅરીયે અતી કેર કીનો, લટકાળા લાલને લોભાવેરે. ની. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, પ્રેમીજન માહા સુખ પાવેરે. ની. ૪

પદ. ૩ જી.

સામરા શ્યામ મોરા આવો છેલ ઓરોરે, સામરીયા શ્યામ મોરા. ટેક.
દ્રિગન ઠરે દીલ દરદ મીટવા, લટકતા મેલી ફુલ તોરારે. સામરી. ૧
ચંદ્ર કિરણ ખિલિ સખ કલીયાં, ધાયલ ખીન રેન ધોરારે. સામરી. ૨
તલખુ ધણી તન રહ્યું તમ પાસે, જેસે તે મેધને મોરારે. સામરી. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, મળવાને મન કરે હોરારે સામ. ૪

પદ. ૪ થુ.

સામરા અંસીવારા કાન કારા પ્યારારે, સામરીયા અંસીવારા; ટક.
અંસી અન્નધ અહુ મોહ અદાયારે, હરી લીયા પ્રાણુ હમારારે. સામ. ૧
વંદારેવનકી કુંજગલનમેરે, વિધ વિધ કીયા હે વીહારીરે. સામરીયા. ૨
મનમથ માન ઝડયો મન મોહન, જીગતીને જાનનહારારે. સામરી. ૩
નથુરામ કહે ધન નટવર નાગર, જીવન પ્રાન હમારારે. સામરીયા. ૪

પદ. ૧ રાગ. ખ્યાલ.

મેધ વરન કમળ નયન અંસરી અન્નધ. ઐરાગ.

(૧૫૨)

દિલકો જનન દુર વસે વે દર્દસે દિવાની. ટેક.
મથુરાંમે જાકર કાની દાસી પટરાની, તાકે કારન તમતન;
અંતર અકુલાની, દિલકોજનન દુરવસે. ૧
ધુર્ત રીત્ય તુર્ત કાની, છોડ ગીયો છેલાની;
પ્રીત્ય રીત્ય બની વાસે, કયા કહું બખાની. દિલકો. ૨
રોગ વિગ્નગે જુરી મરૂં યે, વ્યાધિસેં વિલખાની;
દેખે દહાગી કુબરીકું, મેરો સ્યામ સુખ ખાની. દિલકો. ૩
પ્રાન દાન દીચો અખ, જન્મ દાસી જાની;
નથુકો નાથ દીન દયાળ, પ્રેમકો પીછાની. દિલકો. ૪

૫૬. ૨ જુ.

જુલમ કાયા જોખને, મેરી કેસરવરણી કાયા; ટેક.
નાજુક નારી નામકી જોરે, જીવને જાદુ ચલાયા;
મોહમેં દારી ગયો મથુરાં, લગાડી મુખ માયા. જુલમ. ૧
કંથ વીના મેરાં કાળજ્ય કંપે, કોટી કંટાર હુલાયા;
અંગમેં વ્યાપિ વેદના જ્યુ, ઇંધન આગ્ય જલાયા. જુલમ. ૨
નમેરી હે નાથ હમારો, દીલ દયા ન લાયા;
નવલ નાર્યસેં નેહ કીનો, સખ પટંતર પાયા. જુલમ. ૩
જુરૂં વિજોગણ્ય નાર્ય ઝરખે, દુખે દીન ગુમાયા;
રજની પીઠ રટત જાત, જ્યુ વીંછો ડસાયા. જુલમકી. ૪
રશીયાસેં રંગે રમું મેં, રૂઠડાકું મનાયા;
નથુરામ બયે ન્યાલ, પ્રેમે સુખપાયા. જુલમકી. ૫

રાગ ખંભાતી—૫૬ ૧ છું.

રૂશિ પ્રત્યે રાજ જનકે કલો. એ રાગ.
લલાટે લખેલ લેખ ટાળ્યા નહીં ટળે. ટેક.
સુખ દુખ હાણ્ય વ્રધી, લાભ જય કહેરે,
વનવેલિ ફળ ફુલ રતુયે ફળે. લલાટે. ૧
પૂર્વ સચિત સૌને સેજે ફળેછેર;

(૧૫૩)

રામચંદ્ર સ્વામી વન વાટે વળે. લલાટે. ૨
 અનેક ઉપાયે કરી અન્ય નવ થાયેરે,
 સંચિત કેડે ક્રિયમાણુ મળે. લલાટે. ૩
 બાળિબિજ બોયે આશ ઉગ્યાની ટળેછેરે,
 નથુરામ ઘટાકાશ મઠમાં મળે લલાટે. ૪

રાગ ખંભાતી. ૧

માહારાગકું નીકી પચરંગી પાધરે. એ રાગ.
 માહારાગકું મેહુર્ય ના આવે, મન કરે કોડરે. ટેક.
 કાન કોડિલો માંડે મન કોડિલુંરે,
 દલડાને ઘણો ઘણો દોડરે. માહારાગકું. ૧
 છાનું હતું તેતો છતું થયુંછેરે,
 વાબ્યો વાસે છળકેરો છોડરે. માહારાગકું. ૨
 કાળિરે કુળ્મને લાલ રંગીસોરે,
 જોવો ઓધા બની ભણી જોડરે. માહારાગકું. ૩
 સ્વામી નથુનો બહુ ગુણુ નામીરે,
 ચરણમાં રાખો રણુછોડરે. માહારાગકું. ૪

પદ ૨ જી.

જાણોને પોતાની માણો, મદનગોપાળરે. ટેક.
 મિઠારે બોલા મારે મંદીર પધારોરે,
 રશીયાજી રંગ રસાળરે. જાણોને. ૧
 દાશીરે જાણીને દરદ નીવારોરે,
 દયા કરી દીન દયાળરે. જાણોને, ૨
 સેવારે મનકંમ વચને હું સાધુંરે,
 તન પીડા મટે તતકાળરે. જાણોને. ૩
 નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગરરે,
 રંગભીના રાંકુના રીજાળરે. જાણોને. ૪

પદ ૩ જી.

દિનબંધુ દયાસિંધુ દીયોને દેદારરે. ટેક.

(૧૫૪)

ટેક તમારી મેં જાણી ત્રીકમરે,
અધમ ઓધારણુ હારરે. દિનખંધુ. ૧
આશારે પુરો પ્રભુ અંતર કરીરે,
અવગુણુ મુજમાં અપારરે, દિનખંધુ. ૨
જ્ઞાનરે ધ્યાન જપ જોગ ન જાણુરે,
નવ જાણુ વીવેક વીચારરે. દિનખંધુ. ૩
રટુરે દિન રેણુ નામ નારાયણુરે,
ગુણનામી નંદકુમારરે. દિનખંધુ. ૪
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગરરે,
અલખેલા નોધારા ઓધારરે. દિનખંધુ. ૫

પદ ૪ થું.

માહારાજ આપો મુજને, દયા કરી દાનરે. ટેક.
પ્રેમરે ભક્તિ સદા સતસંગલરે,
ગીરા કરે ગીરધર ગાનરે. માહારાજ. ૧
નૈજીરે નીલ્ય હું નટવર નીરખુરે,
મન ધરે મોહન ધ્યાનરે. માહારાજ. ૨
ભરતખંડ ભુતળમાં ભક્તિરે,
પ્રેમે કહું લીલાસ પાનરે. માહારાજ. ૩
નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગરરે,
ધારા પ્રભુ જીવન પ્રાણુરે. માહારાજ. ૪

રાગ સામેરી.

કહને નીવારણુરે, કશ ક્રિપા નીધિરે,
નીજ જન ઓધારણુ જહુનાથ. ટેક.
દાવાનળ પિધોરે પ્રભુ તમે દયા કરીરે,
સ્નેહ ધરી ઉગારો વ્રજ સાથ. કહને ૦ ૧
નંદને છોડાવ્યારે નંદના પાશથીરે,
જોમને વડારો વનમોજાર.

(૧૫૫)

ટચલી આંગળીયેરે જાવરધન ધર્યોરે,
 હગારીયા ગૌધેન ગોપિ ગોવાળ. કષ્ટને૦ ૨
 કાળીનાગ નાથ્યોરે જનને જીવાડીયાંરે,
 એવા તમે અનેક કર્યા ઉપકાર;
 અખળાની ટળીરે અંતરની આપધારે,
 અલખેલા સુખડાં આપ્યાં અપાર. કષ્ટને૦ ૩
 વારમને વારરે કર વાલા વિનતિરે,
 ખળવંતા ખાનાની ખલહાર;
 દાસ નથુનારે, દેવ દયાળછોરે,
 કરજી નીધાન શ્રી કળ્લુ મોભાર. કષ્ટ૦ ૪

૫૬ ૨ જી.

કૃશ્ન કૃશ્ન કે'તાંરે કાજ સરવે સરેરે,
 સમરતાં સાર લીએ તતકાળ;
 પંચાળિ પોકારિરે કૌરવ કોપધિરે,
 લજ્યાતો નિવારી શ્રી ગીરધરલાલ. કૃશ્ન૦ ૧
 અશ્વત્થામા કોપ્યોરે ઉતરાયે અનુભવ્યારે,
 ચક્ર ગ્રહી હગાર્યો પરીક્ષીત તન;
 સાંદિપ ગુરૂનાંરે કારજ સારીયાંરે,
 સખા ભાવે સુખ પામ્યા અરજીન. કૃશ્ન૦ ૨
 સુધન્વાયે સમચ્યારે સુંદર શ્યામનેરે,
 તેલ કડા શિતળ કરિ તતખેવ;
 સુદામાની ભાવટચરે ભાંગી તમે ભુદરારે,
 ગ્રહી ચક્ર પલ રાખિ ગાંગેવ. કૃશ્ન૦ ૩
 પતિતના પાવનરે પુરૂષોત્તમ પ્રભુરે,
 નટવર નાઠા લજી વિશ્રામ;
 નાથ નથુનારે દેવ દયા નિધિરે,
 સદા તમે સંત તણા સુખ ધામ. કૃશ્ન૦ ૪

(૧૫૬)

૫૬ ૩ જી.

નોધારાં ઓધારણુરે નટવર નંદનારે,
 અબળાના બળ તમે બળવંત;
 એકલના બેલીરે અનાથના નાથછોરે,
 ભાગ્યા તણા ભેર સદા ભગવંત. નોધારાં ૧
 અંતરને દેખિરે અન્નમિલ ઓચર્યોરે,
 નારાયણ પુત્ર હેત પુકાર;
 અધના અંબારરે ક્ષણમાં ઓધારીયોરે,
 અભિ નવિ કિરતિ પામ્યો અપાર. નોધારાં ૨
 ગજને કારણીયેરે ગરૂડ વિચારીયોરે,
 શામ તમે સોપે કીધિ સંભાળ;
 કાળ કેરિ જળથિરે મ્રગને મેલાનીયોરે,
 પ્રભુ તમે પામરના પ્રતીપાળ. નોધારાં ૩
 અધમને જાતિરે ગણીકાયે અનુભવ્યારે,
 શુક સ્નેહે અધર નામ ઉચ્ચાર;
 અઢળક ઢળીયારે અવગણુ નવ ગણ્યારે,
 મટાડયોછે જન્મ મરણુ વ્યવહાર. નોધારાં ૪
 અનેક ઓધાર્યારે અભેપદ પામીયારે,
 ગુણુ નામી ગરીબ નવાજણુ હાર;
 મન ક્રમ વચનેરે દાસ નથુ વિનવેરે,
 બળવંતા બાનાનિ બલહાર. નોધારાં ૫

૫૬ ૪.

ચરણુ વત્સળરે સદા તમે શ્રી હરિરે,
 વાંઝિડા હું વિનવું વારમ વાર;
 કરૂણા નીધાનરે કશ્ચ કાજ કરારે,
 શ્યામ હરિ કરજો સેવકની સાર. ચરણુ ૧
 કંઠણુને ચોટરે શીરપર કાળનીરે,

(૧૫૭)

નથી કાંઈ પલ ઘડીનું પરમાણુ;
 અશ્વારિ કરન્નેરે ગરૂડની ઉપરેરે,
 બળવંતા અહિ સારંગ બાણ. ચરણ ૦ ૨
 જીભડલી જલાયરે ઝાળે મારિ જદુપતીરે,
 વેલા આવો મોરલીધર માહારાજ;
 કંઠડો ધુટાયરે ઝાળે મારો કાનજીરે,
 ઉગારજો ઓધારણ ગજ રાજ. ચરણ ૦ ૩
 ઈંદ્રિયું વિંપરાયરે શિંથળ થાય નાડીયુંરે,
 નખ શિખ ટોટિ વિંછિની ઝાળ;
 રોમે રોમે રે'ન્નેરે રાય રણછોડજીરે,
 દયા કરિ દિન ઉપરેરે દયાળ. ચરણ ૦ ૪
 વ્યાકુળ થઇનેરે લાગું જ્યારે કંપવારે,
 રે'ન્ને નિજપાદ પંકજનું ધ્યાન;
 નટવર છબિરે નેહે કરિ ન્યાળતાંરે,
 દાસ નથુ જાશે પદ નીર્વાણ. ચરણ ૦ ૫

દોહા.

મેઘ વરણ મંગળ કરણ, દુખ હરણ દિનેશ;
 પ્રણત તરણ તારણ ચરણ, હર્ષિ વંદુ હમેશ. ૧
 શુભ વદન ગુણ સદન સદા, પાહિ મદન ગોપાળ;
 પરમ પિત પટ ધરણ પ્રભુ, નમન કરું નંદલાલ. ૨

સાખી.

પુરુષોત્તમ તમ પાસ, કાલો ઘેલો કરગરં;
 ગુણ ગાયાની આશ, કેશવજી કરૂણા કરો. ૧

રાગ ધીરાનો-પદ. ૧

બલહારી બંકારે, શોભા આજ શરસ બણી;
 રહે લેજ લાગીરે, રણછોડ તેજ તણી; ટેક.
 હસીત મુખ પ્રભુ હેત બરેલું, હોંસીલો હરે મન હીર,

કસ્તુરિ તીલક તે રાજે લલાટે, સુંદર સ્યામ શરીર;
 બાળીને બ્રગુટિરે, તાકી રહું તમ તો ભણી. બલહારી. ૧
 મોરમુગટને કલગી કાળુ, શોભે ખેતલીયા કેશ,
 કુંડળ લળકે ને કૌસ્તુભ ઝળકે, કાંતિ તે કોટિ દિનેશ;
 અનંતને અનંગરે, ઝાંખા દેખી જાદવ મણિ. બલહારી. ૨
 નેતિનેતિ કહિ વેદ વખાણે, ભક્ત વત્સળ ભગવાન,
 ભવ બ્રહ્માદી જેનો ભેદ ન જાણે, ગોકળ્ય કાવ્યા તમે કાન;
 લાડ તો લડાવ્યારે, વ્રજ પર્યં વાલખ્ય ધણા. બલહારી. ૩
 કંસ તણુતો નીકંદન કીધું, વસ્યા જઈ ખેટમાં વાસ,
 જિઅસેનને રાજ તીલક આપ્યું, કિધો કે દુષ્ટનો નાશ;
 અનેક ઓધાર્યારે, નથુ કહે અપના ગણી. બલહારી. ૪

૫૬. ૨ જી.

ખેટ વાળા બાપારે, આશા પુરે અંતર તણી;
 કરો સુખ શાતારે, જીવે મુજ રાંક ભણી. ટેક.
 જેવો ને તેવો પ્રભુ દાસ તમારો, ત્રીકમ રાખો મારી ટેક,
 લોભિ લપટને કુટિલ કામી, અવગુણ મુજમાં અનેક;
 આદુ બદ્ધ એવુરે, પતીતને પારશ મણી. ખેટવાળા. ૧
 નોધારાના ઓધારણુ દેવા, અબળના બળ છો મહંત,
 એકલ એલિ અનાયના નાથ પ્રભુ, ભાગ્યાના ભેડે ભગવંત;
 ગરીબ નવાજરે, ગુના નવ્ય લેશો ગણીરે. ખેટવાળા. ૨
 કૃપા કરીને મારાં કારજ સારો, મેહેર કરી મન માંય,
 પોતાનો જાણી પ્રભુ પાર ઉતારો, બોલાવો અહિને બાંય;
 હરિગુણ ગાવારે, ધનશ્યામ પ્રિય ધણી. ખેટવાળા. ૩
 દાસનો દાસ નીજ દાસ દયાળુ, રણુથી છોડાવો રણુછોડ,
 દાસ નથુ કહે ધન્ય નટવર નાગર, વિનવું બંને કરજોડ;
 બિજાને નહિ જાણુરે, ધાર્યો મેતો ધીંગો ધણી. ખેટવાળા. ૪

૫૬. ૩ જી.

છબિપર વારીરે, શ્યામ હરિ છોગાળા;

(૧૫૯)

રૂદે રૂપ રે'જેરે, રણુછોડ રૂપાળા. ટેક.
 દિન દયાળ પ્રભુ દેવ મોરારિ, રંગ ભિના રણુછોડ,
 રત્નસિંહાસને રાજવલોચન, લક્ષ્મિનારાયણ જોડ;
 પ્યારૂં રૂપ પેપ્પુરે, મોહનવર મરમાળા. છબિ૦ ૧
 કુંડળ કાળુ ને આંધેછે આળુ, મરકલકું મન મ્રોડ,
 લાવણ્ય લાહાલ તારી ચિંતડે ચોટી, પુરોને મનના કોડ;
 આદુ અદ એવુંરે, રાંકુંના છો રખવાળા. છબી૦ ૨
 ચતુર્ભુજ શંખ ચક્ર બિરાજે, કૌસ્તુભ મુગ્ધા માળ,
 ચર્ણુ કમળમાં ચિંત ધરંતાં, જ્યુડો જગત જંગળ;
 ભાવટય મારી ભાગોરે, ઘોળુડી ધનં વાળા. છબી૦ ૩
 ધન્ય ધડી આજ આનંદ એલિ, નીર્ખ્યા મેં દ્વારકાનો નાથ,
 નથુરામ કહે ધન્ય નટવર નાગર, વિનવું જોડીને હું હાથ.
 મન કર્મ વચનેરે, જપુ હરી જપ માળા. છબી૦ ૪

પદ ૧.

ઓધવજી આજ અરજ અમારી, જાંધને કહેજો જહુરાયને. તેરાગ.
 ધન્ય ધડીરે આજ દિવસ દિવાળી, નીર્ખ્યા તે રણુછોડરાયને. ટેક
 દયા કરિને આજ દરશન દિધાં, કોટિ સરિયાં કાજરે,
 નૈણે નીર્ખુ ને હધડે હરખું, વા'લા લાગો માહારાજરે. ધન્ય. ૧
 ચતુર્ભુજ પ્રભુ છેલ્લ છોગાળા, રંગભિના રણુછોડરે,
 શંખ ચક્ર ગદા પદ્મ બિરાજે, મુરતીછે મન મ્રોડરે. ધન્ય. ૨
 ભવ અક્ષાદિ જેનો ભેદ ન જાણે, નિગમ અગમ અપારરે,
 નારદ શારદ રટે નીરંતર, શેષ ન પામે પારરે. ધન્ય. ૩
 ભાવે ભજે તેની ભાવટય ભાંગો, રંગમાં રહો તમે રાજરે.
 ભુપતિ કેરાં પ્રભુ ભુવન તજને, જમ્યા વિદુરની ભાજરે. ધન્ય. ૪
 પાંડવ કેરી પ્રભુ પ્રતીમા પાળી, પંચાળીનાં પુર્યા ચીરરે,
 સુદામા કેરાં સંકટ ભાગ્યાં, સમરથ શ્યામ શરીરરે. ધન્ય. ૫
 વ્રજના વાસીને વાલા લાડ લડાવ્યાં, પુરિ અંતરની આશરે.

(૧૬૦)

ભક્તવત્સળ પ્રભુ બદ તમારું, વસો તે પ્રેમીજન પાસરે. ધન્ય. ૬
જે જન જાણે તે મહારસ માણે, ધન્ય ધન્ય તેની કમાઈરે,
વિપ્ર નથુરામ દાસ તમારો, રિજવે હરિગુણ ગાઈરે. ધન્ય. ૭

દોહા.

આતો દેહ અનિસછે, નિસ નાથનું નામ ॥

પ્રેમે જે જન અનુભવો, નથુરામ પ્રણામ. ॥ ૧ ॥

જીવણીયું. પદ ૧.

રે બાણુ લાગ્યાં મોહનજનાં આવતાં.	એ રાગ.
રે દિઠા રાજ કરંતા ડાઘારમાં.	ટેક.
શામળું મુખ દિસે શોભા ભરેલું,	
અલખેલો અજળ મરોડમાંરે.	દિઠા રાજ. ૧
ધન્ય ધડી આજ દિવસ દીવાળી,	
પેખ્યા પ્રભાતના પોરમાં.	દિઠા રાજ. ૨
ભવ બ્રહ્માદિ જેનો ભેદ ન જાણે,	
પાંશરા દિસે પ્રેમ દોરમાં.	દિઠા રાજ. ૩
દાસ નથુ કહે ધન્ય નટવર નાગર,	
કીધો ભગતના નોરમાં.	દિઠા રાજ. ૪

પદ ૨ જી.

રે ધન્ય સંત વધાર્યા આજ તારવા.	ટેક.
સંસાર સાગર માહા જળ ભરીયો,	
સેજે તે પાર ઉતારવારે.	ધન્ય સંત. ૧
અડસઠ તીરથ સંતને ચરણે,	
નેહ કરીને નવરાવવારે.	ધન્ય સંત. ૨
કુળ સહિત આજ પવિતર કીધા,	
આવ્યા નોધારાને ઓધારવારે.	ધન્ય સંત. ૩
કૃપા કરીને આજ દરશન દીધાં,	

સેવક કાજ સુધારવારે.

ધન્ય સંત. ૪

ગુરૂ પ્રતાપે ગુણ નથુરામ ગાયછે,

ધણીનું બાનું સીર ધારવારે.

ધન્ય સંત. ૫

॥ અથ રુક્મણિ વિવાહ ॥

ઘોઢ ૧ લું.

રામ લક્ષ્મણ વન સધાવતાં, સતિ સિતાજી આવતાં સાથ,
કહે રઘુનાથ, પધારો પિયર ભણી. તે રાગ.

કાવે કુંદન શેહેર શોભામણું, ભલો ભીમક ભક્ત ભૂપાળ,
જપે શ્રી ગોપાળ, વિવા ભલે આવીયા. ટેક.

સદા વાસવસે સતસંગમાં, અન્ય વાત બોલે નહીં આળ,
જરા નહીં જાનંતળ, વિવા ભલે આવીયા. ૧

પાંચ પુત્ર તણો પરિવારછે, રૂકમૈયો તે દિલે રિશાળ,
પ્રજા પ્રતિપાળ. વિવા ભલે આવીયા.

કન્યા રત્ન તે રૂકમણી કુંવરિ, કન્યાદાન શમો તત્કાળ,
વિચારે ભુપાળ. વિવા ભલે આવીયા. ૨

દ્વારાપુરિમાં દેવમોરારિ વસે, દાનપાત્ર તે દિનદયાળ,
ભક્ત પ્રતિપાળ. વિવા ભલે આવીયા.

નિરધાર્યો તે લગ્ન નીરમળાં, જાણ્યું રૂકમૈયે ઉઠીછે જાળ,
દ્રષ્ટી વિકરાળ, વિવા ભલે આવીયા. ૩

અદ્ય મતિ પીતા એ શું બોલીયા, ગુણ હીણો ગાયુંતો ગોવાળ,
હું સિંહ અને તે સ્યાળ, વિવા ભલે આવીયા.

સર્વે છત્રપતિમાં ચુડામણી, શીશુ પાળ તે ભલો ભુજાળ,
રાંકુંતો રિઝાળ, વિવા ભલે આવીયા. ૪

રૂકમૈયે લગ્ન લખી મોકલ્યાં, ચોપે જન લઘ શિશુપાળ,
આવ્યો તત્કાળ, વિવા ભલે આવીયા.

નથુરામ કહે નિરધાર સાંભળી, રૂકમણી અંગે ઉઠી જાળ,
પડી પેટ ફાળ, વિવા ભલે આવીયા. ૫

(૧૬૨)

ધોળ ૨ જી.

નારી જલ નોધારી હું શું કરું, મારો ભાઈ બોલેબહુ અટાટ,
અતી થ્યો ઉચાટ, વિવા આવ્યા હુંકડા,
દુખ સાગર લોઢની લેરમાં, શ્વાસ ધુંટાય સુજે નૈ ધાટ,
મનવું કઈ વાટ, વિવા આવ્યા હુંકડા, ૧
મારું કાળજ કંપવા લાગીયું, છઉ નોધારી નાનેરૂં બાળ,
કાણ રખવાળ, વિવા આવ્યા હુંકડા.
મિંતર ભડકા બજે બહુ ભાતના, મને પડે તે પેટમાં ફાળ,
મરું તતકાળ, વિવા આવ્યા હુંકડા. ૨
ચિંતડામાં તે લોળ પચોળછે, તનડામાં તે લાગ્યો બૌ તાપ,
કસ્યાં ક્યાં મેં પાપ, વિવા આવ્યા હુંકડા.
દાઝ્યા ઉપર લુણ લગાડીયું, દિસે દુખી મારાં માય બાપ,
કરે તે વિલાપ, વિવા આવ્યા હુંકડા. ૩
શિશુપાળ છત્ર ધરી આવીયો, બોળાં લોક તે કરે વખાણ,
લાગેં તીખાં બાણ, વિવા આવ્યા હુંકડા.
મિથ્યા આળતે બોલે અભાગીયા, માઝા મેલશે નીચે મેહેરાણ.
હોશે મોટિ હાણ, વિવા આવ્યા હુંકડા. ૪
શીખ નારદની ત્યાં તો સાંભરિ, અતી પ્રગટ્યો અંગ્ય ઉલાસ,
ગળ્યો સર્વે ત્રાસ, વિવા આવ્યા હુંકડા.
નથુરાંમનો દેવ દયા નીધી, વાલો પુરે અંતરની આશ;
કરે દુખ નાશ. વિવા આવ્યા હુંકડા. ૫

ધોળ ૩.

સ્વસ્તિ શ્રી શુભ સ્થાન દ્વારામતિ, નરસિંહ નારાયણ નામ;
છબિ ધનસ્થામ. કાગળ લખે કામની.
ગુણ ગંભીર મંદીર સુખનાં, નાથ નાઠા તણા વિશ્રામ;
અભે પદ ધામ. કાગળ લખે કામની. ૧
રંગભિના રસીક શિરોમણી, મારાં મળવાને તલખે નેણ;
સ્વામિ સુખ દેણ. કાગળ લખે કામની.

નટ નાગર સાગર પ્રેમનો, મિઠા ખોલા માનો મારું કેણુ;
 જપુ દિન રેણુ. કાગળ લખે કામની. ૨
 લખે કુંદનપુરથી કામની, હેતે નમું જોડીને હું હાથ;
 કરોને સનાથ. કાગળ લખે કામની.
 જન્મો જન્મનિ દાસિ તે જાણુજો, સ્વામિ છોજી અનાથના નાથ,
 આગુની એ ગાય. કાગળ લખે કામની. ૩
 વાંચિ લક્ષ્મીને વેલા પધારજો, ચુકે અવધી પાડીશ પ્રાણુ;
 નીચે નિરવાણુ. કાગળ લખે કામની.
 ટેક પાનાની ત્રીકમ રાખજો, નકિ કરિ ખેઠિ નિરમાણુ;
 ચતુર સુજાણુ. કાગળ લખે કામની. ૪
 રાય ભીમકને વાત બાવતી, રૂકમૈયે કર્યું કટુ ઝેર;
 તમુ સાથે વેર. કાગળ લખે કામની.
 તેડાવ્યો તે દુખીયા ડાહોળને, મુને આપવાની કીધી પેર;
 નાણી મન્ય મેર. કાગળ લખે કામની. ૫
 લખી કાગળ તેડાવ્યો માનયિ, આવી મળ્યા માતંગી રાય;
 ગણ્યા ન ગણાય. કાગળ લખે કામની.
 જનન જાડી લઘ જીવન આવજો, હવે મુખ દિઠે દુખ જાય;
 સેજે સુખ થાય. કાગળ લખે કામની. ૬
 પરભાતે હું જામણ પૂજવા, અલખેલિ તે અંખીકા માત;
 સંગે સખી સાથ. કાગળ લખે કામની.
 અલખેલા ઓડો આવી નાખજો, હરી લેજો ગ્રહિ મારો હાથ;
 જડુપતિ નાથ. કાગળ લખે કામની. ૭
 હરિભટને હર્ષે ખોલાવીયો, દિધાં લગન દિધાં બહુ દામ;
 કરો શુભ કામ. કાગળ લખે કામની.
 ભલિ બલામણ્ય દિધિ ભેદની, અતી ઉર થયોછે આરામ;
 ગાવે નથુરામ. કાગળ લખે કામની. ૮

ધોળ ૪ થુ.—રાગ ઢાળ.

લગન મોર નાળીઅર લઘ, દિજ વળ્યો દારકાં વાટ;

(૧૬૪)

દૂર પંથ કેમ પોચનું, અતી થાય મન ઉચ્ચાટ. ૧
ચોપે કરીને ચાલીયો, ભટ દોડયો ગાક બેચાર;
ચાક્રો થીર થમને રહ્યો, વડછાંચે બેઠો તે વાર. ૨
પ્રભુ પોચાડેતો પોચીયે, બળવંત પકડે બાંચ;
હરિભટ હિંમત હારીયો, મુતો વડ કેરી છાંચ. ૩
કેશવજીની કરુણા થકી, દારકા પોચ્યો દ્વીજ દેવ;
નગીને ભટ આખી ગુલે, કોટ કનકનો તત્ખેવ. ૪
પાણીયારીને નર્મ પુછીયું, કોણ નગરી કેનાં રાજ;
મુગ્ધિપુરી દારામતી, રણછોડજી મહારાજ. ૫
પોળીએ તેડીને પોચાડીયો, નીખ્યાં તે સુંદર સ્થામ,
છખી દેખીને શોહામણી; બલજલવે નથુરામ. ૬

ધોળ. ૫

વળતી રૂપીયે માંડી વાત, તમે સાંભળો શંભુનાથ; તેરાગ.
વાલે વિપ્રને આવતાં જાણી, ચાલ્યા સામાતે સારંગ પાણી;
કરી પ્રક્રમા લાગ્યા પાય, કરે સ્તુતી જે જે દ્વીજરાય. ૧
જમાડયાં મિઠાં પકવાન, ઉપર આપ્યાં તે બિડલાં પાન;
ભુદેવ ભલે તમે આવ્યા, કાંઈ શુભ સમાચાર લાવ્યા. ૨
આપ્યાં લગન હરીને હાથ, સ્નેહે ચાંપ્યાં છાતીની સાથ;
વાલો વાંચે તે મીઠડા બોલ, હરિયે હૃત જાણ્યું અતોલ. ૩
વિપ્ર શું કહું વારેવારે, જેવું એને છે એવું અમારે;
સૌમાં આતમ સાક્ષી સરખે, પ્રેમ વિવેકિ હોય તે પરખે. ૪
અમ કાળે તજે જે લાજ, તેનું દ્રોડી કંઈ હું કાજ;
મારે વિશ્વાસે જે વળગો, તેથી રેતો નથી હું અજગો. ૫
જેને ચાહતો તે દિન આવ્યો, તેતો બલો મારે મન્ય ભાવ્યો;
હવે કરવી નહીં કાંધ વાર, હરી ભટ થાઓ તમે લાર. ૬
જેવું જોયે તે માગજો આજ, કોટિ સરશે તમારાં કાજ;
અલખેલો અઢળક ઢળીયા, ફળ પૂર્વના થોક તે ફળીયા. ૭

(૧૬૫)

ખોલ્યો ખાલ્લણ અતી ઉમંગ, સ્વામિ આપો સદા સતસંગ;
જાણો દાસના દાસનો દાસ, નીજ નામ તણો વિશ્વાસ. ૮
હરિભટને હર્ષ અપાર, શ્યામ સુંદરે લીધી સાર;
દુખ ગંજન દેવ મોરારિ, નથુરામને આશ તમારી. ૯

રાગ. ઢાળ ધોળ. ૬

વીવાનાં સુણીને વધામણાં, આનંદ પ્રગટયો અપાર;
વિપ્ર સહિત વેગે કરિ, રથે બેઠા દેવમોરાર. ૧
કુંદનપુર કૃષ્ણ આવીયા, નવ્ય લાગી નીમક વાર;
અનંત કોટિ બ્રહ્માંડને, ચિદ શક્તિયે ધડનાર. ૨
કૃષ્ણ કહે જાણો વેગથી, વિપ્ર ન કરશો વાર;
જુરી મરે રાજકુંવરી, નીશ્ચે કરી બેઠી નીર્ધાર. ૩
પત્ર અમારો પોચાડજો, રાજ કાજ ગુપ્ત વિચાર;
ચરણે નમીને ચાલીયો, કુંદનપુર મોજાર. ૪
વાલો તે વાડીએ ઉતર્યા, તે થયું સરવને જાણુ;
નથુ નવ્ય છુપ્યો રહે, ઉદે થયો જે જાણુ. ૫

ધોળ. ૭

જનકે તે રાય જગ માંડીયો, શોભા શ્રી નંદા; તેરાગ.
રાજકુંવરી રંગમોલમાં, ગોવીંદા ગુણવંતા.
તો જુવે જીવન કેરી વાટરે, ગોવાંદા ગુણવંતા.
નાથ હજી કેમ નાવીયા, ગોવીંદા ગુણવંતા.
અતીશે થાય ઉચાટરે, ગોવીંદા ગુણવંતા. ૧
બગ્ત ઓધારણ ભુદરા, ગોવીંદા ગુણવંતા.
અબળા તણા છો ઓધારરે, ગોવીંદા ગુણવંતા.
કષ્ટ નીવારણ કૃષ્ણજી, ગોવીંદા ગુણવંતા.
તો મહિમા તે અગમ અપારરે, ગોવીંદા ગુણવંતા. ૨
પ્રેલાદને જ્યારે પીડીયો, ગોવીંદા ગુણવંતા.
ધરિયું તે નરસીંહ રૂપરે, ગોવીંદા ગુણવંતા.
સેવકનું સત્ય રાખીયું, ગોવીંદા ગુણવંતા.

નોરે વડારીયો ભૂપરે,	ગોવીંદા ગુણવંતા. ૩
ગણીકાના અવગણુ નવ ગણ્યા,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
આપ્યું અભેપદ ધામરે,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
શવરીના બોરના સ્વાદમાં,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
રીઝ્યા સુંદર સ્યામરે,	ગોવીંદા ગુણવંતા. ૪
ધરને અચળ પદ આપીયું,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
નીરભે કયો નીરવાણુરે,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
નારદ મન નારાણુડું,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
વેદ કરે તે વખાણુરે,	ગોવીંદા ગુણવંતા. ૫
ગજ કેરી વારે પાળા પળ્યા,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
રાંકુ તણા રખવાળરે,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
શ્રી બાધના બોલ સાંભળી,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
ઉગાર્યો બલાડી બાળરે,	ગોવીંદા ગુણવંતા. ૬
અદકું 'તે ફળ અમરીખને,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
ધરિયા તે દશ અવતારરે,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
રિઝ્યા બળી રંતી દેવને,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
તાર્યો તે તુળા ધારરે,	ગોવીંદા ગુણવંતા. ૭
ભાજી વીદુરની ભાવે જમ્યા,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
પરખી એનો પ્રેમરે,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
પાંડવના પ્રતી પાળછો,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
જેણે જાણ્યો તને ક્ષેમરે,	ગોવીંદા ગુણવંતા. ૮
લાડ લડાવ્યાં વ્રજનારને,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
ભાવે રિઝ્યા ભગવંતરે,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
પ્રેમ આતુર સૌ પ્રેમદા,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
જુગતી ન જાણે તે જાંતરે,	ગોવીંદા ગુણવંતા. ૯
રસ તે વ્રજમાં રેલીયો,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
કૃતાં ન આવે પારરે,	ગોવીંદા ગુણવંતા.
વિપ્ર નથુરામ વિનવે,	ગોવીંદા ગુણવંત .

(૧૬૭)

વેલેરી કરજો વારે, ગોવીંદા ગુણવંતા. ૧૦

ધોળ. ૮ મું.

શંકર સારદાને શીશ નામું, ગરવા ગણપતી જીવો મુજ સામું.
તેરાગ.

મન્ય વિચારે ત્રગા નેણી, આવી અવધ્ય એક રહી રેણી. ૧
અખળા તે અંતર અકળાંણી, દુખે ખજકે તે નૈણામાં પાણી. ૨
અબગુણ અમોમાં જાણી, ચોપે ન આવ્યા તે સારંગ પાણી. ૩
સાલ્ય થાળે ગારિ માહારાણી, કૃશ માગું પૂજની કમાણી. ૪
સત્ય ભાવ અંતરમાં આણી, તજી અન પીધાં નહી પાણી. ૫
દેહી દમી વ્રત બહુ કિધાં, દાન ઉજવણું કરી દીધાં. ૬
તેતો વર હરીવર વરવા, નથી કીધાં જિમૈયા મેં મરવા. ૭
શિવશંભુ થાળે મુને સાધ, કૃશ વીના ન માગુ કાંય. ૮
એમ એકાંતે કરે જિયાર, શુભ શુકન લાગ્યા તે વાર. ૯
વામ નેત્ર કર અંગ ફરકયું, રૂકમણી કેરું મન હરખયું. ૧૦
ગ્રેમ ધરિ રાજ પંથ ન્યાજો, ભટ હર્ષે ભર્યો આવે ભાજો. ૧૧
મુખ તેજગુ દિહું તેવાર, આવ્યા નાથ નીચે નીરધાર. ૧૨
ભટ આવે તે કરતો દ્રોડ, રામ સાયકનું જેવું જોર. ૧૩
કામ ક્રતે તે રાજ કુમારી, બાધે રાજે શ્રી કુંજ વીહારી. ૧૪
મુખે બોલું તે નવ્ય બોલાય, હેતે મમ થઈ હરખાય. ૧૫
ધનશ્યાંમ સંગે મન ઘેરું, લીએ સુખડા કેરી લેરું. ૧૬
હેત અંતરમાં તે જણાણું, નથુરામ કે' કેમ વળાણું. ૧૭

ધોળ ૮ મું.

રાગ પ્રથમનો.

સ્વસ્તશ્રી શુભસ્થાન સોહામણુ, જીહાં રાજેછે રૂકમણી રતન,
જાણો તમે જાતન. પ્રીતમ લખે પ્યારિને. ૧

સદા સોભાઅવંતિ છો સુદરિ, સર્વે સ્વજન કર્યા સપત્ન,
કરું તે પ્રયત્ન. પ્રિતમ લખે પ્યારિને.

- બાર્ય બાધમાં આજ બિરાજ્યે, અમે કરશું બલેરાં કામ,
જશું નીજ ધામ. પ્રિતમ લખે પ્યારીને.
- ખુબ ખુશી થયો તારી ટેકથી, વાલાં વેણે થયો વિશ્રામ,
ધન્ય ધાઈ કામ. પ્રિતમ લખે પ્યારીને. ૨
- મિંઠા બોલિ મનોહર માનુની, નાથવંતી તું નહીં નોધારિ,
પ્રાણુસે છો પ્યારી, પ્રિતમ લખે પ્યારીને.
- તારો સ્નેહ વારે વારે સાંભળે, તારા બદને જાજ બલહારિ,
ચતુરાઈ સારી. પ્રિતમ લખે પ્યારીને. ૩
- એક અંતર આવી આડો પડ્યો, અતી આતુરતા મન્ય થાય,
પલ જુગ જાય. પ્રિતમ લખે પ્યારીને.
- ધણી લેશું લાખેણી ધડી લાભની, ગ્રહી કધર કામળ બાંય,
હેતે હરખાય. પ્રિતમ લખે પ્યારીને. ૪
- સુખડાની ધણી ધણી ચાહના, તારા જીવને લાગેછે જીમ,
મારે મન્ય તેમ. પ્રિતમ લખે પ્યારીને.
- જોગ સંજોગ અવસર આવતાં, ધરી ધીરજ રેવું તે કમ,
પિડે જોને પ્રેમ. પ્રિતમ લખે પ્યારીને. ૫
- હઘ આવ્યા દિવસ આનંદના, પ્રેમ રંગની આવશે પેર્ય,
ચાશે લીલા લેર્ય. પ્રિતમ લખે પ્યારીને.
- વાત કહિ ચાશોમાં વેવલા, પડી રશે તે સર્વે આ પેર્ય,
નાવે મન્ય મેર્ય. પ્રિતમ લખે પ્યારીને. ૬
- બાંધી મુઠી જાણો સવાલાખની, તેને ઉધાડતાં પલ જાય,
ફજેતીતો થાય. પ્રિતમ લખે પ્યારીને.
- આતો અનહઘને ખેલે ખેલવું, ચુકે એકીએ નહીં ઉપાય.
જીતી બાજી જાય. પ્રિતમ લખે પ્યારીને. ૭
- પ્યારી પડે પ્રિતલડી રાખજે, તારે સલ રહે તારી ટેક,
વાલો તે વિવેક. પ્રિતમ લખે પ્યારીને.
- ગોરિ ગંભીરતાએ છો ગુણવંતાં, સેજે સુખડાં મળશે અનેક,
શું કહેવું વિશેક. પ્રિતમ લખે પ્યારીને. ૮

(૧૬૯)

આજ વેરી વિશે મારો વાસછે, સર્વે ભૂપતિ ઝેરીલા સાપ,
સછેડે સંતાપ. પ્રિતમ લખે પ્યારીને.

ગર્વગંજન નામછે માયરૂં, ચૈદ્રે લોકમાં મોટો પ્રતાપ,
નાવે મારો માપ. પ્રિતમ લખે પ્યારીને.

થોડુ લખ્યું ઝાઝું કરી જાણુને, ગોરી ગુણ તણાછો ભંડાર,
શું લખું અપાર. પ્રિતમ લખે પ્યારીને.

દાસ નથુનો નાથ દયાનીધી, ચૈદ્રે લોક તણો શણુગાર,
નોધારાં ઓધાર. પ્રિતમ લખે પ્યારીને. ૧૦

ધોળ ૧૦ મું.

રાગ ઢાળ.

વાંચ્યો તે પત્ર વિવેકનો, હૈડે હર્ષ ન માય;
દેવમોરારી દયાનીધી, અટક પડે ઓળખાય. ૧

ધન્ય ધન્ય દ્વિજ દેવ તું, આપ્યું અભેપદ દાન;
કામ સમોવડ શું કહું, નથી આવતું અનુમાન. ૨

અનુમાન તે આવે નહી, જે દાન સમોવડ થાય;
અન્ય પદારથ, અલપ જોય, પ્રકમા કરી પક્ષા પાય. ૩

લક્ષ્મિનારાયણ નામ સાથે, કિર્તી અચળ વંચાય;
આ લોક ને પરલોકમાં, મન ઇછીત સુખ થાય. ૪

અખંડ દાન એમ આપીયું, અર્પ્યો તે નવસરહાર;
પ્રેમ ધરીને પ્રેમદા, પ્રણમે તે વારમવાર. ૫

અખંડ સૌભાગ્ય તાયરૂં, આશીશ દઈ દ્વિજ રાય;
નીજ નીકે તે આવીયો, આનંદ ઉર ન માય. ૬

સુખ અલૌકિક જીવનું, ધરે હરીતું ધ્યાન;
નયુરામ કહે ધન્ય નાગરી, જેને વાલા જીવન પ્રાણ. ૭

ધોળ ૧૧ મું.

દ્રોડિ દ્રોડીને ભટ દ્રોડિયો, ભટ દ્રોડ્યો તે ગાઉ બે ચાર; તેરાગ.

બધે પધાર્યા બંકા કૃશ્ણજી, ચૈદ્રે લોકના સરજણ હાર;

સત્ય પ્રતાપે પેખીયા, જેમ સુરજ તેજ અંખાર. ૧

કૃશ્ન આવ્યા જાણી કંપીયા, ભક્ષા ભડ મોટારે ભૂપાળ; ૨
 થર થર થર સૌ થરથરે, મગરાજ દેખી જેમ સ્થાળ.
 ભયભીત થયા સર્વે ભૂપતી, ચુકી ગયા તે શુદ્ધ શરીર;
 હેડેથી હેમત હારીયા, માતંગી જે મોટા અમીર. ૩
 અડવડતા તે ઊભા થયા, અંગ પ્રગટયા અતી ઉચાટ;
 એકાંતે થાયે સૌ એકઠા, કાંક બાંધો ભલેરો ધાટ. ૪
 રૂકમૈયો આવ્યો ત્યાં રાજવી, કૃશ્ન આવ્યો સ્થો કરવો વીચાર;
 તેડુ કંકોતરી કાંધ નહી, જ્યાં જોયે ત્યાં ઊભો છે ત્યાર. ૫
 છંછેડે સુખ નહી પામીયે, ખીજવ્યો જેવો કાળો વ્યાળ;
 માન દીધે માહા દુખ છે, રિજ્જે રૂંડે જેવો જમકાળ. ૬
 બેહુ વાતે બહુ દુખ છે, કાળુ ગોરું કાંધ ન કેવાય;
 જન્મ થકી જગડો કરે, આવ્યો અજાણ્યો તે નવ્ય જાય. ૭
 રિસે તેરાતો થઈ બોલીયો, સિંહરૂપ કરી શીશુપાળ;
 જગડો કરે શું જીતશે, એતો ગાયુ તણુરે ગોવાળ. ૮
 જુગતે જરાસંધ બોલીયો, તમે ગર્વ ન કરશો કાય;
 સુભટમાં તે શીરોમણી, બળમાં કમ બિજનું નોય. ૯
 અયુત ગજબળ બાપનું, સંગે સન્યા તે ક્ષોણી ત્રેવીશ;
 સતરવાર ચુરણ કરી, રણ જપેટી કરીને રીસ. ૧૦
 એકે અનેક એને જાણવો, પેખો પટાધર પરમાણુ;
 અગ્નિધિ તીખો એહ છે, જોયો જુધ મધ્યે તે જુનજાણુ. ૧૧
 રવિધિ તાતો તે તેજમાં, આકાશથી ઉંચો એહ;
 સિંધુથી ગંભીર શામળો, ટાઢો હિમને દેનારો છેહ. ૧૨
 વાયુથી વેગ વીશેષ છે, ધારણે તો ધરા સમ ધીર;
 રણમાં વડો તે રાજવી, જુગમાં એક જલવવીર. ૧૩
 જેને ભેટે તે જાણશે, તમે જીલશે સર્વે બાન;
 કામણુગારો તે કૃશ્ન છે, વશ્ય વિશ્વ સૌ કરે વખાણુ. ૧૪
 મોટાયુ સરવે ત્રેલિ દિયો, કાંક જાણો રાજ કરી રીસ;
 સન્માન કરો એનું સ્નેહથી, ને રાખજો પૂરણ પ્રીસ. ૧૫

જાણી પ્રતાપી જગદીશને, મહિપતી થયા મનમ્રોડ;
વિપ્ર નથુરામ વિનવે, કૃષ્ણ લીલા ગાયાનો કોડ. ૧૬

અધુરું ઘોળ ૧૨ મું રાગ ઢાળ.

નારદ મન શ્રી નારણનું, નૈષ્ઠિકિ માયાતીત;
અગ્રણી વૈશ્રવ એહ છે, વેણા જંત્ર ગાય હરી ગીત. ૧
હારકા આવી બળદેવને, વ્રણવ્યો તે સર્વ વિવેક;
કુંદનપુરથી કૃષ્ણ સ્વામિ, ગયા એકા એક. ૨
વિવાનાં સુણીને વધામણાં, હળધરને હરખ ન માય;
વીવાતી શુણીને વધામણી, વગડાવી આનંદ વધાય. ૩
છપન કુળને સોંઠાડીયાં, ચડ્યા સમ્રથ હળધર વીર;
ચતુરંગી દળ શોભતું, માંહિ અનેક રાજે અમીર. ૪
કુંદનપુર ગઢ ઘેરીયો, જોધા કરે દોટા દોટ;
જેમ કટક મરકટ રામનું, લેવા કનકનો કોટ. ૫
રૂકમૈયો કહે રાજવી, મારું હઠડું હાલકલોળ;
નવું નશ્યા આજ નીપન્યું, મારા ચીતમાં લાગી ચોટ. ૬
સન્યા તણી સંખ્યા નહી, બળદેવ બળનો સીમ;
નાથ નથુનો જીતશે, નીશ્રે જીશે મારું નીમ. ૭

રૂકમૈયો— ઘોળ ૧૩ મું.

એક લીલી તે લીલી લીલડી,
એક લીલી તે નાગરવેલરે, જગલીલડી. તે રાગ.
જીવો જીણી તે જીણી વાગે જલરી,
થાય શંખતણો ચણેણાટરે. જગ રેલીયો.
માંહી ઘેઘે નગારાં ગરગડે,
જોરે હઠ ભેરીનો જણેણાટરે. જગ રેલીયો. ૧
વાગે ઢોલ તે મેહ જેમ ગર્જતો,
માંહી લલીત સ્વર રણતુરરે. જગ રેલીયો.
દેખો ડંકાનાદની દિર્ઘતા.

સિંહ શબ્દ કરે બહુ સુરરે.	જગ રેલીયો. ૨
ક્રાંતિ કટક દેખી હુંતો કંપીયો,	
મારી કેમ કરી રાખીશ લાજરે.	જગ રેલીયો.
મેંતો બળ્યું મુજને શું થયું,	
આજ કાંચે ન સુજે કાજરે.	જગ રેલીયો. ૩
બ્યાંહાં જોઉ ત્યાં બદલ જોધછે,	
જેવું પ્રલય સાગર પુરરે.	જગ રેલીયો.
ઘેર્યા ગઠ કોઠા ને કાંકરા,	
સર્વે સરખા તે સુર ચતુરરે.	જગ રેલીયો. ૪
એનિ દોલત દેખીને ઝાંખો થયો,	
સુર આગે હું શલભ પ્રકાશરે.	જગ રેલીયો.
એની સમર્ધી ચંદ્ર ઉદે થયો,	
ન્યાળી તારા તે રાજે નીરાશરે.	જગ રેલીયો. ૫
દેખી દળને દ્રોણી તે કમકમે,	
બલા ભૂપ થયા મન ભંગરે.	જગ રેલીયો.
વાધ્યું જોર તે બહુ બદલ તાણું,	
જોતાં જરૂર કરશે જંગરે,	જગ રેલીયો. ૬
જેમ રામજી લંકાં પધારીયા,	
જેવો કપી ને રીંછનો ચોકરે.	જગ રેલીયો.
એમ કુંદનપુર આજ કાવીયું,	
એમ વાણી વદે સૌ લોકરે.	જગ રેલીયો. ૭
રકમૈયો તે હેમત હારીયો,	
બ્યાં રાજવી સર્વે સુજાણરે.	જગ રેલીયો. ૮
દાસ નથુનો નાથ નર કેસરી,	
વેદ પૂરાણમાં પરમાણુરે.	જગ રેલીયો. ૯

ધોળ ૧૪ મું રાગ ઢાળ.

વિવિધ વેણુ એમ સાંભળી, શીશુપાળના ચમત્કા કાન,
૩૨ નહી દૈવ કોપથી, વેરી મારી કહું ધમશાન: ૧

- મુજ સમોઘઠ શુર નહી, જુગમાંહી સુરાસુર જોધ,
ચર અચર લાગે કંપવા, કંઈ કારમો જ્યારે ક્રોધ. ૨
- રતી નહી બિંક રણુછોડની, એતો આહીરીયો પશુપાળ,
ગુણ શું આવો ગોવાળના, હું સિંહરાજ શિશુપાળ. ૩
- જરણા ધરિ જુગતે કરી, બોલ્યો જરાસુત તે સાર,
જાણું હું સર્વે જોધને, વાંચું બકામાં વારંવાર. ૪
- લખ્યું હશે તે લાભશે, જેવી કરમ માળ લલાર,
કેંની લાડી કાણુ માણુશે, તે કરણુદાર કારતાર. ૫
- રૂપે સકળ લલચાય છે, પારકાં પોતાનાં નોંચ,
આશ જે અણુ અપતી કરે, એને હાણ્ય હજાં હોય. ૬
- વિધિ બળે બહુ ફાલીયો, વિરાટ જીબર એક,
કર્મ જોગે તે કાવીયો, આઘ એક રૂપ અનેક. ૭
- જોગ વિજોગની વાતમાં, કોઈ જાણે જનનહાર,
જેણે તે સદગુર શેવિયા, નવ્ય રહે અગમ લગાર. ૮
- પુરશ દેહ પુરશાર્યથિ, તે પ્રગટ પૂર્વ વિવેક,
સાધન સાધ્ય હરી સર્વદા, સિધ ફળને પામ્યા અનેક. ૯
- નીતિવડે નીશ્વળ થયા, કેં સુરા સુર નર નાર્ય,
ચુકિયે નહી સ્વધર્મથિ, દયા ઢાલ સત્ય તરવાર્ય. ૧૦
- ધીરજ મોટો ધર્મછે, ધીરજ ન હોયે હાણ્ય,
ફળ મીઠાં ધીરજ તણાં, એમ વદે વેદ પૂરાણ. ૧૧
- શ્લિષ્ઠ આપી શિશુપાળને, બિરાજો બંગલા મોજાર,
કંકણુ બંધ કશર બર્ષો, તેને રેહેવું એકાંત દાર. ૧૨
- વીવાલી નરને વીધન બણાં, માથે હેરાં ફરેરે હજાર,
એતી અતુરને ચાલવું, એવો આદુનો અનસાર. ૧૩
- એક અપ્પીને બહુ યાનકે, નર્પત્તીઓ ફરે નીર્માણુ,
નશુનો નાથ નર કશરી, જેના વેદ કરેછે વખાણુ. ૧૪

છાંડ ૧૫ મું.

વળત્ત ખોલ્યા તે નારદ વ્રત, તમે સાંભળે શંકુનાથ. તે

બાધે આવ્યા જે કુંજ વીહારી, દયાસિંધુ શ્રીદેવ મોરારી. ૧
 સુણી વધામણીની તે વાત, નર નારી થયાં રળીયાત. ૨
 અતી આનંદ ઉર ન માય, જેજેકાર નગરમાં થાય. ૩
 જન જન પ્રત્યે વહે વાણી, ધન્ય રૂકમણીની કમાણી. ૪
 વર વીઠલ વરને વરશે, કાજ સર્વે કુંવરીનું સરશે. ૫
 જાશે ડાહોળીઓ પીઠી ધોષ, રૂકમણી બેશિ રહેશે રોઈ. ૬
 બલુ બીમકરાયનું થાશે, જુગો જુગ્ય તે જરા ગવાશે. ૭
 મળી નારીને નરના થોક, ચાલ્યાં ટોળે મળી સૌ લોક. ૮
 નૈણે નીર્ખ્યા જે નટવરલાલ, બોલ્યાં નાથ થયાં આજ ન્યાલ. ૯
 કોઈ સ્તુતી કરે ગાન તાન, કરે વૃત્ય ધરે કંઈ ધ્યાન. ૧૦
 સૌ સાહેલીયો મળી સરખી, ગાય ગીત હઈયામાં હરખી. ૧૧
 બેની નીર્ખ્યા રૂકમણી નાથ, ગાય ગીત મળ્યો સૌ સાથ. ૧૨
 નથુરાંમનો નાથ છે લહેરી, બોલે બાળા તે નૈણામાં ઘેરી. ૧૩

ધોળ ૧૬ મું.

છાનોરે છોકરડા તને કોણેને રોવરાવ્યોરે, હાને વળી હમલીલ્યો.
 તે રાગ.

ચાલ્ય સખી જેવાને જાણે, રણછોડજી રંગિલોરે, લાલ લલનાં
 ન્યાળિલ્યો.

ભલિ છખી છે બીને વાને, મુંદર છેલછખીલોરે, લાલ લલનાં. ૧
 મુખડાની મધુરતા મિઠિ, મિંઠડલી મરમાળીરે, લાલ લલનાં.
 અમ્રલને ભરેલી એની, આંખડલી અણીયાળિરે, લાલ લલનાં. ૨
 બળીને ભરમાવે એની, બલી અગુટી કંટારીરે, લાલ લલનાં.
 મિઠા બોલો દિઠો બેની, ડોલરીયો દિલ દારીરે, લાલ લલનાં. ૩
 મોહન ફેરં મુખડું મેંતો, આંખી નજરે જોયુરે, લાલ લલનાં.
 મર્મ કરિ મુજ સામું જોયું, મરકલડે મન મોહુરે, લાલ લલનાં.
 ચતુરને વળી ચપક વરણી, બીમકરાય દુલારીરે. લાલ લલનાં.
 પરણો તો પ્યારાને નહીતો, રહેજો બાળ કુમારીરે. લાલ લલનાં.
 બિમકરાયે બહું વિચાર્યું, કુંવરને મન્ય કાંટોરે; લાલ લલનાં.

દેખીને બહુ દુખડાં ઉપજે, ડાહોળનું મુખ દાટોરે. લાલ લલનાં.
 ચતુર હોય તે એતિ ચાલે, ગાફલને શું ગાવુંરે; લાલ લલનાં.
 બત્રીલખણા બંકા તમને, સાન કરી સમજવુંરે. લાલ લલનાં.
 સાસરવાસો સૌને સરખો, ગિતિ ગાળો ગાયેરે; લાલ લલનાં.
 હોંસિલા હરિવરને જોઈને, રૂદીયે રાજી થાયેરે. લાલ લલનાં.
 રિશ ન કરશો રસીયાજી, કોઈ કાળું જોઈ કશે; લાલ લલનાં
 નથુરામ કહે નાગરીયું સહુ, ફેફળ પાન લેશેરે. લાલ લલનાં.

ઘોળ ૧૭ મું.

રાગ પ્રસીધ છે.

બિડાં બિડાંની રીત્ય,	બિડાં લેશુરે.
આપો આણીને પ્રિત્ય,	બિડાં લેશુરે. ૧
અમે બોલશું તે આળ,	બિડાં લેશુરે.
ગિતે ખાશો તમે ગાળ,	બિડાં લેશુરે. ૨
તમે દારકાંના ધિશ,	બિડાં લેશુરે.
જોજો કરતા નહી રિશ,	બિડાં લેશુરે. ૩
ઘેર કનકનો કોટ,	બિડાં લેશુરે.
યેનો મનમાં બહુ તોટ,	બિડાં લેશુરે. ૪
આવી નમે મોટા રાય,	બિડાં લેશુરે.
એવિ મોટપે શું થાય,	બિડાં લેશુરે. ૫
રાખો મનમાં બહુ માન,	બિડાં લેશુરે.
ભલો દિસે બીને વાન,	બિડાં લેશુરે. ૬
આતો આવડો શ્યો ઓડ,	બિડાં લેશુરે.
મહિ માંખણના ચોર,	બિડાં લેશુરે. ૭
પિધું પુતના પેપાન,	બિડાં લેશુરે.
તર્ત તજી તે પ્રાણ,	બિડાં લેશુરે. ૮
કામળિના ઓઢનાર,	બિડાં લેશુરે.
મામાના આરનાર,	બિડાં લેશુરે. ૯

જોજો મથુરાં મોજારં,	ખિડાં લેશુરે.
જોતાં જડી ભક્ષી નાર,	ખિડાં લેશુરે. ૧૦
જોતું કુખડું છે અંગ,	ખિડાં લેશુરે.
રૂડો લાગ્યો એનો સંગ,	ખિડાં લેશુરે. ૧૧
જોના ટુંકા ટુંકા કેશ,	ખિડાં લેશુરે.
જોનો વરવો છે વેશ,	ખિડાં લેશુરે. ૧૨
અંગે અઠાવીશ વાંક,	ખિડાં લેશુરે.
મળ્યું મથુરાંતુ રાંક,	ખિડાં લેશુરે. ૧૪
આપો કુખજના કંથ,	ખિડાં લેશુરે.
બડભાગી બળવંત,	ખિડાં લેશુરે. ૧૪
દ્વારાપુરિના શ્યામ,	ખિડાં લેશુરે.
પાસે કોડી નહી દામ,	ખિડાં લેશુરે. ૧૫
વદે વિપ્ર નથુરામ,	ખિડાં લેશુરે.
શ્યામ સંગે પડતું કામ,	ખીડાં લેશુરે. ૧૬

ધોળ ૧૮ મું ઢાળ.

હાંસિ વિલાસ હરિ સાંભળી, ભાવે રિઝયા ગુણ બંડાર;
 પ્રેમ સનેહ તે પરખીયો, એનો અંતર ભાવ અપાર. ૧
 આનંદ સૌને ઉદે થયો, વાલે પુરી અંતરની આશ;
 રણુછોડછ રિજ્યા રંગમાં, પ્રેમ રૂપ કિધું પ્રકાશ. ૨
 પુરી વીરો નારી પુરશને, ફળ્યા ફળે રિત્ય અનેક;
 જોણે જે ભાવે જાણીયા, ફળ દીધાં કરીને વિવેક. ૩
 ભાવે ભીમકરાય બેઠિયો, પ્રેમે લાગ્યો પ્રભુને પાય;
 કરજોડીને કરગર, મારે મન્ય વસે તે ફળ થાય. ૪
 ભગિત ભાવ જોઈ ભીમકનો, પરમેશ થયા પરસંન;
 આતુરતા જોઈ અંતરની, સોખ્યાં તે સસ વચન. ૫
 રહે કુક્ષી રાણી શકમણી, નાભ્યાં તે નીરમળ નીર;
 વેદ વિહિત વિધીએ કરી, ચોપે શુધ કીધું જારીર. ૬

(૧૭૭)

મળિ સૌ સરખી માનુની, દાસી તે અપરમપાર;
નથુના નાથનિ કામના, સજે તે શોભે શણુગાર. ૭

ધોળ ૧૮ મુ.

જનકે તે રાય જગ માંડીયો. શોભા શ્રી નંદા. તેરાગ.
વરવાશી વીઠલરાયને, નંદા જગવંદા.
તો હઈડે હરખ અપારરે, નંદા જગવંદા.
આનંદ ઓધ ગિદે થયો, નંદા જગવંદા.
તો સજે શોભે શણુગારરે, નંદા જગવંદા. ૧
આધ અંબારૂપ ઓપતું, નંદા જગવંદા.
અગમ નીગમ અપારરે, નંદા જગવંદા.
શોભિત રત સુંદરી, નંદા જગવંદા.
જેવી તાતી તરવારરે, નંદા જગવંદા. ૨
ચતુરાં એક ચાદ લોકમાં, નંદા જગવંદા.
જીવનનું મન્ય જોર, નંદા જગવંદા.
રંમ ગુલાખી રૂડી ધાટડી, નંદા જગવંદા.
કસખી રૂપાળી કોરરે, નંદા જગવંદા. ૩
ગુચ્યાં તે ફુલ મોઢરા તણાં, નંદા જગવંદા.
નાગણી જેવી વેણરે, નંદા જગવંદા.
સેથો સિંદુરે પુરીયો, નંદા જગવંદા.
ધનુશ સરખાં નેણુરે, નંદા જગવંદા. ૪
લીલાવટ ચાંદલો શોભતો, નંદા જગવંદા.
મુખડું તે ચંદ્ર સમાનરે, નંદા જગવંદા.
રૂપાળી તે રતને જડી, નંદા જગવંદા.
જાલ્ય ઝાંખુકે કાન્યરે, નંદા જગવંદા. ૫
અંખુજ સરખી આંખડી, નંદા જગવંદા.
શોભે અંજને શોભાળરે, નંદા જગવંદા.
મરકકડું અતી ઓડમાં, નંદા જગવંદા.
દામણી દીવ્ય દીયાળરે, નંદા જગવંદા. ૬

નાસિકા નૌતમ નીર્મળા,	નંદા જગવંદા.
વાળી તે ચુની જડેલરે,	નંદા જગવંદા.
અધર લાલ અનુપ છે,	નંદા જગવંદા.
દાડીમ દંત રંગેલરે,	નંદા જગવંદા. ૭
સુખ હસીત માને ભર્યું,	નંદા જગવંદા.
મિઠાં મધુરાં વેણુરે,	નંદા જગવંદા.
કંપુક જેવો કંઠ છે,	નંદા જગવંદા.
સ્વજનને સુખ દેણુરે,	નંદા જગવંદા. ૮
જુમણુ જુક કંટેશરી,	નંદા જગવંદા.
લેંગે તે નવશર હારરે,	નંદા જગવંદા.
કંચુકી કાળી અતદસની,	નંદા જગવંદા.
સોનેરી ભરત અપારરે,	નંદા જગવંદા. ૯
જરીયાની તુછ માંહી ઝળકતી,	નંદા જગવંદા.
મોળિયાં કસુંબલ રંગરે,	નંદા જગવંદા.
ઉરની શોભા અનુપ છે,	નંદા જગવંદા.
ચિંત ચોડયું શ્યામ સંગરે,	નંદા જગવંદા. ૧૦
હાથે કાંકણુ તે હેમે જડ્યાં,	નંદા જગવંદા.
આંગળી વીટી અનુપરે,	નંદા જગવંદા.
બાજુને ઘેરખા બેહુ ધર્યા,	નંદા જગવંદા.
મોતી તોરા મહારપરે,	નંદા જગવંદા. ૧૧
કામળ નાભી કમળ છે,	નંદા જગવંદા.
કટિ તે કેસરી લંકરે,	નંદા જગવંદા.
લેંગો તે પચરંગી રંગનો,	નંદા જગવંદા.
નીરમળ નીશ કલંકરે,	નંદા જગવંદા. ૧૨
ઝાંઝર નેકુર જણુકતાં,	નંદા જગવંદા.
અણુવટ વીછીયા પાયરે,	નંદા જગવંદા.
નથુના નાથને ન્યાળવા,	નંદા જગવંદા.
અંગે બિલટ ન માયરે,	નંદા જગવંદા. ૧૩

(૧૭૯)

ધોળ ૧૮ ઢાંળ.

જાવું તે અંખીકાને પૂજવા, પ્રેમદાયે કર્યું પરીયાણુ;
જાત્રાએ જાયછે કુંવરી, યયું ભૂપતીયોને જાણુ. ૧
છત્રપતી ચંચળ થયા, કારમ્યો તે વાપ્યો કંપ;
હથીયાર હેમતથી ધરી, સંચર્યા કરીને સંપ. ૨
રણોએ પંથડો રૂંધીયો, બહુ જોધા બિભા બળવંત,
કનાથ બેય બાળુ કરી, વંછે તે પ્રવર્યાનો પંથ; ૩
અર્ધ રથિ રથિ અતી રથી, મહારથિ તીમીંગળ જેહ,
વંજર કોટિ સમવીરછે, તત્પર થઇ તરડ્યા તેહ, ૪
હજાર હસ્તિને વાહને, ધરી રહ્યા ધનુષને બાણુ,
પાધરા પંથના ફેરમાં, બહુ સુરા રાજે સુગાણુ, ૫
રાજ તણા દરબારથી, અંબાજી કેરું આગાર,
ચૌદ દળે વીર વ્યુહછે, કે'તાં તે નાવે પાર, ૬
વળિ વસે રથ રોપીયો, નર સિંહ નીર્ભય જેહ,
સુંદર રૂપ શોયામણુ, નથુરાંમનો નાથ તેહ. ૭

ધોળ ૧૯ મું.

દોહો.

રક્ષક અગણીત રાજવિ, કરે દ્રોહાદ્રોહ ॥

ચતુરાં સમરે ક્યામને, જે જે શ્રી રણછોડ ॥૧॥

છંદ લલીત—ગોપિકા ગીત પ્રમાણે.

કરજોડી કહે રાજ કુંવરિ, લલીત લક્ષણે લાલને વરિ,
અરજ સુણુજો બિર ધારજો, કરગરી કહું કાજ સારજો. ૧
દેવ દયાનીધી, દાસી તાયરી, જીવન રાખજો લાજ માયરી.
હાહોળને દુખે મદી મારજો, કરગરી કહું કાજ સારજો. ૨
ત્રિકમ છે ટાણુ, ટેક રાખજો, કટક કૌરના, કોધે કાપજો,
કર મુને મહી, તર્ત તારજો, કર ગરી કહું. ૩

કુળ અરી કરી, પંથ પંવરી, નકટ નાગરી, રાજ કુંવરી;
 મિથ્યા વૈખરી વાદ વારજો, કરગરી કહું કાજ. ૪
 ચતુર છો તમે, ચાદ લોકમાં, શિર ચુડામણી સુર સાથમાં,
 ચેતી ચોકમાં, રથ રાખજો, કરગરી કહું. ૫
 અવધ આદ્યજો નારી તે અમો, રંગે તે રિજજો નાથજી તમે,
 તંન સંતાપને, દુર દારજો, કરગરી કહું. ૬
 જાણી જગતપતિ ભાવથી ભજું, તનપડે પુની ટેક ના તજું,
 અટકની ભરી,ને ઉગારજો, કરગરી કહું કાજ. ૭
 કરણાતો કરી, લ્યો મુને હરી, જન્મો જન્મનિ હું, ચણે કીંકરી;
 જે જપુ સદા તે મળે કદા, પેખો તે પ્રેમદા, નાથ નર્મદા. ૮
 લલીત સુંદરી લાભ લેખતી, ભુપમદે ભયા, દ્રષ્ટે દેખતી,
 નથુના નાથને નૈણે નીર્જતી, હરીની આશથી, હૈડે પર્જતી. ૯

ધોળ ૨૦ મું.

વળતી નારદે માંડી વાત, તમે સાંભજો શંભુનાથ. તેરાગ.
 ચાલ્યાં પૂજવા અંખીકા માત, સાથે સાહેલીયુને સાથ. ૧
 પુન્નમીશે મુની વ્રત ધરીયાં, પ્રેમદાઉની સંગે પરવરીયાં. ૨
 આપે લક્ષ્મી તણો અવતાર, ગુણ વંતિતે ગુણ ભંડાર. ૩
 કાણુ હંસ તણી ગતી કરતી, ભુમી ઉપર ડગલાં ભરતી. ૪
 નારી એવી નજરે નવ્ય નીરખી, રૂપજોઈને સંન્યા સૌ હરખી. ૫
 રવી જોગે તીમરનો નાશ, એવો સંન્યામાં કરતી ઉજસ. ૬
 આવ્યાં દેવી મંદીર મોજર, સમરતાં શ્રી દેવ મોરાર. ૭
 વેદ વીધી કરી મનમાની, ભાવે પૂજ્યાતે ભવને ભવાની. ૮
 પ્રક્રમા કરી લાગ્યાં પાય, જે જે ઉમાશંકર મુખે ગાય. ૯
 સુખ દાતા ઉમા શીવરાય, જશ નિશદીન નીગમ ગાય. ૧૦
 દિસે સુખને સંપતિ જેહ, ત્ર્યંબક નાથની આપી તેહ. ૧૧
 સાદ્ય થાજે પારવતી પ્યારી, વર આપજો દેવ મોરારિ. ૧૨
 પૂજી વળ્યાં મેલ્યુ મુની વર્ત, લાજ પરી કરીછે તર્ત. ૧૩
 નીજ રૂપ હતું તે પ્રકાશ્યું, જોતાંજળહળ તેજ તાવું. ૧૪

મુંભાયા માહા સતી કાવે, એની અટકળ કાઢને ન આવે. ૧૫
 જોયે પંડ બ્રહ્માંડની કાયા, આઘ બન્યાં આપે જોગમાયા. ૧૬
 એવું જોઈને રૂપ અનુપ, મોહ પામ્યા તે સર્વે ભૂપ. ૧૭
 નીરા વાહનથી ઝટો ઝટ, પડ્યા પ્રથ્વી પર ફટો ફટ. ૧૮
 કશ ઉપર રાખતા કુડ, તેના મુખમાં ભરાણી ધુળ. ૧૯
 અતી અંતર પ્રેમ લગાડી, જાય નીર્મતી કુંજ વીહારી. ૨૦
 જગજીવને જીવતી તે જાણી, અતી અંતરમાં ભાવ આણી. ૨૧
 બાંધ બ્રહ્મને રથમાં લીધાં, મન વાંધીત કારજ સીધ્યાં. ૨૨
 વાલે કામ ભલે રૂં કીધું, રૂંકમણી તણુ મન રીજ્યું. ૨૩
 જોડ બની તે છેલ સમાણી, તેતો શોભા ન જાય વર્ણી. ૨૪
 દેવે દુંદભીએ દીધા ધાય, દિવ્ય પૂજની વૃદ્ધી યાય. ૨૫
 તણે લોકમાં જોજોકાર, પ્રેમ આનંદ પ્રગટ્યો અપાર. ૨૬
 રૂંકમણી આનંદ બહુ પામી, કાંઈ મન્ય રહી નહી પામી. ૨૭
 કર જોડી બોલે વાલા વેણુ, મુણે શ્યામ સદા મુખદેણુ. ૨૮
 જોડ શોભા બની છે સારી, નથુરાંમ કહે જાણે બલહારી. ૨૯

ધોળ ૨૧મું.

જાળાં વાઢીને કરજ્યો વાડરે,	જરમરીયા જાલા. તે રાગ.
બલહારી બંકાલાલરે.	મનગમતા માવા.
નીરભે કરી મુને ન્યાલ રે.	મનગમતા માવા. ૧
દોડી મેલિ તમે દોટ રે.	મનગમતા માવા.
ચતુરાં લીધી ચડી ચોટરે.	મનગમતા માવા. ૨
હતી હઈયે ઘણી હામરે.	મનગમતા માવા.
ચિંત્યાં થયાં સર્વે કામરે.	મનગમતા માવા. ૩
આવી મળ્યાં સર્વે મુખરે.	મનગમતા માવા.
દિહું મનોહર મુખરે.	મનગમતા માવા. ૪
પૂરણુ પરખી મેં પ્રિયરે.	મનગમતા માવા.
જીગમં થઈ મારી જીલરે.	મનગમતા માવા. ૫
ઉમાશંકર થયા સાલરે.	મનગમતા માવા.

બળીયે ઝાઝી મારી બાંછરે.	મનગમતા માવા. ૬
કાને સુણતાં મુંઢર ગાનરે.	મનગમતા માવા.
કર ઝહીને કડં વાતરે.	મનગમતા માવા. ૭
ગમતું નથી મુને આંચરે.	મનગમતા માવા.
ચાલો દારામતી માંચરે.	મનગમતા માવા. ૮
પીયર લાગે ખાંડે ઝેરરે.	મનગમતા માવા.
વાલા સાથે જોતે વેરરે.	મનગમતા માવા. ૯
વાલીતે દારકાંની વાટરે.	મનગમતા માવા.
વાલોતે ગોમતીનો ઘાટરે.	મનગમતા માવા. ૧૦
સ્થામ ધણી સમરથરે.	મનગમતા માવા.
વેગે લકારો હવે રથરે.	મનગમતા માવા. ૧૧
જોવી સાગરની રેલરે.	મનગમતા માવા.
જોડીતે સાસર વેલરે.	મનગમતા માવા. ૧૨
ખરેખરી મન્ય ખાંચરે.	મનગમતા માવા.
મળોતો થાય નીરાંલરે.	મનગમતા માવા. ૧૩
જોજો સંન્યાનાં રૂપરે.	મનગમતા માવા.
ભુડે મુખે પડ્યા ભુપરે.	મનગમતા માવા. ૧૪
ડાહોળને મન દુખરે.	મનગમતા માવા.
દિસેતે રાંક એનું મુખરે.	મનગમતા માવા. ૧૫
અંગે અપાર એને શોકરે.	મનગમતા માવા.
હોલો વાંકી કરી ડોકરે.	મનગમતા માવા. ૧૬
કેડેતે દીધા એણે હાથરે.	મનગમતા માવા.
થરથર કંપે એનું ગાતરે.	મનગમતા માવા. ૧૭
હધડે તે હાલક હોળરે.	મનગમતા માવા.
રેવે આંખ્યુ રાતીઓળરે.	મનગમતા માવા. ૧૮
અતી જરેછે આંસુરે.	મનગમતા માવા.
ફાડી રહ્યો જુવો ડાચુરે.	મનગમતા માવા. ૧૯
કરે તે કાગારોળરે.	મનગમતા માવા.

(૧૮૩)

ન્યાળીને જીવેછે મીઠાળરે.	મનગમતા માવા. ૨૦
પેખેછે પીડીઆળું અંગરે.	મનગમતા માવા.
ભલે થયો મનભંગરે.	મનગમતા માવા. ૨૧
સંતાર્થ રહ્યો શીશુપાળરે.	મનગમતા માવા.
સિંહ આગે જેમ સ્યાળરે.	મનગમતા માવા. ૨૨
રૂકમૈયે રાખ્યુતુ કુડરે.	મનગમતા માવા.
ધરાઈ ખાધી એણે ધુડરે.	મનગમતા માવા. ૨૩
ગંગાનાં જળ મારી માતરે.	મનગમતા માવા.
પુન્ય પવીત્ર મારો તાતરે.	મનગમતા માવા. ૨૪
આપ્યાનો તમને ઉલાસરે.	મનગમતા માવા.
વૈકુંઠ હજી એનો વાસરે.	મનગમતા માવા. ૨૫
ધન્ય ધન્ય ધનસ્થામરે.	મનગમતા માવા.
વિનવે વિપ્ર નથુરામરે.	મનગમતા માવા. ૨૬

ઘોળ ૨૨ મું.

તમને કઈ વહુ ગોરાં ગમશે રાજ, અચકો મચકો કારેલી.
તે રાગ.

લઈ લાડી વળીયા બંકો લાલ,	વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી.
દેઈ જીલ તણો તે ડંકો લાલ.	વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી. ૧
ગેકાવી નોખત ઘેરી લાલ.	વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી.
વશ્ય કીધા સર્વે વેરી લાલ.	વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી. ૨
ચાલ્યા છોગલીયાં મેલી લાલ.	વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી.
ખુખ ખાંતે રણમાં ખેત્રી લાલ.	વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી. ૩
હીંમત સૌ રાખ હાર્યા લાલ.	વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી.
ગોવિંદે ગર્વ ઉતાચ્યા લાલ.	વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી. ૪
કમળા વર કીધું કાળુ લાલ.	વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી.
દળસાત સાત ખેંધ બાળુ લાલ.	વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી. ૫
રૂકમૈયો રોતો મેલિ લાલ.	વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી.
લઈ કંન્યા રત્નની થેલી લાલ.	વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી. ૬

મનમાં ટુલી મદમાતી લાલ. વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી.
 દેખી ઠરેછે છાતી લાલ. વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી. ૭
 દિલ રિજ્યો દ્રષ્ટે દીઠો લાલ. વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી.
 અતી અમ્રતપેં તે મીઠો લાલ. વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી. ૮
 મુને મળ્યો નથુનો સ્વામી લાલ. વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી.
 હું પૂરણ સુખડાં પામી લાલ. વસ્તે રસ્તે હુંટય કરી. ૯

ઘોળ ૨૩ મું—રાગ ઢાળ.

પુણ્ય પ્રતાપી જેમ કેશરી, પેશી તે સ્યાળ દળ માંય,
 સુખે સ્વભાગને લઈ વળે, કદા કંપે નહી મન ક્યાંય. ૧
 ત્સિંહ નાથ શિરોમણી, નરપતી તણા દળમાંય;
 છત્રપતી છુપાઈ રહ્યા, લીધાં પકડી બાંય. ૨
 વિમુખ દેખી સૌ બીરને, જરાસંધ બોલ્યો કરી જ્વેર;
 ધરાપતીયો ધીકાર છે, બોલો બહુ પાડીને બકાર. ૩
 કાંટો ચડાવ્યો સૌ કાયરને, તત્પર થયા તતખેવ;
 સિંહ શખ્દે તે ગરજ્યા, બળવંત વીર બળદેવ. ૪
 લાગી લડાઈ લશ્કર ચઢ્યા, હર્ષે તે કરેછે હોકાર;
 નથુનો સ્વામી શામળો, શંખ શખ્દ ક્યો તે વાર. ૫

શ્રી વિવેક ચિંતામણિ.

શ્રી હુંદાળાને દેવા, તેનિ કરવી મારે શેવા. ૧
 સરસ્વતિ થયાં સાહ્ય, સારે જ્ઞાનની વાણી ગાય. ૨
 ધડપણ નોતું ધાર્યું, ન કરતો કેતું વાર્યું. ૩
 જીવાનીમાં ન જોયું, તારે મોતી અમુલ્ય ખોયું. ૪
 હૃદયે હરિં નવ આણ્યા, બિજા મીઠ્યા રસ માણ્યા. ૫
 ન સેવ્યા સંત કે સાધુ, મન બિજે પંપાળે બાંધ્યું. ૬
 શખ્દ શિખ્યો નહી કાંઈ સાખી, રહ્યો રૂદેમાં મેલ રાખી. ૭
 ગુણ ગોવિંદના ન ગાયો, ધન્ય મેળવવાને ધાયો. ૮

પ્રાણી રાત્ર દીવસ કામ્યો, તોય ત્રાંખીયો ન પામ્યો.	૯
રહ્યો નીરધન થઇ, ગયો એજે અવતાર વધ.	૧૦
જેને વિચારી વાર, આમાં કોણ સચું છે તાર.	૧૧
ખેની નથી તારી માત, અંતે કોણુ છે સંધાત.	૧૨
તારો બધું રહેશે અળગો, તું કયા સગપણને વળગો.	૧૩
જ્યારે લેખાં લેશે ધણી, થાશે વમાસણ ધણી.	૧૪
તેમાં નથી તારી તરીયા, કેમ અવળા ઉઘમ કરીયા.	૧૫
જ્યારે જમ દેશે માર, તારે ડુની ચડશે વાર.	૧૬
પાણ્ય ભરો ને તમે પહેલી, ચણાવો ગઢ કોઠાને ડેલી.	૧૭
રાખો ધરમના છડીદાર, તારે જમના સ્થા છે ભાર.	૧૮
મોહ મમતાને વારો, કાળ ક્રોધને લઈ મારો.	૧૯
જેને લોભ ન શકે લઈ, તેની સર્વે ચિંતા ગઈ.	૨૦
જેણે ધણી ધાર્યો વશ, તેને કોણુ કેશે ખશ.	૨૧
જેને રૂદે ઊગ્યા રવી, તેતો કેવાણા છે કવી.	૨૨
જેને આપે કાવ્ય થાય, તેતો ગુણુ ગોવિંદના ગાય.	૨૩
જેને ગંગા આવી ગોળે, ખીન્ન નીર શીદ વલોવે.	૨૪
જેને મેળ્યા ગુરૂ હરી, માને ઝોદર નાવે ફરી.	૨૫
જેની વરતી આપી આમે, તેતો પદ પ્રભુતું પામે.	૨૬
કરો સદ ગુરૂની સેવ, રાખો હરીભજવાની ટેવ.	૨૭
ખિન્ન મેલિ દેને ફેલ, ટાળ્ય મનનો તું મેલ.	૨૮
કુડુ કુટુંબ પરીવાર, જુડું જાણોને ધરખાર.	૨૯
જાણે વિવેક વીચાર, ટળે જન્મ મરણુ અવતાર.	૩૦
જેને મેળ્યા ગુરૂ હરી, તેને લખ ચોરાશી ટળી.	૩૧
જેતાં જોતાં આવશે જરા, પછે પ્રભુ રહેશે પરા.	૩૨
કેશ ટળિ જશે કાળા, પછે કરમાં લેશે માળા.	૩૩
એને એજ રહું કામ, ખીજે રાજી નથી રામ.	૩૪
આજી હાથમાંથી જશે, પ્રાણી પછે પસ્તાવો થાશે.	૩૫

ઘણી કરતો દગા ધાતું, કાંતું આંધ્ય કરમનું ભાતું.	૩૬
હિડેછે હીણું કામ કરતો, નથી નાથ ભાગો તું ડરતો.	૩૭
ધરમ કરતો નથી રતી, તારી કોણ થાશે ગતી.	૩૮
દલમાં દયા નથી ટાંક, આગળ્ય થાવું તારે રાંક.	૩૯
તુને વીધે વીધે કયું, તારું કેમ કુટયું હતું.	૪૦
પેરે પેરે સમજાવું, તારે હાલે હાથે જાવું.	૪૧
ગયા કોટિ ધ્વજ ખાલી, ગયા ચક્ર વર્તી આલી.	૪૨
સર્વે ગયા રાજ કરતા, ગયા ધરો ધર ફરતા.	૪૩
ગયા નદી સંઘાપુર, ગયા રાજને મજુર.	૪૪
ગયા નરને નારી, ગયા ભુપત્ય ને ભીખારી.	૪૫
ગયાં ફળને ફલ, ગયાં માનવીયોનાં મુલ.	૪૬
ગુરુ ગોવિંદને પ્રતાપે, હરી નીરખવાછે આપે.	૪૭
ગાઈ વીલેક જ્ઞાન વાણી, નથુરામે તે વખાણી.	૪૮
જે કોઈ પ્રેમ ધરીને ગાય, તેના પંડનાં પ્રાશ્નત જાય.	૪૯
સંત નથુ કહે સાસ, પામે વૈકુંઠ કેરો વાસ.	૫૦
સભા પામીને આનંદ, બોલો જેને શ્રી ગોવિંદ.	૫૧

ગરબી ૧ લી.

તેમાં ભુલી ગીયો ભગવાનનેરે, એરાગ.
હારે ચાલો નિરખવા સોમનાથનેરે, ટેક.
હારે જેને બિંગરાડ ગામના ભાગ્યનેરે,
વશ્યા ભોજો તે નાથજી વાસ; ચાલો નીરખવા
શિવધામ તે દિસે શોભામણ્યુરે,
કાવે શોભા જાણુ કષલાશ. ચાલો નીરખવા૦ ૧.
કોટ કાંગરાં ને એરડા એપતારે,
ખારી અટારી સુંદર ચોક. ચાલો નીરખવા૦
નરનારીનાં જુથતો ટોળે મળીરે,
આવે દરશન કરવા સૌ લોક. ચાલો નીરખવા૦ ૨

તીયાં ધન ફરકે ધર્મનીરે,
 કેં ગુણીજન શીવ જશ ગાય. ચાલો નીરખવા૦
 વાગે વાજાં તે છતરીશે રાગનાંરે,
 નીલ આનંદ મંગળ થાય. ચાલો નીરખવા૦ ૩
 શિવ દેવળની શોભા શી કહુરે,
 જોતાં પાપ ટળે તતખેવ. ચાલો નીરખવા૦
 હારે ડાયા સોમનાથ દુખડાં કાપશેરે,
 નથુરામનો દેવ માહાદેવ. ચાલો નીરખવા૦ ૪

ગરબી ૨ જી.

હારે ભોળાનાથને તે ભજીયે ભાવે કરીરે,
 રંગેરિઝતાં ન લાગે વાર. સાચે ભાવે બજો સોમનાથનેરે. ૧
 શિવ કેંતાં તે સંકટ નીવારશેરે,
 આપે ધન્ય દોલત પરીવાર. સાચે ભાવે બજો૦ ૧
 કરે દરશન દુખડાં કાપશેરે,
 ભોળોનાથ તે સુખનો ભંડાર. સાચે ભાવે બજો૦
 જીવો થોડે ધણું શીવ જાણશેરે,
 દયાવાળો તે સુખનો દાતાર. સાચે ભાવે બજો૦ ૨
 એની લેહેરમાં તે લાભ ઘણો પામીયેરે,
 હજે જન્મ મરણના તાપ. સાચે ભાવે બજો૦
 શિવ સેવા તણું કળ શું કહુરે,
 એના મહીમાનો નહી કાંઈ માપ. સાચે ભાવે બજો૦ ૩
 જેણે જાણ્યા તે જગમાં જીતી ગયારે,
 જેની સુરીનર કરે સદા સેવ. સાચે ભાવે બજો૦
 સેજે કોટિ કારજ શિવ સારશેરે,
 નથુરામનો દેવ માહાદેવ. સાચે ભાવે બજો૦ ૪

કુંડળીયા.

ધન્ય જન્મ તે ધારીયો, ધર્મ ધુરંધર ધીર,

સુકત શુભ શણુગારસેં, શોભે શુધ શરીર,
 શોભે શુધ શરીર, બાળે જુગમે પુન્ય ડોકો,
 માન ગુનસેં ગુઢ, ડાયો ડુંગર સુત બંકો.
 સવંત અઢારસેં સોય, એશી આસો જમ આયો,
 એકાદશી આદિત, જન્મ રત્નસેં પાયો,
 વઢે વિપ્ર નથુરાંમ, ભાદાણી ભીંગરાડમેં,
 ધન્ય જન્મ તે ધારિયો, ધર્મે ધોરંધર ધીર. ૧

ગીત લખ્યુંછે.

કવી. ગઢવી. દાદભઈ મૂળુભઈ રેહેનાર શ્રીઆં-
 સોંદર. પ્ર. લીલીયા સવંત ૧૯૪૪ના માહા સુદ.૨.

ભલું ભિંગરાડ મધ્યે એક ધામતો ખીરાળે ભારી,
 શંભુરણુછોડળ તણા દેવળ છાળે;

વાંકડી પાધને પધારીઆ વીઠલો, ગગનલગી વેદ ધુન્ય ગાળે. ૧
 ઈંદ્ર લોકથી દેવ અંતરીખે આવીયા, જુથ વેમાનના ભલા જમ્યા,
 આકાશ મારગે સુર એમજ કહે, પ્રભુનાં દરશનતો આજ પામ્યા. ૨
 ઈંદ્ર સરીખા નીત્ય ઓળગ કરે, ધ્યાન વીરંચી નીલ ધારે;
 ભગતને કારણ જુધ કરી પ્રભુ, મધુકૈટભને માહારાજ મારે. ૩
 ભગતને કારણે શું કર્યું ભુદરે, રાજ રાવણ તણું રધ્ય રોળ્યું;
 પાંડવા તણી તો રાખી પ્રતીગના, કૌરવા તણુ લઈ કુળ બોળ્યું. ૪
 દુષ્ટ દુશાસને સતીને દુભીયાં, દ્વારકાંથી પ્રભુ દોટ દીધી;
 લાજ દરજેધનનીજરા ન લાવીયા, કોડની આખરં ધુડ કીધી. ૫
 ભગત વીદુરની ભાજી ભાવે જમ્યા, ગુણ તારો નકે જય ગણીયો;
 વેણુવાસ્તે તમે લઈને વીઠલા, હસ્તી દંતોશજે કંશ હણીયો. ૬
 મારવા હરણાકર્યપ આવીયો દુરમતી, ભલોભગવાન પ્રહલાદ ભાંખ્યો;
 થડથડ થંભ ફાટતાં, પ્રગટ નરસીંહ થયા, નાથ લઈ ઊંખરામાંઈ નાખ્યો. ૭
 વધારી નોરને પેટને ફાડીયું, કોરે આંતર તણા હાર કીધા;
 વિકટ ૩૫ નરસીંહ જ્યારે બન્યા, દેખતાં દેવતા સહુ ડરીયા. ૮
 કમળાપતીને કાચે નકે ઓળખ્યા, કળા કીરતારની કોણુ જાણે;

ખરા ખરીનો ખેલ જ્યારે થયો, ટેકતો ત્રીકમે રાખી ટાણે. ૯
 નભમાં અતીશે ગરગડે નોખતું, ભલા ત્યાં સુરને મંન બાવ્યા;
 રાજ હરણાકર્યપને મારીને રાવવ, આપે વૈકુંઠ ધામ આવ્યા. ૧૦
 હવે બાણાસુર માહા બળીયો હવો, જોર જોતું ન જય માખ્યું;
 સહસ્ત્ર હાથ તો આપીયા શંકરે, શ્રોણિતપુરનું રાજ સોખ્યું. ૧૧
 પેદા અસુરને એક થઇ પુતરી, પ્રગટ ઓખા એવું નામ પાડ્યું;
 મેહુલ એકાંતનો લહિને માનુની, ધ્યાન શંકર તણુ એક ચીતે ધાર્યું. ૧૨
 જોયન અવસ્થા વરશ શોળની થઈ જશે, નીદરામાં દુવારાપુરી નીરખી;
 કુંવર કશ્ન તણો અનીરૂધ એક છે, પરણી પોતા તણો પુરૂશ પેખી. ૧૩
 ભર નીદ્રા થકી જગીને બામની, પતીપતી કહી પોકાર પાડે;
 માહા કલપાંત કરંતી કામની, કુટે હૈયુંને કેશ ત્રોડે. ૧૪
 ચિત્ર લેખા કહે બાઈ તમે સાંભળો, આકાશથી સુર લોક આંહી લાવું;
 મૃત્યુ પાતાળની ગતી છે મુજને, આજ તારો પતી લખને આવું. ૧૫
 લખી ચૈદેભુવન વળી ચિત્રલેખા, મૃત્યુ પાતાળ સુર લોક માંડી;
 પતી પોતા તણો નહી જ્યારે પેખીયો, ગતી ભ્રમ થઈને ફરે ગાંડી. ૧૬
 રહિ ક્ષણ એકને ચિત્ર લેખા સંચરી, હેમ દુવારકાં જ્યાં હીસે;
 છપને કુળ ઓળખી સહુ જનમાં, દેખતાં કોટિક કામ દિસે. ૧૭
 ઓળખી કંથને કુંવરી ઓચરી, મારો પતી મુને એજ મળીયો;
 ઉપાડી દોલીયો આણ્યો ઓખા મેડીએ, બાંધ્યો બાણાસુરછે મહા
 બળીયો. ૧૮

કરી ગરજના કુંવર કશ્નનો કોપીયો, હથીયાર પોતાતણાં નહી હાથે;
 અશાડી ધધુખિ ઉલટે આવીયો, મહા ક્રોધે ગોવરધન માથે. ૧૯
 ભોગળ કરધરી સજ થયો ભારતે, સીંહ જેમ કેસરી નાહોર છુટયો;
 ઢાળ્યા સુભટ સહસ્ત્રને ધરણીયે, અતીશે ક્રોધથી બાણ ઉઠ્યો. ૨૦
 નાગબાણે અનીરૂધને નાંગળો, કશ્નને નારદે જાણુ કરીયું;
 છપને કુળનું સૈન્ય લઇ સજ થયા, ધણી દુવારામતીને નીમ ધરીયું;
 કુંવરની વારે ચડીયા કાનવો, કરી ગરજના જાણે કાળ કોખ્યો;
 કાખ્યા સહસ્ત્ર હાથ વસુદેવને કુંવરે, રણ મધે જોણે થંબ રોખ્યો. ૨૨

ડાસી બાણામુરનીયે શીવને દાખવ્યું, પુત્ર મારા તણા હાથ પાડ્યા;
 સુણી શોણીતપુર આવીયા સજ થઇ, ભોળે ભક્ત ભલ્લ ભગ્નજ્યા. ૨૩
 કહે શંકર તમે સાંભળો કનૈયા, મઠતણા ચોર તલ યાઓ માંડી.
 દાશ મારો તમે અતીશે દુવીયો, ખરી વાતે નહિ જાઓ ખાટી. ૨૪
 સુણી એવી વાતને ઓચર્યા શ્રી હરી, ૩૬ તમારું જોર રાખો;
 ભીરમાસુર આગે ભાગીયા ભોળીયા, ભલી મુખે જોર વાત ભાંખો. ૨૫
 કેતામાં ભોળીયો અતીશે કોપીઓ, હરીહરે ત્રીશુળ લીધાં હાથે;
 કાળ બ્રમાંડનું કરે જે કારમું, મહા કોપે નાખ્યું કશ્ચ માથે. ૨૬
 ત્રીશુળ આવતું જોઈને ત્રીકમે, સજ થઈ સામજે બાણ સાંધ્યું;
 અમ્મીબાણ ત્રીશુળને આટકું, ભોળીઆ નાથ સહસ ભાંયું. ૨૭
 ભાંયુ ત્રીશુળને ભટ્ટા ભોળીઓ, નાગાસ્ત્ર નાખ્યું કૈલાશ નાથે;
 ગરૂડાસ્ત્ર નાખીયું નાથ ગોપી તણે, બ્રખી સૌ નાગને ગયું ભાથે. ૨૮
 ધનુશપીનાક લઈ ભોળીઓ ધણેણા, ગગન લગી અગનના ઝરે ગોળ
 કર્ધલાશપતીને કંથ કમળા કહે, ભલો તું ભલો તું નાથ ભોળા. ૨૯
 બ્રમાએ આવીને જુદ્ધને ભાંગીયું, લઈ સૌ સાથને મંડપ આવ્યા;
 પરણાવી અનીરૂધને બાણુની પુત્રી, આપે દુવારકાં હરી આવ્યા. ૩૦
 એવાં અખીલ બ્રમનાં દેવળ તે આદર્યા, મજલસને લડાવી તેજમાયા;
 કણુખીયા વંશમાં કુળ દીવો થયો, દેહ સતરાયો તુંજ ડાહ્યા; ૩૧
 વાસ વૈકુંઠ કૈલાસ તારો વસો, ભક્તિ તણો થર ભલો દીધો;
 કાશીને દ્વારકાં ધામ આયાં કસ્યાં, લાવ મનખા દેષનો ભલોલીધો. ૩૨
 સોમનાથ કળા તારી ચડતી કરે, ધણી કૈલાશનો નીમ ધારી;
 દ્વારકાનાથ શીર છત્ર સદા શોભા દીયે, ભોળા શીર ખળકે ગંગભારી.
 દાસ કરજોડીને કહે એમ દાદવો, ભલો નંદીતણો નાથ ભાંખો,
 ગરૂડનો અશ્વાર તે નાથ ગોપી તણો, રાયરણુછોડજી રહે રાખો. ૩૪
 ગીત.

કવિ. બારોટ દેવકર્ણી. ગામ. મોટી કુંડાવલ્ય.

વિદ્યા જાણુરા ચઉદ પરવીણ વાતે બધી,

ધશ્વરે નવે નીધ્ય ભલે આપ્યા;

(૧૯૧)

- મલુકમ સુર આજ ગામ ભીંગરાડ મધ્ય,
થર જેમ શિવ સોમનાથ થાપ્યા. ૧
- મંદીર વિષ્ણુ તણા હાઠ કીધા મહા,
પ્રથી સર બલી સૌ ભાગ પાયા;
સોમ અવરથે દ્રવ્ય જાશે સદા,
દામ પરમારથે વાપરા ડાયા. ૨
- નામા કામા ચાર જગ અમરરેશે નશા,
પરમારથ વીન્યા મોક્ષ થાયે;
જગત એમ સાબધો મન્ય જાણે જર,
નાથ કીપા વીન્યા કદી નાવે. ૩
- કરમ કાંડદંધીમાં બધા ભટક્યાં કરે,
સત ધર્મ વાત કોઈ નકે સાધે;
ભગવત કીપા થકી ભક્તો ભાદાણીયે,
બેશ દુંગર તણો ધામ બાંધ્યો. ૪
- ધોરીંધર ધરમરી તપે ફરકે ધનં,
ગુણીજન આગળે સુજશ ગાવે;
ધોરે ઘંટ નગારાં, શંખ જલર ઘણા,
અભેટક આરતી બંને આવે. ૫
- બિરાજે દેવળ મધ્ય ભાગે વીહદ,
હાઠ શોભા તણા અધીક થાવે;
જજો મળ ચીતર્યાં ધામ કૈલાશ જેમ,
ખંડ પતી ભાળીને ચક્ર ખાવે. ૬
- પુરિ વૈકુંઠ જેમ મંદિર પ્રતક્ષ,
લાખ મોર્છ કંદ્રપ દેખિ લાજે;
આપ ધૈર્ય દુવારામતીથી આવીને,
રાય રણછોડજી આહિ રાજે. ૭
- સોળ પ્રકારની નીત્ય પૂજા ચડે,
બેય ટંક નગારે ઘોશ બાજે;

- ચુવા ચંદન અગરજ, પુષ્પ તુલસી ચડે,
અને નલ ઘડી અશમાન ગાળે. ૮
- કાશી પ્રયાગ ગૈયા વ્રજ તીરથ સર્વે કરી,
પ્રેમ ભગિત તણા રસ પીધા;
કામ પ્રભુ પારાયણુ જીવ ચંદ્રાકરી,
લવાહર લાવ તે ભલા લીધા. ૯
- પણા ધર્મશાળ બણી જાણ્ય ઇંદ્રાપરી,
દીપક ગલાસ હાંડીયાં ઝાડ ડોલે;
દોદો વટ સદાવ્રત અટળ આપે દહટ,
બંદીજન ભેખ જોકાર બોલે. ૧૦
- વળી રમાનાથ સેવામાં સદા તતપર રહે,
આઠે પોર ચરણમાં કરે આજી;
નીમખ એક નાથનુ નામ છોડે નહી,
રિજીને હરી હર થયા રાજી. ૧૧
- વરમ બુહી માગ માગ ડાયા એમ દોષ ઈશ્વરવદે,
આંખ્ય જે મુખપર દાન આપ્યું;
શ્રીએ અરથ ધ્રમ કામ મોક્ષ માગો સદા,
કોટી હું જન્મનાં પાપ કાપું. ૧૨
- વદે ડાયાં મુખ નાથ માગું વચન,
આપના ચરણમાં રહું આગુ;
નીશા જો હુંપર પરશન હો નાથજી,
માહાશય અભેદાન ભગતી માંગુ. ૧૩
- એહિમસ્તુ કહી નાથે વચન આપ્યુંઅઠે,
તારા ત્રીવીધીના તાપ ટાળા;
ખીરાજો મોજથી, ધામ માહારા વીશે,
સદાય મમ ચરણમાં વાસ થારા. ૧૪
- શાકાખંધ ડાયા તેતો જનમ કીધો સુદ્ધ,
કીરતારે મનોરથ સીધ કીધા;

(૧૯૩)

માયા પાપી તણી ધુડ ભેળી મળે;
 લડાવી પ્રમેસર લાવ લીધા. ૧૫

સાત દીવસ શ્રીભાગવત વંચાવીયાં,
 પધરાવી પ્રભુજી વિમળ દાન દીધાં;
 ભ્રમ ભોજન નાત્ય પર નાત્ય પોખી ભણા;
 કલુરે જવાને જગન કીધા. ૧૬

રિધિસિધિ તારી સોમનાથ, સદા અવીચળ રખે;
 કોડ જગ અવીચળ રહે કાયા;
 પુત્ર પરીવાર અવીચળ રાખે પ્રભુ,
 દિન અવીચળ તારો સદા ડાયા. ૧૭

ભાદા હર અડધર કામ કીધો ભણો;
 ચાર ખંડ પ્રથીસર સુજસ છાયો;
 સવંત ઓગણીશે ચાળીશની સાલમાં;
 ગણુ કવી દેવકરણે ભણો ગાયો. ૧૮

કવીત છયે કળશનું.

પ્રસન ભયે સોમનાથ ત્રીવીધિ ભવ તાપ મટાયા,
 પ્રસન ભયે સોમનાથ નવે નીધી દ્વારે રાજે,
 પ્રસન ભયે સોમનાથ સંપત ધન લક્ષ્મી છાજે,
 સપત પુત્ર દન દત ચડા મન વંચીત કામ સિધિ થયે;
 દેવકરણુ ડાયા પરે, સોમનાથ પ્રસન ભયે. ૧

રાગ ધીરાનો.

સંત મળે સાચારે, દેખી મારાં નેણાં ઠરે;
 પ્રેમી જન પ્યારારે, દિલડાનાં દુખ હરે. ટેક.
 ચંદન સીતળ ગંગા નીરમળ, સંત સદા સુખ દેણુ,
 પારસ પરખેને પીયુષ પીધે, ચિંતામણી કામ ધેન;
 સુરતરૂ છાચારે, ચિંતવ્યાં કાજ સરે. સંત૦ ૧
 મન માયાની ઘણી ધુચવણી, ભુલવણીની ભાલ,

(૧૯૪)

સંત પુરૂષને શેવતારે, જણાય જીવની જાલ;
દધી મથે માખણુરે, સોનિ હેમ શુધ કરે. સંત૦ ૨
સંત મળીને તોલજ કીધો, સાખી જહાં શ્રી રંગ,
હરી બજન વીના સાધન હલકાં, વધ્યો સાચાનો સંગ;
સંગે રંગ લાગેરે, ખીચું એવી બાલ પડે. સંત૦ ૩
અનુભવી તે સંતને ઓળખે, જેમ કુંજડીયુનાં બાળ,
દાસ નથુ કહે સદગુર ચરણે, જુઠો જાણીને જંગળ;
મેરામણ હંસારે, સાચાં મોતી ચાંચ બરે. સંત૦ ૪

પદ ૨ જી.

સાધુ સધીરારે, રામ રંગ બીના ફરે;
આ તન ઓડીરે, પર ઉપકાર કરે. ટેક.
પોતે સંચે ને પરને પોખે, માંહેને તાં નોય,
પરોણા દેખી પ્રેમે પ્રસન્ન થાયે, હસીત મુખડાં હોય;
નેહ બધાં નેણારે, સકોમળ છાતી ઠરે. સાધુ. ૧
સરોવરની સહાયતારે, તરોવરની ટેક,
ધરા સરખી સદા ધારણુ, દિલમાં ન લાવો દેશ;
આશા નહી અંતરમાંરે, હરીજન દુખ હરે. સાધુ. ૨
આતમરામને ઓળખ્યારે, નહી સંશય નહી શોક,
સંતને કાળે શીર સોધાં કીધાં, સંત આધારે ચાદ લોક;
સ્થંબને વીનાનુંરે, બ્રહ્માંડ ભાગી પડે. સાધુ. ૩
દાતાને ભોગતા જાણે હરીને, અધીક નીલ ઉમેદ,
દાસ નથુ કહે સદગુર ચરણે, બેદુ સમજે બેદ;
માણે રસ મીઠારે, જાણે તેને સ્વાદ જડે. સાધુ. ૪

પદ ૩ જી.

લોભિ સૈને હુંટે રે, બેઠો જુઠા બોધ કરે;
કુમતીની સંગેરે, મુરખ મુંગધ મરે. ટેક.
દુરમતી ડાહ્યો થઈ બેસે, કરે વાદ વિવાદ,

(૧૯૫)

ભક્તિ વિનાનો ભાંભરેરે, જેવો ચિચુડાનો સાદ;
અહીં મુખે ઉંદરેરે, એથી અન્ય નહીં ઉગરે. લોભિ. ૧
અંધને દોરે અંધ વાટ ન સુજે, દરપણુ લીઓ મર હાથ,
ચક્ર વિનાનું જેવું શકટ ચાલે, જેવો ચોરનો સંઘાત;
શ્વાન પુછે વળગીરે, ભવ જળ કેમ તરે. લોભિ. ૨
ખખર વીના ખોંખારી ખેલે, જેવું કાવરનું જીવ,
ખાર નાંખે તેમાં ખિજક ખોવે, સેવે સાપ દધ દુધ;
વિષનિ છે વેલિરે, અમરફળ આશ કરે. લોભિ. ૩
દશ મોડાંને દશ ન સુજે, અવળું સવળું દેખાય,
દાસ નથુ કહે સદગુરુ ચણે, સંત સેવે સુખ ધાય;
રામ રંગ લાગેરે, ચિતવ્યાં તે કાળ સરે. લોભિ. ૪

પદ ૧૬૦.

મેંકયો શ્યામને ચીનલીયો, પનઘટપર મેરી ગાગરીયાં. તે રાગ.
લલનાં લલચા રહી દે' વળગી, પતીયારો કરે મત પીંજરકો. ટેક
જળ રંગ ભયો પુતીરાય ભયો, તળ ચાહતહે સુખ ઇંદરકો;
લલનાં લલચા રહી દે' વળગી, પતીયારો કરે મત પીંજરકો. ૧
મધવા પુતી ગૌતમ મંદીરમેં, મદકાજ કીયો રૂપ મીંજરકો. લલ
તનઘર ભવ બ્રહ્મા સ્તંબ લગી, કે કદમશહે કામ કુંજરકો. લલ
સતસંગ ખીનું સખહી ખીગયો, તૈલી ગ્રહ જન્મજ્યું ગોજરકો. લલ
નથુરામ કહે નીરવાણુ બણે, જેહી સંગ તજે તરીયા જરકો. લલ

પદ ૨ જી.

લલના જરસે નીલ ચીત જ્યો, સતસંગ ખીનું સખહી ખીગયો. ટેક
મમતા મોહ મસ્તક મોહ ધયો, કુંદ ફેલ શીતુરીસે જીઠ શીયો. લલ
જરા મણું જઠરકો દુખ વીસયો, મદ અંધ કરે ધંધ કામભયો લલ
જમદુત કે જોર કપુ ન ડયો, છાજપર છોડજી વધે ચડો. લલ
પરપંચીકો પંડીત નામ પયો, કુતા.કો જ્યું કેસરી નામ ધયો. લલ
જનકે હીરદે હરી નામ ઠયો, નથુરામ કહે સખ કાજ સયો. લલ

ઉપદેશ ચિંતામણી.

- શ્રીદુર્ગાલાને દેવા, તેની કરવી મારે સેવા;
સરસ્વતી થજો યાં સહાય, સારે જ્ઞાન વાણી ગવાય. ૧
- ગદપણુ નોતું ધાણું, ન કરતો કેતું વાણું;
જીવાનિમાં ન જોયું, તારે મોતિ અમુલ્ય ખોયું. ૨
- હૈયે હરિ નવ આણ્યા, બિજા મિથ્યા રસને માણ્યા;
ન સેવ્યા સંત કે સાધુ, મનતો બિજો પંપાલે બાંધ્યું. ૩
- સખદ શિષ્યો નહિ કાંઈ સાથિ, રહ્યો રૂદેમાં મેલ રાખી;
ગુણ ગોવિંદના નવ ગાયો, ધન મેળવવાને ધાયો. ૪
- પ્રાણી રાત્ર દિવસ તું કામ્યો, તોય ત્રાંબિયો એક ન પામ્યો;
રહ્યો નિરધન થઈ, ગયો એજે અવતાર વઈ. ૫
- જોને વિચારી વાંચે, આમાં કોણ સગું છે તાંચે;
ખેનિ નથી તારિ માત, અંતે કોણ છે સંવાત. ૬
- તારો બધું રે'શે અલગો, તું કયા સગપણુને વળગો;
જ્યારે લેખાં લેશે ધણી, સારે વમાસણુ ધણી. ૭
- એમાં નથિ તારી તરીયા, તેં કેમ અવળા ઉઘમ કરિયા;
જ્યારે જમ દેશે માર, સારે કેનિ ચરશે વાર. ૮
- માટે પાળ્ય ભરોને પે'લી, ચણાવો કોઠાકિલા ડેલી;
ધરમના રાખજો છડીદાર, તારે જમના ચ્યાછે ભાર. ૯
- મોહ મમતાને વારો, કાળ ક્રોધને લઈ મારો;
જોને લોભ ન શકે લઈ, તેની સર્વે ચિંતા ગઈ. ૧૦
- જોણે ધણી ધારયો વશ, તેને કોણ કે'શે ખશ;
જોને રૂદે લગ્યા રવી, તેતો કે'વાણા છે કવિ. ૧૧
- જોના આપે કાવ્ય ધાય, તેતો ગુણ ગોવિંદના ગાય;
જોને ગંગા આવી ગોળે, બિજાં નિર શીદ વલોવે. ૧૨
- જોને મળ્યા ગુરુ હરિ, માને ઓદર નાવે ફરિ;
જોની વરતી આવી ખામે, તેતો પદ પ્રભુનું પામે. ૧૩
- કરો સદગુરુની સેવા, રાખો હરિ ભજ્યાના હેવા;

(૧૯૭)

બિજાં મેલીદેને ફેલ, ટાળ મનનો તું મેલ.	૧૪
કુકું કુકું પરિવાર, જુકું જાણે ધરને બાર;	
જાણે વવેક વિચાર, ટળે જનમ મરણ અવતાર.	૧૫
જેને મળ્યા ગુરુ હરિ, તેને લખચોરાશિ ટળી;	
જેતાં જોત આવશે જરા, પછે પ્રભુ રેહેશે પરા.	૧૬
કેશ ટળી જાશે કાળા, પછે કરમાં લેશે માળા;	
પછે એજ રહ્યું છે કામ, બિજે રાજી નથી રામ.	૧૭
બાજી હાથમાંથી જાશે, પ્રાણી પછે પસ્તાવો થાશે;	
ધણી કરતો દગા ધાતું, કાંતું બાંધ્ય કરમનું ભાતું.	૧૮
હિંડેછે હિંડાં કામ કરતો, નથી પ્રભુ ભાગો ડરતો;	
ધર્મ કરતો નથી રતિ, તારિ કોણ થાશે ગતી.	૧૯
દિલમાં દયા નથી ટાંક, આગળ થાતું તારે રાંક;	
તુંને વિધે વિધે કહ્યું, તારું કેમ ફટક્યું હૈયું.	૨૦
તને પેરે પેરે સમગ્નવું, તારે ઠાલે હાથે જાવું;	
ગયા કોટિ ધ્વજ ખાલિ, ગયા છત્રપતિ ચાલી.	૨૧
સર્વે ગયા રાજ કરતા, ગયા ધરોધરો ફરતા;	
ગયા નદી હંધા શુર, ગયા રાજાને મજુર.	૨૨
ગયાં નરને નારિ, ગયા ભુપત્ય ને બિખારી;	
ગયાં ફળને ફુલ, ગયાં માનવીયોનાં મૂળ.	૨૩
ગુરુ ગોવિંદ પ્રતાપે, હરિ નીરખવાછે આપે;	
ગાઈ જ્ઞાન પદ વાણી, નથુરામે તે વખાણી.	૨૪
જે કોઈ પ્રેમ ધરીને ગાય, તેનાં પંડનાં પ્રાશ્રિત જાય;	
નથુરામ કહેછે સાચ, પામે વૈષ્ણકું કેરો વાસ.	૨૫
સમા પામીને આનંદ, બોલો જોજો શ્રી ગોવિંદ.	

જ્ઞાન પ્રકાશ સંપૂર્ણ.

રેખતો ૧ લો.

જ્યારે આત્મા ઓળખાય, તેના નેનમાં કળાય;
હેતે હૈકું હરખાય, આંખ આંસુયે ભરાય.

(૧૯૮)

મત્ત રાખે ખરાય, સલ્ય મેલે ન કદાય;
ચીત શાંત રહે સદાય, શિર આપે ન છુપાય. ૨
તન ધન ગુરૂ પાય, દ્રઢ રાખે ધીરાય;
મર મોટામાં મનાય, જરા અલ્પ થઈ જાય. ૩
દોડી ધરમને ધાય, વીશે સુખમાં ન પાય;
વીપ્ર નથુરામ ગાય, તારે હરી જાલે ખાય. ૪

રેખતો ૨ જો.

જેની હરી જાલે ખાય, તેને આવું ન કાંય,
નીલજ થઈને ચાલે, મન ગમતા માલે;
સંત સેવા કરે, છુટે છેડે ફરે.
રંગભર જઘ રમે, જેમ નાથને ગમે,
ચીત સ્વાદ નહી સદા, ત્રશ ભુખ નહી કદા;
દધવ ઈછા મળે, હસી હેને જમે,
નથુ પ્રેમની તે પ્રીલ્ય, એહી ભક્તનકી રીલ્ય.

રેખતો ૩ જો.

રીલ્ય રાખો ખરી, લાગે ન મળે હરી,
આગે જોગી હુવા, તેતો રખડી મુવા;
જોગી જકડ જાજી, રામ ન રહે રાજી,
મન મમતા ધણી, કેમ રીજે ધણી;
તન ત્રસી ન થાય, એજે હાલો અથડાય,
રીસે આંખું રાત્રી, કાઢી ચાલે છાત્રી;
ભેદ જોયો ખરો, લાગી કોઇ ન તરો,
વીપ્ર વદે નથુરામ, ગ્રહ ઠરવાનો ઠામ.

રેખતો ૪ થો.

ઠામ ક્યાંથી ઠરે, મમતા ન મરે,
અમે તરી ગયા, સૌ ખુડી રહ્યા;
એમ ચીત ચકચુર, થયા માયાના મજુર,
ઠામ કોધે કપાય, શુભ સાધન ન થાય;

(૧૯૯)

ભોગ ઇછા ઘણી, કેમ રીઝે ઘણી,
મન વ્યાકુળ થાય, લોભી થઇ લલચાય.
ખોટું માને છે સુખ, એના અંતરમાં દુઃખ,
એવા અવગુણ જોય, લાગ કરશે માં કોય;
રાખે સંસારમાં રાગ, તેનો મીઠ્યા વેરાગ,
વીપ્ર નથુરામ ગાય, જોગ લીધે શું થાય.

રેખતો ૫ મો.

જોગ લીધાના પળ, આયુ જાય અદ્વળ,
ફળ કોઇ ન કહે, મન્ય છુપી રહે;
કોઈને ન મળી નાર્ય, કોઈને જડી નહિં જીવાઈ
કોઈને વાસાછે ભોગ, કોઈને રાંડુના રોગ.
સારા સ્વાદુના સાજ, કોઈ દેણુને કાજ,
જેનો જોગ જીઠો, તેનો રામજી રૂઠો.

દીગંબર થઈ ચાલે, માનુની શું માલે,
દેખી દુનીઆં રીજે, ખરે ખાવન ખીજે;
હરી એ હાયથી મુક્યા, બેઈ ભોક્થી ચુક્યા,
ચુક્યા સંતનકી રીત, કીધી કુડા શું પ્રીત;
શીર ખાનુ ધર્યું, ચીત ઠીક ન ઠર્યું,
વીપ્ર નથુરામ ગાય, જોગ લીધે શું થાય.

રેખતો ૬ ઠો.

જોગ લીધાના પળ, કેમ જાય અદ્વળ,
જેને ખાનાની ટેક, એતો આપે અલેક;
સંત આપે છે બ્રહ્મ, દીઠે કેમ રહે ક્રમ,
ટેક તારે બળવંત, સાચા જીગમાંહી સંત;
સેવા ફળ શું કહું, મુખે પાર ન લહું,
સંત સાથ રહે જહાં, સર્વ તીર્થ તહાં,
સંત ચર્ણુ ગતી, જેની મહા મતી;
વીપ્ર નથુરામ ગાય, સંત સેવે સુખ થાય.

(૨૦૦)

રેખતો ૭ મો.

બુગમેં સંતહે સુખી, સગ દુનીયાં દુખી,
જેસી સાયરકી લેહેર, એસી સંતનકી મેહેર;
અહ કયો કુરઆન, ભાવે ભજે ભગવાન,
સંત પરમ દયાળ, મુખે જપે ગોપાલ;
સુખ લાગે ખાઈ, રામ નામ ખાઈ,
એસો મોટો પ્રતાપ, સંતહે માય આપ;
જેસા ગંગાકા જળ, સંત સદા નીરમળ,
નથુરામ કહે ભેદ, જેની સાખ્ય પુરે વેદ.

રેખતો ૮ મો.

ધન્ય ગોકુળ ગામ, નીજ જન અભીરામ,
છહાં વસે વ્રજરાજ, સુખ સંપલકો સાજ;
ઋષ દરશનકે કાજ, આયો આરકો સમાજ.
સોળ મુખે કરે ગાન, જોડી રહા દશ પાણુ,
સાડત્રી તેણે કરી, નેહે નીરખે હરી,
નથુરામ કહે ભેદ, જેની સાખ્ય પુરે વેદ.

રેખતો ૯ મો.

શમી ગર્ભ મેહે હાવ, તાસું મીત્ર અરી ભાવ,
અરી ભાવ આત તાઈ, વાકું પાઈ સુખ શાઈ;
વાકો અરી હુશીયાર, તાકો જેહી અધાર,
વહે વીપ **નથુરામ**, જેહી ઠરવાકો હામ.

